

Mașini și tehnologii
românești competitive
pe plan mondial

Tehnologiile neconvenționale revendică un cîmp de aplicație din ce în ce mai larg în electrotehnica, electronică, fabricația de mașini-unelte moderne, mecanică fină și aeronautică, în toate domeniile de vîrf ale industriei contemporane. Practic, puterea lor de expansiune este direct proporțională cu efortul prestat de cercetători întru multiplicarea posibilităților lor de acțiune și depinde nemijlocit de seducția exercitată asupra celor chemați să transpună în practică virtuțile lor. Altfel spus, în

aria lor, cercetarea fundamentală își dă mina cu practica, dizolvînd vertiginos o prăpastie despre care unii sînt convinși că ar trebui, dimpotrivă, lărgită. Apoi, vizavi de ele, raportul obiectiv-subiectiv se exprimă cu un plus de stringență. Penetrația lor în producție este un dat obiectiv, susțin, pe bună dreptate, promovării tehnicilor de avangardă. Cu toate acestea, spre surprinderea noastră am aflat că există ingineri și tehnicieni care manifestă rezistență la ideea abandonării unei cărări mult bătute. Dar să nu punem răul înainte. Să începem prin a detalia etapele succesive ale unui succes de prestigiu al cercetării aplicative românești.

Electroeroziune? Electrochimie? Ultrasunete? Plasmă? Laser? Fascicol de electroni? Sînt tot atîtea tehnici de prelucrare neconvențională a materialelor dure și superdure și, totodată, sînt tot atîtea întrebări la care, aminorînd la nesfîrșit răspunsul, nu am face decît să ne golim buzunarele de valută. Este părerea inginerului Ioan Gogoasă, care conduce colectivul de tehnologii neconvenționale din cadrul Institutului de cercetări tehnologice pentru construcțiile de mașini. Este părerea tuturor celor ce îl recondează în promovarea acestor tehnologii, cărora institutul a început să le acorde atenția cuvenită începînd cu anii 1973/1974. Ei au avut de partea lor avantajul de a dispune de o bază proprie de execuție și testare a modelelor și prototipurilor. Ei au avut împotriva lor rezistența la noua amintită mai sus. Cert este că, în ceea ce îi privește, în pofida tuturor piedicilor ce au putut să survină pe parcurs, drumul de la tema de proiectare la producția de serie a primei mașini românești de prelucrare prin electroeroziune a fost scurt, deosebit de scurt.

În 1975, a fost lansat planul complex privind asimilarea și diversificarea surselor de mașini de prelucrare prin electroeroziune și, în același timp, s-a procedat la atragerea și cointerarea instituțiilor și întreprinderilor care dispuneau de experiență în domeniu: politehnicele din București, Cluj-Napoca, Timișoara și Brașov, Institutul de proiectări pentru automatizări, Institutul de cercetări și proiectări electrotehnice etc. (Existau atunci în țară cel mult 25 de mașini de acest tip, aduse cu bani grei din Elveția, Cehoslovacia sau R.D. Germană. Prețul unei mașini:

(Continuare în pag 14)

MIHAI PELIN ■

Minerii își fac datoria față de țară,
față de partid

Am coborît de cîteva ori în mină și n-aș îndrăzni să spun că am reușit să cunosc viața minerilor așa cum ar trebui. Primarul orașului Lupeni, Toma Horea, susținea că dacă doresc să văd un miner cum nu sînt prea mulți, să-l caut pe Constantin Lupulescu de la sectorul IV. Este maestrul electromecanic, miner și șef de brigadă în același timp. Directorul minei Lupeni, inginerul Dan Surulescu, avea și dînsul numai cuvinte frumoase despre Lupulescu. M-am echipat și, însoțit de inginerul Ion Gif Deac, am plecat în căutarea șefului de brigadă, miner cu faimă de om deosebit.

Trecem pe la lămpărie, ne luăm cîte o lămpă de miner și în drumul nostru spre puțul Ștefan, locul pe unde doream să pătrundem în adîncuri, îl reîntîlnim pe inginerul Dan Surulescu, de data asta în haine de lucru. Se pregătea să meargă în cîteva abatoare împreună cu directorul adjunct electromecanic Titus Costache și cu inginerul Dumitru Dănculescu, șeful

sectorului IV. Fiecare s-a simțit dator să zică o vorbă, două, despre Lupulescu, aflînd că pe dumnealui îl căutăm. Inginerul Dănculescu: „Nea Costică e om de nădejde. Energic, priceput, conștiincios. Știe să-și pună ortacii la lucru exact unde este nevoie de ei”. Inginerul Titus Costache zice: „Avem mai mulți șefi de brigadă care lucrează cu complexe mecanizate. Printre ei, mai cunoscuți sînt: Ion Sălăgean, Teodor Boncalo, Valentin To-fana și Constantin Lupulescu. Toți sînt foarte buni. Dacă-l laud mai mult pe unul dintre ei mi-e teamă să nu-l supăr pe ceilalți. Nea Costică gîndește, cu o oră mai devreme. Mulți vin și spun: „Mă s-a întimplat cutare”. El nu, el zice: „Ca să nu mi se întimplă cutare am nevoie de cutare. Îl simți aproapele tău, colaboratorul tău, chiar dacă el este maestrul și bri-

(Continuare în pag. 10-11)

ION PREDOȘANU ■

Arta populară —

incotro?

Cînd Sibiul
privește
spre Turnu Roșu

De mai mulți ani (anul acesta a fost al XI-lea), la Sibiu, în luna septembrie, are loc un „tîrg al olarilor”, avînd ca oaspeți meșteri din toată țara. De ce la Sibiu?

Întrebarea și-au pus-o mulți. Fără să-i aprofundăm (vom explica mai jos de ce), nu putem să nu le consemnăm nedumerirea. Fiîndcă Sibiul, în materie de creație populară, are de toate, are artiști-cojocari, artiști ai textilelor, artiști ai cioplirii și incrustării lemnului etc., nu însă și artiști ai lutului. Sibiul n-are nici un centru ceramic. A avut cîndva, a avut cîteva, dar mai puțin glorioase ca-n alte părți, pe-aici înflorînd mai de timpuriu „glăjăriile”, fabricile de sticlă, care au îngustat și scos din uz meșteșugul lutului. Ultimul centru ceramic, cel din Agnita (prețuit de cunoscători pentru frumoasa-i olărie albastră cu sgrafito),

și-a stîns cuptoarele de mai bine de un deceniu. Se încearcă, aflăm, la ceasul de față, reînvierea, la Cîrțișoara, a meșteșugului, dar rezultate probante încă nu s-au ivit. Deci Sibiului, în materie de ceramică populară, îi aparține numai subsolul, numai memoria arheologică a faptului, nu și o populație vie (chiar și restrînsă!) de meșteri, care să justifice, de pe solul acestor zile un „tîrg al olarilor” ținut aici și nu aiurea. Și totuși...

Și totuși, existența acestui tîrg (cu un an mai vechi decît cel din Hurezul Vilcei, capitala ceramicii populare din România) trebuie, credem noi, salutată, ca orice inițiativă care-și

(Continuare în pagina 9)

ILIE PURCARU ■

Cu astfel de oameni
pîinea țării e în siguranță!

Pornisem către Mehedinți în căutarea unei comune ai cărei țărani cooperatori au terminat printr-un prim cules porumbul și depozitarea lui în hambare, pietrele de incercare ale acestei toamne lungi, și am descins aici chiar în ziua în care județe întregi raportau încheierea acestor lucrări.

Mai mult, la Cujmir, comună din extremitatea meridională a județului, situată chiar în inima celor mai mănoase cîmpii, de pe aceste melcaguri, se încheiasă și însămîntatul grîului de toamnă. Și nu numai la Cujmir, ci și glături, în Salcia lipită de Dunăre. Astfel, nu ne-ar mai fi rămas decît să tragem linie și să adunăm, să împărțim, să calculăm producții medii. Porumbul a fost cules într-un timp record, de pe o suprafață de 1 085 ha, în sistem neirigat, realizîndu-se o producție de 3 950 tone boabe; grîul, a fost însămîntat pe 474 ha și numai la atît să se rezume semnificațiile unei campanii de anvergură, la cîteva cifre?

Dimpotrivă, președintele cooperativei agricole de producție din Cujmir, Ion Boiangiu, este ferm convins că oamenii lui, consătenii lui au trecut un examen nu numai greu, nu numai Istovitor.

Acest examen înseamnă atît spirit de organizare și abnegație, cît și puterea de a pași în rînd cu toți cei care și-au legat destinul de rodnicia pămîntului. Cine stie?, continuă ingineră șefă Elena Păpușoiu gîndul președintelui poate dacă am fi muncit fără a privi în dreapta sau în stînga, ca și cum am fi fost singuri pe lume, campania s-ar fi desfășurat mai lent. Dar ajungea să tragi cu coada ochiului către tarlalele cooperativelor din Salcia și imediat înțelegeai că ești dator să muncești de două ori mai bine decît ieri, cu alte cuvinte e frumos să ai vecini de nădejde, care vor să învețe ceva de la tine și de la care tu însuși ai ceva de învățat. Altfel spus, și campania din toamna aceasta s-a dovedit a fi, de fapt, o mare întrecere. Nu numai între om și om, între echipă și echipă, între o cooperativă și altă cooperativă, ci în primul rînd a oamenilor cu ei înșiși.

Și ar mai fi ceva de învățat din muncile și zilele acestei toamne, susțin cei doi interlocutori ai noștri: să nu slăbești deloc tensiunea propriei dezlanțuirii, să fii incredintat că tocmai în clipa în care ești tentat să crezi că ai scăpat de griji, ai

griji mai multe. Eforturile sînt ciclice, agricultura cere tuturor efort continuu, susținut și dezlegat de vama plătită delăsării. Și dacă a fost timp frumos, ei au păstrat în mîncă amenințarea ploii.

Și ar mai fi de așternut o întrebare pe hirtie: de fapt, pe ai cui umeri s-a susținut campania, care și în această toamnă a fost mai scurtă la Cujmir decît în alte părți? Pe umerii mai tuturor țărănilor cooperatori, dar mai cu seamă pe umerii zdraveni ai mecanizatorilor de sub comanda șefului de secție Ion Zăra.

Nicolae Ciobănică, Marin Raicu, Constantin Frumosu, Marin Cergă și Constantin Vlaston sînt numai cîinci dintre oamenii pe care s-a contat aici și, după ei, s-ar cuveni să adresăm omagiul nostru și soțiilor acestora: Mariilor, Elenelor și Alexandrelor, care, în urma lor, sau pe tarlalele în care n-au intrat mașinile, au comprimat cu gesturi sigure distanța de la o simplă promisiune la o recoltă certă.

Acum, la Cujmir, zarva muncii s-a potrivit în altă mîncă. Pătulele, silozurile gem de aur vegetal. Curînd își vor dezvălui virtuțile și marile sisteme de irigații Cujmir-Izvoarele.

La ora asta, tuburile lor sar dealurile cum ar sări lăcusta un mușuroi de cirtă. Curînd, hambarele vor trebui aici lărgite și iar se va vădi că tot atunci cînd crezi că ai scăpat de griji, ai griji mai multe. Într-adevăr, toamna asta nu și-a redus semnificațiile, la Cujmir, la numai două cifre.

P. MIHAI ■

Cenaclul Flacăra
al Tineretului Revoluționar

Cenaclul Flacăra al Tineretului Revoluționar organizat de C.C. al U.T.C. și revista Flacăra și condus de poetul Adrian Păunescu își continuă microstagionul din București în sala teatrului „Ion Creangă”.

● Joi, 18 octombrie: Valeriu Sterian, Vasile Șeicar și Mihail Stan.

● Vineri, 19 octombrie: Doru Stănculescu, Sorin Minghiat, Zoia Alecu și Victor Socaci.

● Sîmbătă, 20 octombrie: Silvia Popovici, Tudor Gheorghe, Valeriu Penișoară, corul „Voces Primavera”.

● Duminică, 21 octombrie: Anda Călugăreanu, Leopoldina Bălănuță, Radu Gheorghe și grupul „Song”.

● Luni, 22 octombrie: Gala recitalurilor Cenaclului.

Manifestările încep la ora 19.30.

Relatări despre toate aceste întîmplări literar-artistice în numărul viitor.

Alma Mater Napocensis

Lumina toamnei pe zidurile Universității „Babeș-Bolyai” din Cluj-Napoca, pașii studenților pe sub bolțile curților interioare, murmurul amfiteatrelor în așteptarea profesorului, minerale și roci, planșele, dictionarele, marea dicționar, conferința Almei Mater Napocensis nimburi eternității.

Abia se risipise mulțimea de pe cîmpurile Almei cînd, prin voință unanimă, la 1 decembrie 1918 românii înfăptuiseră actul sfînt al Unirii și iată că, pe fondul acestui eveniment, ideea organizării învățămîntului românesc în Transilvania a prins viață. La 1 iulie 1919 se formează Comisia universitară alcătuită din 12 profesori de la universitățile din București și Iași cărora li se asociază 8 profesori din Transilvania. Președinte e numit viitorul rector al universității, savantul lingvist Sextil Pușcariu. Printre membrii comisiei: Victor Babeș, Vasile Pârvan, Nicolae Iorga, Gh. Țițeica, L. Mrazec, Petru Poni, Gh. Marinescu, C. Longinescu. Această lungă galerie de portrete trece la nume de profesori. Are loc alegerea primului Senat universitar. La 1 octombrie 1919 ia ființă noua universitate din Cluj, cea de-a treia în istoria universităților din România. Sînt mulți încă cei care au ascultat la 3 noiembrie al celui an memorabila lecție de deschidere a lui Vasile Pârvan, Datoria vieții noastre, în care statua cu strălucire principiul menit să innobileze scopurile vieții sociale, politice și naționale. În inima Transilvaniei, universitatea românească se făcea expresia aspirațiilor sociale și naționale ale poporului român, incorporînd tradițiile progresiste ale oamenilor de cultură și știință — români, maghiari și germani, tot minți luminate, oameni vii, iradiînd om portretele lor — George Bariț, Bolyai Janos, Stephan Ludwig Roth, Simion Bărnuțiu, Avram Iancu.

Ce este universitatea astăzi? Dacă la crearea sa în 1919, se puteau număra 1.871 de studenți, acum umplu amfiteatrele și laboratoarele peste 10.000 de studenți cărora li se mai adaugă încă cei veniți din 54 de țări ale lumii. Universitatea înțelege în spiritul celor mai noi principii de modernizare a învățămîntului, integrînd real și dinamic învățămîntul cu cercetarea. Să intrăm în această cetate a științei: Cele 28 de catedre, numărul impresionant de discipline, de cursuri speciale, marea bibliotecă universitară, cei aproape 800 de dascăli, cele 5 institute de cercetări cu 115 cercetători, dotarea atîtor laboratoare, dau imaginea vie a ceea ce înseamnă învățămîntul astăzi în România. Șase decenii de existență a acestei universități cu precursori luminați, cu idei democratice, înaintate, fac din Alma Mater Napocensis nu numai un muzeu al spiritului dar și o mare școală a vieții. Universitatea are ziduri impunătoare, dar să nu rămînem în contemplarea lor. Universitatea este vie prin inșiși oamenii care o slujesc. Să-i cunoaștem, să-i invităm să vorbească despre universitatea lor, despre cei pe care i-au cunoscut, despre sine.

Prof. dr. Ion Vlad, rectorul Universității „Babeș-Bolyai” din Cluj-Napoca: „În această lună chiar, universitatea noastră se pregătește pentru o amplă manifestare științifică, ce va reuni un impresionant număr de cadre didactice, de cercetători și studenți. Vor avea loc circa 1.200 de comunicări științifice. Această amplă manifestare omagiază firesc cel de-al XII-lea Congres al partidului precum și momentul inaugural al Almei Mater Napocensis din octombrie 1919. Vocația ei principală o constituie cucerirea teritoriului vast al cunoașterii, al dialogului științelor, al interferențelor și al interdisciplinarității. Vrem să fim în consonanță cu programul partidului, cu orientările date de secretarul său general, să devenim un învățămînt consacrat noului, cutezantei în gîndire și în creație. Studiul universitar, efort, disciplină a eticii, a muncii, ieșirea dintre zidurile convenționale ale școlii, cer să fim în contact permanent cu viața, cu ritmurile industriei. Universitatea din Cluj-Napoca participă la programe prioritare de cercetare științifică, rezolvă problema integrării, înțelegînd exact relația între cercetarea științifică și cea aplicativă, finalitatea ei. Aici se păstrează acel climat intelectual care continuă tradițiile cercetării și ale spiritului înaintat, care a prezidat universitatea, de la apelul lui Sextil Pușcariu adresat oame-

nilor de cultură din țară, de la devoțiunea împinsă pînă la sacrificiu a lui Vasile Bogrea și pînă la exemplul de mare patriotism al istoricului Constantin Daicoviciu, al biologului Ștefan Pêterfi. Memoria noastră este însoțită și protejată de amintirea scriitorilor care au oficiat ca dascăli sau care s-au găsit întotdeauna în apropierea universității ca personalități exemplare. Să nu uităm că Lucian Blaga a profesat ca dascăl al Almei Mater, că Pavel Dan, acest mare prozator al Cîmpiei, a făcut studii la această universitate, că Miron Radu Paraschivescu, Ion Vlasiu, Victor Papilian, Mihai Beniuc s-au înfîlțit în Clujul atîtor promisiuni după Unire, alături de Ion Agârbiceanu, Ion Chinez, Emil Isac, Gaál Gabor, Ion Breazu. În acest climat spiritual s-au format scriitorii care în urmă cu treizeci de ani au împus paginile Almanahului literar devenit ulterior revista „Steaua” sau care a pregătit în 1957 reapariția „Tribunei”. Să nu uităm că în mijlocul cetății stă universitatea, că în fiecare an peste 1.300 de studenți își încep studiile și alții intră pregătiți în viață. Pentru universitari toamnele sînt întotdeauna ale începutului, ale aspirațiilor dascălilor și discipolilor acestora. Esența profesiunii noastre este așa cum spunea Tudor Vianu, comunicarea, iubirea comunicării.”

Academician Ștefan Păscu: „Gimnazium unde învățam eu se afla pe aceeași stradă cu universitatea. De cite ori treceam prin dreptul ei mă încerca o mare emoție. Universitatea intruchipa în conștiința mea de copil venit la oraș dintr-un sat apropiat marile personalități care o slujeau — Emil Racoviță, Sextil Pușcariu, Bogdan Duică, Iuliu Hașeganu, Ioan Goia și alții alții, nume cu rezonanțe de clopot în istoria științei și culturii românești. Am intrat, cum se spune, pe ușa din față a universității. Pasionat de istorie, fiind încă student, îndeplineam modesta funcție de bibliotecar al Institutului de istorie națională, prilej de a cunoaște laboratorul de creație al profesorilor „mei”. Legat prin mii de fire de universitatea clujeană, m-am întors din Italia, de la specializare, rămîndu-mi slujitor devotat nu numai prin ceea ce comunicam studenților. Eram pătruns de convingerea omului că învățătura fără cercetare nu se poate concepe. Drumul firesc era spre istoria Transilvaniei, datorită educației pe care am primit-o în școală și în familie. Începuturile din studenție s-au îmbogățit cu cercetări de mare complexitate, cu deosebire din istoria medievală și modernă a istoriei Transilvaniei, integrată în istoria poporului român, în istoria universală. Nici cînd mi-am început cariera universitară, nu îndrăzneau să vizez că mi se va oferi privilegiul de a răspunde timp de 8 ani de destinele universității în calitate de rector al ei, urmîndu-i academicianului Constantin Daicoviciu. Numai imbinînd munca de dascăl cu aceea de cercetător, într-un climat cu totul fertil ca acela de la universitate, am reușit să dau la iveală lucrări ca „Răscoalele țărănești din Transilvania”, „Mesetegurile din Transilvania”, „Marea Adunare Națională de la Alba Iulia”, „Voivodatul Transilvaniei”, cel de-al doilea volum, recent apărut, avînd o căutare neașteptată. Se afirmă pe bună dreptate că tradiția se îmbogățeste prin experiența fiecărei generații. Există o asemenea tradiție la Cluj-Napoca, de colaborare și integrare a învățămîntului cu cercetarea, în cazul științelor istorice. Roadele nu au întîrziat să se arate, superioare. Astfel institutul și catedra au ajuns la volumul 11 în colecția de documente privitoare la istoria medievală a Transilvaniei, la al 5-lea volum din istoria răscoalelor lui Horia. Repertoriul arheologic al Transilvaniei a ajuns la al 4-lea volum.

Lucrări mai sînt. Vreau să spun doar că în acest fel istoricii clujeni înțeleg să-și servească țara și să cinstească marile evenimente ale anului, să întîmpine cel de-al XII-lea Congres al partidului.”

Academician Eugen Pora: „Am intrat în universitate în anul 1930. Toată viața mi-am petrecut-o aici. Țin minte cum la cursurile lui Sextil Pușcariu veneau studenții de la multe alte facultăți. Cine nu-și amintește de cursurile lui Hașeganu ori ale lui Pârvan! Alături de universitate conferințele săptămînale de la „As-tra” și „Extensiunea universitară” ozonau viața Clujului. Mi-au trecut prin

Să ne cinstim ctitorii

Vasile Pârvan

Se împlinesc saizeci de ani de la deschiderea Universității clujene în această toamnă. Printre profesorii care s-au oferit să-și aducă prinosul de știință acestui locas de cultură de importanță națională a fost și marele istoric și arheolog, adîncul cugetător poet Vasile Pârvan. Acum saizeci de ani în toamnă a ținut la Cluj celebra sa lecție inaugurală intitulată „Datoria vieții noastre”, deschizînd astfel cursurile de istorie antică și de istoria artelor. După saizeci de ani această prelegere, scrisă într-o limbă curată și unduitoare, cu acel patos dureros de senin al marelui nostru cărturar, își păstrează în cea mai mare parte actualitatea. Problema pusă în fața tinerilor veniți pe băncile Universității din Cluj din satele românești, după o viețuire la nivelul civilizației sătești este și astăzi problema centrală a fiecărui student.

Prin pășirea pragului universității, studentul iese din viața biologică, din existența vegetativ etnogra-

fică în vederea asimilării ideii universale pentru a se ridica la o conștiință națională în care specificul autohton se nutrește cu ideea universală.

Ideea universală care a fecundat etnograficul poporului român de-a lungul veacurilor, care ne-a ridicat din viețuirea static vegetativă la cea dinamic istoric spirituală a fost Ideea Romană. Conștiința că sîntem popor latin aici în Carpați a redestepat toate cele trei provincii românești la o viață spirituală profundă din folclor la Cultură, la acea Cultură Înaltă în care transpare geniul unui popor cu putere de penetrație în universal.

Çum ar fi sunat în auzul tinerilor transilvani acum saizeci de ani celebrele cuvînte rostite de Pârvan „Avem dară de intensificat în tinerimea care aleargă la luminile noastre nu ceea ce e fărînesc în ei, ci ceea ce e general-omenesc”. Pentru că nu ceea ce avem deja trebuie cultivat ci de adus din universal, din alte culturi și civilizații acasă la noi nu forme ci idei care pot fecunda ceea ce deja avem potîndu-l pe universalitate. Iar ideea mamă, formatoare a culturii române, este Ideea Romană, faptul că sîntem popor latin aici, în pămîntul strămoșilor noștri daci.

Onisifor Ghibu

Sînt oameni și cărți în cultura fiecărui popor care trebuie să apară ca o necesitate stelară și odată apărute sînt repere ce iradiază conținut lumină pe drumul anevoios și sinuos al istoriei.

Unul dintre acești oameni pedagogi în cea mai strălucită tradiție de apostolat național în Transilvania în spiritul Școlii ardelenice este Onisifor Ghibu, ctitorul Universității din Cluj de acum saizeci de ani, făclia care a ars cu cea mai înțeleaptă pricepere și omenie în fruntea Almei Mater din Dacia Superoară. Doctor în pedagogie la Universitatea din Jena cu o teză de răsănit tradusă parțial și în limba greacă îndată după tipărirea ei, intitulată „Ultraquismul modern sau bilinquismul în școala populară”, Onisifor Ghibu va deschide în acel octombrie de aur de acum saizeci de ani odată cu Universitatea din Cluj-Napoca, opera lui, a marelui său patriotism, și cursul său de pedagogie românească.

Lecția inaugurală, retipărită fragmentar în volumul „Pentru o pedagogie românească”, editat în anul 1977 de Editura didactică și pedagogică este pînă astăzi flacăra și spirit renașcător de suflet. Iată o frază ce a răsănit în aula clujeană de acum saizeci de ani:

„Astăzi noi stăm în fața istoriei purtînd pe trupul și pe sufletul nostru, rănile adînci, nevîndecate încă ale unui aproape bimilenar război pentru existență la care s-au mai adăugat și efectele atît de adînci ale îngrozitorului război mondial. Noi sîntem gloriosul invadat, întors biruitor de pe cele mai înfricoșate cîmpuri de bătălie...”

Trebuia să renaștem spiritual și de aceea pe prim plan se cuvenea să așezăm educația pedagogică, renașterea morală, în spiritul tradi-

țiilor noastre românești. „Să mărim dacă e vorba producția în toate privintele, va spune marele pedagog, dar mai ales să sporim în noi înșine bunătatea, dragostea frățească, omenia și evlavia”. Nimic sovîin în textele sale. Dealfel, un învățat german, dr. Heinz Brandsch, li va consacra în limba germană o micro-monografie lui Onisifor Ghibu, iar cu mari personalități maghiare va fi în legături de prietenie și corespondență pînă la sfîrșitul vieții. Cînd se vor republica mai multe din cele peste o sută de cărți ce le-a tipărit și peste trei mii de studii, pe lîngă cele citeva cărți deja apărute în ultimii ani vom avea în față statuia marelui pedagog patriot care pentru noi este cit un Pestalozzi alături de George Lazăr, Bălcescu, Bărnuțiu în spiritul patriotismului eminescian.

Iată ce va spune Onisifor Ghibu de la catedra de pedagogie din Cluj viitorilor profesori: „Curentul de căpătuală care caracterizează manifestările vieții noastre de astăzi poate fi combătut numai prin profesori-apostoli și numai aceștia vor fi în măsură să creeze, să susție și să răspîndească printru toți fiii patriei noastre întregite, cultura românească — aceștia iar nu profesorii-funcționari și profesorii negustori de ore”. Cuvinte de aur valabile pentru fiecare generație de pedagogi din această patrie română. Căci fără apostolat social, fără jertfă de sine în vederea propășirii celorlalți, o națiune nu se poate realiza în istorie.

Căci, spune Ghibu, „individul nu poate fi cu adevărat fericit într-o colectivitate nefericită. El trebuie să-și găsească fericirea sa în fericirea tuturor membrilor comunității din care face parte, iar această comunitate nu poate fi alta decît națiunea proprie”.

IOAN ALEXANDRU ■

mină peste două mii de studenți. Mulți dintre cercetătorii biologi de la Constanța au fost elevii mei. Conferențiarul Micea Pop, Ion Diaconu au fost elevii mei. Sînt elemente atît de bune încît dacă totul merge bine, în zece ani cineva de la noi ar trebui să primească Premiul Nobel. Spre deosebire de anii trecuți, în ultimul timp rămîn însă tot mai puțini tineri în cercetare. Conduc acum și un colectiv din Centrul de cercetări biologice din Cluj-Napoca. Iosif Madar este cel mai bun specialist în teoria și concepția metabolismului glucidic. În toate, pe mine m-a ajutat mult cunoașterea materialismului dialectic. Una este să negi în mod mecanic divinitatea și alta să înțelegi bazele materiale ale vieții. Am scris o carte „Despre unitatea lumii viii”. Celula, indiferent că e vorba de om sau pește, are întotdeauna aceleași componente, în esență aceleași funcțiuni. Nu trebuie să lucrăm totdeauna pe animale domestice. Nu e economic. Digitalina se poate testa și pe broaște. Vedeți, radarul s-a descoperit pe lilieci. Biologia trebuie să se ocupe cu probleme fundamentale care să aibă aplicație practică. Toate acestea ne frămîntă pe noi, universitarii. Cluj-Napoca este orașul lumină al Ardealului și prin existența acestei universități de tradiție”.

De la istoricul Kovacs Iozsef, prorectorul Universității „Babeș-Bolyai”, aflăm că „în procesul de pregătire și cercetare

științifică aici lucrează împreună cadre didactice, cercetători și studenți români, maghiari, germani și de alte naționalități. Fiecare continuă într-un plan superior, sub îndrumarea atență a partidului comunist, tradițiile de viață ale luptei și muncii comune. Ca rezultat al acestei colaborări au apărut și continuă să apară cursuri, manuale, cărți de specialitate în limbile română, maghiară, germană. Nu se pot uita nici cuvintele edificatoare ale lui Bolyai Janos, eminent savant și unul dintre patronii universității clujene: „Nimeni mai mult decît mine nu iubește, nu stimează și nu sprijină națiunea română, iar ca om îl iubesc pe român, tocmai ca pe maghiar și recunosc cu plăcere și cred că descopăr în ea pe urmașa poporului român de alădată”. Aceleași sentimente le împărtășește și decanul facultății de matematică, Pal Arpad, subliniînd că școala de matematică din Cluj-Napoca se preocupă permanent de cercetarea aplicativă, mai ales pentru rezolvarea unor probleme ivite în procesul producției materiale. „Astfel, numai în anul 1978 Facultatea de matematică a avut contracte în valoare de aproape două milioane lei în urma unor cercetări privind optimizarea procesului de producție, a consumurilor de materii prime. Un număr tot mai mare de studenți implicîndu-se în această muncă”.

ADI CUSIN ■

București, octombrie, 1979

O nouă întâlnire între președintele Nicolae Ceaușescu și președintele Ahmed Sekou Touré

Identificarea și examinarea posibilităților existente pentru amolificarea și diversificarea cooperării țării noastre cu țările în curs de dezvoltare au reprezentat, nu o dată — mai ales în ultimii ani — elementul motor a numeroase inițiative politice românești. Și nu constituie un secret faptul că România socialistă, ea însăși țară în curs de dezvoltare, privește extinderea colaborării cu țările în curs de dezvoltare de pe toate continentele dintr-o dublă perspectivă. Această colaborare reprezintă, mai întâi, un factor activ în efortul a numeroase țări ale planetei de a-și asigura progresul economic și social, dar, în același timp, luind forme concrete, reprezintă expresia politică a dezvoltării solidarității în lupta împotriva politicii imperialiste, coloniale și neocoloniale, a unirii eforturilor pentru lichidarea subdezvoltării și realizarea unor noi relații pe plan mondial.

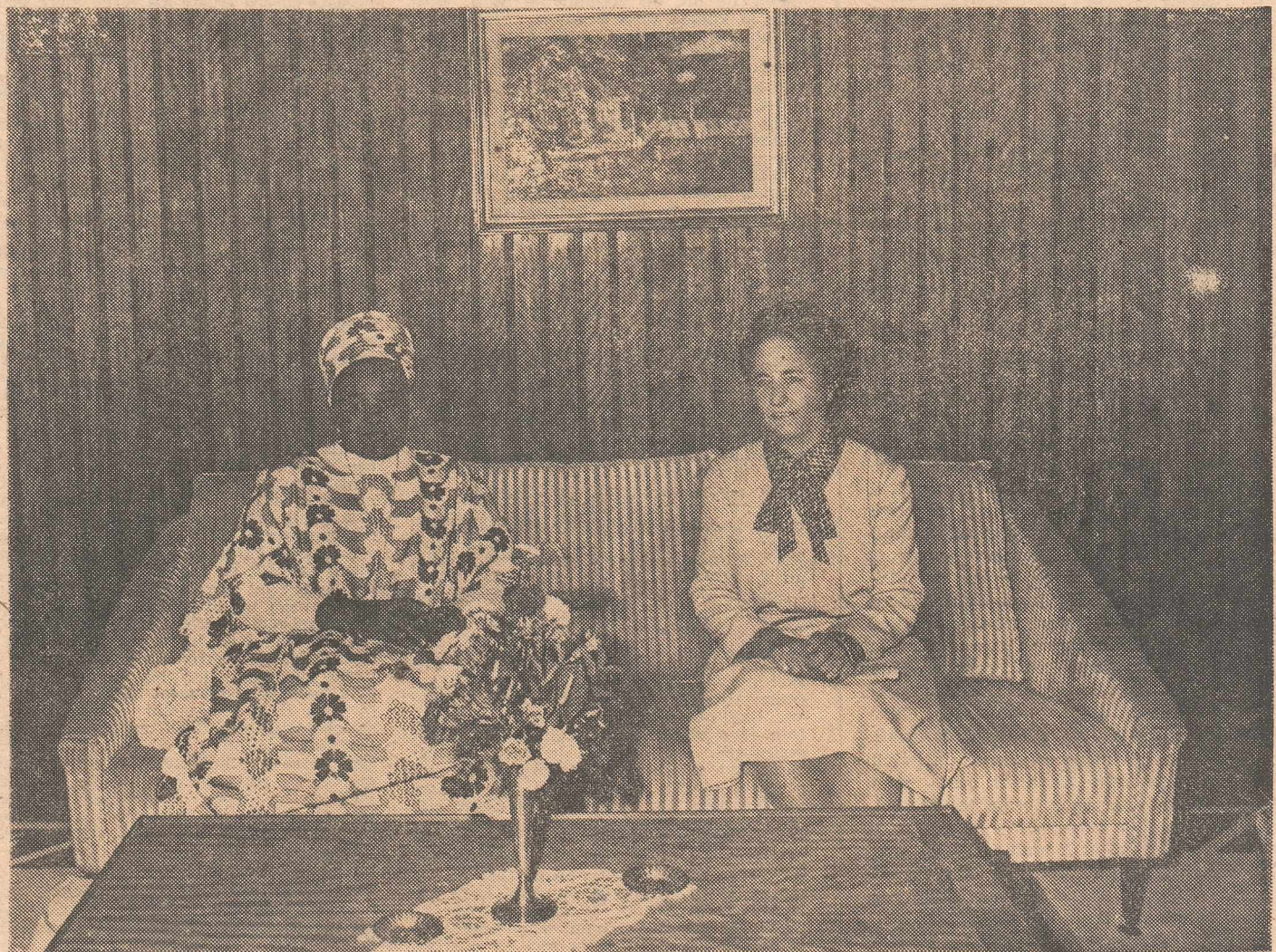
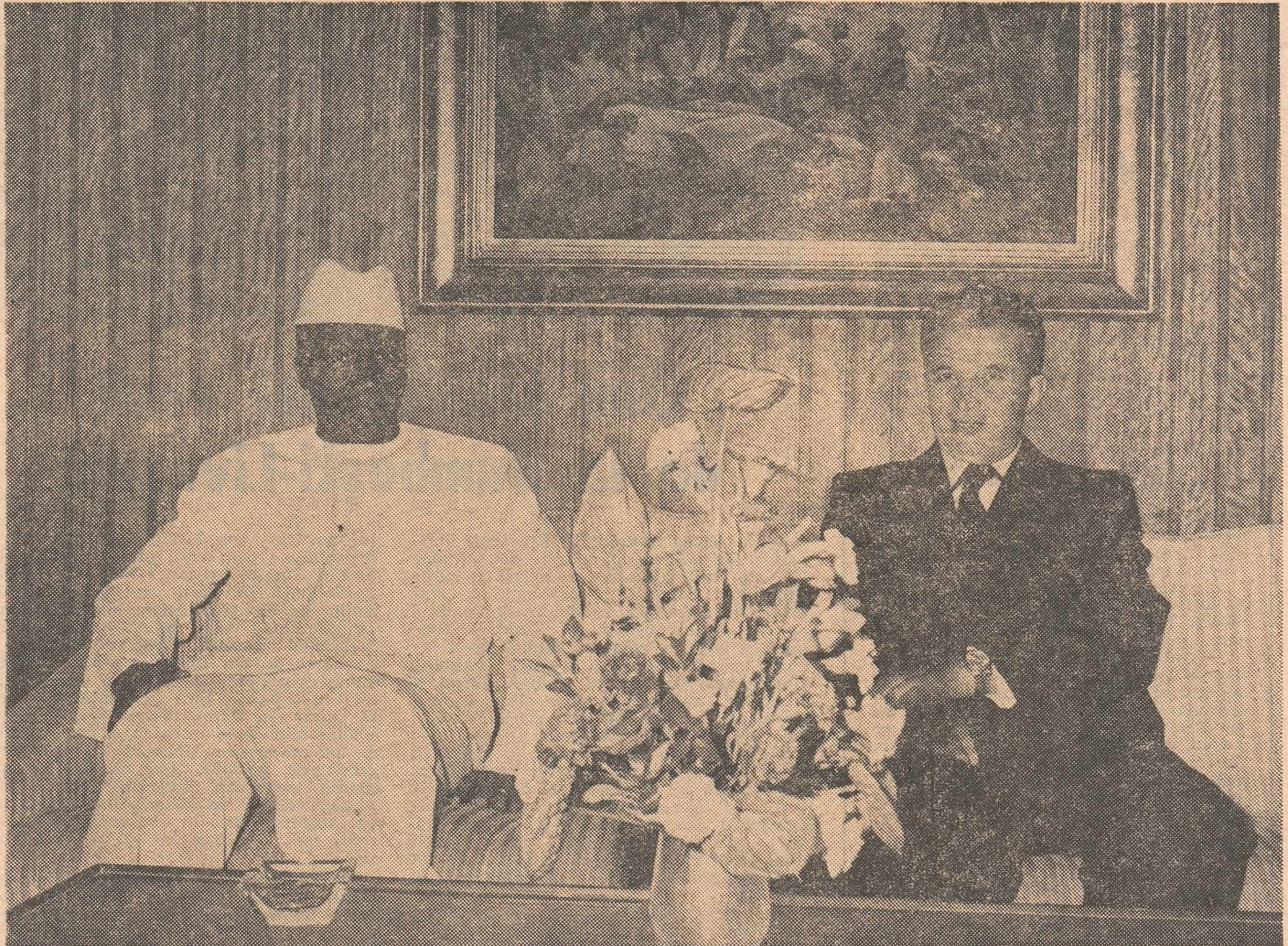
În acest cadru principal, definit și înscris în toate documentele de politică externă românească ca o coordonată majoră a activității partidului și statului nostru, activitatea dinamică și permanentă desfășurată de conducătorul țării, tovarășul Nicolae Ceaușescu, pentru dezvoltarea schimburilor economice și a cooperării în producție cu țările în curs de dezvoltare, prin procesele de durată pe care le inițiază în această direcție, capătă o dimensiune istorică. Pentru că întâlnirile frecvente ale tovarășului Nicolae Ceaușescu cu șefii de stat de pe toate continentele, convorbirile și înțelegerile ce se realizează cu aceste prilejuri înscrisu, de fiecare dată, contribuții substanțiale pentru evoluția relațiilor bilaterale, se adaugă statornicilor eforturi desfășurate de președintele nostru în favoarea unei politici de conlucrare și bună înțelegere între popoare, pentru pacea și progresul contemporaneității.

Relațiile țării noastre cu țări de pe continentul african au cunoscut, după cum se știe, o puternică dezvoltare în anii din urmă. La București sau în capitalele a numeroase state africane au fost examinate posibilitățile practice de cooperare, s-au semnat documente de mare însemnătate pentru statuarea unui cadru politic și economic ferm de extindere și diversificare a acestuia. Un cadru politic și economic definit cu claritate, dar nu un cadru rigid, ci, asemeni cursului vieții internaționale, capabil să primească elementele noi pe care actualitatea însăși le pune în mișcare. Un exemplu în acest sens îl constituie, prin semnificația sa generalizatoare, scurta vizită în țara noastră, la invitația tovarășului Nicolae Ceaușescu și a tovarășei Elena Ceaușescu, a tovarășului Ahmed Sekou Touré și a tovarășei Andree Touré, care a readus în prim-planul actualității politice din această săptămână colaborarea româno-guineeză.

Este cea de-a doua întâlnire la București, anul acesta, între președintele Nicolae Ceaușescu și președintele Ahmed Sekou Touré. Convorbirile pe care le-au purtat cei doi conducători de partid și de stat au evidențiat hotărârea comună de a extinde și amplifica — în spiritul și pe baza înțelegerilor stabilite — raporturile bilaterale. După cum se menționează în comunicatul de presă dat publicității, la încheierea noului dialog la nivel înalt româno-guineez, tovarășii Nicolae Ceaușescu și Ahmed Sekou Touré au constatat cu multă satisfacție că înțelegerile convenite cu prilejul dialogului avut în vara acestui an la București se transpun cu succes în viață și au hotărât să acționeze în continuare pentru ridicarea pe o treaptă superioară a conlucrării între Partidul Comunist Român și Partidul Democrat din Guineea, pentru extinderea colaborării pe plan politic, economic, tehnico-științific și cultural dintre România și Guineea.

În timpul convorbirilor — desfășurate într-o atmosferă de caldă prietenie, de înțelegere reciprocă — au fost abordate, de asemenea, unele probleme ale actualității politice internaționale. Reafirmând voința României și a Guineei de a-și aduce, în continuare, contribuția activă la instaurarea unor relații noi, democratice în viața internațională, pentru adâncirea procesului transformărilor revoluționare în lumea contemporană, președintele Nicolae Ceaușescu și președintele Sekou Touré au reliefat, ca pe o necesitate a vremii noastre, soluționarea pe cale politică, prin negocieri, a tuturor problemelor litigioase — din Africa și din alte zone ale lumii — pornindu-se de la respectarea independenței și suveranității fiecărui stat, a integrității teritoriale, a dreptului fiecărui popor de a se dezvolta de sine stătător.

Din această perspectivă nobilă și responsabilă au fost trecute apoi în revistă aspecte de cea mai mare actualitate ale vieții internaționale: lupta de eliberare națională a popoarelor din Namibia și

Rhodesia, a populației majoritare din Africa de Sud împotriva discriminărilor rasiale și apartheidului — față de care a fost reafirmată solidaritatea activă a României și Guineei, evoluția situației din Europa — unde a fost evidențiată însemnătatea temeinicei pregătiri a reuniunii de la Madrid, din anul viitor, pentru procesul de consolidare a păcii și secu-

rității europene, situația din Orientul Mijlociu, regiune în care se cer continuate eforturile pentru realizarea unei păci globale.

Sunt aspecte ale vieții internaționale care interesează și implică deopotrivă toate statele lumii, înscrierea lor pe agenda recentului dialog la nivel înalt româno-guineez exprimând în fapt un im-

perativ major al contemporaneității: participarea tuturor statelor la soluționarea marilor probleme ce confruntă omenirea, pentru asigurarea aceluia climat de destindere și cooperare între națiuni atât de necesar dezvoltării libere, nestingerite a tuturor popoarelor.

DOINA FRUNTELĂ

Anul de muncă al zootehnicianului este de 365 de zile

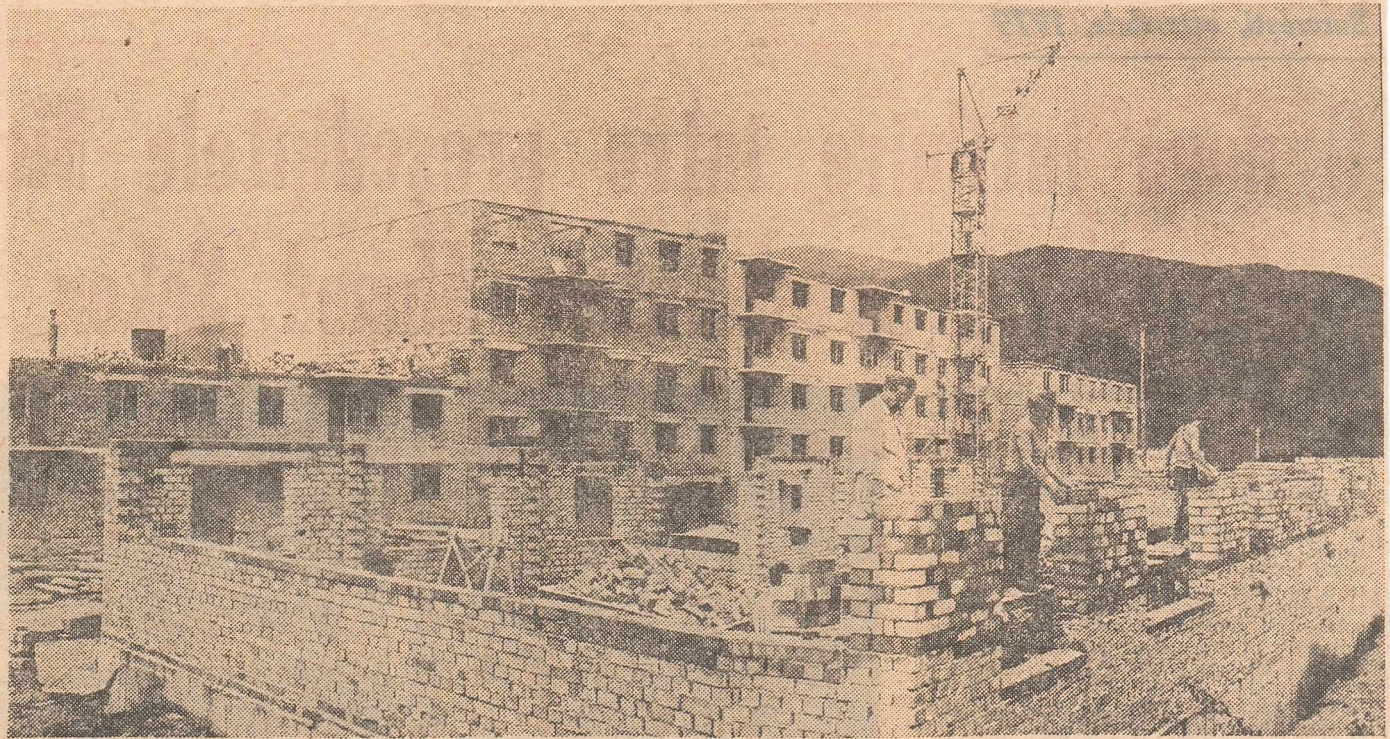
La o azvirlitură de băț de Capitală, în comuna Pantelimon, își desfășoară activitatea Ferma agrozootehnică numărul 10, considerată o fermă de elită în ceea ce privește rezultatele obținute la producția de lapte. Dacă ar fi să recapitulăm pe scurt rezultatele obținute în ultimii ani, situația s-ar prezenta astfel: în anul de început, cu un efectiv de 500 de capete, se obțineau o producție de peste două milioane litri de lapte, reprezentând pe cap de vacă o producție de 4638 litri. În anul 1973, la un efectiv de 512 capete s-a obținut o producție de 4824 litri, iar anul acesta, conform angajamentelor, se preconizează, de la aceiași efectiv, o producție de 5000 litri de lapte pe fiecare vacă furajată.

În prima luminică a lunii octombrie, la sediul fermei îl găsim pe doctorul Mihai Petcu, șeful complexului agrozootehnic.

— Anul acesta a fost bun. De pe întreaga suprafață de 800 hectare teren agricol ce revine fermei noastre, la ora actuală s-au strâns și s-au insiloizat de pe 300 de hectare furaje, iar de pe restul terenului — grâu, orz și porumb. Revenind la porumb, vă spun, ca un om născut și crescut la țară, că așa recoltă nu am văzut. La grâu și la orz am obținut o producție de 6000 kilograme boabe la hectar.

Colectivul nostru este format din 60 de oameni, care sint împărțiți și răspund de bunul mers al celor două mari sectoare. Primul sector, cu cei mai mare importanță pentru activitatea noastră, este sectorul zootehnic, care se compune din 1101 capete taurine și 1300 porcine. Un număr de 520 de vaci din rasa Holstein reprezintă baza noastră în producția de lapte, iar restul taurinelor este zestre pentru celelalte ferme zootehnice din țară. Ceea ce am obținut aici în ultimul timp este faptul că livrăm taurine pentru prăsilă la 400 de kilograme într-un an și nu într-un an și jumătate cum este prevăzut în STAS-uri. La producția de carne livrăm Capitalei 1370 de tone. Revenind la producția de lapte, anul acesta ne așteptăm să obținem o producție de 5000 de litri lapte pe cap de vacă iar poate chiar la anul viitor, prin modernizarea procesului de producție, chiar și aici, lângă Capitală, ne gândim să obținem un record în ceea ce privește producția de lapte — 6000 litri pe cap de vacă furajată. Desigur, mulți dintre cei ce vor citi aceste afirmații ale noastre sint convins că vor fi sceptici — dar, la cei treizeci și cinci de ani pe care i-am implinit nu demult, am dreptul să visez, iar orice vis să se transforme în realitate. Tot colectivul nostru, încă destul de tânăr, muncește mult și bine, așa că avem tot dreptul să ne gândim și la rezultate mult mai bune. Nu vrem să ne lăudăm dar sintem convinși că în jurul Bucureștiului se mai pot forma încă câteva asemenea ferme agrozootehnice, iar la noi, în Pantelimon, lângă fermă, se poate crea o mică industrie de prelucrare a lapteului. Brânza, untul, smântina și chiar laptele de la ferma noastră ar putea alimenta un mare cartier al Capitalei. S-ar economisi în acest mod mult timp în ceea ce privește transportul, iar calitatea produselor preparate la ferma noastră ar fi mult mai bune. Dar tot ce v-am povestit acum sint gânduri de viitor, care sint convins că se vor concretiza în timp. Ce doresc să vă mai spun este faptul că în ciuda faptului că ne aflăm la un sfert de oră de Capitală, majoritatea lucrătorilor, chiar și șeful de fermă, locuiesc aici, fiindcă la sectorul zootehnic este nevoie de asistență și muncă 365 de zile într-un an.

SORIN POSTOLACHE ■

Cum trăiesc azi eroii de la Bumbești-Livezeni

De la Valea Sadului la Livezeni, defileul Jiului pare o punte, între două jumătăți ale ființei noastre, o lizieră a curajului de-a fi întreg și un semn al statorniciei sufletului românesc în patimă de-a se păstra neștirbit și rotund. La timpul potrivit, cu voia lor, supuși unui îndemn pornit din sinea lor, clarvăzătoare, citeva zeci de mii de oameni tineri și truda lor a zămislit una din cele mai spectaculoase căi ferate ale continentului: prin munca lor, Transilvania s-a mai unit o dată cu Țara Românească... Apoi, în urmă cu vreo trei decenii, marea lor s-a regăsit în matca altor munci istovitoare, de care patriile nu duc lipsă niciodată, iar cei citiva care-au rămas aici, nu foarte mulți la număr, sint custozii unui legat asupra căruia atîrnă asemenea unui steag de breaslă un înțeles lipsit de echivoc.

Intr-adevăr, vorbind de moșteniri lăstate nouă, de pietre sau zidiri eliberate din ninsorile pămîntului, de bani găsiți prin oalele de lut, de pergamente mult dospite în vâpaia unor vremuri nestatornice, ne-am cam obișnuit să numărăm cu veacul. Și uneori ne cam mirăm că fapta zămislită numai ieri și dată nouă spre perpetuă păstrare s-ar așeza, la rîndul ei, în sirul lung al moștenirilor ce ne apasă greu grumazul. Norocul lui, al marelui grumaz, este că ține, duce, nu se încovoie...

REMEMBER. Din Valea Sadului la Livezeni, calea ferată a obliterat peisajul montan cu pecetea tenacității umane. Peste 40 de tunele, 5 poduri magistrale peste Jiul negru de cărbune, 20 de viaducte mari și 22 de podete ridică trenurile la răscrucea dincolo de care, din caierul de admirație crescut în inimă, se toarce un fuier de teamă. Pe dreapta și pe stînga, chiurasele turnate sub terasament, polatele care primesc în piept năvala stîncilor, căminele de vizitare și bateriile de drenuri disciplinează o răzmeriță primară și lipsa lor ne-ar scufunda într-un infern. Cînd nu plutesc prin bezele tunelelor, cînd nu sclipesc la înălțimi amețitoare, prin aerul înmiresmat de respirația fagului, roțile tale curbe strine, trasate cu precizie pe prispice mici, înghesuite și acestea de mulțimea instalațiilor aferente căii de rulare.

Din cei ce au croit această punte între Țara Românească și Transilvania, citiva au dovedit statornicie: Gheorghe Băloi, Dumitru Moalfă și Constantin Scărădeanu, de la districtul de linii din Meri, sint dintre cei care au pus un umăr de nădejde la construcția căii feroviare și stăruie și azi în preajma ei, ca niște santinelle, ca să-i supravegheze pulsul, tensiunea, sănătatea articulațiilor îngemănate cu efort; vor implini curînd trei decenii și jumătate de cînd trăiesc și muncesc pe aceste meleaguri. Unii, ajunși la vîrsta senectuții, din satele ce se-mbulzesc la gura dinspre miazăzi a defileului, se reintorc pe plaiurile din care au destelenit cite un petec de pășune și-si văd de rosturile vechi, de dinaintea anilor cînd au gustat din piinea brigadierilor: Andrei Șerban, de pildă, de prin Bumbești Gorjului, a minuit cîndva calupuri de troil, prin galeriile de la Cirligul Intors, și azi cosește iarba jur-impjur de un sălaș rămas de la tătine-său. Alții revin aici cu o sfilă de ostași întorsi în spațiile prin care i-a purtat războiul: Pavel Drăghici și Mihai Fekete, și Nicolae Erkedy, toți trei din Petroșani, mineri destoinici în trecut, obișnuiți cu astralitul, au măcinat după război cu dinamită versanții de la Tarnița. Prin '29, cînd gloanțele cutreierau prin carne de miner, a coborît în minele de la Petrița. Prin '62 s-a pensionat, e zdravăn încă și nici o clipă nu a încetat să creadă că anii cei mai plini din viața

lui au fost cei dăruți tunelului de la Strimbuța, prin care le croise calea Ștefan Tomșa, artificier cu nume vechi de voevod. Tot de la veterani ai șantie-rului de altădată aflăm și altele: construcția liniei de la Bumbești la Livezeni a început demult, prin '26, și preț de douăzeci de ani lucrările s-au întrerupt, au început din nou, iar s-au sistat și iar s-au declanșat, fără prea multă tragere de inimă. În '32 au fost înțepenii pilonii viaductului de la intrarea în tunelul Meri și tot atunci s-a limpezit intructiva racolul de la Sadu. Dar dincolo de Dragalina, sălbăticia defileului n-a risipit-o nimeni înainte de război, dincolo s-a putut pătrunde abia în dimineața unor vremuri noi... Cu oameni noi și cu elanuri noi...

Și carul lui Ion Tănase, car „înmatriculat“ în Valea Sadului, rostogolindu-si roțile în marginea fișiei de asfalt de sub pilonii viaductului numit mai sus, pe lângă temelile barajilor de altădată, pe creasta cărora crește azi iarba, pare acum o stranie mașină de război, arhaică și perimată, înaintînd domol, dar îndărătnic, împotriva apelor istoriei. Ion Tănase e un om cit se poate de pașnic și, mai mult, este un om al timpului său. Cîndva și-a rupt și el spinarea la construcția căii feroviare și astăzi urcă muntele către sălașul său, tot spre un petec de pășune rupt pădurii. Mai vrednic, a cosit otava mai din vreme...

MERI. O respirație între două tunele... O întîlnire scurtă cu soarele care-si prelinge lumina pe stînci cenușii... Din poalele muntelui tutelar, nu departe, artificierii carierei de pe valea Bratcu desprind blocuri dure de rocă, iar concasoarele le desfac în așchii care zornăie curînd pe lungi benzi rulante. Și zornăitul acela brutal, produs parcă de un animal preistoric pietrificat care s-a dezmeticit după un somn de milenii și a început brusc să rumege greșie, face parte pur și simplu din peisaj, ca un blestem cu care te obișnuiești — crede fostul artificier Vasile Dănăricu —, așa cum te obișnuiești cu ploaia și cu vîntul, cu trăsnetul și cu grindina. Cu atît mai mult cu cit lui, lui Vasile Dănăricu, i-au tunat în urechi zgomote mult mai puternice, de-a dreptul asurzitoare.

Acum, îl întîlnim așezat înaintea unui birou ponosit, pe care minile lui bătucite de muncă nu prea se simt în largul lor, și îl simțim investit cu o răspundere care apasă în egală măsură și pe umerii tovarășilor săi. Este adevărat, pe calea aceasta ferată traficului s-a declanșat în urmă cu peste treizeci de ani, dar nu este mai puțin adevărat că de atunci pînă în ziua de azi oamenii districtului de stînci-poduri din Meri, ca și cei ai districtului de linii, nu au încetat să-i desfacă și să-i refacă structurile complicate, mereu, cu grija cu care pregătesc mecanicii de la sol un avion pentru zbor. Pentru că trecerea trenurilor pe sub crestele defileului se aseamănă, într-adevăr, cu un zbor.

Gheorghe Pavel conduce aici 56 de oameni, printre care se numără și artificierul Paul Diță, minerul Aristică Arsenie, zidari specializați în parapete de sprijin precum Leon Popescu, Rotina Dănăricu și Vasile Oleanu, sau muncitorii Aurel Făgaș și Elisabeta Nebunu. Printre alții, Gheorghe Dragu, Dumitru Sanda și Emil Vintilescu, împreună cu Savu Vlancea, Constantin Hirjină și Nicolae Vulpe asigură paza tunelelor și a punctelor de trecere periculoase. La rîndul lui, Gheorghe Sima, tînărul șef al districtului de linii, îndrumă munca altor 98 de oameni, printre care îi aflăm pe Frusina Mănescu și Dumitru Bămbălașu, pe frații

Gheorghe și Voicu Băloi, pe Gheorghe Răgan, care e în stare să poarte singur o traversă în spate, sau pe Speranța Moalfă, parcă uitată de lume în cantonul de la Tarnița. Sint toți cantonieri, picheri, electricieni sau revizori de cale. Electricizarea liniei ferate le-a multiplicat tuturor răspunderile și le-a insuțit vigilența. Dar să enumerăm mai bine citeva dintre bătăliile pe care le-au purtat și le poartă zilnic: la km 93+603, între Valea Sadului și Meri, un podet a fost decolmat de sub o avalanșă de grohotisuri; la km 97+600, între Meri și Lainici, a blocat terasamentul un bloc de stîncă de citeva tone și a fost oinamitat fără vorbe multe; în tunelul Lespezi au fost hidroizolate recent incele 12, 17—19 și 24—31; sint tinute sub observație și brutate cu o căptuseală de piatră citeva inele din tunelul Tarnița; lucrări similare s-au executat în tunelele Hațegon, Polatice, Fabian III și Surduc; în tunelul Dragalina a țisnit un izvor și drenarea lui nu a fost ușoară din cale afară; la km 97+600, în sectorul Similoi, Aristică Arsenie, Stelian Trască și Vasile Dănăricu au dat în brînci muncind la un semitunel de 40 de metri... Și cite altele n-ar fi de insirat...

Nu mai puțin spectaculoase sint și bătăliile de zi și noapte ale districtului de linii din Meri, purtate sub același cer îngust și gituit de stînci. Între Valea Sadului și Livezeni, pe numai 26 km, linia se răsucește în numai puțin de 250 de curbe și cu deosebire sina de pe firul exterior suportă sarcinile. Cîndva, era schimbată la un an de zile. Acum, prin instalarea unor unghătoare automate, viața lor s-a prelunșit la patru-cinci. Rămîne să refacă alții socoteala din care să aflăm cam ce înseamnă asta. Și, totuși, sinele și inimile de incrucisare se cer mereu înlocuite: la km 93+801, la km 93+966, la km 94+266. Sint sine lungi de 25—30 de metri și ba a-par exfolieri și stîrbături în carnea lor, ba se ivesc fisuri în lungul tălpii lor solicitate fără milă. Le poartă grija ei, revizorii de cale, scuturîndu-le făptura cu atenție și dacă îi vedeți cumva pășind de-a lungul căii de rulare, de la ferestrele acceleratelor care vă poartă spre Ardeal, să știți că trenurile circulă și pe spinarea lor mereu răsfrîntă peste linii. Și să-i privim cu stîmă ce li se cuvine...

LAINICI. A doua tinerete a lui Ion Mateescu, șeful gării din Lainici, începe poate chiar în această dimineață de toamnă. Omul nu e mare de stat, dar asta nu înseamnă că ar fi și iute la minie. Cînd se ceartă cu adevărat, se răsteste sau la el însuși, sau la lumea întregă, așa că cei din apropierea lui scapă. Ion Mateescu găsește răgaz să se certe cu lumea întregă... Muncesc de 31 de ani la calea ferată și de atunci nu am încetat nici o clipă să sper că lucrurile, odată și odată, vor merge spre bine — imi suride, adresîndu-se parcă unei instante care nu-l va auzi niciodată.

Totodată, malitia blaiînă din surîsul lui Ion Mateescu incredentează pe oricine că lucrurile nu stau așa. Chiar de la el aflăm citeva adevăruri de laudă pentru cei care tin sub tensiune această arteră vitală a țării: în ultimii ani, odată cu consolidarea și electricizarea liniei, viteza medie a trenurilor a sporit de la 30 la 50 km pe oră și se preconizează să atîngă 70—75; de aproape un deceniu nu s-au mai înregistrat evenimente de circulație notabile; într-un sens și în altul într-o singură zi, circulă aproape o sută de trenuri de marfă, oîntre care se strecoară, la orele înscrise în mers, personalele și accelera-tele. Și abia aici, pe peronul gării din Lainici, înaintea nemulțumirii perpetue a unui șef de șară destoinic, înteleg cit de putini la număr sint oamenii ne nedormirea cărora trăieste zi și noapte această punte aruncată între două jumătăți ale ființei noastre, cit de aîndcă este singurătatea în care trăiesc și muncesc acești oameni, cit de tainică este speranța lor că vor rămîne totți, laolaltă, cu necazurile lor multe și cu bucuriile lor putine. În istoria nescrișă a acestor ani sub gloria cărora au așezat și ei o cărămidă. Atît.

MIHAI PELIN ■

Cu astfel de oameni pîinea țării e în siguranță!

● Comișani — Dimbovița

Directorul S.M.A.-ului Comișani — Dimbovița, ing. Radu Nicola, neobosit, confruntând realitatea cu previziunea organizatorică, dornic să știe și să vadă el totul, cu o exigență ce o imprimă și celorlalți („Ah, dacă aș avea un aparat de radioemisie portativ, să țin legătura permanentă cu șefii secțiilor de mecanizare, care sînt și ingineri-șefi de cooperative agricole!“), alergînd mult, de cele mai multe ori ca să-și facă meseria de director, dar iarăși de multe ori și prea mult — zice el — pentru treburi de dispecer cu aprovizionarea, după piese de schimb pentru mașini, punînd în mișcare cu autoritatea sa de director și cu farmec personal, ba chiar cu diverse promisiuni („Mă servești, te servesc“, „Ce să facem? Asta e situația!“) pentru a obține un te miri ce reper, care, evident, nu se găsește în baza de aprovizionare: lanțuri de la depănușător și axe hexagonale pentru combina de recoltat porumb, curele pentru semănători, ba chiar și pentru o găleată de carbid, fără de care nu poți face nici o sudură, deci inginerul Radu Nicola e un om mulțumit: și-a ținut cuvîntul. Sigur, tot ce-a trebuit să facă pînă azi nu era chiar treabă de director, el trebuind să fie în permanență la fața locului, în cîmp, printre mecanizatori, să îndrume și să controleze concret și direct — dar cine și-a putut permite în acele zile să despice firul în patru? Va

veni și vremea privitului în urmă că „dacă avem program, pe consiliu, ca zilnic să recoltăm 230 de hectare de porumb („da planul de 4800 kg boabe stas se face, noi întotdeauna ne-am făcut planul“), și de transportat în bază, precum și de arat cite 200 de hectare, după ce în prealabil terenul a fost eliberat de coceni, atunci — zice — dacă e program aprobat de județ, de ce nu se înghămă toți la treabă, fiecare să-și facă meseria sa?“

Pe raza consiliului unic agroindustrial sînt 7 cooperative agricole și un I.A.S., punctele de lucru migrează, ca să le vitezîți doar așa, de complezență, îți trebuie o zi, dar ce se întâmplă dacă treci ca vodă prin lobodă? Cum, adică, să nu stai de vorbă cu oamenii? Mirarea omului este adîncă, este o uimire care-l stupefiază. Ca și cînd i-ai cere tractoristului, explică el, indignat singur de o astfel de prostie, „să-i dea bătaie“, adică, „lasă, nu te uita în urmă să vezi cum iese arătura, dă-i bătaie, să raportăm că sîntem în grafic“. Și, brusc, adaugă, de parcă ar vrea să pună punct deci gata, n-are rost să mai discutăm: „Partidul ne cere o nouă calitate a muncii. Eu înțeleg asta, în primul rînd, ca o nouă calitate a muncii cu oamenii!“

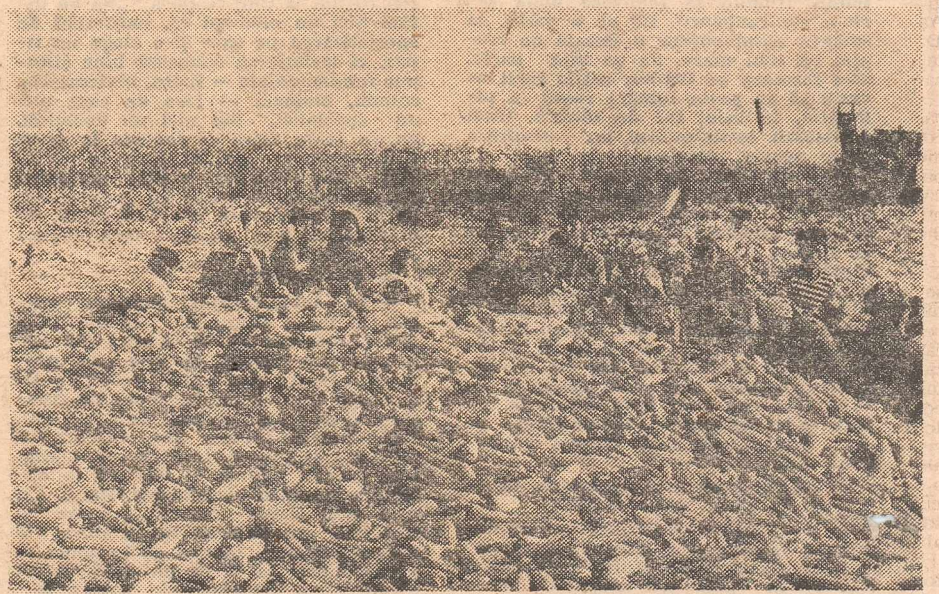
S.M.A.-ul are 17 tractoare care stau. Nu are cine să se urce pe ele. Dintre toate meseriile satului, cea de mecanizator este cea mai grea. Se lucrează zilnic de la 6 dimineața pînă la 8 seara. Și asta din aprilie pînă în noiembrie. O campanie continuă, fără duminici, fără „probleme

de familie“, fără sărbători onomastice, fără chestiuni personale. „Să obținem recolte cit mai mari“ — asta e problema personală, problema-problemelor fiecăruia și a tuturor. Deci, lăsați alte treburi, rămîneți în cîmp și lucrați. Dar de ce o asemenea orientare nu este stimulată și prin normative? Un mecanizator de categoria a cincea (însă cîți ajung la a cincea?, majoritatea sînt de-a treia și a patra) este plătit pentru arătura pe un hectar de sol mediu cu 33 lei. Norma zilnică este de 3 hectare. Total: 99 lei — muncă hurducată, cu șalele rupte, în praful arșiță ploaie, vînt, frig. Dacă se defectează tractorul și intră cu el în reparație, mecanizatorul este retribuit cu 80 lei pe zi. Îi convine să se strice tractorul cit mai des? Îi convine. Are venitul asigurat. Căci, la lucrările în cîmp i se rețin 20 la sută pentru eventualitatea nerealizării planului de producție. La Comișani o asemenea tendință nu se manifestă. „oamenii au conștiință“. S.M.A.-ul ar trebui să recruteze candidați pentru școala de mecanici agricoli din Titu. În ultimii doi ani n-a recrutat nici unul. Tinerii preferă industria orașului: program fix, îți rămîn, după-amiezile libere, hale și instalații moderne etc. În consecință, nici nu i-au fost reparați și absolvenți. Și 17 tractoare stau... O altă soluție ar fi, oînează directorul, conștient că pînă la modificarea normativelor de plată e drum lung, oamenii care să-și esume răspunderea motivării fiind prea puțin) preluarea experienței acumulate în I.A.S.-uri, unde reparațiile mașinilor agri-

cole se fac în centrele mecanice de către echipe specializate, mecanizatorii avînd, în campaniile agricole, numai misiunea de a le exploata.

„Îl caut pe Valentin Vedeanu. Îl găsesc într-un lan de porumb, la ferma nr. 1. Este tînăr, 28 de ani, anul trecut a cîștigat faza județeană a Olimpiadei mecanizatorilor. Oprește combina (recoltează zilnic 20 de tone de știuleți), îi dă roată, punînd mina ici-colo, de parcă i-ar lua pulsul, apoi mă privește ușor amuzaț că i se ia un interviu toamă acum: „De ce nu stai de vorbă cu Valeriu Lungu? Sau cu Aurel Drăghici? Sau cu Constantin Nicolescu? Sau cu Nicolae Simion? Ei sînt cei mai buni, cu așa-i consider“. Discutam și cu ei, mă trimiseseră de la unul la altul, cu o modestie neprefăcută și un simț al valorilor ascuțit. Mda, și eu sînt bun, au zis, zilnic depășesc cam cu 30 la sută volumul lucrărilor planificate, dar ceilalți... „Ce este cu ceilalți?“ „Ei lucrează mai frumos“. Lucrau frumos, într-adevăr, cu o ușurință uimitoare, sau poate așa mi se părea mie, că ei fac totul ușor, ca într-o obișnuită de a le iesi totul bine, nu absorbii și împovărați de ce grozavi sînt ei și cit de formidabil este să dai viață pămîntului și un sens fundamental, superior muncii, deci existenței lor de fiecare zi, ci într-o atitudine mîndră, cu demnitatea că „meseria noastră este cea mai frumoasă, dacă știi să o practici“.

PAUL URDEA

Cu grijă de gospodari, recolta trebuie strînsă și depozitată

● CLUJ

Cînd am ajuns la Baza de recepție din Gherla, ardea un soare puternic. Pe o asemenea vreme mă așteptam să găsesc o activitate febrilă în perimetrul pătulelor și magaziiilor, mai ales că toate cele 27 de unități agricole din zonă, repartizate să-și achite obligațiile contractuale la fondul statului, la această bază, prezentau scadențe: pe terenurile C.A.P.-urilor din localitățile Sic, Fișes, Buza, Recea, Sucutard, ca să dăm numai cîteva exemple, stau culese, în grămezi, sute de tone de porumb care trebuie să fie încărcate și transportate la destinațiile cuvenite.

Dăm tircoale citorva autocamioane încărcate cu porumb ce așteaptă îndelung sub povara greutății. Autocamioanele 21-Cj-4886 și 21-Cj-3069 n-au șofer, nici delegat. De cîteva zeci de minute așteaptă și mașinile 21-Cj-2325, 21-Cj-912 și remorca 41-Cj-1018. Aflăm de la cooperativul Augustin Cimpeanu, că primele două mijloace de transport au sosit de la C.A.P. Ciubăncuța, iar ultimele de la C.A.P. Recea. De fapt, din 11 mijloace de transport, prezente la ora 12 în bază, doar cinci se aflau la descărcat.

Contrariați de starea de fapt, ne-am adresat tovarășului Virgil Poltorac, reprezentantul I.V.C.P.T. Cluj, care ne spune: „Pînă azi, la 14 octombrie 1979, au intrat în pătule doar 25 la sută din cantitățile de porumb planificate să fie aduse de unitățile din zona Gherlei și Dejului. Unități cooperatiste cu mari restanțe sînt cele din Geaca, Obligații, Sucutard, Buza și altele“.

— Azi — pînă la ora 13 — au intrat în bază doar 80 tone porumb, ne înștiințează V. Scarlat, șeful depozitului porumb. Paradoxal, în bază nu este prezent

nici un „echipaj“ din rîndul cooperativeelor nominalizate, ci din cooperative mai îndepărtate, de la Jichis, Sic, Bunești, Recea și Ciubăncuța.

O parte dintre cooperatori de pe mașini descărcau direct în pătule (C.A.P. Jichis), alții descărcau pe lingă pătule (C.A.P. Ciubăncuța) iar alții așteptau (C.A.P. Sic, Recea și Bunești). Cei care așteptau mai mult doreau să prindă rînd la buncăr, deoarece nu aveau descărcători; un om lucra cu o furcă la două mașini, ca de pildă la C.A.P.-urile Sic, Bont și Recea. În felul asta, o mașină se descarcă în aproape două ore, ne spune cooperativul I. Butuza, din Bont. Sînt zile întregi cînd pe la bază nu trece nici un membru din consiliile de conducere ale C.A.P.-urilor; mașinile nu au delegați pentru confruntări, pentru rezolvarea unor „diferențe“ calitative. Bunăoară, șoferul de pe autocamionul 21-Cj-2325 a adus în bază porumb în lapte, pălit, bun pentru F.N.C. și nicidecum pentru alte utilizări.

Dacă mai adăugăm că jumătate din zi, o bandă transportoare a fost defectă, aveți imaginea unei mostre de dezorganizare, ca să nu-i spunem dezinteres pentru roadele toamnei, și risipă a muncii. Personalul din bază nu părea alertat de cele 200 tone porumb ce stăteau imprăștiute pe jos, preferînd răcoarea birourilor și culoarea hîrtilor.

Ce se impune este lesne de înțeles. Comandamentele locale vizate au datoria să mobilizeze toate forțele umane și materiale de care dispun, să acționeze cu mai multă fermitate și operativitate, pentru adunarea și depozitarea la timp a recoltei. Aceste măsuri organizatorice cer a fi luate azi, nu lăsate pe mine. Vremea nu așteaptă!

DUMITRU VATAU

● ILFOV

După planul inițial, stabilit în urma adunărilor generale ale cooperativeelor agricole de producție din zonă, Baza-siloz Urziceni ar fi trebuit să primească în această toamnă o cantitate totală de porumb boabe cifrată la 38 000 de tone. Asta a fost însă în primăvară, cînd ilfovenii erau departe de a intui recoltele acestui an. La o nouă evaluare a roadelor cîmpului, în septembrie, de la 38 000 de tone s-a ajuns la 51 000, între care numai nouă mii de tone aparțin I.A.S.-ului, iar restul, C.A.P.-urilor pe care silozul-gigant de la Urziceni le arondează. Aceste cooperative sînt, în număr de șase. Care ar fi situația în momentul de față? Marți de dimineață, șeful bazei, Mihai Zîncă, ne-a putut infățișa cu exactitate modul în care se prezentau lucrurile cu o seară înainte, adică la sfîrșitul zilei de 15 octombrie. Pe total, silozul primise 28 000 de tone porumb boabe, rămînd deci de insilozat 23 000 de tone sau echivalentul a circa 31 000 de tone porumb știuleți. În amănunt, iată predările fiecărui C.A.P. (între paranteze cantitatea totală cu care s-au angajat: Alexeni — 1 650 t (3 550), Ciocirlița — 1 133 t (791), Manasia — 2 001 t (3 420), Cosereni — 2 059 t (4 950), Urziceni — 1 350 t (1 998), Ion Roată — 1 990 t (3 880). Să remarcăm că C.A.P. Ciocirlița nu numai că încheiase predataul recoltei de porumb, ba chiar depășise planul cu 342 de tone! În rest, cifrele sînt mediocre. Ritmul mediu de preluare trebuia să fie de cam trei mii de tone pe zi. „O singură dată am ajuns la 2 800 de tone, ne spunea Mihai Zîncă. În rest, nu se predau mai mult de 1 800—2 000 de tone, maximum 2 100. În acest ritm, dacă și

timpul tine cu noi, izbutim să încheiem campania în jur de 1 noiembrie!“

Silozul din Urziceni posedă, de asemenea, trei baze volante de predare, la Jilavele, Girbovi și Borănești, avînd o capacitate totală de 27 361 de tone. Nu se insilozaseră însă pînă la 15 octombrie decît 11 174 tone, adică nici jumătate. Situația cea mai bună o are baza de la Girbovi: 7 850 de tone din 12 300. Trebuie remarcat faptul că la cooperativa agricolă de producție din aceeași localitate planul inițial prevedea predarea a 4 706 tone. Cooperatorii din Girbovi reușiseră însă să predea 5 903 tone din cele 7 520 cu care se angajaseră în urma noii evaluări, cu promisiunea fermă de a depăși și această cantitate. În schimb, la baza de la Jilavele, C.A.P.-ul cu același nume, care se angajase să predea la fondul de stat 1 001 tone, nu a livrat nici măcar un kilogram de porumb pînă la 15 octombrie! Tot aici, C.A.P.-ul Armăsești transportase la bază numai 6 tone din cele 810, iar C.A.P.-ul Adîncata 262 tone din 1 001! La Borănești, alte două cooperative rămase mult în urma graficului: C.A.P. Băcănești — doar 43 tone (din 3 225) și C.A.P. Condești — 53 tone (din 925)! Toate aceste cooperative posedă cite un complex propriu de creștere și îngrășare a porcilor. Este evident că ele au livrat cu prioritate în baza proprie, lăsînd silozul și bazele volante să aștepte. Noi știm că predările la fondul de stat sînt prioritare! Între I.A.S.-uri, unul cu rezultate excelente — cel din Afumatei (3 360 tone, față de cele 3 000 prevăzute), și altul cu întîrzieri în grafic — cel din Urziceni (numai 3 440 tone, din 5 800 planificate).

În curtea silozului, altfel, ordine și curățenie, o lozincă așezată vizibil care ne avertizează: „Nici un bob risipit în bază, drumuri și șosele!“, dar și un camion

Dărăști — Ilfov

Pe ulițele satului e liniște. Cînd ajungem la sediul Consiliului popular ne împănă un anuț scurt: „Datorită campaniei se lucrează cu publicul după ora 9”. Și aici e tot liniște. Primarul Constantin Nicolae ne-a lăsat vorbă că se află la sediul cooperativei agricole de producție. Mergem și noi la sediul unde e aproape aceeași liniște cu care de-acum ne obișnuisem. „Tovarășul primar și conducerea se află pe tarla”, reușim să aflăm de la un cooperator ce se îndrepta cu căruța plină ochi cu porumb spre baza Progresul din București, pentru a-l preda. Așa încît traseul urmat de primarul din Dărăști e, pentru noi, un prilej de a urmări bătălia recoltei în plină desfășurare și îndcoșebi rezultatele sale.

Cînd, în sfîrșit, stăm de vorbă cu tovarășul primar, făcusem noi înșine cîteva constatări: strînsul porumbului era în toi, mobilizarea era bună iar transportul la bază se făcea cu rapiditate: fie cu autocamioanele, fie cu căruțe trase de cai, mijloace care, trebuie s-o spunem, și-au dovedit din plin eficiența.

Cîte hectare sînt cultivate cu porumb? Care este ritmul recoltatului? „După cum se poate vedea la fața locului în diverse puncte, pentru cooperatorii noștri, bătălia recoltei este un motiv de bucurie. Suprafața recoltată zilnic este de 40—50 de hectare. În plus, aș dori să precizez că vom îndeplini angajamentul de a încheia recoltatul și semănatul, numai cu mijloacele locale, la 15 octombrie”. Cuvintele primarului C. Nicolae sînt pe cit de ferme pe atît de cumpănite și sînt argumentate de o activitate politică și organizatorică ce nu cunoaște preget, de prezență constantă pe tarlale („unde e locul nostru de muncă, al lui, cor”, repetă el mereu) și de mobilizarea sătenilor care, aici, reprezintă forța decisivă.

„Cît privește suprafața cultivată cu porumb aceasta a fost de 550 hectare. Am spus a fost în mod intenționat intrucît la ora cînd veți tipări constatările dumneavoastră ea va fi integral strînsă și vom accelera munca de însămînțare. Planul nostru de kilograme boabe la hectar a fost de 3500. Dar avem și în acest domeniu satisfacții. Dărăștenii au muncit bine, au valorificat avantajele timpului favorabil și acum culeg roade bune. Din datele de care dispunem avem o recoltă de 4500 kilograme boabe la hectar, mai mult decît ne planificasem. Cred că este o recoltă bună ce va oferi tuturor firești satisfacții cooperatorilor din Dărăști. Cum am văzut, organizarea e bună, timpul e călduros, transportul e prompt, iar mobilizarea exemplară. Nu s-ar putea totuși ca recoltatul să-l încheiați și mai devreme de 15 octombrie?”

„Este hotărîrea noastră secretă, dacă o pot numi așa. Dealtfel, după ce tovarășul Nicolae Ceaușescu a efectuat vizita de lucru pe ogoarele unor comune din Ilfov și Ialomița, am revăzut graficul recoltării, am discutat cu organele de conducere, cu toți cei prezenți aici pe cîmp și concluzia lor fermă a fost că se poate încheia și mai devreme. Și aceasta fără a face rabat de la calitatea muncii, care e spre binele nostru și al țării. Desigur, vom avea de înfruntat probleme complexe, dar contăm pe noi.

Am plecat de la Dărăști conștinnd că atare toate cele de mai sus și așteptînd să vedem cum se va solda „hotărîrea secretă”, a dărăștenilor de care ne vorbea primarul lor. Sîmbătă, 13 octombrie, am primit un telefon, iar interlocutorul, tovarășul primar, ne-a anunțat laconic „Țăranii din Dărăști și-au respectat angajamentul. Azi am încheiat recoltatul porumbului”.

ANDREI IONESCU

Campania agricolă e și campania necazurilor unei mașini agricole

La începutul anului 1976, Centrala de valorificare a cerealelor a întocmit un contract cu Institutul de cercetări pentru mecanizarea agriculturii pentru proiectarea și fabricarea unui utilaj destinat depozitării și insiloării în cel mai scurt timp a porumbului la bazele de recepție.

Au fost mobilizate în proiectarea utilajului Institutul de cercetări și proiectării din Bihor și întreprinderea mecanică pentru agricultură și industrie alimentară din Năvodari. Prototipul a fost realizat în luna iunie 1976 și pe baza referatului de cercetări elaborat de către Institutul de cercetări pentru mecanizarea agriculturii s-a dat o aprobare de serie în scobul fabricării a unui număr de 50 de bucăți care trebuiau livrate agriculturii pînă la 30 septembrie 1976, de către întreprinderea din Năvodari. Dar puse în condiții de producție, s-a văzut că utilajele nu corespund scopului pentru care au fost create și s-a hotărît să nu se mai fabrice. Munca de proiectare și experimentare a fost reluată, organizîndu-se chiar și două conferințe pe țară cu specialiștii din agricultură. Tot în această perioadă, un colectiv de muncitori conduși de inginerul Ștefan Nicolaescu aduce la cunoștință specialiștilor faptul că ei au proiectat și au executat prototipul unei mașini de mare randament și că acest utilaj se și află în probe tehnologice la baza de recepție a porumbului de la Salonta. Prototipul a fost prezentat la conferința cu specialiștii din agricultură care s-a ținut la Mangalia și s-a întocmit un proces verbal de omologare încheiat pe data de 26 decembrie 1976, în care se specifică faptul că mașina concepută de colectivul din Oradea este mult mai bună decît cea confecționată de întreprinderea din Năvodari. Dacă ar fi să extragem și cîteva date tehnice și să le comparăm, situația s-ar prezenta în felul următor: productivitatea utilajului proiectat la Bihor este dublă față de aceea a utilajului de la Năvodari, adică de 60 de tone de porumb transportat pe oră, costul utilajului ar fi doar 60 000 lei — față de 160 000 lei, consumul energetic de 7 kilowați/oră față de 20 kilowați/oră, acționarea în primul caz se face prin 2 motoare față de 13 motoare — iar deservirea în primul caz cu un singur om față de 5 oameni în cazul utilajului proiectat la Năvodari. Amintind că greutatea primului este doar de aproximativ 2 tone față de 7 tone — este clar pentru toată lumea că

utilajul proiectat la Bihor este superior din toate punctele de vedere utilajului proiectat la Năvodari. Pe lingă toate acestea utilajul bihorean a lucrat o întreagă campanie, fiind de un real folos bazei de recepție a porumbului de la Salonta. În final, s-a hotărît ca prototipul să intre în producție de serie. De ce am amintit toate acestea? Fiindcă după trei ani, în plină campanie de recoltare a porumbului, ne-am aflat la baza de recepție de la Salonta, unde împreună cu inginerul Ștefan Nicolaescu, venit la fața locului să constate cum funcționează cele trei utilaje fabricate la Dragalina după prototipul inițial, am avut surpriza să constatăm că utilajele venite nu sînt cele proiectate și propuse spre omologare, ci complet altele. Toate ar fi bune dacă utilajele ar funcționa. Dar așa cum ne spune Mihai Cioară, șeful bazei de recepție, și Constantin Teodorescu, directorul adjunct al întreprinderii de valorificare a cerealelor și plantelor tehnice din județul Bihor, utilajele sosite anul acesta nu funcționează, ele fiind de fapt prototipurile celor din Năvodari, prototipuri respinse la conferințele cu specialiștii din agricultură. Din cele trei utilaje care au sosit, după cîteva ani, doar unul singur merge și acesta doar cîteva ore pe zi — fiindcă nu sînt rezolvate o mulțime de parametri tehnici și fiindcă s-au făcut modificări față de prototipul inițial. Astfel, lanțul transportor e acționat de cîte un singur ax motric — spre deosebire de prototip, unde același lanț este acționat de 3 axe motrice. Șasiul a fost confecționat din cornier de 40, care la o anumită greutate se încovoiește, iar tabloul electric a fost montat tot pe șasiu, în virful benzii, mărindu-i astfel greutatea. Sudurile sînt prost făcute, unele deja rupte. Ce se întîmplă totuși cu prototipul tip-Bihor? Din 1976 pînă în prezent banda transportoare tip-Bihor a stat la Oltenița, după ce s-a plimbat de cîteva ori între Oltenița, Năvodari și Brașov. Șeful bazei de recepție, Mihai Cioară, avînd de insiloizat peste 30 000 tone de porumb știuleți și vîzînd că benzile transportoare fabricate la Dragalina nu sînt bune mai la nimic, a obținut aprobare ca acum, în al doispzeciulea ceas, să aducă înapoi de la Oltenița utilajul inițial. Astfel, ne spune șeful bazei, în cîteva zile, după cîteva ani, utilajul va fi din nou acasă și vom lucra din nou cu prototipul conceput de inginerul Ștefan Nicolaescu. Personal îmi pare rău de anii care au trecut așteptînd ca să intre în fabricație de serie banda transportoare tip-Bihor. Am auzit că nici să-l multiplicăm, aici, în județ nu mai este posibil, fiindcă acum există omologată noua bandă transportoare tip-Năvodari și fabricată la Dragalina — utilaj care iarăși nu folosește la nimic. Acum, ne spune în continuare șeful bazei de recepție, cînd ar fi trebuit să existe în județ cîteva asemenea utilaje, ținînd cont că ne aflăm în campania de virf la porumb, noi sîntem în fața de necazuri, de căutări și ne reîntoarcem la situația de acum cîteva ani.

pînă la ultimul bob

(21-1f-4222) care se descarcă de mai bine de o oră, asta în vreme ce delegatul C.A.P.-ului Urziceeni și reprezentantul I.T.A. jucau liniștiți table, la vedere, ca și cînd asta ar fi fost lucrul cel mai normal din lume. Acum, sigur, 15 octombrie a trecut — iar pînă la 1 noiembrie mai este! Dar, oare, ritmul de predare nu se poate intensifica, ținînd seama și de faptul că meteorologii nu au prevăzut o vreme prea frumoasă pentru restul lunii? Noi credem că da, chiar dacă pentru aceasta zarurile vor mai trebui să aștepte...

DUMITRU GRAUR

BUZĂU

Marti, 16 octombrie, peste baza de recepție de la Ulmeni, din județul Buzău, cade o burnită siculoasă. Timpul, care-i obligă pe gospodari să ferească porumbul de umezeală, adăpostindu-l sub acoperiri de carton, nu pare să afecteze starea de spirit a laboranților Conststanța Saiu. Aceasta se arată dispusă să furnizeze tot felul de relații, lămurindu-ne, de pildă, că umiditatea porumbului rareori depășește 30 de procente și că știuleții atacați de mușegai, merg pînă la 5 la sută, dar își pierde brusc exuberanța cînd vine vorba despre Petre Burada. Despre șeful bazei, absent de la locul de muncă la un ceas al zilei la care activitatea e în toi, laboranta nu știe nimic, după cum nimeni nu știe nimic. E convinsă însă că, lipsind, Petre Burada trebuie să aibă treburi importante de rezolvat, asupra cărora, șef fiind, n-a simțit nevoia să facă precizări.

Dăm o raită prin bază. Cîteva căruțe descarcă porumb, dar forțele sînt puține. Treaba, lăsată ici și colo pe seama unor

femei ce par să fi depășit de mult vremea pensiei, merge încet, deși Oprea Munteanu, de asemenea șef, numai că de depozit, e gata să bage mina-n foc că azi s-au efectuat, pînă la această oră, 16 transporturi, mai multe decît în zilele anterioare. Din aceeași sursă, aflăm că baza are afluite, iată un termen în premieră pentru noi, cooperativele agricole de producție din Vintileanca, Pietroasele, Șarînga, Clondiru și, firește, Ulmeni, unități care, după grafic, ar fi trebuit să încheie încă de ieri depozitarea porumbului pentru fondul de stat. Din păcate, după cum ne ținăm din scrierile contabilei Elena Colceag, acțiunea e în serioasă întîrziere, în sensul că, din 930 de tone plan, C.A.P. Vintileanca, de exemplu, a predat numai 134! Cam la fel se prezintă situația și în celelalte cooperative. Șarînga aducînd, pînă ieri, 226 de tone din 490, Pietroasele 122 din 186, Clondiru 361 din 520, Ulmeni 216 din 450!

Deși ritmul continuă să fie deficitar, Nicolae Costea, delegatul cooperativei din Pietroasele, e optimist! Confruntat cu datele de mai sus, el acceptă că anul acesta s-a muncit mai prost, dar își exprimă convingerea că în maximum 2—3 zile depozitarea va fi terminată, întîrzierile datorîndu-se culesului. Altfel vorbind, la Pietroasele ar mai fi de cules porumb, după spusele delegatului, de pe 70 de hectare, suprafață de pe care mai au de recoltat și cooperatorii din Clondiru, reprezentati la baza de recepție din Ulmeni de Gheorghe Sitaru, de asemenea optimist. Conștinnd întîrzierile de la Ulmeni, nu ne rămîne decît să sperăm că, printr-o mobilizare a tuturor forțelor, lucrurile se vor întîmpla în conformitate cu starea de spirit a țăranilor Nicolae Costea și Gheorghe Sitaru.

EMIL NEGOIȚĂ

VASLUI

Pînă luni, 15 octombrie, în județul Vaslui se recoltase 68 la sută din suprafața acoperită cu porumb. În spatele procentelor se ascund, firește, și unele deficiențe organizatorice și — de ce să n-o spunem? — și o stare de păgubitoare inerție. În consiliul unic agroindustrial Pungești, 5 cooperative agricole au terminat recoltatul pe 15 octombrie dimineața, iar în ziua apariției rîndurilor de față, vor încheia operațiunea și celelalte 4 cooperative. Problema numărului unu este acum, în acest consiliu, transportul ultimelor cantități de porumb în bază și în păduțele proprii. Dacă așa stau lucrurile în consiliul Pungești, bine spre foarte bine, în consiliile Huși, Fălcu, Banca, Roșiești și altele recoltarea porumbului este într-un stadiu care nu onorează pe nici un om din aceste locuri. Și ce să transportăm în baze pentru fondul țării cînd în unele unități în deștule zile nu s-a cules nici un car de porumb? Bunăoară la Fălcu, Roșiești, Banca, dar și în altele, procentul de la o zi (13 octombrie) la alia (14 octombrie) a fost zero. Dar diferențele sînt nu numai între consilii, ci chiar în cadrul aceluiași consiliu. La C.A.P. Vișoara, bunăoară, se lucra grupat-gospodărește, cu 6 combine echipate pentru recoltarea porumbului boabe, toți cei 6 mecanizatori din secția lui Ion Costea, muncind din zori și pînă la căderea nopții, iar în flux continuu 8 autocamioane, 5 remorci și 40 de atelaje duceau porumbul la bazele Banca și Epureni. Țăranii și mecanizatorii din Dodesti procedau aidoma. N. Postolache, președintele C.A.P. Vișoara, ne zicea că membrii cooperatori au fost de acord, fără prejudecăți, ca porumbul să fie cules cu combinele. Iar ei, țăranii, au intrat pe terenurile mecanizabile, descarcă și încarcă, desfac știuleții... dar cîtă treabă nu este de făcut acum? Ei bine, vecinii lor, cei din Sirbi, Stoișești,

Banca, lucrează cumva de-a-ndoaselea. La ora 10, în ziua de 10 octombrie, de pildă, de la Sirbi nu plecase în bază nici un car cu porumb. Și așa, aici, nu există decît două atelaje (parcă au uitat cei din Sirbi că ei au avut sute de perechi de boi, sute de căruțe!), două remorci și un camion. Și încă un amănunt grăitor: de la Vișoara la baza Banca sînt peste 15 kilometri, iar de la Sirbi pînă la aceeași bază sînt doar 4 kilometri. Dar la Sirbi, Stoișești, Banca, ca și în alte sate, oamenii ies la treabă cînd soarele e hăt sus, specialiștii mai fac naveta... Cît privește organizarea muncii, vorba proverbului: Nu știe stînga ce face dreapta. Apropo de transport, Dumitru Popa, directorul I.T.A. Vaslui, făcea următoarea precizare: „Dacă unitățile agricole ar fi folosit întreaga capacitate a mijloacelor noastre de transport — de 2 000 tone pe zi — cu cîte 3 curse pe zi fiecare, așa cum ne-a indicat și secretarul general al partidului, unele unități pot face și 4 chiar, acum nu eram în această situație. Ori mașinile stau prea mult la încărcat pe cîmp, pentru că nu sînt destui oameni, ori la baze se descarcă cu mina, nefiind mijloace mecanizate. Și iată că lucrurile merg cum merg. Că să nu mai socotim că mijloacele din dotarea unităților agricole sînt și ele utilizate tot cam în acest fel”. Așadar, diferențele sînt între oameni.

În ședința operativă a comandamentului județean de luni, la prima oră a dimineții, s-au stabilit măsuri foarte precise, un adevărat ordin de luptă pe cîmpul de bătălie al porumbului, care, îndeplinit întocmai, va determina ca în 4—5 zile să se încheie recoltarea și în continuare să se urteze transportul în baze. Toate mijloacele folosite cu înțelepciune și spirit gospodăresc pot asigura un ritm zilnic la transportul porumbului la fondul de stat de 9 000—10 000 tone.

VASILE IANCU

Experiment in mers:

Fabrica studenților

Acel neîncetat du-te-vino spre și din-spre noua clădire în formă de Y, un uriaș Y de sticlă lucind în soare, care adăpostește întreprinderea de aparate și utilaje pentru cercetări I.A.U.C., construită pe platforma politehnicii bucurestene, ilustrează pregnant un experiment în acțiune, o integrare de un fel deosebit. Subordonată Ministerului Industriei Construcțiilor de Mașini și îndrumată de Ministerul Educației și Învățământului, I.A.U.C. e despărțită doar de câteva zeci de metri de politehnică, dar, într-un sens, face corp comun cu ea: 350 studenți (anul viitor, 700-800) se perindă zilnic aci în cadrul activității productive și de proiectare-cercetare; cadrele didactice lucrează cot la cot, la propriu și la figurat, cu specialiștii fabricii, cu muncitorii și cu studenții (doi muncitori la un student) în vederea materializării unor teme de cercetare cu imediată aplicabilitate în economia națională. Nu trebuie însă uitat că, în conformitate cu decretul de organizare, I.A.U.C. colaborează și cu alte institute de învățământ superior din țară, precum și cu diverse centre de cercetare, politehnica bucuresteană deținând însă un loc aparte.

Gradul de nouitate al produselor, faptul că multe din ele sînt unice, premiere pe țară, constituie un element major în ridicarea nivelului tehnic al integrării și în captarea interesului studenților, ca și al îndrumătorilor lor, dealfel.

— În adevăr — confirmă directorul, doctorul inginer Victor Bărbu — un mare număr de produse încorporează gândirea politehnicii vecine. Și este semnificativ pentru spiritul vremii noastre că această gândire strict tehnică a actualilor sau viitorilor electroniști, energeticieni, automatiști etc. se repercutează asupra unor domenii foarte diverse ale vieții.

În curînd va ieși pe poarta acestei „fabrici studențești” automatul pentru tensiunea arterială. Automat, în sensul propriu al cuvîntului, ca în vechile aparate instalate cîndva pe străzile Bucureștiului pentru... caramele. De data aceasta însă este vorba de un lucru foarte serios: introducînd o monedă și aparatul își ia tensiunea!

La Facultatea de automatică se află în curs de cercetare o altă temă de larg interes, un aparat care va deveni, poate, nelipsit în spitale și care va indica instantaneu chirurgical „factorul vital” al pacientului de pe masa de operații, corelînd și integrînd într-un indice unic o serie de parametri biologici.

Subinginerul electronist Dumitru Țurlea, șeful secției I.A.U.C. — Institutul politehnic București 4, s-a mutat la I.A.U.C. de la Facultatea de automatică pentru a îndruma practica studentească în această secție.

— Iată unele din echipamentele pe care le fabricăm, toate în premieră absolută: aparatura de cercetare psihologică și testare, elaborată la Facultatea de auto-

matică; luxmetrul, pentru stabilirea luminozității în hale etc. (inițial tema de diplomă a studentului Mihai Davida, de la Facultatea de electronică); în fine, simulatorul amurg-zori.

În ciuda straniei denumiri, amestec bizar de poezie și electronică, este vorba de un aparat cu efect economic direct, o savantă alternanță a luminii artificiale, pentru a simula trecerea pe nesimțite de la zi la noapte, cu grijă orchestrată electronic, în fermele avicole. Se grăbește ritmul ouatului...

Firește, spectrul aparatului produse la I.A.U.C. pe bază de integrare și colaborează cu politehnica este mult mai larg. N-am urmărit însă să prezentăm un bilanț, ci un experiment in mers.

Forme superioare de integrare, deosebit de eficiente, am întîlnit (din nou, doar cu titlul de exemplu) la Facultățile de automatică și de tehnologia construcțiilor de mașini.

● Conferențiarul doctor inginer Aurel Sturzu, titularul a nu mai puțin de 14 brevete privind controlul calității produselor, a reușit să antreneze și să pasioneze un mare număr de studenți de la Facultatea de tehnologia construcțiilor de mașini în materializarea acestor brevete și în activitatea de cercetare și proiectare legate de adaptarea la specificul fiecărei întreprinderi în parte. „Noi, cadre didactice și studenții — spune Aurel Sturzu — efectuăm cercetarea, proiectarea, echiparea cu aparate de măsură și control, instruirea personalului din întreprinderile interesate în dispozițiile noastre (avem contracte cu peste 30 întreprinderi industriale și institute

de cercetări din țară) și, în plus, le oferim un album foto pentru a explica mai bine funcționarea. Cum s-ar zice, dăm totul «la cheie».”

● Despre remarcabila realizare a catedrei de calculatoare (șef de catedră, prof. doctor inginer Adrian Petrescu) și a întreprinderii de calculatoare; microcalculatoarele Felix MC-8 și MC-18 am mai avut prilejul să scriem, dar merită cu prisosință reevocat acest exemplar mod de integrare. Catedra a sensibilizat întreprinderea, care s-a arătat deosebit de receptivă față de o tehnică de vîrf, microprocesoarele. Cadre didactice și studenți au „pendulat” mai multă vreme între politehnică și întreprindere, s-au creat colective mixte cu cei din fabrică, au fost realizate subsansamble după concepție proprie, cablaje imprimate (proiecte de diplomă!) etc. Ce au însemnat și ce înseamnă microprocesoarele, astfel propulsate la noi și pe această cale a integrării? O revistă de specialitate scria recent că dacă în ultimii ani și producția de automobile ar fi cunoscut saltul tehnologic și procesul de ieftinire făcute posibile de microprocesoare, un Rolls-Royce ar costa azi cinci cenți și ar merge (dar pe ce șosea?) cu 5000 km pe oră! În contextul realilor succese în domeniul integrării, vizînd îndeosebi antrenarea studenților în activități de substanță, specifice pregătirii tehnice și elanului creator tineresc, interlocutorii noștri au relevat și unele dificultăți, nu mai puțin reale, care se cer studiate și remediate.

● „S-a ajuns la Facultatea de tehnologie a construcțiilor de mașini (de fapt, în întreaga politehnică) la o situație aproape incredibilă: avem 47 la sută din posturile didactice vacante, motivul principal fiind imposibilitatea de a ni se repartiza tinerii absolvenți, dintre cei mai bine pregătiți. Știm că se lucrează la modificarea dispozițiilor care au dus la această situație și care au fost juste cu ani în urmă, cînd au fost introduse, dar nu mai sînt azi, desigur, trebuie avut grijă, în continuare, pentru menținerea absolvenților în strîns contact cu producția. Penuria gravă de cadre didactice îngreunează considerabil și activitatea de integrare care, pentru a fi rodnică pentru studenți, trebuie atent îndrumată de specialiștii noștri. Or, actualmente, avem un îndrumător de grup la 25-30 studenți. Cînd să mai studieze

el planșele studentului, să-i sugereze soluții constructive, să dezbată amănuntul tehnic ale proiectelor?” (Conferențiar doctor inginer Gheorghe Zgură, prodecan al Facultății de tehnologia construcțiilor de mașini.)

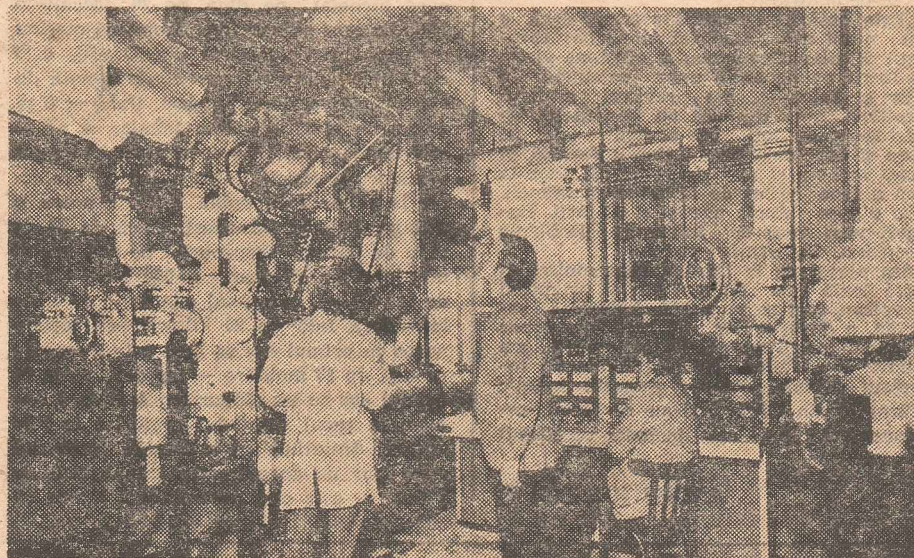
● „Cadrele didactice se străduiesc să facă integrarea cît mai eficientă, dar ce folos dacă după 16 luni de integrare (atît se însumează ele pe parcursul celor cinci ani de învățămînt) absolvenții dintr-un cîmp mai bun, chiar șefi de promoție sînt în unele cazuri puși să efectueze în fabricile unde au fost repartizați munc necorespunzătoare cu pregătirea lor, adică se consideră că trebuie s-o ia de la zero. (Mă refer, repet, la absolvenții cei mai buni.) Atunci la ce bun integrarea? Studenții află despre această dezastruoasă nefericită, din lipsă de specialiști. I-am sugerat directorului: „Puneți-i pe acest tînăr inginer să lucreze la mașina cu comandă numerică, e visul vieții lui!” Acum, și absolventul și mașina merg din plin. Am ridicat această problemă fiindcă integrarea nu constituie o activitate în sine, care „moare” odată cu părăsirea facultății, ea trebuie să aibă repercusiuni directe și dincolo de porțile ei”. (Profesor doctor docent inginer Dolphi Drimer, șeful catedrei de tehnologia materialelor și sudură, Facultatea de tehnologia construcțiilor de mașini.)

● „Cadrele didactice nu sînt suficient antrenate la întocmirea planurilor de cercetare ale institutelor centrale, la stabilirea temelor majore și a direcțiilor de cercetare.” (Profesor doctor inginer Adrian Petrescu, șeful catedrei de calculatoare, Facultatea de automatică.)

● „M-aș referi la activitatea de cercetare a cadrelor didactice, fațetă importantă a integrării. În prezent, la catedra noastră, Automatică I, la cite cinci cadre didactice există un cadru permanent pentru cercetare și producție. Cam la fel se prezintă raportul și la alte catedre. Or, în politehnică este concentrat un corp de specialiști de cea mai înaltă calificare și bine informat. Slaba încadrare cu personal permanent pentru cercetare și producție frînează valorificarea deplină în scopuri practice, de producție. Un exemplu: catedra a avut un contract pentru realizarea unui prototip de regulator pentru marile turbine, a cărui importanță pentru economie este inutil s-o subliniez. Din motivul mai înainte amintit, înfăptuirea contractului s-a prelungit doi ani. Merită reflectat la faptul că în țări atît din Est și cît și din Vest raportul respectiv este de 1 la 1 sau chiar de 1 la 2. O reconsiderare, chiar dacă nu în aceeași proporție, a raportului actual ar amplifica eficiența integrării și ar veni în folosul direct al economiei naționale. Este, cel puțin, părerea mea”. (Profesor doctor inginer Dumitru Lăzăroiu, Facultatea de automatică.)

Propunerile de mai sus sînt făcute, cum spuneam, pe fundalul unor realizări însemnate în sfera integrării, care însă rămîneau oricînd perfectibile, un fenomen dinamic prin însăși esența lui. Aidoma întreprinderii de aparate și utilaje pentru cercetare, precum și altor soluții de mare eficiență aplicate la politehnica bucuresteană, integrarea în întregul ei este un experiment in mers.

LIONEL NIȚESCU

Starea de fapt a unei investiții:

Șefii în birouri, muncitorii la adăpost!

Mă strecoar, printre trei portari, în incinta întreprinderii „Viscofil” București, fără să mă întreb nici unul nimic, străbat întreprinderea și poposesc pe șantierul instalației pentru fire celulozice tip mătase, investiție mare, care la 30 septembrie 1979 trebuia să intre în funcțiune. Nu a intrat: lucrările au fost începute, în 1977, de unitățile Ministerului Construcțiilor Industriale, au întîrziat mult, vreo opt luni, și atunci investiția a fost preluată de Trustul de construcții Buzău, unitate a Ministerului Economiei Forestiere și Materialelor de Construcții, ca antreprenor general. Ca să meargă treaba bine, să mai reducă din rămînerile în urmă, conducerea trustului a mobilizat aici oameni de pe trei grupuri de șantiere: Buzău, Rimnicu Vilcea și montorii grupului de instalații-montaj. Cu toate aceste măsuri, ritmul pe șantier e însă lent. Va intra oare în funcțiune la 31 decembrie 1979, așa cum s-au angajat constructorii?

Pe șantier sînt puțini oameni, iar șeful de echipă Petrahe Pavel, care răspunde de munca a opt zidari, nu prea răspunde, ni se pare nouă, de propria sa muncă: stă cu miinile în șolduri, cu țigara în colțul gurii, cu cozorocul șepcii mult tras pe ochi din cauza soarelui. Cît stă cu noi de vorbă, vreo 5 minute, mai aprinde o țigară, apoi își cam dă seama de „situație” și deodată devino „spirt”, îi îndeamnă pe băieții la treabă, de-a-i zice că e cel mai harnic om.

La un alt punct de lucru, tot la stația de epurare a apei, doi tineri, încălțați în cizme de cauciuc, se străduiesc să scoată o pompă din noroi; nădușesc singuri la

ea, în timp ce pe malul fundației stau și privesc, numărați de noi, 18 oameni. Sigur, nu sînt toți constructorii, sînt mulți și de la beneficiar, dar felul în care este distribuit efortul pe acest șantier ne face să ne gîndim din nou la termen, la calitatea lucrărilor, la echitate dacă vreți: Ion Simon repară ceva la cutia de viteze a unui buldozer; Ion Manta stă la umbră, așteaptă să se repare buldozerul. A venit de la Cimpulung Muscel, să dea zor: „M-au trimis aici, zice, să stau degeaba!” Excavatoristul face plajă; maestrul Constantin Buse stă și dînsul la soare și fumează. A venit de la secția de utilaj transport a Grupului de construcții forestiere Rimnicu Vilcea: „Eu supraveghez utilajele”, zice. Dar utilajele stau. La scurt timp după sosirea noastră aici, buldozeristul Ion Simon se apucă de treabă: amenajează o platformă pentru excavator, să poată lucra. Șef, la acest punct de lucru, este maestrul Sima. Întreb de dînsul și află că e la birou. Ingerul Minciună, șeful lotului de la Vilcea, e tot la birou. Șefii sînt la birouri, iar pe șantier, o bună parte dintre constructorii, mecanicii de utilaje, fac plajă sau trag țigară după țigară. Ne-am interesat de retribuțiile acestor oameni: sînt substanțiale! Dar ei nu se jenează să stea la umbră sau la soare ori cu țigara în colțul gurii, gîndindu-se, poate, că darea în funcțiune a acestei importante investiții pentru economia noastră națională îi privește pe alții, apasă numai pe umărul altora; adică pe umerii aceluia care, la zece metri de ei, se spetesc muncind, așa cum i-am găsit muncind pe

oamenii lui Ludovic Martiș, la magazia de celuloză, montind prefabricate, pe oamenii subinginerului Gabriel Vrăbciu, pe constructorii lui Florică Beldica, realizatorii celor mai grele și mai complexe lucrări. Și nu sînt singurii constructorii care-și fac datoria, care știu că, mai înainte de orice, de ei depinde darea la termen a investiției; la cota 7+20 metri i-am întîlnit lucrînd pe izolatorii lui Ștefan Paraschiv, pe vopsitorii anticorozivi ai lui Constantin Chirilă și Constantin Căzânaru, pe mulți alții. Toți depun un efort maxim. Aceste eforturi, aceste responsabilități nu-i lasă pe mulți să doarmă. Pe alții însă nu-i neliniștesc.

De la Banca de investiții aveam să aflăm că pe șantierul de la „Viscofil” există în stoc un mare volum de utilaje. Trebuie deci montate repede, trebuie concentrate toate eforturile montorilor de la Grupul de șantiere instalații-montaj, subordonat tot trustului de la Buzău. Decamdată însă montorii nu sînt prea bine organizați: Constantin Timpeșcu și Constantin Vrăbciu mergeau agale spre magazia de materiale: unul să lă un ventil, celălalt citeva șuruburi. Trec pe la șeful lor, maestrul Mihai Terente dar, aflăm, e tot la birou. Vreo șase băieți tineri, din formația lui Ion Cioacă, stau la o țigară; am crezut că au ședință. Șeful se întoarce „de la magazie”, zice, fără nici o piesă, constatăm noi, și îl certăm pe Ilie Chirilă, lăcătuș-montor, care ne dă unele lămuriri.

— Ce faceți cu atîta bere? Îl întreb pe Gheorghe Lazăr, care se spetește cu două sacose cu sticle cu bere.

— Păi, uite, m-a trimis Răducu, macaragiul, omul dumneavoastră de la Buzău, după bere.

Am înțeles: nea Lazăr m-a luat drept maestru sau poate inginer, aici, pe șantier; îi fac jocul și află de la dînsul că Răducu are macaraua pe care lucrează defectă de două zile. Lingă noi, o altă macara stă cu un cot de conductă metalică

în cîrlig: tot defectă. Mecanicul, ne spune un muncitor, a plecat. Din păcate sînt cam multe utilaje defecte pe șantier, la ora documentării noastre. Am dorit să cerem unele lămuriri inginerului Horia Mironescu dar și dînsul lipsea. Cineva, de la care am aflat că inginerul Mironescu pleacă de pe șantier cam devreme, ne îndemna să ne interesăm cite ore a pontat. Mărturisim, n-am făcut-o; orice lipsă ni s-ar fi putut motiva.

— Cu toate astea, atît șeful șantierului de construcții, inginerul Ion Andreescu, cît și directorul tehnic al Trustului de la Buzău, inginerul Constantin Munteanu, pe care l-am întîlnit la fața locului, ne-au asigurat că la 31 decembrie investiția va fi pusă în funcțiune.

— Ce garanții aveți în acest sens? întreb.

— Am avut o ședință de comandament cu toți factorii responsabili, pentru fiecare lucrare s-au stabilit termene precise, materiale și forța de muncă necesară, așa încît fiecare om știe ce are de făcut.

Dar din discuțiile noastre cu conducerea șantierului, a trustului, au mai reieșit și alte greutăți: întreprinderea „Policolor” București trebuie să le livreze constructorilor de la „Viscofil” nu mai puțin de 40 tone chituri anticorozive și vopsele; întreprinderea „Danubiana” sau întreprinderea de anvelope din Florești vor trebui să livreze 40 de anvelope pentru 15 autobetoniere care decamdată stau din lipsă de cauciucuri; beneficiarul va trebui să asigure cele o mie de tone de utilaje, parte din ele necontractate încă, și mai trebuie, aflăm, încă 100 de instalatori. Nădejdea celor care se află acum pe șantierul de la „Viscofil” este la Centrala de fibre artificiale de la Săvinești. Dar cum și noua instalație de fire sintetice tip mătase va face parte din aceeași centrală, tovarășii din conducerea acesteia, sperăm, nu vor întîrzi să le ofere sprijinul.

N. GRIGORE

Fiecare luciu de apă să producă pește

Crapi, sturioni, anghile

Se spune că în lume sînt cîteva locuri pe care trebuie neapărat să le vezi în viață. Un astfel de loc blagoslovit de natură este și Delta Dunării.

Paradoxal, dar trecerea mea autumnală prin împărăția apelor de la confluența Dunării cu Marea Neagră avea să înceapă la trei mii de metri înălțime, cu un interviu luat primului responsabil de tot ce mișcă și trăiește între cele trei brațe ale marelui fluviu european. Inginerului Corneliu Dascălu, directorul general al Centralei „Delta Dunării”, pentru că despre domnealul e vorba. Îi luasem urma încă de la ministerul de resort. Acum, în timp ce avionul survola văzduhul spre Tulcea, am convenit să continuăm discuția începută la București încă în cursul dimineții.

— Cu producția de pește pe anul acesta cum ziceați că stăm, tovarășe director?

— Relativ bine. Preliminăm realizarea a circa 30 000 tone de pește, cantitate ce provine atât de la amenajările piscicole — și cu deosebire de aici —, cit și din bunurile naturale, implicit, din pescuitul marin. Cam puțin față de posibilitățile noastre.

— Mă miră. Doar spuneți că suprafețele amenajate sînt în continuă creștere...

— E adevărat. Au chiar o dinamică cu totul deosebită. Și, după ce își consultă atent evidențele, directorul continuă: în momentul de față am ajuns la aproape 45 000 hectare de iazuri, bazine și eleste, amenajate îndeosebi la Murighiol, Chilia, Iazurile, Sarinasuf, Jijila... Anul 1980 îl vom încheia sigur cu aproape 50 000 ha, urmînd ca, prin împlinirea planului nostru special de măsuri elaborate în spiritul documentelor programatice pentru cel de-al XII-lea Congres al P.C.R. și în consens cu prevederile cincinalului ce vine, să ajungem în 1985 la 62 540 ha amenajări piscicole în deltă.

— O realizare considerabilă... Sper că vom avea și pește mai mult pentru industrie, pentru export și pentru piața internă, adică pentru consumul populației.

— Ideea ca fiecare luciu de apă să producă pește, avută cîva timp în urmă de revista „Flacăra” și convertită la noi în sarcina ca fiecare metru pătrat de luciu de apă să dea țării pește cit mai mult, e un cuvînt de ordine și faptă pentru toți cei peste trei mii de pescari și piscicultori ai noștri. Semnificativă este însăși evoluția producției: în 1980 vom realiza 40 250 tone de pește, în 1981 — 44 600 tone, iar în 1985 — 100 000 tone. La nivelul ultimului an de referință, cea mai mare cantitate, adică 63 500 tone, va proveni din bunurile amenajate, 16 500 tone din bunurile naturale și 2 000 tone din bunurile marine, adică din Marea Neagră. Tot noi avem și sarcina să asigurăm furajele necesare crescătorilor noastre de pește, prin cultivarea cu porumb a suprafețelor pretabile din incintă. Dacă vom produce mai multe furaje, vom avea și pește mai mult. Aceasta e și cheia realizării planului în amenajări.

— În cantitățile prevăzute a se pescui

în mare alt inclus, desigur, și producția de sturioni?

— Normal. Dar cu sturionicultura e o problemă puțin mai delicată. În ultimii 15—20 de ani, în poftea unor eforturi, s-a înregistrat o scădere la acest deosebit de valoros ordin de pești. Nisetrul, morunul, cega, păstruga deveniseră din ce în ce mai puține în apele noastre teritoriale, pescuindu-se, îndeosebi în ultima vreme, în zona Sfîntu Gheorghe, la confluența cu Marea Neagră, acolo unde, de obicei, se practică cu mai mulți soiuri de izbindă acest fel de pescuit. Cauzele sînt mai multe. Unele depind de noi. De vină sînt însă și indiguirile din amonte care cam împiedică trecerea sturionilor spre locurile de reproducere. S-au luat deja o serie de măsuri spre a se pune capăt acestei situații. Menționez, printre altele, amenajarea, în cincinalul viitor, a primei stații de reproducere a sturionilor, cu o capacitate inițială, la nivelul anului 1985, de 3,5 milioane de alevini (adică puietii de 3—5 zile). Va fi o investiție mare. Lucrările vor demara în 1981 și se vor încheia în decembrie 1985. Capacitatea de reproducere a stației se va dubla apoi, ajungînd la 7 milioane de alevini. Dispunînd de puietul necesar, vom face ca, în 10—15 ani de aici încolo, producția de sturioni să crească și la noi de aproape 3—4 ori față de anul în curs.

...Iată deci o noutate în domeniul pisciculturii. Tot ca cova nou rețin și faptul că, la ora de față, se fac demersurile convenite pentru o dorită și posibilă introducere în cultură a anghilelor. O firmă externă s-a oferit deja să colaboreze cu noi în creșterea anghilelor în lacul Babadag, care are o suprafață de aproape 1 500 de hectare și asigură condiții de-

osebit de prielnice. La sfîrșitul anului 1985, dacă vom accepta această colaborare, vom putea furniza partenerului nostru primele 70 tone de anghilă. Se impune însă atenție la efectuarea amenajărilor și la însușirea tehnologiilor de creștere. Anghila este un soi de pește foarte ciudat. Cunoscut de specialiști ca pește teleostecan, el are corpul în formă de șarpe și seamănă foarte bine cu țiparii de pe la noi, însă crește mult mai mare și are carnea foarte gustoasă. Adulții migrează în Marea Sargaseelor unde, după depunerea icrelor, mor. Larvele, duse de curentul Golfstream, ajung, după 2—4 ani, în fluviile Europei, unde se transformă în adulți. Aceștia pătrund și în Marea Neagră, și în Dunăre. Intrucît, în condițiile de la noi, acest pește se reproduce foarte greu, chiar aproape deloc, partenerul nostru extern s-a oferit să ne asigure puietul necesar. Anghila e cunoscută și ca un pește migrator. După ce ajung la maturitate, anghilele pleacă în masă spre vest, sîr peste obstacole înalte și de 3 metri și, dacă nu reușești să le prinzi la timp în capcane speciale, sînt capabile să evadeze pur și simplu din locurile de creștere, să meargă kilometri întregi pe uscat și într-o singură noapte să te pomenești fără ele.

Un gînd mă munceste cu insistență. Din spusele directorului general, ca și din informațiile mele de ultimă oră, reiese că delta noastră are tot ce trebuie pentru a da pește tot mai mult. Acum, ca și în perspectivă, dă ea însă tot ce poate da? Îmi adunam astfel de gînduri spre a i le comunica partenerului de conversație, dar iată că cele 50 de minute de zbor au trecut. Sîntem invitați să ne legăm centurile de siguranță. Aterizăm la Tulcea. Poarta deltei ne întîmpină primitor în amurg. Noaptea a trecut pe nesimțite. Eram tare nerăbdător să revăd locurile magnifice de la gurile Dunării.

În rada portului, ceata abia s-a ridicat și primele ore ale dimineții ne-au și găsit gata de imbarcare. Sîntem trei cei ce alcătuim întregul echipaj. Inginerul Grigore Pirciog, șeful compartimentului reglementări din cadrul Centralei „Delta

Dunării”, un excelent specialist în tehnica pescuitului și un om deosebit de agreabil. Pilotul de cursă rapidă Vasile Tudor, virtuos strunitor al vedetei „Colibri”, care ne-a amenințat de la bun început că ne va purta peste canale și ghioluri cu peste 50 de kilometri pe oră. Și subsemnatul.

Un claxonat scurt, sacadat, și pasărea noastră își ia zborul. Ea ne duce iute peste întinderile albastrii-metalice ale Canalului Sulina. De sus, soarele încă septemvrional se străduie să fie blînd, dar curentul rece stîrnit de ambarcație ne face să tremurăm. Și ne stringem bine pe noi îmbrăcămîntea. Simpaticul meu companion, inginerul, încercat cumplit de o afurisită de gripă toamnătică, își tot îndeasă fără succes bascul peste urechi.

Și alergăm, literalmente, cu cincizeci de kilometri la oră...

Lăsăm în urmă, unul după altul, satele primitoare de pescari. Lișanii de Sus... Maliuc, Gorgova... Depășim în viteză tot ce ne iese în cale. Cherhanalele, motelurile și locurile de popas, nevăduvite încă de turistii ieșiți pe grinduri sau pe prundișuri, ni se perindă prin fata ochilor ca imaginiile dintr-un film derulat cu încetinitorul. Toamna în septembrie, cînd vegetația e încă în vigoare, aspectul deltei e de-a dreptul fascinant. Minunate locuri! Intr-adevăr, magnifice. Se înțelege de ce nu trecem împasibili la aceste superbe frumuseți oferite din belșug. Dar ținta noastră-i una: să ajungem cit mai repede la ghiolul Trei Iezere. Cică acolo ar trage din greu năvoadele pescarilor de la Mîla 23.

Sosim la Crișan. E musai un scurt popas la atelierul piscicol, aflat peste canal de cherhana. Îl întîlnim aici pe tovarășul Zamfir Bănică, secretarul comitetului de partid pe centrală. Un om extraordinar, foarte comunicativ și primitor. Sîntem încunostințați că adunările generale și conferințele de dare de seamă și alegeri se află în plină desfășurare. Doar cu o seară înainte se țineau adunarea comunistilor de la Mîla 23, iar acum — ne informează secretarul de partid — se află în pregătire, conform graficului, adunarea generală a organizațiilor de bază de la Atelierul de reparații Crișan și Amenajarea piscicolă Ceamurlia.

Pe undeva, zbirnile prîlung un telefon. Este căutat insistent tovarășul Bănică. Cîte treburi nu-s acum pe capul unui secretar! De la celălalt capăt al firului, inginerul Gheorghe Munteanu, directorul Unității piscicole Sulina, raportează că, ieri dimineată, în cinstea adunării lor de partid, membrii organizației de bază din secția pescuit marin au prins 25 000 kg de pește. După tinerea adunării, toată secția, în frunte cu membrii ei de partid, s-a deplasat în Baia de Nord. Pînă-n seară, au mai prins încă șase tone. Ceea ce este un succes. „Pentru hărnicia lor — spune în continuare, sec. directorul — s-au remarcat în mod excepțional șeful de secție Iacob Simionov și pescarii Spiru Frunzetti, Iacob Macova, Florea Iosipov și Vlas Ilarion, toți comunisti. I-am și declarat evidențiați ai zilei!”

Dar timpul ne presează neiertător. Gazda noastră îl ignoră și se străduie să ne prezinte cîteva din aspectele semnificative ale eforturilor pe care pescarii și piscicultorii din deltă le depun în acest septembrie pentru creșterea producției de pește. Totuși, vrem să-i prindem neabărat pe pescarii de la Mîla 23 în plin efort. Ne reluăm, asadar, drumul într-acolo.

MIHAI STĂNESCU ■

(Urmare din pagina 1)

propune să salveze, să scoată de sub reparabila goană a timpului, ba chiar să perpetueze și să dezvolte acele arte sau meșteșuguri tradiționale ce-s încă vii, încă viabile, ce încă n-au căpătat (cum au căpătat foarte multe) un caracter exclusiv muzeal sau relictar. Ceea ce am reproșat însă acestui tirg e o lacună cu mult mai gravă decît absența, de care nimeni nu-i vinovat, a „memoriei vii” a artei lutului pe pămîntul Sibiului.

Acest tirg al olarilor care se ține în Transilvania, într-un oraș-monument, oraș-istoric, oraș-simbol al Transilvaniei, reflectă mult prea puțin arta olarilor din Transilvania. Acest tirg al olarilor care se ține la cîteva luni după cel din Hurezul Vilcei (și cu care de fapt se pune punct competiției în materie, acestea două fiind tirgurile-concursuri ale olarilor din România) e doar o copie palidă a tirgului din Hurezul Vilcei. E doar o copie, fiindcă aici, la Sibiu, ca și la Hurezu, grosul meșterilor prezenți la tirg îl alcătuiesc cei din Hurezu, la care se adaugă cei din Vlădești Vilcei, cei din Oboga Balșului, cei din Pitești, cei din Curtea de Argeș, cei din Rădăuți, cei din Corund. Și e o copie palidă, fiindcă olari hurezani cu îndeminări mai modeste, care acolo, la ei acasă, nu prea se încumetă să intre în competiție (exigențele tirgului din Hurezu fiind dintre cele mai mari, mai severe), aici năvălesc, cu o „artă” care nu prea e artă. E o copie palidă, fiindcă olarii Corundului (care la tirgul de la Hurezu s-au numit Jozsa Ianos sau Pall Antal, veritabile glorii ale domeniului, nume intrate de mult în manualul de artă) aici, cu excep-

ția unui Pall Augustin, distins de juriu cu un Premiu III, nu s-au mai numit în nici un fel. Și-au ascuns, de fapt, numele în spatele unor piese mult prea de serie, mult prea identice în nearta lor devenită de mult clișeu, și încă unul extenuat prin-o repetiție abundentă.

Lîngă Corundul Harghitei, prezența Transilvaniei la tirgul de oale din Transilvania a mai însemnat (prin doar cîteva olari, numărați pe degete) Halmăgelul Aradului, Obirșia Hu-

părți, perpetuează, prin arta lor, tradiții străvechi, preistorice și romane, legitimîndu-ne înapoi, spre obirși, ajutîndu-ne să reanexăm ceea ce am uitat sau am pierdut, dăruindu-ne, cu alte cuvinte, unele din cele mai interesante certificate ale vechimii și permanenței noastre pe acest pămînt. Ne gîndim, de pildă, la Săcelul Maramureșului, unde un Tânase Cocean (laureat al „Cîntării României”, Premiul III) face oale, ulcioare și străchini după tehnici și cu motive suge-

Sabin Pirtea, autori de piese de o rafinată simplitate, păstrînd neștirbit un canon de artă de o tulburătoare vechime, ne mai gîndim și la Bișiș, satul din miazănoaptea Reșiței, unde Ionică Stepan, alt laureat al „Cîntării României”, alt nume celebru al artei lutului, face vase ce amintesc olăria greco-romană, împodobindu-le cu decoruri geometrice, cu animale stilizate, ne mai gîndim, întorcîndu-ne în Bihor, la Criștorul de Jos, la meșteri ca V. Gh. Tulvan sau Petru A. Balaș, care, la fel, perpetuează o tradiție străveche, de sorginte latină, notabilă prin armonia formelor, prin vigoarea pastei, dar și prin delicatețea tonurilor. Spațiul nu ne îngăduie să-i numim pe toți meșterii, pe toți marii meșteri olari ai Transilvaniei, nu ne îngăduie să numim nici toate centrele, marile centre în care s-au concentrat filioane artistice de o rară bogăție, pure prin arhicristalizarea lor în timp, în care s-au patentat modele, izvoade și tehnici necunoscute în alte părți. De ce aceste centre, prin cel puțin unul sau doi dintre meșterii lor, n-au apărut în fața publicului consumator de artă, care a luat cu asalt standurile tirgului din Sibiu?

Căci — lîngă grava lacună de care vorbeam mai sus, cea a unui tirg de artă din Transilvania care nu reprezintă Transilvania — va trebui să notăm și această frustrare a publicului de niște bucurii care i se cuveneau. Un public numeros, venit din Transilvania și de pretutîndeni, venit pentru bucuria pură de a se întîlni cu niște artiști ai acestei țări și cu arta lor, într-o curată sărbătoare a ochiului și a inimii, generoasă ca un cec în alb, a primit prea puțin, mult prea puțin...

Arta populară — încotro?

nedoarei și Tg. Mureș. De ce numai atît?

„Am mai invitat și olari din Turda, din Cluj, din Vama Oașului, din Săsciorul Sebeșului, dar n-au venit!” — ne-au declarat organizatorii. Dar de ce numai olari din Turda, din Cluj, din Vama și din Săscior? De ce, dacă cei invitați n-au putut veni, nu s-a apelat la alții?

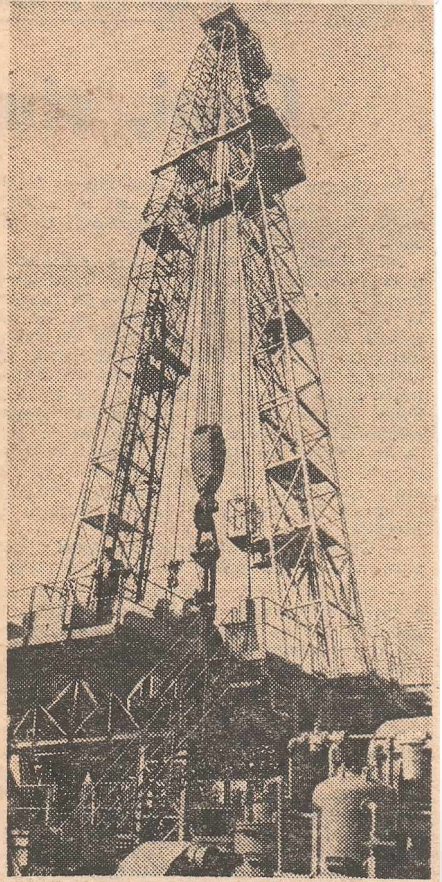
Căci există aici, în Transilvania, destule centre ceramice încă vii, în care memoria produsului autentic și rafinat nu s-a pierdut, în care meșteri de mare talent, lucrînd după priciperele consacrate, ne oferă, scrise în lut, documente dintre cele mai originale și mai bogate ale sensibilității și măiestriei, ale științei de a vedea și interpreta natura în fapt de artă, proprii românilor de cînd se știu. Există aici, în Transilvania, centre și meșteri care, mai pregnant ca în alte

rînd arhetipul dacic. Ne gîndim la Mijloceni Birgăului, unde un Ștefan Gănau (Premiul II la „Cîntarea României”) face o ceramică smălțuită de o nobilă puritate, impresionantă prin eleganța formei, prin frumusețea desenului, prin știința vibrației nuanțelor, prin acordurile de culoare delicat suspendate în cutia sonoră a lutului frămîntat și trecut prin foc. Ne gîndim la centrul din Vadul Crișului, cu olăria sa albă decorată cu humă brună, de tradiție preistorică și romană, fabricată de Hașag Ion al lui Andrei și de mulți alții, ne gîndim, tot aici, în Bihor, la Sălișteasa Vascăului, unde bătrînul I. Bursășiu rotunjește ulcioare de o eleganță a liniei și de o strălucire a pastei ce le-ar da dreptul să stea lîngă cele mai scumpe porțelanuri, ne mai gîndim și la Lebeceni, la meșterii Simion Gheorghe Terme, Lazăr Gheorghe Terme, Ion

Rezerve de inteligență până în anul 2000

Nu departe de Pitești, la Bascov, o comună cu mari posibilități, o bună parte din viitorul petrolului românesc își dezvoltă resursele și posibilitățile. Pe o stradă de cițiva metri lungime și ceva mai puțini pe înălțime, dichisită în curtea bazei de aprovizionare și transporturi a Trustului petrolului Pitești, dispozitive mai mari sau mai mici care nu reușesc să facă praf un necunosător dovedesc că inteligența, pasiunea și priceperea se descurcă foarte bine și pe cițiva metri pătrați și dau roade chiar dacă nu respiră aerul unei mari metropole. Asimilări, inovații, invenții coexistă fără invidie pe aceleași rafturi în originala expoziție a trustului amintit: „Presă universală pentru extras tablă”, „Dispozitiv pentru presat motoarele cu sarcină”, „Pompa dozatoare”. Sint doar cițeva dintre exponatele realizate de „bărbații isteți și harnici” de la atelierul de auto-utilare din Bascov, atelier care, ani în urmă, dregea cu multă rivnă instalații, dar nu descoperea nimic. Un fapt: realizarea pieselor de schimb pentru unitățile de pompare în acest atelier, un fel de secție mecanic-șef a trustului, degreavează uzinele constructoare și conduce la o eficiență anuală de 660 000 de lei. Dar firește, un exemplu nu poate fi decit un exemplu.

Trustul petrolului Pitești. Sună bine. Sună tonic. Desigur face ceea ce fac toate trusturile de acest fel din țară: foraj, extracție, mă rog tot ce ține de profilul său. Și încă ceva. Un ceva care îi scoate pe oameni din anonimat. Pentru că inteligența și hărnicia au ieșit mai greu în față. Și despre așa ceva este vorba. Despre inteligență. Asimilări, invenții, inovații. Să asimilezi un produs înseamnă în primul rând să-l cunoști, apoi să-l pricepi și, în al treilea rând, să-l faci și tu. Cu explicațiile de mai sus n-am descoperit America, dar este bine să arătăm că un lucru care pare simplu și cu care ne-am obișnuit presupune răbdare, muncă și multă minte. „Am asimilat piese și utilaje care se făceau în țară la alte întreprinderi. Le-am degrevat pe ele de treaba aceasta și azi realizăm noi piesele. Respiră și oamenii mai ușurați că au mai scăpat de ele. Am asimilat apoi piese și utilaje pe care le importam și noi și celelalte trusturi. Economismul deci valuta țării. Și pe lângă toate acestea, inovăm, inventăm, e loc pentru toate”. Inovăm, inventăm. Așa cum te-ai duce la pescuit sau ai stringe timbre. Nonșalanța cu care ne lămurește directorul trustului Nicolae Țilivea își are obir-

sia, ca să potrivim cu grijă neologismul cu un cuvint, neaș, tot în meserie. În meseria făcută ani îndelungați. 33 la număr, la gura sondei. Născut prin Ardeal, trăit și învățat în Oltenia. Nicolae Țilivea, de 25 de ani domiciliat în Pitești, vorbește măsurat și blind ca un moldovean. Ca să fie geografia completă. Vorbește despre trust, despre oamenii lui. Vorbește despre petrol. Cine inovază, cine inventează, cine are grijă de valuta țării punindu-și mintea la contribuție. E simplu. Iar e simplu. Nevoia te învață. Și apoi românul s-a priceput mereu la țifei. A învățat, a avut școli de specialitate, cum s-ar spune. S-a arătat încusit și și-a făcut mașinile de care a avut nevoie. Dacă n-a reușit întotdeauna vina a fost și a istoriei. Dar dacă azi istoria e cu el, nu e lîmpede că trebuie să-și aducă contribuția? Și contribuția lor, în care, dacă ai vreme și răbdare, descoperi și pasiune și muncă și responsabilitate, înseamnă concret „Motor hidraulic de adîncime pentru forajul rotativ vibrator”, înseamnă „Dispozitiv pentru bobinat filtre de ulei”, înseamnă „Carotieră mecanică” și înseamnă... Desigur, poate însemna multe. Printre altele, și „Procedeu pentru mărirea productivității sondelor de mare adîncime”, adică chiar invenția directorului Nicolae Țilivea, peste care interloctorul nostru a trecut cu aceeași nonșalanță. Dar mulți văd, puțini pricep. Și important e petrolul. Dacă nu uști că la fel de important este și traficul. Adică oamenii. Cei care, și nu-s mulți, o mînă și ceva, lucrînd în atelierul de la Bascov te fac să deslușești puterea și importanța petrolului fără să-ți pomenească de acuită lui criză mondială. Atelierul care odinioară făcea doar reparații dă astăzi trustului și țării beneficii de milioane de lei. Gîndind, reprojectînd, executînd prototipuri, realizînd experimentări. Și oamenii aceștia nu-și doresc mult drept recompensă. Adică nu prea mult, doar o turnătorie. „Ah, dacă am avea noi o turnătorie de oțel de numai o tonă, ni le-am face pe toate singuri”. Pare sublim, să nu-ți dorești decit o turnătorie de o tonă.

La Bascov, în curtea atelierului cu pricina, de față cu Traian Vasilescu, mai marele peste „autoutilare”, Silvestru Huelscher îmi explică rar, chiar prea rar, că „două sint sarcinile noastre: mărirea factorului de recuperare și viteza de foraj”. Lucrurile sint simple și se leagă. Mărînd viteza, reduc costurile. Cu aceiași bani pot să realizez decit un volum mai mare de foraj. E clar? Mai multe șanse de a găsi țifei. Și ajuns la țifei, încerc să scot cit mai mult din zăcămint. Căutăm, așadar, procedee și utilaje noi să

ne ajungem scopul. Un procedeu l-ai văzut la sediul trustului, la Pitești: prin combustie internă, începînd cu 1931, la zăcămintul meotian Slătioarele se va obține un plus de producție, pînă în anul 2000, de 2 300 000 de tone. Sau dacă vorbim de dispozitive și utilaje, priviți expoziția noastră”. Temeinic sprijinite de expozate, niște cartonase explică totul și mai ales eficiența. „Motor hidraulic submersibil pentru forajul rotativ vibrator”. Eficiența economică: 9 000 000—16 000 000 lei pentru 10 000 metri foraj”. Este ultima invenție a lui Silvestru Huelscher. „Se utilizează la sondele de mare adîncime și se poate aplica oriunde în terenuri dure. Cel mai important lucru la el este că nu folosește energie suplimentară. Folosește energia cinetică a fluidului de foraj în circulație. Ideea mi-a venit observînd ciocanele pneumatice pe care le întilnim pe stradă la spart asfaltul. E drept că mi-a venit mai demult, acum vreo opt ani. M-am gîndit o vreme, am renunțat, am revenit, cum se întîmplă de obicei gîndul nu-ți dă pace, a urmat primul prototip, au venit și următoarele, încă vreo patru, experimentările și așa a trecut timpul. În străinătate există ceva pe aproape, un dispozitiv, dar nu s-a ajuns la adîncimi mari. Acest dispozitiv este mai eficient cu cit adîncimea este mai mare. Repet, nu consumă energie suplimentară: cu aceeași cantitatea de energie se dublează și chiar triplează forța de pătrundere”.

Are 50 de ani. Se numește Silvestru Huelscher și se străduie de 32 de ani „în petrol”. I-a învățat istoria, obiceiurile, l-a adus la suprafață. Mai mult, mai repede. I-a cunoscut mereu valoarea, puterea. Petrolul a fost obsesia familiei. Bătrînul, petrolist la „Steaua română”. Feciorul, în anul întii la „petrol și gaze”. Pe unii tradiția îi obosește. Îi plictisește și le dă un grozav dor de ducă după nou. Celor din familia Huelscher, tradiția le-a priit. Dacă Silvestru Huelscher are pînă acum 16 invenții brevetate, 2 în studiu la OSIM, și, așa, cam la 20 de inovații, el, băiatul are pînă la 19 ani 2 invenții brevetate.

Mai există ceva nou în petrol cînd, pe indelete, se extrage de vreo două secole? Există, că se lasă greu dibuți și n-o scoți la capăt cu el. Ce înseamnă s-o scoți la capăt cu petrolul? Chiar asta: să-l scoți la lumină. Este adevărat că Bucureștiul a fost primul oraș din lume luminat cu petrol lampant, dar azi, dintr-un zăcămint, tot nu scoți mai mult de o treime țifei. Așa e peste tot în lume însă descoperirea asta nici nu e prea deșteaptă și nici n-ajută. Treaba noastră este să scoatem cit mai mult din zăcămint, să-l stocăm bine. Ca să priceapă toți, să mărîm procentul: 35 la sută, 40 la sută... Cum se

nasc invențiile? „Dar cine știe! La mine, prima invenție, se întîmplă prin 1959. A venit pentru că ne-a împis nevoia. Asta da, necesitatea pot s-o explic sau, mă rog, o pot discuta. Avem nevoie de mai multă energie, deci de petrol. Pentru dezvoltare. Avem planuri ambițioase pe măsură puterilor noastre. Să faci ceva ca să iasă mai mult țifei din subsol pentru viitorul țării tale, sună prețios, dar asta e, înseamnă patriotism. Este o chestiune de dragoste pentru meserie, de respect pentru ea. Restul, ca în orice roman slab, nopți pierdute, frămîntări etc”. Și așa mai departe. Legende de pe cartonasele, din expoziție dăruie milioanele, făcînd din eficiență un adevărat leitmotiv. Mai întilnim și numele mecanicului Marin Stoica, al maistrului Ion Radu, al inginerului Ion Tocasik, inventatorul „Carotierei mecanice”. Și toate aceste dispozitive și frămîntări și ani de muncă, cum spunea tehnicianul Silvestru Huelscher, pentru procente: 35—40 la sută. Cifre a căror realizare, pe lângă petrol în plus, înseamnă și pionierat. Dar, desigur, important rămîne petrolul. Un fapt: în curtea atelierului se află o moară veche, moara din Bascov, o moară care macină cam o dată pe săptămînă, moară veche, seamănă cu un simbol, de care însă petrolistii vor să se scuture ca să se poată extinde pentru o eventuală turnătorie. Simbol. Mai știi! Oricum petrolul de-o parte, griul de alta. Să fie unul din cele necesare ale veacului? ■

RĂZVAN BARBULESCU ■

Minerii își fac datoria

(Urmare din pag. 1)

gadier și tu inginer. Un utilaj încăput pe mîinile lui nu iese afară la timpul normal. De un an și jumătate are un complex de 36—38 de milioane și este și acum ca la început. Si cu utilajul acesta am avut probleme. De fapt, probleme deosebite ridică tăierea cărbunelui în stratul 3, blocul IV, strat cu duritate ridicată și cu intercalații de sterili și sferosiderită. Specialiștii și profesorii de la Institutul de mine din Petroșani au susținut că „utilajul nu corespunde” pentru stratul respectiv, strat pentru care nu s-a fabricat nicăieri în lume utilaje și au plecat fără să coboare în subteran. Trebuia să facem ceva. Nici noi, nici oamenii lui Lupulescu

În clipele libere o plimbare prin Gorj, la Cimpul lui Neag sau Valea de Pești este binevenită

nu ne-am descurajat. Am modificat viteza exterioră și unghiul de înclinare a organului de tăiere și după mai multe căutări am înlocuit cuțitele și combina a mers, infirmînd afirmațiile prea categorice ale specialiștilor. E drept că nici după aceea n-au venit, măcar din curiozitate, să vadă ce-am făcut și cum am făcut, mai ales că reușita noastră a constituit după aceea obiectul unei invenții. Productivitatea a crescut de la 7 tone pe post, la 14—16 tone pe post, uneori ajungîndu-se la 20—22 tone pe post în zilele cu producție de vîrf...

Nu mai mergem spre puțul „Ștefan” și intrăm pe o cale mai scurtă prin puțul „Centru” cu o colivie ce ne coboară cu o viteză de 11 metri pe secundă. După un kilometru și ceva de mers pe jos prin galerii sint avertizat că ne apropiem de unul dintre cele mai moderne abataje mecanizate din lume, cu complex de susținere și combină de tăiere, combina despre care vorbise directorul adjunct. Zgomotele sint în creștere, se aud comenzi scurte și cu toate că se apropie ora schimbului nimeni nu-și părăsește locul de muncă. Inginerul Deac cunoaște fiecare ungher. Este doar sectorul în care și el a lucrat pînă azi. De mine va prelua funcția de șef al sectorului doi. Îl găsesc cu ușurință pe șeful de brigadă. Un bărbat nu prea înalt, cu cizme, pantaloni de salopetă, o cămașă cu dungi, cască și, la fel de nelipsit precum lămpașul, un zîmbet în colțul gurii. Facem cunoștință. Nu e singur și ne lămurește că un miner nu umblă niciodată neînsoțit. Omul de lângă el este „doctorul” complexelor mecanizate — Măteș Hirt, hidraulician destoinic, dar care le știe a face pe toate, pune mina și pe lopată și gîndește și pentru alții. Întrebăm de realizări. Aflăm că realizări sint, nici nu s-ar putea altfel.

Clasica poză de familie cu școlarul Marius și cu nevasta

Doar n-au coborît pînă aici la orizontul 400, adică la 250 de metri sub pămînt, ca să stea cu mîinile-n sin. Muncesc bine și ciștișă bine. Dar, cînd e vorba de realizări și depășiri, nu e bine să te lauzi cu ce n-ai făcut tu. „Păi cum pot eu să zic că am făcut ceva ce n-am făcut singur. Îmi spune uneori șeful de sector: „Lupulescu, ai lucrat bine, ai dat peste plan atîta”. N-aș zice că nu e important cit am dat peste plan, dar și mai important este că n-am dat eu. Tot ce scrie pe tabelul de lângă lămpărie în dreptul numelui

Lupulescu, ca realizări și depășiri de plan am dat noi, cei din brigada pe care o conduc eu, împreună. Vă rog să notați că am mai spus și la alții și au uitat — IMPREUNA” Și fiindcă interlocutorul nostru ocolește cifrele, nu pentru că i-ar fi defavorabile ci, probabil, din modestie, inginerul Ion Gîf Deac ne șoptește că din 52 000 tone cit are mina peste plan de la începutul anului, 30 000 de tone sint realizate de brigada lui Lupulescu.

De loc din Bălăneștii Gorjului, a trecut muntele în urmă cu douăzeci și cinci de

Mere de Argeş — mere de aur

Intreaga suprafata pomicola a Intreprinderii agricole de stat-Piteşti este de 700 hectare. E formată din culturi de meri, peri și pruni de diferite varietăți. Din aceste 700 hectare, peste 150 sînt în stațiunile din Clucereasa și Bălilești: plantații intensive care, în cel mai scurt timp, adică în maximum 4-5 ani de la plantare, au ajuns să producă de trei pînă la patru ori mai mult decît plantațiile clasice.

La ferma pomicolă — Clucereasa, aparținind Consiliului unic agroindustrial Mărăcineni, îl găsim acum în campanie pe șeful de fermă, inginerul Constantin Popescu. În ajutorul celor de aici au venit elevii Gruoului școlar auto din Schitu Golesti, conduși de profesorul Gheorghe Dobrescu.

Trecem prin plantațiile de meri de diferite varietăți, încărcate cu fructe, a căror ramuri par decupate din cărțile de povesti, ciorchini de mere care așteaptă mina harnică a celor care i-au îngrijit pînă acum să facă ultima operație — culesul. Elevii anului I au învățat repede și acest secret: pomul nu se scutură fiindcă meriele ajunse jos s-ar strica și nu ar mai fi bune pentru păstrat. De aceea elevii au prins de după umăr un dispozitiv care se termină cu un mic săculeț. Se cățără sus pe ramuri după fiecare fruct — îl prind cu toată palma și îl rotesc pînă acesta se rupe. Desigur, este o operație migăloasă, care necesită multă răbdare și mult timp, dar numai astfel se pot recolta meriele care nu depășesc două trei bucăți la kilogram. Notăm în carnet ceea ce ne spune inginerul Constantin Popescu: „La Clucereasa pe o plantație clasică se obține o producție de 10 tone de fructe la hectar. Pe o plantație intensivă, în cîțiva ani de la plantare, pe un hectar se obțin între 20 pînă la 25 de tone de mere, iar pe o plantație superintensivă pînă la 40 de tone la hectar. Una peste alta aici dintr-un total de 130 de hectare cultivate cu meri, planul total de 900 de tone a fost depășit. Pînă la ora actuală s-au recoltat peste 1 200 tone de mere de cea mai bună calitate”.

La depozitul frigorific de la stația de conservare și semiindustrializare a fructelor de la Clucereasa, directorul depozitului, Constantin Hănescu, și economistul Vasile Iancu ne spun că sînt pregătiți să preia zilnic o cantitate de 200 tone de mere. Stația de depozitare și conservare este formată din 8 celule de sortare cu o capacitate zilnică de peste 600 de tone. Pînă la ora actuală s-a preluat din livezile învecinate o cantitate de peste 2 000 tone de mere, urmînd ca în zilele următoare, odată cu intensificarea ritmului de cules din livezi, depozitul să fie pregătit să preia orice cantitate de fructe.

La 30 kilometri depărtare de Pitești se află Stațiunea pomicolă Bălilești. Aici, îi întîlnim pe soții Neta și Alexandru Manole, tehnicieni agronomi, studenți în ul-

timii ani ai Facultății de horticultură secția fără frecvență, oameni tineri, dar cu o bogată experiență în pomicultură. Ne spun cu satisfacție că, în ciuda faptului că această livada este tinără, de la an la an rezultatele obținute sînt din ce în ce mai bune. Astfel, în anul 1975, la 22 septembrie, livada din Bălilești a fost vizitată de secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu. Indicațiile primite cu acest prilej, de a se obține rezultate cît mai mari, prin culturi intensive, au fost respectate și traduse în fapt. An de an s-au obținut producții de peste 30 de tone mere la hectar, iar anul 1979 atinge o valoare de aproape 36 tone de mere la hectar. Calculat în lei și raportat la întreaga suprafață pomicolă, ferma din Bălilești a obținut anual un beneficiu de peste trei milioane și jumătate!

Care sînt secretele acestor rezultate? La întrebare ne răspunde Neta Manole. „Cei 13 muncitori permanenți ai fermei sînt oameni de bază, cu dragoste față de pomi. Cred că iubirea față de meserie este marele secret al unei reușite. Știi cum cîți pomi avem în toată livada? 65 000 de bucăți. Aflați că toate parcelele în parte, fiecare rînu și fiecare pom la rîndul lui îl cunoaștem cu toate particularitățile sale. Astfel, de la caz la caz și de la pom la pom se aplică tăierea și pregătirea lui pentru recolta viitoare. Acum, în campanie, am primit ajutorul a 180 de elevi, elevi care, fiind din partea locului, cunosc secretul culesului. De asemenea, am primit ajutor și de la Stilpeni și Curtea de Argeș de unde ni se asigură, pentru transportul fructelor, 360 de containere pe zi”.

— Ce își dorește un șef de fermă?
— Producții cît mai mari iar fructele din livezi să ajungă așa cum sînt culese pe mesele consumatorilor.

În livada de la Bălilești îi găsim la fața locului (să vadă bunul mers al culesului cît și greutatea ivite pe parcurs) pe: Adelinea Oprea, directoarea Intreprinderii agricole de stat — Pitești; Constantin Iordache, director la I.J.L.F. — Argeș; Nicolae Călin, directorul Trustului I.A.S. — Pitești, și pe Gheorghe Amzer, directorul Stațiunii pomicole — Argeș. Aflăm de la aceștia că, aici, în această zonă pomicolă, datorită operațiilor agricole care s-au făcut la timp, recolta este foarte bună. Fructele sînt «curate», fără pete, iar aproape 90 la sută din întreaga producție o reprezintă meriele de calitate extra și întâia. Pe viitor, aflăm, se vor extinde plantațiile intensive care se pot îngriji ușor și au productivitate mare.

Am plecat seara tîrziu din livezile județului Argeș. Timpul și distanța nu ne-au permis să vizităm și alte zone pomicole. În ciuda faptului că se întunecase de mult în fiecare măr mai strălucea o fărîmă de soare.

SORIN POSTOLACHE

La ieșirea din mină doi prieteni nedespărțiți: șeful de brigadă Lupulescu și „doctorul” complexelor mecanizate — Matei Hirt

ani pentru a învăța o meserie. A învățat-o, apoi a început să lucreze la mină, s-a însurat și are și-un băiat, Marius, în clasa întâi. Locuiește cam departe, într-o casă cu etaj, împreună cu soțul său care s-a pensionat de la mină. În vara asta au renovat casa și parcă nu mai terminau. Ajunsese de pomină; cum termina șutul se grăbea să mai robotescă și pe lângă casă. Și-acum îl mai întrebă colegii: „Măi, Costică, unde te grăbești, tot n-ai terminat cu zugrăvitu?” Se culcă de-

vreme și se scoală tot devreme. Pune ceasul să sune la ora patru, așa, pentru siguranță, dar se trezește singur cu mult înainte. Porneste pe jos cam o jumătate de oră de mers normal, adică de mers grăbit. Nu-i place să se ducă încet nici pe drum, nici în cărbune. La 4.30 serveste masa la cantină, că s-a introdus o masă gratuită pentru mineri la intrarea în șut. La 5 fix! e la apel, îmbrăcat-echipat. Trece pe la birou și citește rapoartele maiștrilor mineri din celelalte schimburi

ca să vadă ce s-a făcut din ce a lăsat el de rezolvat. La ora cinci a și plecat spre abataj împreună cu ortacii săi: Ivan Costache — șeful schimbului unu, Vasile Bălan, Ion Pirvu, Gavrilă Șorban, Viorel Bogdan, Petru Pop, Matei Hirt, Vasile Pop și Ion Filimon. Locul lor de muncă — abatajul — este un loc de unde n-ai unde să pleci. Șase ore aici în subteran sînt chiar șase ore, muncesc de nu-și văd capul pînă vine schimbul doi, condus de Marin Tudosie. Se predă schimbul, după care nou-veniții încep lucrul, iar schimbul unu se pregătește de ieșire. Ultimul care pleacă e Lupulescu. De multe ori rămîne și cu schimburile celelalte, dacă e nevoie de el sau dacă ceva nu merge cum trebuie. De astă dată nu va întîrzia mult. Stați un pic — ne zice — să-i zimbesc și lui Tudosie. Și zimbetul înseamnă, de fapt, niște sfaturi: „Nu împrăștia oamenii. Pe Neagu, Vlase, Stancu și Birsan ține-i pe-aproape. Combina să meargă pînă sus la acoperiș, la stația de întoarcere. Să nu uitați să curățați fișia. Restul, știi ce ai de făcut. Noi, schimbul unu, am dat vreo 200 de tone. Pînă la 700 mai avem. Să nu mă faci de ris. Noroc bun!” Își strîng minile bărbătește, ne luăm și noi rămas bun și ne îndreptăm spre puful Centru. Din drum se oprește și-i zice: „Tudosie! Să te văd că bați la pichamer, la coama aia, că acolo am bătut și eu”. Apoi către noi: „Lucrările în abatajul nostru sînt mecanizate în proporție de 90%, dar într-un abataj de 110 metri lungime cu intercalații de steril și cu rocă dură n-avem voie să uităm aici lopata și nici pichamerul. Totuși, ortacii mei nu mai sînt doar simpli scormonitori în piatră și pămînt. Ei sînt, după cum ați văzut, conducători de complexe mecanizate”.

Revenirea la lumina zilei s-a petrecut mai mult pe tăcute. Probabil că fiecare se gîndea la ale lui. Alexe Furdul, secretarul comitetului de partid din sector, îmi spusese să-l întreb pe Lupulescu ce le-a scris ortacilor săi de la Tușnad, în

vară, pe cînd se afla în concediu și a trimis la fiecare cite o vedere. „Ce să le scriu? Le-am trimis salutări”. Insist și întreb dacă le-a mai scris și altceva. Evită răspunsul, numai că șeful schimbului îl trădează: „După salutările de rigoare a adăugat: „Măi băieți, aveți grijă de utilaj ca de ochii din cap. El îi plinea noastră”. Se roșește puțin „nea Costică” și se apără: „N-aveam dreptate?”

La suprafață drumurile ni se despart. Fiecare merge spre baie, spre cite un duș. După duș minerii se îndreaptă spre casele lor. Și viața lui Constantin Lupulescu se împarte între mină și familie. Acasă îl așteaptă soția, Maria, cu mincarea caldă, și apoi alte treburi. Mîină și familie. Doar lor li se dăruie. Din cînd în cînd mai face o ieșire cu mașina personală în Gorj sau la Cîmpul lui Neag. Dar în largul lui, aveam să mă conving peste citeva ore cînd l-am vizitat acasă, se simte mai ales în frontal de lucru, sub bolți sau între pereții de galerii și abataje. Viața de miner a lui Constantin Lupulescu este chiar viața lui. În mină este la el acasă.

Tot ce am dat peste plan am reușit numai împreună — un singur om nu poate face minuni

Anchetă economică

E mult mai greu să pui mâna la treabă decît să arăți cu degetul

Prima noastră cunoștință pe platforma Combinatului chimic de la Giurgiu este paznicul depozitului numărul 2, nea Marin, care fiind de serviciu de dimineață și fiindcă ploaia stătuse, strîngea ambalajele imprăștiat prin tot depozitul.

— Ei, aici este cum mai este. S-au mai luat din utilaje la celălalt depozit, dar cele care au rămas stau așa, în aer liber, în ploaie. Mai vine câte o echipă, mai desface din cutii, mai verifică utilajele, apoi pleacă precum a venit. Multe din utilaje stau de peste doi ani. Ți se rupe inima cînd vezi munți întregi de piese nou-nouțe, în cutii sau fără, aduse de departe, din alte țări, cum stau în ploaie, în noroi, și iarna cu zăpadă pe ele. În cealaltă parte, de care vă aminteam, fierul vechi este acoperit de pămînt de către constructor; cîci nu au oameni să-l strîngă și să-l dea la fier vechi.

A doua noastră cunoștință, tot în incinta depozitului, este inginerul stagiar Ion Barbu, care împreună cu un coleg, tot inginer stagiar, așteptau de câteva ceasuri venirea unui trailer și încarce și să transporente utilaje pe cealaltă platformă.

— Stăm și așteptăm de dimineață. Pînă acum nu a venit nici o mașină. Sînt zile cînd avem mașină, dar nu avem macara. Cînd avem macara și mașină, nu avem pene pentru încărcare. Efectiv, se lucrează doar 3-4 ore pe zi. În fiecare dimineață la ședințele de comandament se discută dar, practic, nu se ia nici o măsură. Multe din utilaje sînt ruginite, altele din cauza proastei depozitări au ștururile rupte. La montarea utilajelor se constată că unele sînt complet uzate. Din cauza sîrmelor și a bucăților de metal, care zac peste tot, mulți șoferi nu vor să intre în depozit fiindcă, spun ei, își strică cauciucurile la mașini.

Pe scurt, situația se prezintă astfel: inițial combinatul a fost proiectat să-și desfășoare activitatea pe o singură platformă. Ulterior, din cauza terenului, s-a hotărît ca platforma industrială să se împartă în două. S-a decis ca uzina de produse organice să se mute pe platforma din șoseaua Sloboziei, iar uzina de sodă și acid clorhidric să rămînă pe vechea platformă chimică.

Ce aflăm în continuare de la inginerul

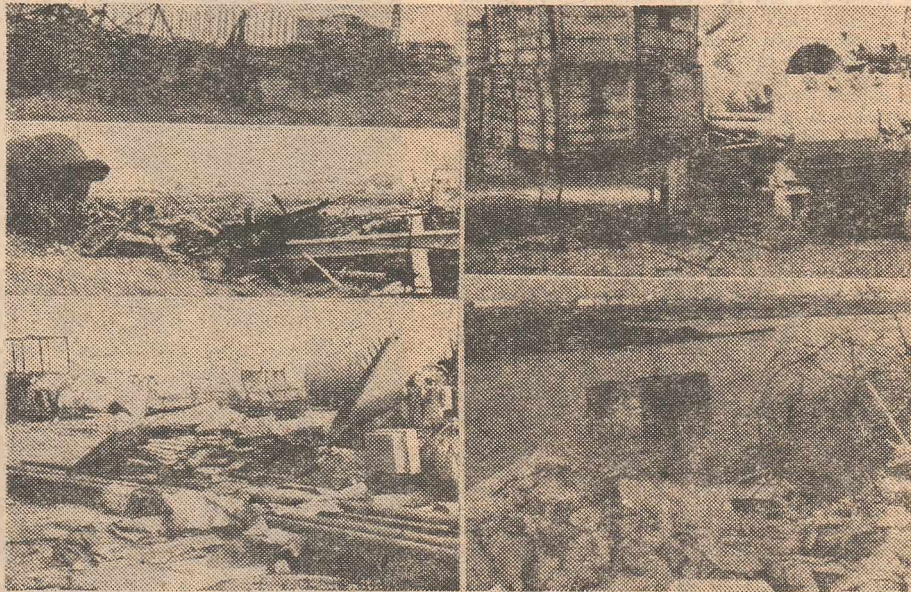
Octavian Ungureanu, șeful serviciului de investiții, și de la biologul Renato Zamfir, șeful atelierului chesoane de aducțiune:

— Nerealizările în activitatea combinatului — acestea fiind de 163 milioane lei — se datorează faptului că Trulul de construcții industriale agrozootehnice — TCIASZ — București, cel care execută construcțiile, nu respectă termenul de dare în funcțiune a diferitelor obiective. Lipsa frontului de montaj la constructor face ca utilaje în valoare de peste 50 milioane lei să stea nemontate, fiind depozitate și aruncate peste tot. Din aceste motive și fiindcă punerile în funcțiune întîrzie, o parte din muncitorii destinați combinatului sînt nevoiți să lucreze în alte combinate chimice din țară. Un alt număr de meseriași și personal TESA — din combinatul chimic — lucrează efectiv numai pentru constructor, urgentînd astfel punerile în funcțiune.

Dar cu tot acest ajutor primit, constructorul nu-și realizează decît în parte obligațiile. Astfel, termenul de predare au fost amîinate de cîteva ori, iar multe din soluțiile pe care constructorul trebuia să le aplice rapid la fața locului au așteptat tot felul de aprobări și comisii din București.

Ce aflăm de la constructor:

Stăm de vorbă cu Liviu Profir, inginer șef al Grupului de șantier Giurgiu, care ne spune: „Se cam amestecă lucrurile. Nu prea sîntem lăsați în pace (?). Nu noi sîntem de vină. Într-adevăr, la sfîrșitul lunii august erau în stoc utilaje nemontate în valoare de 50 milioane lei. Dar la sfîrșitul acestei luni cifra va ajunge la 34 milioane lei. Ce vă pot spune este faptul că nu toate utilajele sînt gata de a fi puse în funcțiune. Valoarea acestora este de aproximativ 9 milioane. Restul de 25 milioane încercăm să le montăm pînă la

SORIN POSTOLACHE

Mișcă T. Costică, omul care a mișcat întotdeauna bine treburile satului

Omul are un nume nițel neobișnuit. Dacă n-ai cunoaște, mai presus de orice îndoaială, că numele e real ca omul însuși, ai crede că a fost inventat pe moment, în glumă: Mișcă T. Costică. Într-un fel de complicitate cu cel ce ascultă, are grijă președintele C.A.P.-ului din Bucov să dea numelui pe care-l poartă o intonație aparte, încît să reiasă de sub zîmbetul subtil al unui om îngăduitor cu el însuși, chiar „mișcă-te, Costică”. Inșă, evident, numele nu e nici bun, nici rău, nici frumos și nici urit ci așa cum este. Și el este, după cum știu destul de mulți, numele unui Erou al Muncii Socialiste, binecunoscut în agricultura românească, la acel nivel al ei unde pămîntul se află chiar sub tălpi iar agricultura înseamnă chiar produse agricole. Dacă astăzi Bucovul, comună suburbană a Ploieștilor, este o adevărată întreprindere agricolă, faptul se datorează în mare măsură acestui om care a știu să găsească în sufletul și în mintea sa de țaran fără prea multă școală intuiția de inginerie agricolă modernă, s-a concentrat în calcule matematice subtile cu care economiștii cu diplomă s-ar mindri și, peste toate, a dovedit calitatea de om politic capabil de observația fină a vieții, apt de a afla în cursul evenimentelor un drum pe care să meargă el însuși împreună cu mulțimea cooperativitorilor din acest sat. Cum au rămas ei încă o multime, cum au rămas mulți și uniți și vrednici în lucrarea pămîntului, asta, spune Mișcă T. Costică, a fost problema numărul 1.

Satul se află la vreo cinci kilometri de Ploiești. O distanță tocmai bună, dacă se luau în considerare avantajele pe care vecinătatea orașului le aducea. De exemplu, o piață sigură și apropiată. Cînd Mișcă T. Costică se gîndea înșă la industria Ploieștilor, la întreprinderile ce-i puteau atrage aproape toți oamenii, pînă la unul, se cutremura. Ar fi vrut atunci, mărturisește, ca Bucovul să fie departe, cît mai departe de oraș. „Măcar douăzeci de kilometri să ne fi despărțit de Ploiești, zice, și tot am fi stat mai fără griji”. Dar s-a întocmit pînă la urmă o astfel de rînduială a lucrurilor încît să fie cu multumire tuturor. Că rînduiala aceasta a însemnat, de-a lungul anilor, o competiție deschisă și cinstită, la lumina zilei și-n văzul tuturor, între industrie și agricultură, între nivelurile lor de rentabilitate și posibili-

tățile de-a răsplăti oamenii și deci de a-i atrage, este adevărat. Tot la fel de adevărat este înșă că din Bucov, comună cu zece mii de oameni, au plecat să lucreze în industrie atîți cit s-ar fi și veniți să plece dintr-o comună aflată la cinci kilometri de marele oraș, după cum în agricultură au rămas să muncească tot foarte mulți, peste 600, ca și cînd Bucovul s-ar fi aflat nu la cinci ci la cincizeci de kilometri de Ploiești.

„De la început”, zice Mișcă T. Costică, mi-am dat seama că dacă nu punem repede cooperativa pe picioare, și în timp scurt, mai tirziu va fi mult mai greu. În 1962 am avut primul an de producție. Rentabilitatea trebuia să sporească de la an la an, ca oamenii să poată cîștiga bine și să rămînă pe loc. Am pornit și noi, ca atîția alții, cu legumicultura, fiindcă legumicultura îți întoarce banii imediat, chiar în anul în care i-ai investit. În plan aveam să dăm oamenilor, la ziua muncă, după cum se zicea pe atunci, 12 lei. Le-am dat 15, plus cerealele pînă la 23 de lei. Și-am oprit, totodată, o jumătate de milion pentru a relua producția în anul următor. În anul al doilea am dat fiecăruia cite 20 de lei, bani-gheață, și am reușit să punem deoparte, pentru dezvoltare, un milion. Era prima dată cînd aveam și noi un milion. Banii aceia au făcut și ei pui la rîndul lor iar noi am început să învățăm să nu ne mai îngălbenim sau să nu ne mai înroșim cînd zicem cuvîntul ăsta, milion, pe care-l știam doar din cartea de aritmetică, la școală, nu din viață”. Ba chiar, din ce spune mai departe Mișcă T. Costică, inteleg că țărani din Bucov au trecut destul de repede, meticuloși și cu deplină temeinicie contabilă, la unitatea de măsură următoare, aceea a zecilor de milioane, vînturate tot mereu și cheltuite cu folos ca să aducă tot alte și alte sporuri de bani.

Îeșim din sediul C.A.P.-ului, niște clădiri arătoase, cu înfățișare, intrucîtva de case de odihnă, ce-au costat vreo două milioane, și pornim alături de Mișcă T. Costică prin ograda largă a C.A.P.-ului, ograda care se povirnește încet către prundurile albe, ca de cretă, prin mijlocul cărora se aruncă iute ca o zvîrlugă apa cea verde ca sticla a Teleajenului. Ograda cooperativei are vreo 13 hectare. Într-o oră, dacă n-ai ambiția s-o calci metru cu metru, o poți străbate și-o poți

dă roată în tîlnă. Treceam mai totii pe la centrala termică. Construcție nouă, sănătoasă, scîlpind de curățenie și de vopsele proaspete, avînd rostul să încălzească, prin cazanele ei care duduie în plin, cele trei hectare de sere întinse în preajmă, unde, cum vedem puțin mai tirziu, ca-ntr-un laborator imens pămîntul lucrează nepăsător la frigul și ploaia zilei de toamnă ce vremuieste afară. La Bucov se pregătește o producție masivă de tomate de seră: 90 de tone la hectar. Mai notăm: cele trei hectare de sere au costat aproape 6 milioane de lei. Treceam apoi prin sectorul zootehnic al cooperativei, un sector nu foarte mare, avînd 300 de vaci cu lapte, înșă foarte bănos, fiindcă la Bucov producția medie se apropie de 4 000 litri de lapte pe an. „La început, zice Mișcă T. Costică, am ridicat cinci grajduri. Au fost bune atunci, la vremea lor. Dar pe urmă le-am dărîmat și-am făcut altele, tot cinci, mai moderne, cu adaptatori automate, cu instalații de muls automat. E ultima tehnică pe care o cunosc. Cînd o apărea alta, o să construim după ea. Nouă ne place ce e bun”. Și uite, ar mai putea el să adauge, se poate vorbi despre modernizare și înnoire simplu, drept, scurt și cuprinzător. Inșă, evident, nu adaugă vreunul din aceste cuvinte ci vrea să ne arate o idee mai năstrușnică a lui, bănoasă și ea foarte. Clădirea cu pricina pare o fabrică adăpostind cine știe ce misterioasă activitate. Și adevărul este destul de apropiat de această impresie, fiindcă în incinta clădirii, pe pături de pămînt negru și mustos, zvîcnind de seve, răsăr, în întunericul cald, puzderie de pălării de ciuperci. Pe trei sferturi de hectar, fiecare metru pătrat rodește, în trei cicluri, 35 de kilograme pe an. În total, ciupercăria aduce cooperativei, anual, 4 milioane. Inșă vreo două milioane și jumătate mai aduce și crescătorla de două sute de mii de pui pe an. Treceam printre hambare, șire de pale și depozite de furaje, Mișcă T. Costică îmi vorbește despre alte milioane care s-au cheltuit ca să se întoarcă îndoiti și întreit, coborîm printr-o vîroagă și apoi urcăm pieptiș muchia unui deal de la înălțimea cărula se desface priveleștei altei aglomerări de ziduri noi, înalte, curate, abia vîruite. „Aici, zice președintele, facem o moară. O facem în colaborare cu statul. Partea noastră a fost să dăm două mili-

oane. În cîteva luni o pornim, o parte din utilaje au și sosit. Iar aci, aproape, ridicăm o brutărie. E cam gata și asta, către sfîrșitul anului o să mîncăm pîine coaptă la Bucov, să nu mai fie oamenii nevoiți să-și cumpere de la Ploiești. Am făcut-o tot cu statul și ne-a costat un milion și jumătate”. Mai încolo, Mișcă T. Costică îmi arată clădirile, tot mari și încăpătoare, și aproape terminate și ele, ale unei cantine și-ale unui cîmin de nefamilisti.

O adevărată platformă de industrie agricolă!

Zice: „Asta am și vrut. Mai au ei și alții ce-avem noi aici, dar mulți le au risipite, una într-o parte, alta într-altă parte a satelor. Noi le-am concentrat, le-am gîndit așa, grupate, să se afle mereu sub ochii noștri, să fie munca disciplinată. În toate privințele e mai bine așa. E mult mai economic...”

„Dar cîmin de nefamilisti de ce a fost nevoie să faceți? Înțelesesem că sînt încă destul de mulți, la Bucov, care nu se gîndesc să plece și să lucreze în industrie”.

„Ba chiar avem oameni care au lucrat prin fabrici și s-au întors înapoi, la C.A.P. Inșă pe mine exemplele astea mă pot bucura — ele dovedesc că merge bine C.A.P.-ul — dar nu mă pot înșela. Industria se dezvoltă în continuare și are nevoie de oameni. Pe urmă, mai e un lucru: nu e nevoie ca oamenii să mai plece la oraș. Vine industria peste noi. Chiar aici, în comună, se va face o platformă industrială unde vor munci vreo zece mii de oameni. De unde vor fi aceștia dacă nu, cei mai mulți, chiar din Bucov și din preajmă? Se vor împuțina cei ce lucrează pămîntul. S-ar putea să avem nevoie de sezonieri. Dacă nu vom avea nevoie, o să rămînă cîminul ăsta ca un hotel, aici, al comunei”.

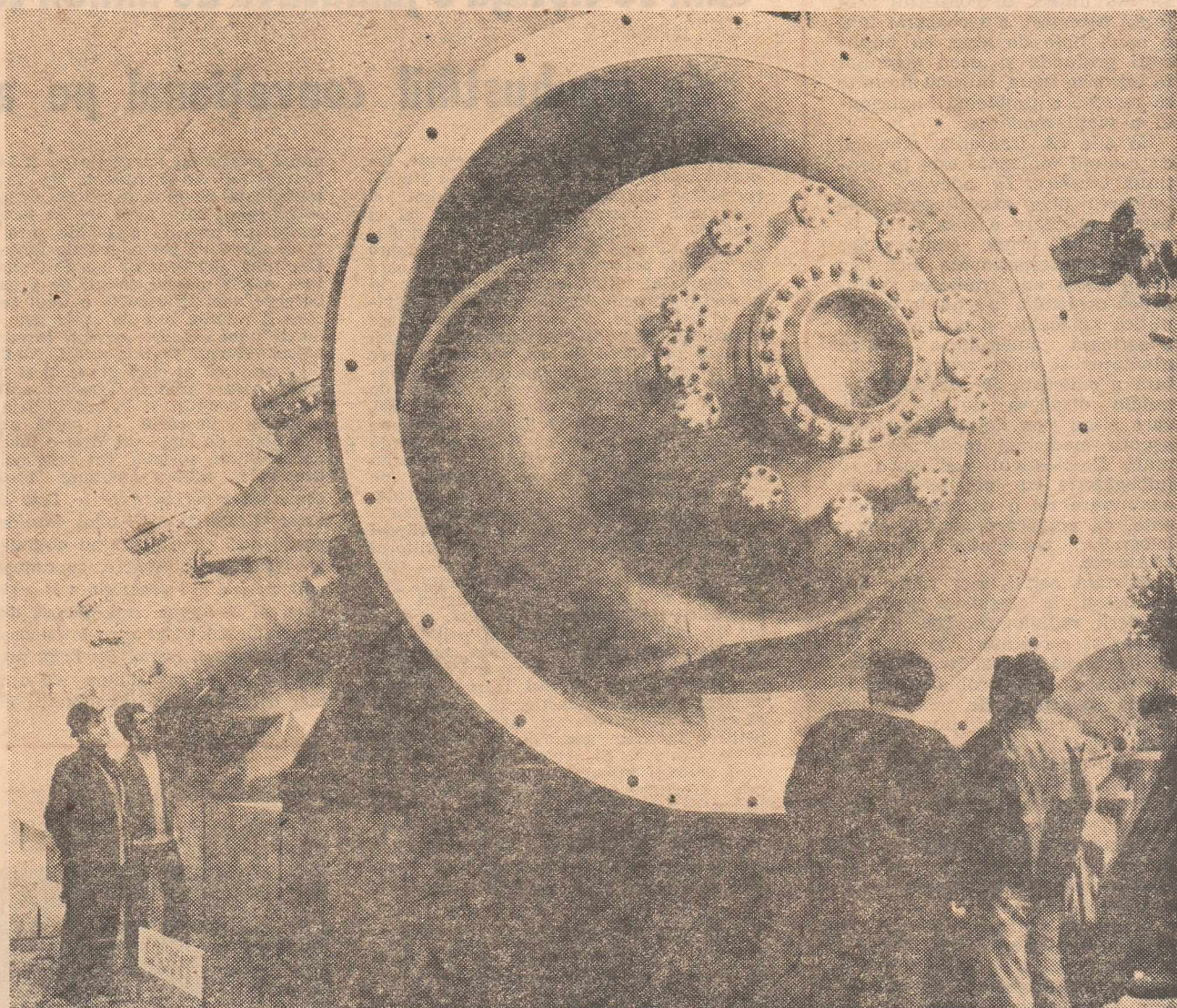
Cum spune Mișcă T. Costică, dezvoltînd agricultura la Bucov și dîndu-i continuitate în recordurile ce-au atras aproape 70 de distincții republicane și județene, a creat un factor de echilibru astfel încît transformarea statutului social al localnicilor, trecerea spre industrie, să se producă treptat, progresiv, desi treptat nu înseamnă încet. De aceea și zicea, la început, președintele C.A.P.-ului Bucov că rentabilitatea a fost, aici, primul în toate gîndurile. Astăzi, C.A.P.-ul dă 80 de lei, în medie, la norma convențională dar sînt oameni care iau și peste 100. Inșă, mai, acești bani ajung și chiar depășesc retribuțiile din unele întreprinderi. Iar banii, zice Mișcă T. Costică, poate să și-l ia fiecare pe 20 ale lunii, chiar ca-ntr-o întreprindere industrială.

DUMITRU ELIADE

*Partidul, tovarășul Nicolae Ceaușescu, ne cheamă
la valorificarea celui mai prețios zăcămint al contempora-
neității — mintea omenească. Să facem totul pentru*

INTELIGENȚA ROMÂNĂNEASCĂ IN ACȚIUNE

„Procedeu de placare simultană cu două benzi electrod”. În tehnica sudurii, procedeu este o reușită fantastică! Specialiștii străini, care vizitează întreprinderea de utilaj chimic „Grivița roșie”, în fața reactoarelor pentru rafinării realizate după procedeu inginerilor în trepindării exclamă: Acest lucru nu e posibil! În literatura de specialitate nu sînt puse nici măcar bazele lui teoretice!
Iată unul din acele momente minunate ale actului creator cînd practica merge înaintea teoriei. (reportajul „Idei la licitație” — pag. VI).

Cine are idei trebuie să aibă și experiență tehnologică

● În dialogul avut cu tovarășul profesor doctor inginer VALERIU CIOCIONICĂ, vicepresedinte al Consiliului Național pentru Știință și Tehnologie, principala noastră intenție a fost aceea de a consemna punctul de vedere al domniei sale asupra drumului, de cele mai multe ori foarte lung, pe care îl parcurge o idee, adică o invenție, pînă la aplicarea ei în marea producție. Întru totul de acord cu această propunere, tovarășul Valeriu Ciocionică a ținut ca dialogul să înceapă printr-o scurtă referență la contribuția pe care și-o aduce cercetarea științifică profesională la introducerea tot mai masivă și mai rapidă a progresului tehnic în toate ramurile producției materiale.

— Iată, avea să ne declare interlocutorul nostru, pentru început, câteva cifre care, în graul lor concis, vorbesc de la sine. Sînt asimilate anual, în țara noastră, aproximativ 3 000 de produse și tehnologii noi, ceea ce, pe ansamblul economiei naționale, reprezintă, numai pentru actualul cincinal, o înnoire a producției în proporție de 45 la sută. În unele ramuri și subramuri, cum ar fi mecanica fină, automatica, tehnica de calcul și electronica, procentul de înnoire atinge chiar cifra de 75 la sută. Aceste cifre sînt concretizate prin varietatea produselor expuse în standurile EREN-79, manifestare care prin amploarea ei depășește cu mult celelalte 5 ediții de pînă acum.

— Care sînt, după părerea dumneavoastră cele mai reprezentative exponate ale EREN-ului '79?

— În prezența sutelor și chiar a miilor de produse cercetate, valorificate și expuse la EREN îmi vine foarte greu să fac o delimitare, mai ales că fiecare produs are o istorie a sa, aparte, cu emoțiile firești pe care le implică cercetarea. Singura apreciere pe care mi-aș permite-o ar fi aceea că multe din cercetările expuse prefigurează progresele tehnice ce se vor înregistra în producția industrială

de la sfîrșitul acestui cincinal al revoluției tehnico-științifice. Aceste cercetări sau prefigurări ale progresului tehnic din anii imediat următori sînt rodul muncii specialiștilor, cercetătorilor și proiectanților profesioniști constituiți în institutele de cercetare și inginerie tehnologică din cadrul ramurilor industriale de bază.

— Consemnînd cu exactitate spusele dumneavoastră, constatăm că ați definit noțiunea de cercetare științifică profesională, ea vrînd să desemneze munca unor largi colective de cercetători și proiectanți din cadrul unor institute.

— Nu fără intenție am insistat asupra acestei noțiuni. Desfășurîndu-se în cadrul unor institute, cercetarea științifică profesională este inclusă în planul centralelor industriale, fapt care face ca finalizarea ei să nu întîmpine nici un obstacol. În paralel cu această cercetare științifică profesională, există, nu numai la noi în țară, ci și în toate celelalte țări ale lumii, indiferent de gradul lor de dezvoltare tehnică, și o cercetare pe care eu aș numi-o cercetarea romantică, ea aparținînd cercetătorilor singuratice. Nu de puține ori acești cercetători sau inventatori singuratice lansează idei extrem de prețioase pentru îmbunătățirea producției materiale, pentru creșterea productivității muncii. Numai că, din păcate, de cele mai multe ori, majoritatea acestor idei nu sînt perfect calibrate pe complexitatea procesului tehnologic în care ele urmează a fi aplicate. Această dramatică situație a dus la apariția unui termen care în literatura mondială de specialitate este tot mai des întîlnit: groapa tehnologică, acea prăpastie care-i desparte pe inventatori și cercetători de marea producție industrială. Cercetarea științifică profesională poate să întindă o punte peste această „groapă tehnologică”. Cercetătorul individual, dacă nu are experiență tehnologică, dacă nu stăpînește în cele mai mici amănunte datele procesului tehnologic în profilul cărui a realizat invenția, nu poate depăși această prăpastie. Cu alte cuvinte, cine are idei trebuie să aibă și experiență tehnologică. Acesta este verdictul realității tehnice contemporane. Altfel, ideea, invenția, noul produs sau noua soluție tehnologică vor parcurge, în continuare, un drum lung, din păcate prea lung, dar obiectiv, pînă la aplicarea lor în marea producție.

VICTOR NIȚA ■

Într-un secol care datorează atât de mult științei și ingineriei tehnologice, cercetătorul, inventatorul, autorul ideilor novatoare și îndrăznețe a devenit omul zilei, înconjurat pretutindeni cu îndreptățită speranță, stimă și grațitudine. Prin mijlocirea lui, omenirea a realizat impresionanțele incursiuni în profunzimile materiei, a lărgit considerabil aria de cunoaștere în realitatea exterioară și interioară a omului, a favorizat intensă penetrație a științei și tehnicii în cele mai neașteptate sfere ale traiului cotidian.

În acest timp de răscruce a civilizației materiale a lumii, prin însăși imperativele politice, economice și sociale ce stau la temelia orînduirii noastre socialiste, Partidul Comunist Român nu numai că deschide un front larg progresului constant al forțelor de producție, ci întemeiază întregul proces de făurire a noii societăți pe folosirea celor mai recente cuceriri ale științei și tehnologiei naționale și universale. Mai mult decît atât: odată cu elaborarea și publicarea Programului directiv de cercetare științifică, de dezvoltare tehnologică și de introducere a progresului tehnic în perioada 1981—1990 și direcțiile principale pînă în anul 2000, cercetătorii, proiectanții, inginerii, cadrele didactice, toți cei chemați să contribuie la promovarea noului în cele mai diverse compartimente ale economiei — dispun de un document programatic ce asigură orientarea fermă a cercetării spre direcțiile esențiale ale înaintării economiei naționale pe baza și din perspectiva afirmării tot mai puternice a revoluției tehnico-științifice. Cercetătorul, inventatorul, omul de știință — atât de puternic implicat în realizarea acestei opere grandioase — este chemat să descifreze în continuare noi legături ale planetei și universului, să potențeze prin mijlocirea tehnicii și tehnologiei calitatea vieții, progresul accelerat și multilateral al României socialiste. Aceasta presupune temeritate, pasiune, dăruire de sine. „Să promovăm o gândire mai îndrăzneță, mai revoluționară în știință, preciza tovarășul Nicolae Ceaușescu, pentru că numai așa vom putea ține pasul cu uriașele descoperiri care au loc în lume, vom putea face să crească contribuția științei și tehnicii românești, atât la progresul societății noastre socialiste, cit și la știința și civilizația mondială”.

Din aceste adevăruri și principii promovate consecvent de partidul nostru, de secretarul său general, am desprins nobila îndatorire de a prezenta și susține prin intermediul slovei tipărite activitatea de excepție a unor cercetători și inventatori, mulți dintre aceștia puțin apreciați și cunoscuți la data respectivă. Considerînd că adjudicarea unor proiecte sau realizări originale implică de cele mai multe ori și o luptă hotărîtă împotriva concepțiilor anacronice și retrograde, ne-am luat îndrăzneala de a prezenta și susține și unele cazuri mai dificile. Și nu de puține ori balanța timpului — acest drastic și lucid judecător — a dat cîștig de cauză temerității și nu celor care, din inerție sau prudență, au subestimat sau îngredat zborul ideilor generoase. Paginile care urmează sînt pilda noastră de continuitate și conștiință. Numeroase realizări de prestigiu, validate în mod oficial și pe care le readucem din nou în atenția cititorilor noștri, demonstrează că drumul ce leagă ideea de înfăptuirea ei practică, traversează uneori opoziția fătîșă sau mascată a unor preținși deținători de adevăruri absolute. Relatările noastre mai dovedesc că și la ora actuală invenții atestate continuă să zăcă uitate și nefolosite, iar altele în curs de afirmare sînt obligate să lupte în hățiturile birocrăției. Ignoranța, comoditatea și incompetența mai ocupă încă destule locuri confortabile. Este vorba de situația de fapt a unor invenții și descoperiri din cele mai diverse domenii de activitate:

● Medicamente și aparatură medicală cu virtuți recunoscute sau pe cale de a primi, prin atestări de laborator, confirmarea eficienței lor terapeutice.

● Soluții originale în obținerea unor importante economii de combustibili clasici și energie electrică.

● Motoare cu performanțe deosebite.

● Instalații și mașini industriale, prioritare pe plan mondial.

● Numeroase invenții și inovații, create în întreprinderi, a căror generalizare ar putea aduce imense beneficii economiei naționale.

● Idei de ultimă oră ce solicită interesul și atenția unor virtuali beneficiari.

Invitînd forurile în drept la o atență cercetare a situațiilor prezentate, sîntem siguri, ca și pînă acum, că faptul valoros va izbîndi mai devreme sau mai tîrziu, după cum timpul va scoate din competiție eroarea, falsul sau impostura.

IN PRIMA LINIE A NOULUI

Iradierea biologică a omenirii va fi înlăturată de un brevet românesc?

În ultima vreme am scris în „Flacăra”, în mai multe rânduri, despre brevetele obținute de un grup de specialiști români într-un domeniu de vîrf al tehnicii medicale: radiografia în culori. Deși realizarea practică a demarat lent, se pare că s-a ieșit din impas. În contextul acestor cercetări, s-a conturat însă o nouă linie de atac, cu implicații profunde și ecou potențial în întreaga lume, întrucît promite să rezolve o problemă importantă a vieții moderne.

Se știe că iradierea omenirii cu radiații ionizante este în continuă creștere. În adevăr, deși iradierea prin experimentări de bombe nucleare a fost sever limitată în urma cunoscutelor acorduri internaționale încheiate acum cîțiva ani, iradierea radiologică medicală, în schimb, se amplifică neîncetat și constituie azi o serioasă amenințare pentru sănătatea și chiar zestrea ereditară a omenirii. Și totuși, nu ne putem dispensa de radiografia, care și-au pus definitiv pecetea asupra medicinei moderne. Mai mult, diagnosticul radiologic se îmbogățește cu noi tehnici de examinare de o deosebită eficiență, ca angiocardiografia, encefalografia, tomografia computerizată etc.

Asistăm astfel, s-ar părea neputincioși, la creșterea rapidă a iradierii radiologice. Iată de ce numeroși cercetători de pe glob își îndreaptă eforturile spre soluționarea acestei probleme. Principala realizare de pînă acum, amplificatorul de imagine cu lanț TV, deși reduce, în anumită măsură, iradierea radiologică, nu constituie o rezolvare definitivă. Utilizarea ultrasunetelor în diagnostic medical, metodă în adevăr nepericuloasă, are un aport informativ modest și nu pare să aibă perspective în competiție cu radiologia.

În acest context, doctorul în științe medicale Vasile Voinea, profesorul doctor inginer Vasile Cătuneanu, profesorul doctor docent Ioan Birzu, doctorul Eugen Teișanu, inginerii Sorin Pătrașcu și Ioan Marcoviceanu, deținători ai mai multor brevete de invenții din țară și străinătate în domeniul radiologiei color, au elaborat un nou principiu de rezolvare a iradierii radiologice. Soluțiile tehnice respective au obținut trei brevete românești (91.934, 92.587 și 95.306) și sînt în curs de brevetare în S.U.A., Marea Britanie, Japonia, Franța, Republica Federală Germania și Italia.

Noul principiu oferă posibilitatea de a se reduce iradierea radiologică aproximativ de 500.000 ori față de instalația de radiodiagnostic cu întăritor de imagine și lanț TV. În prezent, o primă instalație experimentală se află în curs de realizare la Institutul politehnic din București, catedra de electronică aplicată (șef de catedră profesorul doctor inginer Vasile Cătuneanu). Într-o primă etapă, iradierea va fi redusă cam de 1.600 ori, ceea ce, practic, înlătură orice pericol atît pentru persoanele examinate cît și pentru personalul medical. Cercetările clinice pe baza noii instalații se vor efectua la clinica de radiologie a Spitalului Cantacuzino din București (șef de catedră profesorul doctor docent Ioan Birzu). De remarcat că noua tehnică, pe lîngă o considerabilă reducere a iradierii, asigură îmbunătățirea calității imaginii.

Iată, așadar, cum această invenție românească promite să revoluționeze tehnica radiologică.

L. NIȚESCU

„Utilizarea rațională și gospodărirea cu înalt spirit de răspundere a energiei trebuie să devină o largă acțiune de masă, o cauză generală a tuturor oamenilor muncii, de aceasta depinzînd, în actuala etapă și în perspectivă, creșterea eficienței întregii economii naționale, asigurarea condițiilor pentru progresul economico-social mai rapid al României socialiste, pentru ridicarea la un înalt nivel a bunăstării și civilizației poporului nostru”.

(Din Proiectul Programului — directivă de cercetare și dezvoltare în domeniul energiei pe perioada 1981-1990 și orientările principale pînă în anul 2000)

Cum se cîștigă o jumătate de milion tone de combustibil convențional pe an

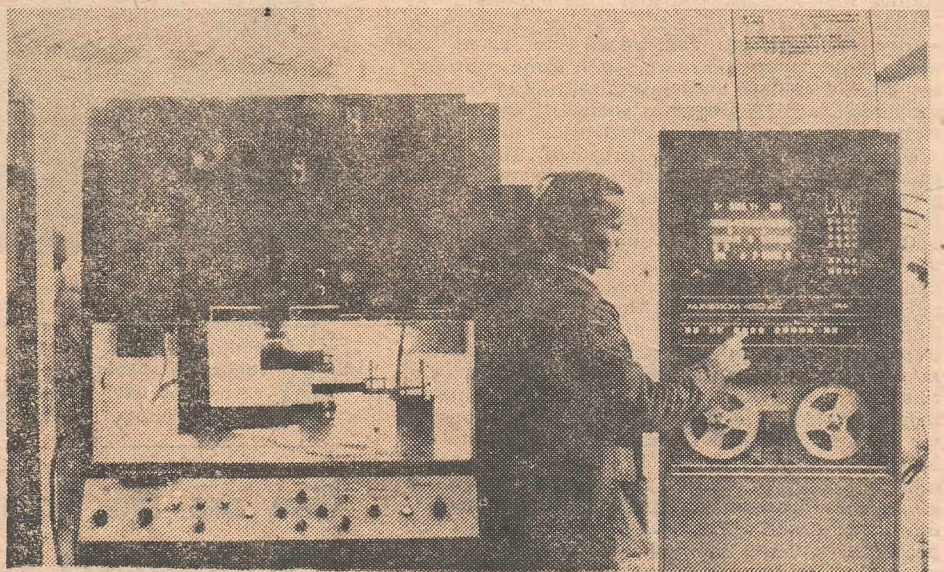
În plină criză planetară de energie, lumea întreagă își pune speranța în știință, cercetarea chimică românească caută și descoperă noi soluții. Ne oprim azi la căutările și soluțiile în domeniul firelor chimice, sinteze fine, înalt prelucrate de materii prime deficitare, sinteze care în cincinalul viitor, cum e prevăzut în proiectul Directivelor Congresului al XII-lea al partidului, va cunoaște o dezvoltare prioritară. „Paralel cu producția uriasă care se realizează la ora actuală și care va cunoaște ritmuri și mai mari. — în cincinalul 1981-1985 se prevede o creștere de 1,6-1,8 ori față de nivelul anului 1980, tîndem să ne alăturăm țărilor dezvoltate industrial din Europa, cu 20 kg. pe cap de locuitor — se va înregistra un consum mai mic de materii prime și energie pe tonă de produs finit”, pornește discuția noastră ing. Virgil Ciobanu, șeful Laboratorului de fibre chimice din Institutul Central de Chimie. Practic, în viitorul cincinal se vor produce fibre cît s-a realizat din 1967 pînă acum, accentul pîndindu-se pe dezvoltarea producției de celulozice tip bambac și tip lînă, a firelor tip mătase din viscoză, a polimerilor sintetici. Sarcinile noastre, ale cercetării, sînt astfel foarte mari și de extremă responsabilitate socială. Noi trebuie să deversăm această producție, să asimilăm și să creăm sortimente noi, superioare, competitive la toate sorturile și tipurile de fibre chimice. Și cum totul în domeniul chimiei înseamnă tehnologii, despre efortul cercetătorilor din acest laborator de a pune la punct procese de fabricație cu cît mai mic consumuri de materii prime și energie, îmi face cunoștință ing. Virgil Ciobanu. Materiile prime ale majorității firelor chimice fiind, precum știm, în primul rînd, și mai ales, sursele intrate în criză — petrolul și gazul metan. În consecință, ei au studiat, au pus la punct și au oferit producătorilor un alt procedeu, mai de actualitate, de obținere a materiei prime pentru fibrele și firele melon: „Procedeu de polimerizare hidrolică a caprolactamei”. Procedeu care va aduce într-un singur an o economie de 50.000 tone combustibil convențional. De asemenea, au studiat și recondiționat tehnologiile de obținere a cunoscutelor noastre fibre melana — „Procedeu nou de recuperare a solventului la obținerea firelor melana”. Recuperat, acest solvent pentru care nu vom mai cheltui alte substanțe primare și altă energie pentru a-l avea, începînd cu anul 1982, cînd procedeul va avea create condițiile tehnologice de aplicare, va reduce

anual consumul energetic cu 225.000 tone combustibil convențional. Se înlocuiește tehnologia de pînă acum de evaporare a solventului, care avea loc la temperaturi înalte, cu una de absorbție care are loc la temperaturi joase, practic fără energie. Dar pînă aici drumul n-a fost simplu, nu le-a oferit nimeni soluții de-a gata, elaborarea unei tehnologii, a unui proces pe care îl numim atît de scurt prin cuvînderea unui singur cuvînt, înseamnă, de obicei, efortul multor minți. Noul nu se descoperă cît ai clipi din ochi și mai ales acela care trebuie imediat aplicat, pe anumite condiții și instalații deja existente, și în cazul în speță necesitate schimbării de instalații, deci o imensă responsabilitate socială. Tot prin noi procedee, prin același îndelung travaliu de cercetare-experimentare — faze de laborator și faze de stații-pilot, faze de micro-producție... cercetătorii au obținut noi fibre și fibre poliesterice, supranumite copoliesterice, din generația a II-a și a III-a care, ni se spune, sînt altceva decît cele ajunse „clasice” pe care le cunoaștem și le purtăm noi acum. Pe lîngă proprietăți superioare — capacitatea de a se vopsi mai ușor, adică tinctorabilitate, capacita-

tea de a absorbi umiditatea sînt hidrofilice... — aduc importante economii energetice. Tocmai pentru faptul de a se vopsi mai ușor — în loc ca această fază tehnologică să aibă loc la 120° C, are loc la 90 — efectele economice sînt în lanț de cauzalitate — coloranții mai puțini, deci se cîștigă și energia necesară fabricării acestora.

Cunoaștem că la reconsiderarea noțiunii de deșeu, la impunerea unei noi optici asupra consumului (nimic nu mai poate fi considerat azi deșeu, material irecuperabil, nefolosibil), cercetarea chimică a fost chemată și implicată. Laboratorul despre care vorbim s-a preocupat și se preocupă de obținerea unor produse noi din materiale plastice recuperate. Au pus la punct o tehnologie originală de obținere a poliamidici din resurse secundare recuperabile, poliamidă care devine materie primă pentru alte mase plastice. E vorba chiar despre niște mase plastice deosebite, cu rezistențe foarte mari, înlocuitori de metal, cu utilizări în construcțiile de mașini, avînd unele proprietăți superioare acestora — se autoguv, sînt mai rezistente în mediu coroziv. În plus aduc o economie de circa 70.000 c.c. pe an. Se restructurează, în general, toate tehnologiile tocmai în scopul reducerii consumurilor energetice în toate procesele și instalațiile de fibre chimice. La nivelul anului 1985 numai în domeniul nostru vom reduce necesarul energetic, deși volumul de producție va crește enorm, așa cum arătăm, cu peste o jumătate de milion de tone combustibil convențional pe an”.

CICI IORDACHE

Mașina de prelucrat electroeroziune — un prestigios produs al Întreprinderii Electrotimis

Mașini și tehnologii românești competitive pe plan mondial

(Urmare din pag. 1)

400.000 lei valută, atunci!) Apoi s-a trecut la asimilarea de urgență a primei mașini, optîndu-se pentru o instalație cu o productivitate medie, mai precis pentru tipul de 400 mmc/minut, înzestrat în subsidiar cu un generator de impulsuri de 50 A și cu un grup de pregătire a lichidului dielectric, constînd dintr-un produs petrolier. Mașina a primit numele ELER-01 și performanțele ei au fost comparabile cu cele atinse pe plan mondial. Prototipul a fost realizat și testat în 1976, iar în anul următor a intrat în producția de serie, la întreprinderea Electrotimis din Timișoara. În prezent, funcționează în țară peste 150 unități similare și însăși diversitatea beneficiarilor — Electroaparataj, Întreprinderea de mase plastice, Semănătoarea și Steaua Roșie din București, Electrocontact din Botoșani, Întreprinderea

de frigiderie din Găești, Întreprinderea de oțeluri speciale din Tîrgoviște, Combinatul chimic din Turnu Măgurele, Metrom din Brașov, Întreprinderea de fire și fibre sintetice din Săvinești etc., etc. — mărturisesc multitudinea domeniilor lor de aplicație. A fost o primă etapă, decisivă, în abordarea practică a tehnologiilor neconvenționale, pe bază de mașini românești. Cîrînd, s-a trecut la proiectarea unei mașini de prelucrare prin electroeroziune de un gabarit mai mic, cu o productivitate de 250 mmc/minut și generator de impulsuri de 25 A, indispensabilă în sculării de precizie și în întreprinderile de mecanică fină. Acum se execută prototipul. În mai 1980 va începe producția de serie. Concomitent, a fost proiectată o mașină deplasabilă, ELER-SM, destinată cu deosebire prelucrării sculelor rupte, extragerii tarozilor din blocuri motor, chiu-lase, arbori cotiți sau cartere, prin erodarea lor electrică. De data aceasta, mo-

delul experimental a fost realizat la Brașov, întreprinderile Tractorul și Steagul Roșu fiind prin excelență interesate în finalizarea acestui produs. Astăzi, acest prim model se află în fază de experimentare. În anul viitor va intra în producția de serie. Pînă aici fiind vorba despre mașini de prelucrare prin electroeroziune cu electrod masiv. Realizarea unui salt calitativ, chiar în interiorul acestui domeniu de avangardă tehnică, devenise o chestiune presantă, la ordinea zilei.

Pentru colectivul de cercetători la care ne referim a început, în acest fel, o etapă nouă. Asimilarea unei mașini de prelucrare prin electroeroziune cu electrod filiform și comandă numerică a așezat înaintea colectivului de tehnologii neconvenționale probleme noi. De data aceasta, existau mai puțin de 10 instalații de acest gen în țară. Importate, desigur, exclusiv din Elveția. Costul unei instalații: între 4 și 5 milioane lei valută. Colaborarea cu Institutul de cercetări și proiectări electrotehnice, responsabil în ceea ce privește concepția generatoarelor de impulsuri, era un fapt împlinit, o relație rodătoare. Acum a fost solicitată și colaborarea Institutului de proiectări pentru automatizări, care a conceput echipamentul de comandă numerică NUMEROM 450 AC, cu mini-calculator integrat de tip CORAL, realizat

Ce oră bate la Institutul național de motoare termice?

Dieselizarea

Institutul național de motoare termice a luat ființă la 1 iulie 1975. În anul următor s-au conturat primele nuclee de cercetare, iar baza materială a institutului s-a dezvoltat, practic, în ritmul impus de stadiile succesive ale proiectelor abordate. Problemele de perspectivă, la rindul lor, au fost tratate cu atenția cuvenită. Spectrul unei crize energetice majore încă nu se ivise la orizontul economiei mondiale. Astfel, acum, când acest spectru determină revizuirea strategiilor și tacticilor, concepțiilor noi, inițiative noi, putem conta pe o experiență concentrată, eficientă, deși acumulată într-un timp restrâns. Adică nu pornim de la zero în competiția declanșată întru multiplicarea căilor de economisire a hidrocarburilor deficitare. Directorul general al Institutului național de motoare termice, dr. ing. Valentin Cosoroabă, căruia ne-am adresat în primă instanță, ne-a etalat în linii mari direcțiile primordiale ale cercetărilor ce se întreprind aici: reducerea consumului de carburanți la motoarele care echipază autoturismele Dacia 1300; realizarea unor schimbătoare de căldură eficiente; sporirea randamentului și reducerea consumului specific prin turbosupraalimentarea motoarelor diesel aflate în fabricație; realizarea unor motoare diesel de mică putere, răcite cu aer, destinate să echipeze autoturismele de toate tipurile, autoutilitarele și utilajele industriei construcțiilor; asimilarea în producția de serie a motorului diesel de 360 CP, recent omologat, care va echipa și autobasculantele grele și autotrenuri internaționale. Stadiile fiecărui proiect în parte, detaliile privind concepția cercetărilor, obiectivele vizate ne-au fost înfățișate de civa specialiști de marcă ai institutului numit, în cadrul acestui interviu colectiv.

Mihai Pelin: Pentru profani, și nu doar pentru ei, motoarele clasice, cu piston, par a fi ajuns la limita de sus a perfecțiunii. Chiar dacă zărele, din când în când, supun atenției publicului larg soluții concepute individual, mai mult sau mai puțin ingenioase, ele au aerul că se plasează, totuși, sub zodia hazardului sau a artizanatului tehnic. Uneori, par simple trucuri. Desigur, este cu totul altceva să porți răspunderea unor soluții care privesc economia națională în ansamblu...

Dr. ing. Lucian Teodorescu, director tehnic: Într-adevăr, purtăm răspunderea înzestrării economiei naționale cu motoare de concepție românească, în sarcina noastră cade degrevarea ei de obligația de a recurge la importuri nu numai costisitoare. Dieselizarea, de cind politica energetică mondială a căpătat fațete noi, a devenit nu numai un cuvânt, ci și o acțiune la ordinea zilei. Dar nu este mai puțin adevărat că o astfel de întreprindere, ca realizarea primei generații de motoare diesel de concepție românească, se cere bine cumpănită din pornire. Practic, cercetătorul și cel care îl apreciază munca sint asaltați de numeroase alternative: nu încapă nici o discuție asupra faptului că motoarele diesel sînt mult mai economice decît cele prin aprindere cu scînteie, dar, în același timp, complexitatea construcției lor și costul ridicat al injectoarelor le urcă prețul; pe de altă parte, motoarele destinate transportului dețin evident ponderea, economia de carburanți realizată de ele este decisivă în orice balanță energetică, însă tocmai aici este nevoie de garanție mică, greutatea specifică redusă și performanțe ridicate, condiții la care motorul diesel nu răspunde la nivelul celor cu benzină.

Mihai Pelin: Cu alte cuvinte, este vorba despre un hățiș de dileme...

Lucian Teodorescu: Motorul diesel este mai scump, mai greu, dar avantajele lui se impun. Și dacă pînă în prezent dieselizarea a avut în vedere cu deosebire motoarele de puteri mari, în ultimii ani accentul cade asupra motoarelor mijlocii și mici, dintre care ponderea o dețin cele destinate autoturismelor de toate tipurile.

Conf. dr. ing. Andrei Manole, decanul Facultății de mecanică din Institutul politehnic București: Într-un fel, ne aflăm în situația săracului, care, conform unui proverb cunoscut, nu-și poate permite să cumpere o haină ieftină. Realizarea unui produs nou, adică fabricația lui ca atare, la un preț de cost scăzut nu este întotdeauna concludentă. În speță, consider că este necesară reevaluarea prețului unui motor diesel într-un context în care să ținem seama de consumul lui specific, de durata lui de funcționare, de multitudinea domeniilor utilizării lui.

Mihai Pelin: Este timpul, poate, să consemnăm o primă realizare a cercetătorilor din cadrul institutului...

Lucian Teodorescu: Motorul diesel rapid de 360 CP la 2350 rot/min. poate fi

considerat una dintre realizările noastre notabile. Cu atît mai mult cu cît este și mai aproape de finalizare. A fost omologat și în prezent se definitivează stadiile pregătirii fabricației lui, la întreprinderea „23 August” din București. El reprezintă o dezvoltare a unei licențe și, conform codului nostru de nominalizare a motoarelor, e cunoscut acum sub simbolul 1990 V 12 D. Cred că nu este lipsit de interes să definim și gama lui de utilizare. El poate echipa autobasculante de 25 t și autotractoare cu șa pentru autotrenurile rutiere internaționale, instalații de foraj transportabile, tractoare industriale și agricole cu roți și șenile, autoscrepe cu cupă de 20/25 mc, locomotive, excavatoare pe șenile, automacarale, autocamioane grele.

Mihai Pelin: Cine este șeful proiectului?

Lucian Teodorescu: Ing. Constantin Haseganu, responsabilul filialei din Brașov a institutului nostru...

Mihai Pelin: Acum s-ar auzi să aflăm și răspunsul la întrebarea dv. sugerată: cărei familii de motoare l-ați acordat prioritatea? De data aceasta referindu-ne nu la dezvoltarea unei licențe, ci la motoare diesel de concepție integral românească...

Lucian Teodorescu: Chiar și la firme reputeate, pentru a lansa un motor nou în producția de serie, cercetarea pretinde un răgaz între 5 și 10 ani...

Mihai Pelin: Din asta trebuie să înțelegem că dv. ați ales răgazul minim?

Lucian Teodorescu: Exact.

Mihai Pelin: Aveți cuvîntul...

Ing. Ion Moscu, șeful compartimentului de motoare pentru autoturisme: Înainte de a oferi un răspuns întrebării dv., permitemi-mi să lămuresc o anumită problemă. În ceea ce ne privește, am abordat dieselizarea înaintînd pe două căi: prin implementarea ei chiar pe structura fabricației actuale și, în același timp, prin proiectarea și asimilarea în producție a motoarelor convertibile MAS—MAC, motoare cu aprindere prin scînteie și motoare cu aprindere prin compresie. De prima cale am uzat pentru a cîștiga timp, pentru a ne plasa din început în miezul problemei și, în prezent, avem pe standul de probe de la Pitești un motor de Dacia 1300 dieselizat. La întreprinderea mecanică Muscel, operațiunea se află în stadiul turnării pieselor motorului dieselizat de ARO și al prelucrării lor. Motorul convertibil a polarizat cu precădere eforturile noastre și dispunem în prezent de un model experimental ale cărui performanțe, sintem convinși, se situează la nivelul care va fi atins pe plan mondial în anul 1982. Este vorba despre modelul experimental al motorului diesel 1001, de 50 CP, recent expus la EREN, primul motor diesel de concepție românească. Consumul lui este cu circa 20—25 la sută mai scăzut decît al celui care funcționează cu benzină. Are o greutate de 114 kg la o cilindree de 1600 cmc, pe cind motorul actual al Daciei, la cilindreea de 1300 cmc are o greutate de 102 kg. Și se pretează excelent la traficul urban, la sarcinile parțiale caracteristice acestui trafic. Pentru că, între noi fie vorba, puterea și viteza de acum a Daciei 1300 nu sînt niciodată utilizate integral... De fapt, acest motor este capul de serie al familiei de motoare pentru care am optat, desfășurată pe o gamă de puteri între 50 și 130 CP. Urmează diversificarea lor, realizarea celorlalte modele experimentale, cu cinci și șase cilindri, prin care vom acoperi tot necesarul național pentru vehicule ușoare: autoturisme, autoturisme de teren și autoutilitare.

Mihai Pelin: Ați precizat că motorul

„În conceperea noilor tipuri de motoare termice, compresoare, pompe, mecanisme de acționare, se va urmări cu prioritate reducerea consumurilor de carburanți și energie electrică, obținerea unor randamente superioare”.

(Din Proiectul Programului directiv de cercetare științifică, dezvoltare tehnologică și de introducere a progresului tehnic în perioada 1981—1990 și direcțiile principale pînă în anul 2000)

diesel românească 1001 este un motor convertibil. În ce constă această convertibilitate?

Ion Moscu: Mai exact spus, convertibilitatea lui reprezintă o manieră de a ieși din fabricația dieselului. A realiza linii speciale de fabricare a motoarelor diesel implică mari cheltuieli și peste toate, un risc, care se definește în raport cu evoluția conjuncturii. Pentru a preîntîmpina și cheltuielile și riscul, noi am plecat de la premisa că fabricația motoarelor MAS și MAC, în ceea ce privește partea de sub chiulasă, prin proiectarea unor cartere și blocuri similare, precum și a unor mecanisme de bielă-manivelă identice geometrice, poate fi unificată constructiv, cu excepția pistoanelor. Cu alte cuvinte, în cadrul aceluiași flux de fabricație, se pot produce tipuri de motoare diferite și chiar familii de motoare, trecîndu-se rapid, din mers de la un tip la altul în funcție de necesitate, conjunctură etc. În prezent, se află în construcție 10 unități ale motorului diesel 1001 și, în curînd, unul dintre ele va fi instalat pe o caroserie Dacia. În '82, noul motor va fi omologat.

Andrei Manole: O parte din aceste teste se întreprind în cadrul laboratorului L 4 al Facultății de mecanică din Institutul politehnic București. De fapt, acest laborator a fost înzestrat cu instalațiile și aparatura necesare chiar de Institutul național de motoare termice și, mai mult, cercetători ai institutului, printre care dr. ing. Dragoș Sfințeanu, dr. ing. Hermina Radulescu și ing. Mihai Soiman lucrează cot la cot cu cadrele didactice și studenții din facultatea noastră. Aportul nostru la realizarea acestui motor s-a conturat cu deosebire în procesul de punere la punct a părților de distribuție și injecție.

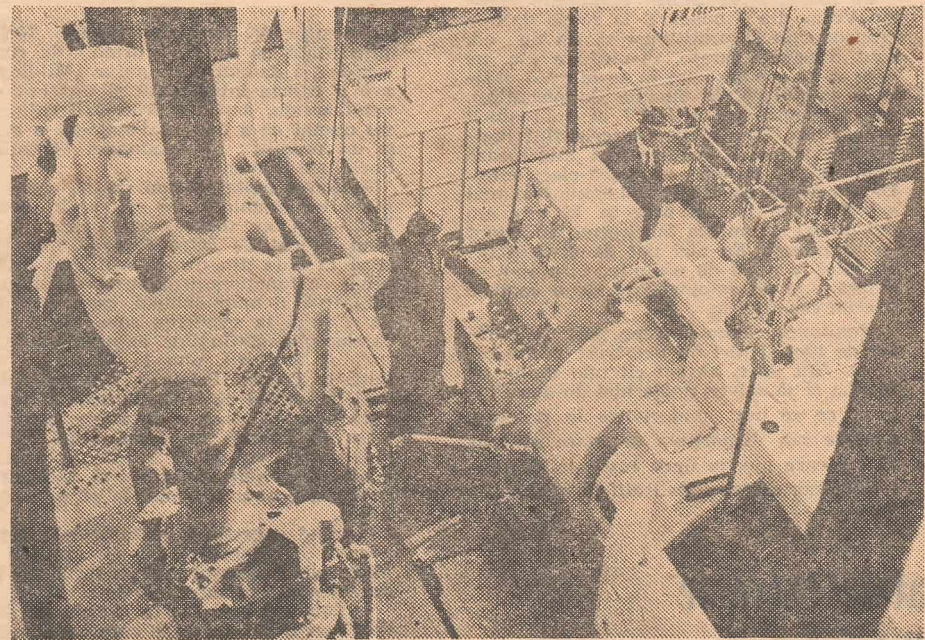
Mihai Pelin: Ce alte preocupări ale institutului vizează aceleași probleme de acut interes național?

Ing. Nicu Iacoblev, șeful laboratorului de cercetare motoare: Ne preocupă intens soluțiile menite să conducă la optimizarea consumului motoarelor deja aflate în fabricație. Prin modificări aduse camerei de ardere, prin reproiectarea distribuției și, respectiv, a schimbului de gaze, am realizat reducerea consumului la motoarele de tractor cu alezaj 102, care se produc în prezent la Brașov. Este de remarcat faptul că, în același timp, puterea acestor motoare a sporit. Prototipul motorului modificat a fost omologat nu de mult...

Lucian Teodorescu: Soluții de viitor, pe care le avem în vedere și în definirea cărora am întreprins pași importanți, ni le oferă și turbosupraalimentarea motoarelor diesel, adică utilizarea energiei gazelor de evacuare pentru sporirea puterii lor, în funcție de caracteristicile traseului. Turbosupraalimentarea își află utilizarea cu deosebire pe autotrenurile rutiere.

Fără îndoială, gama preocupărilor Institutului național de motoare termice este mult mai largă. Lipsa de spațiu ne împiedică să le numim. Cert este că, printr-o concentrare a efortului propriilor cercetători, a celor din cadrul filialelor de la Brașov, Iași și Timișoara, a întreprinderilor colaboratoare, beneficiare și interesate în dieselizare — întreprinderea de autoturisme Pitești, întreprinderea mecanică Muscel, Steagul Roșu și Tractorul Brașov, 23 August și Timpuri Noi din București sau întreprinderea de mecanică fină Sinaia — progresele înregistrate confirmă oportunitatea constituirii lui. Pe parcursul acestui interviu colectiv, interlocutorii, în speță dr. ing. Lucian Teodorescu, au dezvoltat și o serie de neajunsuri pe care le întîmpină activitatea lor: anumite materiale se procură greu și cu dificultăți și ar fi cazul ca unitățile de cercetare să fie afiliate la o bază centrală de aprovizionare, care să nu le mai ceară repartiții pentru cantități subminimale, derizorii, dar indispensabile; în probleme de cooperare, institutul este greu acceptat de ferți cînd este vorba despre realizarea prefabricatelor forjate și a pieselor turnate sau matrițate; piedici unor insurmontabile sînt întîmpinate în ceea ce privește completarea necesarului de cadre; literatura de specialitate care se tipărește peste hotare pătrunde prea tîrziu în țară, dacă pătrunde etc. etc. Dincolo de toate, întrebarea din titlu — Ce oră bate la Institutul național de motoare termice? — își află aici un răspuns optimist.

MIHAI PELIN

Instalațiile de foraj sînt, fiecare în parte, adevărate uzine, incorporînd inteligența tehnică a mii de oameni de-a lungul mai multor generații

de Institutul politehnic din București. Mașina rezultată din această multiplă colaborare se numește ELEROFIL-10. Prototipul a fost omologat în decembrie 1978. Producția de serie zero a fost declanșată recent tot la Electrotimis. Instalația folosește ca dielectric apa deionizată, un fir între 0,05 și 0,3 mm poate prelucra, la o cursă de lucru de 250 mm, materiale tratate cu o grosime pînă la 80 mm. Se pot prelucra, de asemenea, materiale superdure de tipul carburilor metalice, a căror atacare prin procedeele clasice se dovedește a fi imposibilă. Odată stabilit un program de lucru al mașinii, el poate fi reluat fie în condiții identice, fie la o scară redusă sau mărit. Mai mult, aceste programe, imprimate pe benzi perforate, se pot stoca, ceea ce implică posibilitatea reluării lor prompte, ori de cîte ori revin în actualitatea producției. În sfîrșit, mașina ELEROFIL-10 încorporează noutăți tehnice care au făcut obiectul unor patente, ca premiere ale industriei românești, subsansamblele importate reprezentînd mai puțin de zece la sută din valoarea produsului finit. Prin finalizarea ei, cercetătorii de la I.C.T.C.M. au ajuns deja la un punct de la care putem vorbi nu numai despre un succes izolat, ci despre o veritabilă familie românească de mașini de prelucrare prin electroeroziune,

diversificată în strînsă relație cu necesitățile de zi cu zi ale industriei, despre un lanț de instituții colaboratoare și, în același timp, despre un lanț de întreprinderi interesate.

Și acum se cuvine să consemnăm faptul că, în realizarea acestei familii de mașini, ing. Ioan Gogoșă a fost secondat de inginerii Carol Manițiu, Nicolae Fănaru, Nicolae Andreescu și Nicolae Dimitriu. Familia generatoarelor de impulsuri aferente a fost proiectată de un colectiv condus de ing. Gheorghe Jitlanu de la I.C.P.E. București. Instalația de comandă numerică a fost concepută de ing. Gheorghe Săndulescu de la I.P.A. București. Nu poate fi ignorat, de asemenea, aportul substanțial al inginerilor Atanasie Costi, Dorin Goția, Cornel Todor și Henric Droby de la Electrotimis, în ceea ce privește asimilarea și lansarea în producția de serie a mașinilor la care ne referim. Datorită lor, datorită tuturor celor ce le-au acordat atenție și sprijin, a fost scurttat considerabil drumul de la cercetare la producție, într-un domeniu în care rostînd cuvintele o nouă calitate nimeni nu rostește vorbe goale.

Nu este mai puțin adevărat că acest drum n-a fost întotdeauna neted. Prejudecata se învinge cu răbdare, dar trebuie amintit și faptul că, uneori, cercetătorul

întîlnește rezistențe în fața cărora e de mirare că răbdarea nu se destramă. La bani mărunți, această rezistență exprimă net dezinteresul cras. În acest sens, chiar un singur exemplu poate fi concludent. Inginerul Carol Manițiu ne relatează o nedumerire: la întreprinderea de dispozitive, materiale și scule aschietoare din Focșani s-a auzit cum că mașinile de prelucrare prin electroeroziune nu ar prea merita atenția ce li se acordă. Și ceea ce s-a auzit s-a auzit prin intermediul altor întreprinderi despre care inginerul Carol Manițiu știe sigur că nu dispun de astfel de mașini și, evident, nici nu pot referi asupra lor. Dar, cum spuneam, prejudecata se înfrînge prin răbdare și colectivul de tehnologii neconvenționale dispune încă de multă răbdare. De pildă, în prezent este pe pragul de a iniția un curs de informare care-și propune tocmai spulberarea neîncrederei în niște instalații ale căror performanțe nu sînt de contestat.

De fapt, expuse recent la EREN, mașinile ELER-01 și ELEROFIL-10 nici măcar nu sînt în situația de a aștepta să fie curtate. Cu alte cuvinte, la ora actuală întreprinderea Electrotimis abia izbuteste să facă față comenzilor pe care le primește din toate colțurile țării.

„Fără a așeza la baza întregii dezvoltări tot ceea ce este mai nou în știință în toate domeniile, nu putem construi nici societatea socialistă multilateral dezvoltată, nici comunismul. De aceea trebuie învățat, studiat și dat friu liber gândirii, creației, imaginației, bazându-ne însă pe realități, pe studierea cerințelor dezvoltării economico-sociale. După părerea mea, pericolul nu constă în faptul că în cursul unei cercetări se va ajunge de către unul sau altul la o concluzie eronată în științele sociale sau economice, sau la unele soluții nu prea bune în științele tehnice. Este inevitabil aceasta și nimeni în lume până acum și cred că nici în viitor, inclusiv în societatea comunistă, nu va putea pretinde că tot ceea ce se întreprinde va avea numai rezultate bune. Știința nu se poate dezvolta decât numai printr-o confruntare liberă a părerilor și ideilor. Desigur, mai cu seamă în domeniul științelor sociale, există și vor apărea inevitabil și teze și păreri discutabile, criticabile. Nu de aceasta trebuie să ne fie teamă: principala teamă și principalul pericol constau în a nu desfășura activitatea de cercetare datorită fricii de a nu greși, copiind ceea ce fac alții”.

NICOLAE CEAUȘESCU

FLACĂRA REVINE

Din nou despre „38 de invenții în căutarea unor căutători de invenții”

Nicolae Ioan Tent, laborant chimist la Institutul central de cercetări metalurgice, era, până nu demult, deținătorul unui record de neînviat: 38 brevete din domeniul chimiei și electrochimiei, toate cu un puternic caracter aplicativ și toate nefolosite. Despre acest om simplu, modest, pasionat al chimiei, am mai scris în „Flacăra” la începutul acestui an. Articolul „38 invenții în căutarea unor căutători de invenții” nu a rămas fără ecou.

Întreprinderea de medicamente București, tovarășul director general, inginer Mihai Gheorghiu, și-au exprimat interesul pentru brevetul „Procedeu și aparat de sinteză a trioxidului de sulf în flux continuu”. Se știe că trioxidul de sulf stă la baza fabricării acidului sulfuric, atotprezent în mai toate sectoarele industriei chimice. Nicolae Tent a fost primit cu căldură de specialiștii fabricii bucureștene și împreună cu ei a fost pusă la punct tehnologia de fabricare a aparatului. Se află în curs de finalizare un prototip și în curând vor începe probele tehnologice, în condiții semiindustriale. De subliniat că spre deosebire de procedeu clasic, mare consumator de energie (temperaturi de 600—700 grade C), noul procedeu necesită doar 44—45 grade, deci un consum mult mai scăzut de energie.

Inginerul Petre Marcu, șeful laboratorului de aliaje speciale din Institutul central de cercetări metalurgice, a promis sprijin inventatorului pentru investigarea posibilităților de realizare practică a unui alt brevet, privind fabricarea aluminiului.

În fine, reproducem fără comentarii scrisoarea trimisă lui Nicolae Tent, după apariția sus-mentionatului articol, de către un om de omenie, inginerul Constantin Cosovan din Timișoara:

„Căzîndu-mi întimplător în mînă un număr mai vechi din „Flacăra” am citit cu sufletul la gură articolul 38 invenții în căutarea unor căutători de invenții.

Eu lucrez la Institutul politehnic „Traian Vuia” din Timișoara, la secția de microproducție și prototipuri și, an de an, caut diverse aparate, dispozitive etc. pe care să le produc apoi în serie mică, mijlociu sau mare, în funcție de necesități, cu studenții anilor I—IV ai politehnicii timișorene. Fiindcă de meserie sînt inginer electronist, evident mă interesează mai mult partea electrică-electronică. Dacă socotim că putem colabora (am mai salvat multe idei și brevete, la care am dat oficial drumul la fabricație), vă aștept cu propuneri. Eu aici pot da drumul fabricației la nivel de prototip, care apoi se avizează și se omologhează de o comisie special constituită.

Menționez că nu sînt pe post de vîntător de idei și nici nu urmăresc vreun interes. Atît doar, să am cit mai multe de făcut... și să salvez unele idei de mare interes ce se pot materializa în produse, aparate sau dispozitive de mare eficiență, pe care inerta unor institute de proiectări sau diferite institutii le neglijează. Succes.”

Mult așteptatele extracte de cătină albă abia acum încep să fie studiate

Acum cîteva luni, revista noastră a publicat patru ample articole dedicate remarcabilelor virtuți terapeutice ale cătinei albe. Dată fiind aria foarte largă de acțiune a extractelor din fructe de cătină albă, arie confirmată de produsele obținute în condiții de laborator de profesorul universitar doctor Ion Brad, redacția noastră a fost literalmente asaltată de sute și sute de scrisori și telefoane prin care eram întrebați de unde și cînd se pot procura uleiul, pulberea, ceaiul și suc concentrat de cătină albă.

Au trecut, iată, aproape patru luni de la primele comentarii asupra uriașului depozit farmaceutic pe care îl reprezintă cătina albă și încă nu le putem oferi tuturor celor interesați un răspuns limpede și clar asupra posibilităților de a intra, mai devreme sau mai tîrziu, în posesia extractelor de cătină. Singura scuză obiectivă, la fel de obiectivă ca natura însăși, ar fi aceea că recoltarea cătinei începe cam pe la mijlocul lunii octombrie și se încheie tîrziu, în februarie. Dar, pînă la obținerea unor extracte din noua recoltă, puteau fi continuate și aprofundate cercetările pe o seamă de produse realizate la Întreprinderea de medicamente „Biofarm” din recolta de cătină a anului trecut. Care este situația? Ei bine, nu numai că nu au fost folosite produsele exis-

tente, dar se preconizează reluarea integrală a cercetărilor de pînă acum, ca și cum nu s-ar ști nimic despre cătină, deși oameni de știință de cea mai înaltă tinută au efectuat încă de acum cîteva ani numeroase analize de strictă specialitate.

Exprimîndu-ne mîhnirea că s-a pierdut un timp prețios, intrucît în cele trei-patru luni se puteau finaliza cercetările de pînă acum ale profesorului universitar Ion Brad, să notăm totuși și o veste bună: începînd cu luna octombrie, profesorul Ion Brad a fost detașat de la catedra de biochimie a Universității Craiova la Centrula medicamentului, unde, pînă la sfîrșitul anului, în colaborare cu specialiștii centralei, ai întreprinderii „Biofarm” și ai Institutului de cercetări chimico-farmacaceutice vor întocmi fișa tehnică a unor principale produse cum sînt uleiul, pulberea degresată și nedegresată, suc concentrat și ceaiul de cătină albă. Se speră, deși timpul este destul de scurt, ca fișa tehnică să fie înaintată în doar două luni Comisiei de stat pentru controlul medicamentului și farmacovigilenței, care să dispună testarea clinică a produselor și, în funcție de rezultate, să fie supuse omologării, ceea ce, de fapt, ar însemna o primă valorificare industrială a extractelor de cătină.

Deși succintă, declarația directorului

general al Centralei medicamentului, tovarășul Mihai Gheorghiu, ilustrează sugestiv hotărîrea cu care se va lucra în aceste ultime trei luni ale anului: „Prima noastră colaborare cu profesorul Ion Brad, începută încă de acum un an și jumătate, nu a dat rezultatele scontate, datorită și faptului că nu l-am avut permanent în mijlocul specialiștilor și laboranților noștri. De data aceasta, sîntem convinși că vom depăși acest impediment, dar mai ales sîntem ferm hotărîți să valorificăm la modul superior uriașele cantități de cătină albă de care dispune flora patriei noastre. Ne-ar face plăcere ca, după trei luni, la sfîrșitul detașării profesorului Ion Brad, să avem un dialog amănunțit și exact asupra rezultatelor obținute”.

Vom reveni, fără doar și poate, la momentul potrivit, dar să adăugăm, la acest cu-adevărat prim pas al cătinei albe în drumul ei spre o deplină valorificare, un alt argument care vine și pune uleiul de cătină albă sub semnul strict al urgenței. Este vorba despre comunicarea susținută de profesorul Ion Brad și medicul oftalmolog Petre Vlad din Buzău în cadrul lucrărilor celei de-a doua Conferințe naționale de oftalmologie, conferință ale cărei lucrări s-au desfășurat la București în zilele de 21—22 septembrie. Comunicarea, intitulată „Folosirea E.T.H.-ului (extras total din fructe de Hippophæ rhamnoides) în transplantele de piele și mucoasă în chirurgia oculară”, a stîrnit interesul larg al specialiștilor în chirurgia oculară.

Iată ce avea să ne declare doctorul Petre Vlad: „Cu mai mulți ani în urmă, profesorul Ion Brad ne-a furnizat un preparat uleios extras după o metodă proprie din fructele de cătină albă, ulei pe care noi l-am denumit E.T.H. Studiind fișa de laborator a acestui preparat uleios, fișa care arăta ca un inventar al unui veritabil depozit vitaminic, de substanțe nutritive și biostimulatoare, am folosit E.T.H.-ul în revitalizarea grefelor libere și pediculate. În refacerea pleoapelor, a mucoasei conjunctivale, a cavității orbitare am obținut o revitalizare rapidă a grefoanelor, fără complicații, chiar și în condiții de pat receptor precar. Nu am semnalat infecții supraadăugate, plaga operatorie menținîndu-se perfect curată. Mai mult chiar, în cîteva cazuri s-a obținut sterilizarea și dispariția germinilor din leziuni, de unde am tras concluzia firească a faptului că preparatul lucrează și în sens bactericid sau bacteriostatic. Dar acțiunea E.T.H.-ului este mult mai

complexă, el dovedindu-și eficiența combaterea arsurilor fizice sau chimice urmăriilor la expunerile prelungite, radiatiile solare, precum și în vitalizarea țesuturilor în ulcerele varicoase, sau, spectaculos, în combaterea pînă la disrupție a unor papiloame. L-am folosit și în prezent în 30 de cazuri de grefe conjunctivă și piele în scopul refacuturii sacului conjunctival sau al barării u formatiuni ca pterigionul, după cum și refacerea pleoapelor după arsuri. L-am folosit de asemenea în refacerea cavității orbitare după extirparea în bloc a pleoelor și a conținutului orbital. De fiecare dată, încă de pe masa de operație am introdus în plagă E.T.H., urmînd să-l ministrăm zilnic la fiecare pansament. Revitalizarea acestor grefe este pur și simplu uimitoare, ele recăpătîndu-și forma normală la numai 24—48 de ore la operație. Extrem de important este faptul că plăgile operatorii s-au menținut în permanență sterile. Mai mult, menținem faptul că o bolnavă, ajunsă la spital pentru reparații oculare, era infectată o secreție abundentă în care s-au evidențiat o sumedenie de germeni printre care stafilococi și streptococi. Sterilizarea a fost realizată cu E.T.H. și a dat rezultate dintre cele mai bune. Mai pot cita ca un caz bolnave de numai 16 ani care a avut o stafilococie a feței și o pustulă necrotică. Am vindecat-o în numai 10 zile de tratament cu E.T.H. Considerăm, în concluzie, că preparatul E.T.H. constituie un ajutor real și prețios în tratamentul grefelor de piele și mucoasă atât în chirurgia oculară, cît și în chirurgia plastică și reparatorie. Mai pot confirma că tratamentul cu E.T.H. în arsurile generale oculare atît fizice cît și chimice duce la o vindecare rapidă cu posibilitatea ca bacterii aparținînd infecțiilor sau a cheidelor, grăbindu-se totodată vindecarea. În mic, experimentul nostru se cere a fi luat și de către chirurgia generală, pentru aceasta este nevoie ca preparatul să fie fabricat la scară industrială”.

Acestea sînt, așadar, ultimele două noutăți mai deosebite privind valorificarea în scopuri terapeutice a cătinei albe noutăți pe care le consemnăm cu convingerea că, pînă la urmă, marele public putea să-și procure direct din farmacia extractele obținute din acest fruct și efecte atît de notabile în tratamentul unor maladii.

Mildiograful și spiritul de inițiativă

Invenția dr. doc. Constantin Rafailă, prezentată cu ani în urmă de revista noastră și denumită de autor „Mildiograf” are o istorie interesantă și aparte: aparatul acesta, destinat protejării culturilor, nu numai că a fost brevetat dar a primit și un premiu al Academiei Republicii Socialiste România.

Am așteptat 15 ani de zile aplicarea invenției premiate, ne spune dr. doc. C. Rafailă și, cu toate promisiunile ce mi s-au făcut de către forurile interesate, pînă în cele din urmă „Mildiograful” a ajuns să funcționeze datorită spiritului de inițiativă al unor oameni care s-au decis să recurgă la serviciile sale. Mă refer la conducerea stațiilor experimentale din județul Prahova, una la Măgurele, cealaltă la Băicoi. Prima a fost mai avansată, în sensul că încă din această primăvară a achiziționat o instalație și a montat-o în livezile de pomi. Cred că s-ar putea vorbi cu cei de la Măgurele pentru a afla dacă sînt mulțumiți și dacă au înregistrat economii acum, la sfîrșitul sezonului.

Urmînd sugestia inventatorului, ne-am adresat inginerului șef al stațiilor din Măgurele, tovarășul inginer Iordache, care ne-a comunicat următoarele:

Bilanțul este foarte simplu de făcut, deși mai tîrziu, după ce vom încheia campania de stringere a merelor, aș fi putut să vă spun, poate, și lucruri mai interesante privind producția totală, deoarece prin folosirea instalației doctorului Rafailă credem că vom înregistra și o recoltă superioară celor din anii trecuți, explicată tocmai prin buna și la timpul cel mai potrivit stropire a livezilor. Deocamdată, pot să precizez că am eliminat, pe suprafețele plantate cu meri, o stropire și jumătate, ceea ce tradus în bani se ridică la 750 de mii de lei economisiți, adică de peste trei ori valoarea întregii stații, ba chiar aproape de 4 ori. Am realizat, prin

urmare, o foarte rapidă amortizare a cheltuielilor făcute cu achiziționarea instalației, o stropire rațională a culturilor sigur, un spor de recoltă.

Așadar, la Măgurele s-a efectuat un mult deșit un experiment ale cărui rezultate sînt pozitive. Între timp, inginerul Constantin Rafailă a fost trimis în Polonia și Turcia, în cadrul unor schimburi de experiență privind protecția plantelor, ceea ce demonstrează că el se bucură de un bun renume profesional în țară și încredere. Cu toate acestea, invenția pătrunde foarte greu, în momentul față neputînd fi vorba despre generalizarea, măcar la plantațiile pomicele, a introducerii „Mildiografului”. Cel care eventual, s-au temut, pînă acum, de posibile riscuri s-ar putea interesa mai amănunțit despre comportarea instalată la stațiunea de la Măgurele, ori forurile competente să solicite celor care au folosit aparatul un material de sinteză în scopul multiplicării și răspîndirii lui întreaga țară. O altă problemă care decurge din prima, este aceea a introducerii fabricării „Mildiografului” fie într-o unitate industrială fie într-una de cooperatie, astfel încît, chiar din sezonul următor el să poată fi livrat la cererea tuturor celor interesați. O rapidă și eficientă sondare a pieței internaționale ne arată că foarte utilă, aceasta cu atît mai mult cu cît, după informațiile noastre, „Mildiograful” nu mai este aparat de alte instalații similare sau chiar identice, el putînd să apară oricînd pe alte piețe. Reamintim că încă de la prima prezentare făcută în coloanele noastre, inventatorul ne spunea că două aparate (tipul vechi, este adevărat, și nu cel nou, tranzistorizat) fuseseră expediate în Ungaria și Suedia.

Mai este încă timp... dar nu foarte mult.

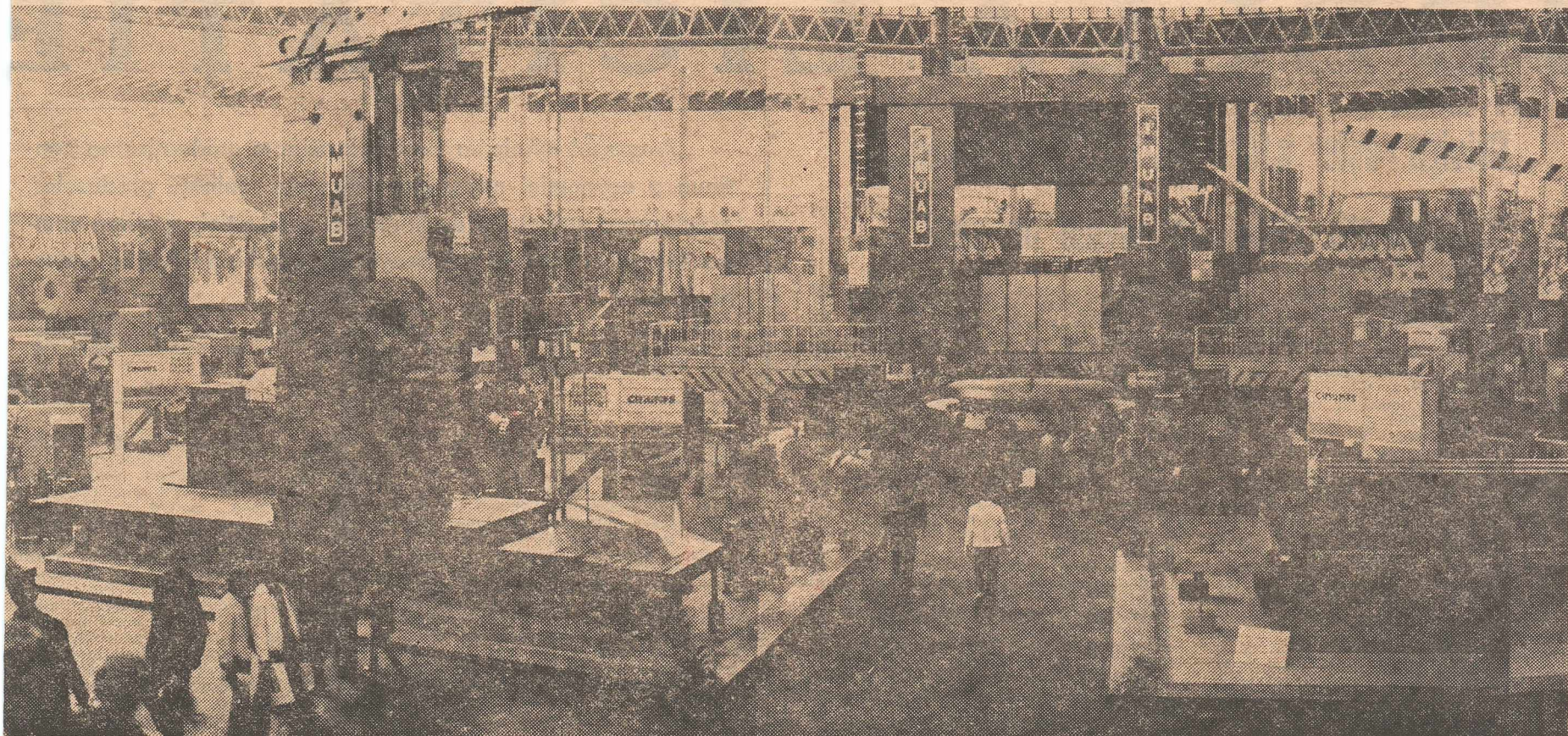
Mașina de sculptat mobilă între da și nu

Într-un prim articol apărut în luna martie a acestui an („Cine pune la lucru mașina de vis a producătorilor de mobilă sculptată”) menționam că, după o muncă de aproape 10 ani, inginerul Liviu Lazăr a pus la punct un proiect pentru construirea unei mașini de sculptat mobilă. Înaintată OSIM-ului în anul 1975, ideea avea să fie brevetată în anul 1978 și atribuită Combinatului de industrializare a lemnului din Arad. De ce la Arad? Pentru că în anul 1972 s-au desfășurat la Arad cîteva experimentări privind funcționarea unor elemente componente ale mașinii, experimentări soldate cu rezultate incurajatoare.

Subliniam în același articol că mașina de sculptat mobilă, echipată cu 30 de capete spațiale, motiv pentru care a și fost botezată de autorul ei „Flores-30” ar putea înlocui munca a 30 de oameni și ar putea lucra de 5 ori mai repede. Am consemnat atunci, în același articol, o afirmație a inginerului Liviu Lazăr, potrivit căreia mașina de sculptat mobilă ar putea fi construită în întregime la noi în țară, cu echipamentul electronic existent și cu contribuția unor întreprinderi de motoare electrice, precum și a unor întreprinderi de mecanică fină.

Așa cum era de așteptat, apariția arti-

979 — un panoramic al celor mai insemnate izbini ale industriei românești, tot atâtea bătălii câștigate pe frontul afirmării noului. Fotografiiile ediției speciale: A. MIHAILOPOL ■

tru a readus în actualitate pro-
truirii mașinii de sculptat mo-
cerea Institutului de cercetări
1 pentru industrializarea lem-
invitată să prezinte Ministe-
ructiei Forestiere și al Materia-
onstrucție un amănunțit studiu
nomic. În vederea alcătuirii
diu, inginerul Liviu Lazăr a
turneu pe la citeva întreprin-
și s-a adresat unor specialiști
i universitari care, studiind
i soluțiile preconizate până la
au confirmat că mașina de
bilă poate fi construită. Au mai
igur, citeva mici detalii pe care
ustră le-a consemnat într-un al
col dedicat acestei invenții, art-
t în urmă cu aproximativ două
scriind doar citeva din părerile
or contactați de inginerul Liviu
tam cu însuflețire afirmată to-
gner Melania Ionescu, șefa ser-
e proiectare din cadrul ICPII,
potrivit căreia, în prima parte a
embrie, va fi înaintat studiul
nomic.
iul tehnico-economic nu a fost
nit și, deci, încă nu se poate lua
sură privind mașina de sculptat
parte din vină, dacă o putem
o are și inginerul Liviu Lazăr
vut timp să-i contacteze pe spe-
de la „Electromotor”-Timisoara,
itate, după părerea sa, care ar

putea să-i uzineze motoarele cu turatie ri-
dicată (36 000 ture), sau pe specialiștii unei
intreprinderi de mecanică fină (intreprin-
dere de mecanică fină din București, sau
I.O.R., sau I.M.U.A.B.) pentru uzinarea
capetelor spațiale și a palpatorului spațial.
Se cuvine, sigur că da, să notăm că ingi-
nerul Liviu Lazăr n-a avut timp să-i abor-
deze pe specialiștii mai sus-numitelor in-
treprinderi din cauză că sarcini urgente
l-au obligat să lucreze la planșetă.

„Asupra acestei chestiuni, avea să ne
declare inginerul Liviu Lazăr, n-are rost să
insistăm, deoarece eu trebuia neapărat să
termin proiectul unui urgent utilaj la care
lucram. Adevărul imoas este acesta: vor
binevoi oare, pentru că despre bunăv-
nță este mai ales vorba, specialiștii de la
„Electromotor”-Timisoara, precum și cei
de la o uzină de mecanică fină să-mi uzi-
neze motoarele, capetele spațiale și palpa-
torul spațial? Nici nu vă pot spune cât de
mult mă frământă această întrebare și pro-
fit de faptul că revista Flacăra se intere-
sează îndeaproape de soarta mașinii de
sculptat mobilă. Trag nădejde, vreau să
spun, că apelul meu va fi înregistrat ca
atare. În ceea ce mă privește intenționez
ca în chiar această lună să mă pot pre-
zența în fața mai sus-numiților specialiști,
după care studiul tehnico-economic va fi
încheiat și prezentat în fața conducerii
ministerului nostru”.

medicamente produc efecte secundare ne-
dorite, fenomene de obișnuință sau își
incetează efectul la sistarea tratamentu-
lui. În acest context, succesul comercial al
preparatelor de Boicil, lipsite de acțiuni
secundare nedorite, cu o toxicitate ex-
trem de redusă vor avea o căutare enor-
mă. **Condiția primordială a vânzării lui
constă în elaborarea cât mai rapidă a do-
cumentației științifice** — sublin. ns. În caz
contrar, am putea pierde prioritatea pe
care o avem în favoarea unei firme stră-
ine care va ști să acționeze mai rapid,
mai eficient — se spune în aceeași scri-
soare din care am mai citat.)

Deci, Boicil forte înseamnă nu numai
sănătate forte, ci și valută forte. Firesc ar
fi fost ca răspunsul la amintita scrisoare
să vină pe calea faptelor concrete. Este
însă foarte probabil că Ministerul Sănă-
tății n-a vrut să-și dezmințim o mai veche
și nefericită poziție și tradiție. Cităm,
spre exemplificare, din răspunsul primit
la Timisoara (Nr. II-VI/CI/3548 din 28 au-
gust 1978):

„...Pentru Boicil unguent, Comisia Me-
dicamentului nu deține nici o documen-
tație din partea dumneavoastră. În pri-
vința noilor indicații preconizate de dum-
neavoastră pentru Boicil vă rugăm să
prezentați Comisiei Medicamentului fun-
damentarea științifică farmacologică, care
va sta la baza obținerii avizelor necesare,
conform metodologiei în vigoare”.

Deci, nu-i suficient că dr. Boici a dat
invenția, trebuie să mai dea și „funda-
mentarea științifică”. Dar oare cui îi sînt
subordonate clinicile: doctorului Boici, ori
Ministerului Sănătății? Cine dispune de
aparatura necesară? Clinicile ori doctorul
Boici? Bineînțeles, clinicile. Atunci de ce
nu o fac? De ce în clinicile preparatului
unui român nu i se acordă un regim pre-
ferențial (cum ar trebui!) spre folosul
nostru, în timp ce se răspunde pozitiv so-
licitărilor unor firme de medicamente
străine? De ce, spre exemplu, clinicile
răspund „prezent” la apelurile firmei
SANDOS, dar ignoră elaborarea do-
cumentației pentru Boicil? Iar dacă ace-
ste clinici și cei ce le dirijează nu vor
să audă de dr. Boici, nici de preparatul
său, atunci cine trebuie să le cheme la
ordine? Nu Ministerul Sănătății? Așa ar
fi firesc. Numai că n-o face. Ministerul îi

cere doctorului Boici să facă ceea ce ar
trebui să facă clinicile. De ce? Are oare
dr. Boici aparatura necesară? Bineînțeles
că nu. Are inventatorul Boici titlurile
academice care ar oferi greutate cerce-
tărilor sale? Toată lumea știe că nu.
Atunci de ce i se cere să facă ceea ce se
știe precis că nu poate să facă? Oare nu
este evidentă și din partea Ministerului
Sănătății, dorința de a-l șicana pe dr.
Boici? Noi credem că da. Mai mult:

Doctorului Boici i se iau și ajutoarele
pe care le are. Argument? Nici până acum
dr. Vasile Dindelegan, cel mai vechi și
mai apropiat colaborator al dr. Boici, cu-
noscător perfect al tuturor tehnicilor și
produselor aplicate în cadrul Centrului
„Boicil” nu a fost încadrat definitiv pe
post. Aproape șapte ani a lucrat în preaj-
ma inventatorului, în calitate de detașat,
dr. Dindelegan fiind încadrat ca medic
principal la Policlinica din Jimbolia!
Acum i s-a cerut să-l părăsească pe dr.
Boici și să se reîntoarcă în vechiul său
post. În pofida dorinței sale. În pofida
dorinței dr. Boici. Raportul trimis la Di-
recția sanitară de către dr. Dindelegan a
rămas fără răspuns. Fără răspuns a rămas
și memoriul trimis Ministerului Sănătă-
ții. Tot fără răspuns a rămas și apelul dr.
Boici de a nu i se instrăina colaboratorul,
alături de care lucrează încă de la infi-
nțarea centrului — 15 februarie 1973. Dr.
Dindelegan n-a cedat. De trei luni lu-
crează însă fără retribuție! Ce concluzie
decurge de aici? Că șicanele îndreptate
împotriva dr. Boici funcționează la para-
metrii proiectați. Rationamentul este sim-
plu: Vreți să-l compromiteți pe Boici?
Nimic mai ușor! Virsta (67 de ani) l-a
făcut să nu mai aibă mina atât de sigură.
Dacă i se la ajutorul, omul gata format,
omul care cunoaște tehnica, „omul cu se-
ringa”, înseamnă că tratamentul nu va mai
da rezultatele scontate. După asta se va
putea afirma: „Care rezultate, nu vedeți
că nu-i vorba de așa ceva și că totul n-a
fost decit o himeră?” Nu facem nimănui
proces de intenție. Datoria Ministerului
Sănătății este însă să intervină rapid.
Mai tirziu, regretate, oricât de sincere, își
pierd sensul. Oricum, n-ar mai avea nici
o valoare. Cazul dr. Ranetescu este recent
și regretabil.

Boicil forte nu înseamnă numai sănătate forte. Boicil forte înseamnă și valută forte. De ce s-o pierdem?

într-o scrisoare al cărei destina-
tă este Ministerul Sănătății:
„...da opoziției atât de vehemente
baze cercurii medicale, produsul
te a câștigat teren și este din ce
i căutat. Numai la Centrul de
oicil au fost tratați ambulatoriu
și 80 000 de pacienți în perioada
6.06.1979. Producția de fiole
se află în continuă ascensiune, a-
de la 100 000 cutii (în 1974) la
n 1979). Din acestea — aproape
de fiole pe an — la Centrul de
oicil se folosesc doar 75-80 000,
ridică în mod firesc următoar-
bare: de ce nu se publică și nu
fică rezultatele clinice obținute
i medici care folosesc restul fio-
-un număr incomparabil mai
it la centrul nostru? Răspunsul
inut de curind făcînd o demon-
e tratament Boicil la stațiunea
adea. Am aflat acolo că din cele
macii ale stațiunii se scoot lunar
de fiole Boicil pe baza rețetelor
de 5-6 medici ai stațiunii prin-
și medicul șef, dr. Popovici. A-
dici folosesc Boicilul cu foarte
ultate, fără ca acest lucru să fie
ut oficial în publicații sau măcar
xetele stațiunii...”.

area este semnată de inventato-
le Boici și dr. Francisc Kerek și
06. 1979.

ce Boicilul nevoie de astfel de
teri? Are! Pentru că, iată, sînt
e il cer: U.R.S.S., Franța, R.F.G.,
Mexic, Uruguay, Columbia, Ja-
pania, Olanda. Sînt și firme par-
care solicită Boicilul. Sînt și per-

soane particulare care ar dori să-și procu-
re Boicilul de la farmaciile din țările lor.
Argumente? Iată citeva răspunsuri pri-
mite de la: **Catharina Freeze** — 75 ani,
Voorschoten (Olanda): „Întepenisem, am
dureri de 9 ani, dar după tratamentul cu
Boicil fac și sport, merg și înot la bazin.
Auzisem de el de la o cunoștință. M-am
dus la medicul meu, am plătit cei 22 gul-
deni consultația și l-am rugat să-mi pre-
scrie Boicil. Mi-a răspuns: „Românii nu-l
exportă, n-au nici prospecte, documen-
tație”. **Pugas Reyes Magdalena**, 75 de
ani, Ecuador: „Am venit în baston, dar
l-am aruncat, după tratament nu mai am
nevoie de el. Păcat însă că trebuie să că-
lătorești atîta pînă îl găsești, medicamen-
tul ar trebui să fie peste tot. Pentru
mine doctorul Boici vine imediat după
Dumnezeu”. **Simici Evița**, 55 ani, și **Stanin
Stoianka**, 48 de ani, ambele din Virșet
(Iugoslavia): „N-am citit nicăieri despre
doctorul Boici, nici despre medicamentul
lui. Am venit la Timisoara pentru că
l-au recomandat persoane tratate aici.
Ar fi mai comod să putem cumpăra la
noi în țară aceste fiole...”. Păreri similare
are și dl. **Erich Vorreiter**, 59 ani, Berlin
(R.F.G.): „Toată lumea dorește Boicil,
păcat că nu-l exportați!”.

Chiar, de ce nu-l exportăm? Există of-
ferte de 1-3 dolari fiole Boicil, iar ce-
rerea este de ordinul milioanei. („Sînt
greu de estimat încasările ce s-ar putea
realiza foarte repede... Volumul de pro-
ducție al substanțelor antialgice — antireu-
matice se ridică numai în R.F.G. la 800
milioane DM/an conform datelor oficiale.
Se știe însă că o bună parte din aceste

„RENACID” — un medicament despre care se va vorbi

În urma articolului „Totul a pornit de
o rețetă”, apărut în „Flacăra”, din 22
martie 1979, redacția cit și titularii bre-
vetului — doctorul Gheorghe Fejyes, chi-
mistul Bela Arany, farmacistul Gheorghe
Mermeze și medicul epidemiolog Iuliu
Andrassy — au primit numeroase scri-
ori și solicitări de informații despre tra-
tamentul litiazelor și infecțiilor urinare în ca-
drul Spitalului orașenesc Alesd, Bihor, și
despre medicamentul care, la data apar-
riției articolului, nici nu primise încă un
nume.

Care e stadiul actual?
● Medicamentul a fost înregistrat sub
numele de RENACID, ceea ce sugerează
aplicabilitatea în boli renale și acidifierea
urinei. El se dovedește eficient în cazur-
ile de calculi de carbonați și fosfați.

● În urma solicitării spre experimenta-
re farmacologică și clinică (necesare tran-
sformării unui medicament scris ca for-
mulă magistrală într-un preparat de se-
rie), brevetul a fost cesionat Institutului
de cercetări chimico-farmacaceutice din
București de către fostul titular al bre-
vetului, spitalul din Alesd.

● S-a și elaborat o primă șarjă de
RENACID, necesară institutului bucu-
restean pentru continuarea cercetărilor.
Este preparată sub formă de pulbere, for-
mă care face medicamentul mai ușor con-
servabil și la un preț mai accesibil pen-
tru tratamente de lungă durată.

● Indicațiile de tratament se stabilesc
numai la recomandarea autorilor bre-
vetului.

● În atenția colectivului se află în pre-
zent și studiul lizei calculilor de altă co-
poziție decit cei abordați cu RENACID.
Intrucît metoda se bazează pe mecanisme
cu totul specifice, ea nu vine în contra-
dicție cu celelalte medicamente folosite în
același scop.

Așadar, noi speranțe pentru bolnavii de
litiază renală, datorate unui nou brevet
romănesc.

Pagini realizate de: LIONEL NIȚESCU
VICTOR NIȚĂ, MIRCEA BUNEA
EMANUEL VALERIU ■

IDEI LA LICITAȚIE

„Grivița roșie“ oferă gratis 20 de invenții și inovații. Cine are nevoie de ele?

Tovarășul director, ing. Stelian Necula, zîmbește și se amuză, e foarte contrariat de ideea mea năstrușnică de a întreba dacă e bine să oferi pe gratis invenții și inovații. „Cum adică, să cerem bani de la colegii noștri din întreprinderi surori, din aceeași centrală? Sau chiar din alte centrale sau ministere, dacă ar voi să preia și să aplice invențiile și inovațiile noastre?! Dacă e nevoie, le vom pune la dispoziție și documentațiile, și dacă vor cere, vor avea nevoie, chiar și asistență tehnică“. Dar, iată care e problema și intenția acestui articol: cine le preia? Le-a solicitat cineva? Sint ele cunoscute de către specialiștii din alte întreprinderi? Care este circuitul și circulația acestui patrimoniu de gândire tehnică de la un titular la altul, de la o uzină la alta? Cine se ocupă, treabă nu deloc pe ultimul loc, de valorificarea pe scară largă a invențiilor în economie? Am avut prilejul să constat și să scriu despre invenții de o veritabilă clasă născute la „Vulcan“, de pildă, în bătaia pentru rezolvarea unor probleme acute ale producției, dar dovădindu-se a avea o arie de aplicații foarte largă. Și totuși, de ani de zile rămîn tot acolo, cu eficiența lor locală. De multe milioane lei! Dar, la nivelul industriei țării ar putea fi și mai multe! Invenția ing. Vasile Constantin — la exemplul ei am făcut apel — schimbă chiar o concepție tehnică în domeniul respectiv. Un fenomen particular numai cu invențiile de la Întreprinderea „Vulcan“ din Capitală?

La „Grivița roșie“, cu profilul ei actual de utilaj chimic și pentru rafinării, unitate confruntată cu premiere absolute ale industriei românești, pentru noile și marile rafinării de la Năvodari, Teleajen, Borzești, pentru cele construite la cheie de către români în străinătate (Siria, Iordania, Mexic, Turcia, U.R.S.S.), au apărut în ultima vreme numeroase invenții și inovații. În ultimii trei ani s-au înregistrat peste 20. Nu-i puțin. Trei, pe care le selecționează directorul adjunct ing. Eugen Ganea, pentru că pot figura fără complexe și cu demnitatea valorii lor intrinsece în orice salon internațional de invenții, ni le prezintă po rind cite unul dintre creatorii lor. Mașina de făcut țevi cu aripiore. Țevile cu aripiore sînt componenta de bază a bateriilor de răcire din instalațiile de răcire cu aer. Acestea, la rîndu-le, sînt soluția cea mai modernă în lume, schimbătoarele de căldură nu se mai solicită, pentru rafinării, sînt chiar înlocuite și din instalațiile vechi, rămîn depășite. De ce? „Apă nu găsim peste tot, aer da. Apa nu e gratuită, folosirea ei atrage alte procese chimice, de pildă dedurizarea, ceea ce înseamnă mult consum de energie. Aerul nu pune asemenea probleme. Apa costă, pe cînd aerul e pe gratis!“ Dar construcția țevilor cu aripiore nu e o chestiune foarte simplă, în general nu le exportă nimeni — sînt și foarte dificil de transportat, sînt un produs pretențios —, toți fabricanții își țin și-și apără secretul de fabricație, tehnologiile, mă lămurește ing. Dobre Nicolae, autorul principal al mașinii românești de construit țevi cu aripiore. În cel mai bun caz am fi reușit să importăm

bateriile, fiecare firmă fiind interesată să vîndă agregatul complet, răcitorul. În zile și nopți de neliniști, de preocupări, de studii și cercetări, în câteva variante și în cîteva etape (pentru această mașină sînt două brevete și de fapt două mașini cu totul diferite, ultima, superioară primeia), s-a reușit o tehnologie și un utilaj de concepție proprie care asigură performanțe deosebite Țevilor. „Performanța lor de bază, precizează directorul, ing. Stelian Necula, este încăstrarea aripiorelor de aluminiu în țeava de oțel, cu o înălțime optimă și o rezistență, o fiabilitate în funcționare la cei mai înalți parametri atinși în lume la ora actuală. Le-am comparat cu alte țevi și afirmăm cu răspundere acest fapt“. Dintre o problemă grea a industriei noastre, din importatori potențiali, țevile cu aripiore au ajuns astfel, grație acestei mașini-invenție, un produs de bază al „Griviței roșii“, și, totodată, am devenit exportatori odată cu instalațiile în care sînt înglobate. Răcitorul cu aer ajungînd să reprezinte a șaptea parte din producția fizică anuală a întreprinderii. „Și căutăm să extindem aceste răcitoare, mai spune inginerul Dobre, în alte ramuri ale industriei chimice, în petrochimie, în metalurgie, energetică...“. Dar să nu ne depărtăm de la subiect. Țevile cu aripiore, deși au noi producători din cadrul aceleiași centrale, tehnologia lor de realizare, ca și mașina de la „Grivița roșie“, au rămas la

„Progresul tehnic va trebui să asigure modernizarea continuă a economiei naționale, ridicarea calității produselor, accelerarea procesului de înnoire a producției, sporirea competitivității economiei românești în cadrul schimburilor internaționale“.

(Din Proiectul Programului directivă de cercetare științifică, dezvoltare tehnologică și de introducere a progresului tehnic în perioada 1981-1990 și direcțiile principale pînă în anul 2000)

circuitul închis al uzinei-mamă. Oare se cunosc măcar evaluările eficienței ei? În 1977 — 28 milioane lei, iar anul acesta 39 milioane lei. A doua invenție despre care mi se vorbește se cheamă „Procedeu de placare simultană cu două benzi electrod“. În tehnica sudurii, acest procedeu este o reușită fantastică. Da, realmente fantastică. Neatînsă încă pe plan mondial, nu este consemnat în literatura de specialitate nici măcar ca principiu teoretic. Specialiștii străini care vizitează uzina afirmă că aceasta nu e posibil!!! Inginerul metalurg, Iulian Anghel, unul dintre autorii principali ai noii tehnologii, e gata să le demonstreze contrariul. Îmi explică foarte limpede cum au rezolvat ei, grivițenii, prin acest procedeu, construcția pentru prima oară în țară, pentru prima oară în industria românească, a reactoarelor pentru rafinării. Nu le mai aducem din import. Cu performanțe deosebite, deschizînd calea posibilităților de a realiza și reactoare nucleare. Dispozitivul necesar acestei tehnologii, gîndit, proiectat și

realizat prin autoutilare tot de către, fără nici o investiție suplimentară (în afară de cea de inteligență) s-au aflat e puse la E.R.E.N. Prin placarea cu două benzi electrod, patent al „Griviței“, reușește o depunere de oțel inoxidat pe tablă din oțel carbon de 120 mm, timp ce prin procedeul clasic, grosimea maximă posibilă este de 60 mm. Îngă o calitate deosebită, înseamnă și productivitate dublă. Precizează inginer Anghel: „Placările de acest gen se pot executa la tot ceea ce necesită acoperi împotriva corodării instalațiilor în procesele chimice din diverse domenii industriale“. Numai că și această invenție deosebită, de la publicarea căreia, a bîr vetului ei, au trecut 2 ani, circula tot o la „Grivița roșie“ la „Grivița roșie“.

Pe cea de-a treia invenție „Instalație pentru încălzirea pulpei de aluminiă“, ne prezintă însuși tovarășul director Necul. Este vorba, în fapt, despre autoclave pentru fabricația aluminei. De concepție și construcție proprie. „Realizarea de către noi a acestor instalații, așa putea spune, fost intimplătoare. Beneficiarul venise din noi pentru negație, în vederea obținerii aprobării unui nou import. Am reținut problema și am format un colectiv de studiu și cercetare. Institutul de cercetări și proiectări de specialitate își declinașe competența! Noi ne-am asumat-o deși era o noutate absolută pentru toți. Cu ajutorul întreprinderii beneficiare am rezolvat-o. Primele două autoclave au funcționat excelent, fără nici o întrerupere timp de șase luni. După care am oprit-o numai pentru revizie. Am oprit de bună seamă importul. Soluția noastră s-a brevetat și am devenit, iată, producători și de instalații pentru aluminiă. E foarte bine, sîntem țară care deținem industrie de aluminiu, industrie care se va dezvolta în viitorul cîincinal, așa cum prevăd Directivele Congresului al XII-lea al partidului. Dar ceea ce vreau să notați, și să rețineți este faptul că deși avem niște bune rezultate în domeniul cercetării și activității de brevetare, acestea s-au născut din mers, din niște mari și dureroase probleme ale producției. Nu există un cadru organizat — și ar trebui să existe, e cazul să existe, experiența producției — cere —, statuat pentru cercetare și proiectare la nivelul întreprinderilor. Măcar al celor mari. Pentru necesitățile lor urgente, pentru problemele pe care viața lor cotidiană le ridică și care cel mai adesea nu sînt minore. Filiera institute de cercetare — uzine e deosebit în acest sens. Vorba despre un protocol, de contracte au și ele o anumită capacitate de cercetare, mă rog, lucruri care durează, or, producția cere soluții imediate“.

CICI IORDACHE

O remarcabilă realitate: microcalculatoarele Felix MC-3 și MC-18 produse de Întreprinderea de calculatoare în colaborare cu catedra de profil a Institutului Politehnic București și studenții

Școala de nutriție românească în mari confruntări internaționale

Relativ tînără, cu toate că a beneficiat de precursori de talia lui Paulescu, descoperitorul nedreptății al insulinei, școala de nutriție românească începe să confirme tot mai impunător pe plan internațional, cea mai importantă dovadă constituind-o participarea sa la cel de al X-lea Congres al Federației Internaționale de Diabet desfășurat la mijlocul lunii septembrie la Viena. Succesele repurtate la această reuniune de primă mărime în domeniul diabetului nu sînt de loc intimplătoare pentru cine cunoaște cit de cît contribuțiile specialiștilor noștri și, cu precădere, activitatea Clinicii de nutriție și boli metabolice de la Spitalul „Dr. Ion Cantacuzino“ din București condusă de prof. dr. docent Iulian Mincu. Rezultatele cercetărilor întreprinse au fost puse în valoare atît pe plan intern, într-o seamă de manifestări științifice precum Congresul național de nutriție și boli metabolice din 1975; sesiunea dedicată în 1977 alimentației raționale ca factor profilactic de Aca-demia de științe medicale sau Zilele de diabetologie care se țin, prin tradiție, anual, cit și pe plan extern, printr-o seamă de lucrări sau comunicări datorate profesorului Mincu, colaboratorilor săi din clinica bucureșteană sau altor specialiști din țară. Așa se și explică faptul că românii au fost invitați să suțină un raport și să înfățișeze în alte comunicări experiența lor privind unul din aspectele fundamentale ale diabetului, în fața sa cea

mai critică: cetoacidoza (cunoscută publicului larg drept coma diabetică).

O excelență recomandare în acest sens au reprezentat-o, desigur, concluziile cuprinse în ampla monografie „Echilibrul acidobazic“ apărută anul trecut sub semnătura prof. dr. docent Iulian Mincu și șefului de lucrări, dr. C. Ionescu-Tirgoviște, lucrare în a cărei prefață semnată de o mare autoritate în materie ca profesorul K.G.M.M. Alberti din Anglia se spune: „Ei (cei doi autori citați — nota noastră) au efectuat numeroase studii clasice în cetoacidoza diabetică incluzînd o experiență îndelungată cu tratamentul insulinic în doză mică, procedeu care nu a fost popular în Europa de vest și S.U.A. pînă în 1974. Ei au efectuat, de asemenea, studii clasice asupra bilanțului potasic în diabetul decompensat, necunoscute de mulți cercetători. Mai recent, ei au comunicat studii importante privind efectele aportului intensiv de glucoză asupra cetoacidozei în a doua parte a tratamentului cetoacidozei, aspect căruia trebuie să i se acorde o atenție mai mare“.

Cu toate că ilustrul om de știință sintetizează în mod strălucit meritele celor doi autori și cercetătorii români în acest domeniu-cheie al tratamentului diabetului într-un moment care poate fi fatal pentru orice pacient, mi-aș permite să adaug cîteva lămuriri pe care mi le-au dat, cu amabilitate, doctorii Mincu și Ionescu-Tirgoviște. Mai întîi, trebuie precizat că a-

cest nou tip de tratament experimentat la Clinica de nutriție și boli metabolice de profesorul Mincu și colaboratorii săi (dintre care mai amintim pe lingă dr. Ionescu-Tirgoviște, pe conf. dr. Constantin Dumitrescu, pe asistenții universitari dr. Ioana Bruckner, Dan Cheța, Elena Popa, Victor Stănescu) a avut drept rezultat esențial reducerea mortalității în 10 ani de la 12% la 0 — 0,5%. Aplicînd un tratament cu insulină în doză mică administrată intravenos (pe bază de injecție), specialiștii bucureșteni au descoperit că timpul de înjumătățire a insulinei nu e de 5 minute, ci de 15 minute și că activitatea acesteia continuă încă în jur de 90 de minute. Această i-a determinat să renunțe la sistemul aproape unanim folosit în urmă cu 5-6 ani al perfuziei și să treacă la tratamentul discontinuu intravenos, cu administrarea de insulină în doză mică din 2 în 2 ore, ceea ce permite și un control al evoluției comei mult mai sigur. O prezentare a metodei de tratament la care ne referim n-ar fi completă fără sublinierea folosirii soluțiilor alcaline hiperomolare inventate de cei doi cercetători și aportul intensiv de glucoză menit să preîntîmpine hipoglicemia, blocarea cetoogenezei, scăderea bruscă a osmolarității extracelulare și a complicațiilor sale, edemul cerebral și colapsul vascular.

Punctul de vedere formulat de cei doi oameni de știință români într-un raport în sesiune plenară și într-o comunicare a fost îmbrățișat de întregul congres la care au participat peste 3 500 de specialiști din peste 100 de țări. Pe lingă cetoacidoze, contribuțiile noastre, prezentate în sesiuni de comunicări sau poster (expunere vizuală la panou) au mai vizat, la Congresul de la Viena: „Răspunsul metabolic al diabeticii la efort“ (comunicare pregătită de un colectiv de la Clinica din București din care au făcut parte pe lingă cei doi spe-

cialiștii amintiți medicii Dan Cheța, I. Roșu, C. Dida), „Unele aspecte ale circulației intrahepatice ale hepatopatiei la diabetici“ (autor — dr. I.M. Năstase și V. Gligore din Cluj-Napoca) și „Corelații clinico-evolutive între pieronefrită cronică și diabetul zaharat“ (autori — dr. G. Rusu, I. Triandaf și I. Stanciu din Oradea); la Congresul satelit al celui din Viena, desfășurat în R.D.G. (potrivit tradiției, Congresul Federației Internaționale de Diabet e precedat și urmat de cîte două congrese satelit cu aceeași problematică) prof. dr. docent Iulian Mincu a abordat în comunicarea sa, „Complicațiile cronice degenerative la 10 000 de bolnavi cu diabetul zaharat nou descoperit“ iar șef de lucrări dr. C. Ionescu-Tirgoviște, „Criterii clinice și biologice de apreciere a rezervei funcționale pancreatice“.

Ținînd seama de succesul științific deosebit repurtat de cei doi specialiști, ca și de școala de nutriție românească în genere la aceste confruntări internaționale de prim rang (profesorul Mincu a fost de altfel ales și ca membru al Comitetului de conducere al Societății danubiene de diabet de la Viena, din cadrul Societății europene de specialitate) parcă începem să dăm dreptate profesorului K.G.M.M. Alberti, care amintind în prefața citată mai înainte de nedreptățirea unor cercetători români pe plan internațional — și se referea înainte de toate la Paulescu — încheia cu aceste cuvinte viziunea: „Sperăm că Mincu și Ionescu-Tirgoviște se vor întîlni de astă dată cu „tyche“ și sperăm de asemenea că vor avea la îndemînă și pe „kairos“, (cei doi termeni grecești însemnînd „soartă“ și „destin“ și, respectiv, „moment prielnic“ oferit de „tyche“ — nota noastră).

NICULAE STOIAN

Testată pe 600 de cazuri, seroreacția fizicianului Ion Dinu a oferit rezultate încurajatoare

Fizicianul Ion Dinu este autorul unei teorii originale vind natura și etiologia bolilor neoplazice, precum și unei metode proprii în depistarea bolii canceroase. Seroreacția colorimetrică pentru diagnosticarea formelor inițiale sau avansate ale neoplasmului a fost experimentată în mai multe laboratoare din București, unde tânărul cetățean s-a bucurat în cursul anilor 1977 și 1978 de răsunet imens și ocazional al unor biologi și medici de orator. Demonstrația a oferit unele rezultate încurajatoare, fapt ce ne-a îndemnat să semnalăm noutatea în coloanele revistei noastre, și să o supunem pe această cale atenției cercurilor de specialitate.

După zile și ore scumpe petrecute în anticameralele Ministerului Sănătății, Ion Dinu a fost nevoit să recurgă, pentru continuarea studiilor sale, tot la bunăvoința și la cursul unor laboratoare dispersate. Situația ne-a obligat să publicăm un nou articol în cuprinsul cărui am amintit forurilor în drept că nimeni nu are dreptul de a sugra prin simple speculații teoretice sau idei concepute o ipoteză de lucru originală, că numai cercetarea metodică, desfășurată sub girul specialistului, poate valida sau scoate din competiție.

De mai multă încredere și solitudine s-a bucurat fizicianul la Consiliul Național pentru Știință și Tehnologie, de pe baza unui contract de cercetare, Ion Dinu a lăsat timp de două săptămâni la Clinica de radiologie și ecografie din cadrul Spitalului Cantacuzino. Aici, conștient de experimentele efectuate cu permisul profesorului docent Ioan Birzu să afirme că „numărul de cazuri condamnate la cancer este mai ridicat, ceea ce pledează în favoarea valorii metodei, metodă susceptibilă de ameliorări, deoarece premisele sale sînt bune”. În sfîrșit, la începutul acestui an, fizicianul Ion Dinu a neficiat de concursul expres al unui cerc de specialiști, ecum și de posibilitatea de a demonstra eficiența și utilitatea metodei de serodiagnostic pe un lot de 600 de cazuri, deci pe baza unei determinări în masă de tip screening”.

Inițiativa aparține unui colectiv alcătuit din: dr. Ion Șeuan, jurist Mircea Gheorghiu, colonel Dumitru Marin dr. Marcela Prișcu. În ceea ce privește activitatea științifică propriu-zisă, ea a fost asigurată de către următoarele cadre de specialitate: maior dr. Ion Urseanu, doctor în științe medicale, dr. Viorica Crețu, medic specialist ginecolog, cap. dr. Constantin Gabriel Poenaru, medic specialist stomatolog, dr. Romeo Teodorescu, medic primar, sau mai dat concursul medici și cadre medii sanitare în cadrul unor laboratoare de explorări funcționale și fiziologice aparținînd Spitalului Militar Central, Spitalului Coltea și Centrului Medical al Aviației. Studiul în cauză s-a desfășurat între 25 martie și 15 iunie a.e. la oare întreprindere din Capitală, unde au fost efectuate 60 recoltări probe de sânge, 250 analize de laborator, 60 amene ginecologice complete cu colposcopii și 51 biopsii de col uterin, 19 termografii cutanate mamare, 6 scintigrame tiroidiene și alte examene de specialitate. Înainte de a prezenta pe larg rezultatele obținute prin metoda seroreacției colorimetrice, dorim să reamintim cititorilor noștri că, potrivit teoriei fizicianului Ion Dinu, ală neoplazică s-ar datoră unei toxine oncogene unice, cîtor etiologic comun, concluzie la care cercetătorul a uns aplicînd în mod original principiile termodinamicii la nivelul metabolismului celular și fundamentînd întreaga teorie prin demonstrații matematice. Mai dorim să precizăm apoi că relatarea noastră se bazează în exclusivitate pe declarațiile, comunicările și referatele grupului de specialiști amintiți mai sus — că articolul nostru intruneste imai atribuțiile unei informări, lipsite de orice opinii și mentarii de natură subiectivă.

Un bilanț al activității de cercetare științifică, desfășurată în ultimii ani în laboratoarele de gândire și creație ale Universității din Brașov, ne oferă toate datele unor concluzii optimiste. Dar aceasta numai la prima vedere, deoarece reevaluarea ei din unghiul de vedere al finalității practice, ne obligă să constatăm că nu puține invenții și descoperiri valoroase sînt încă departe de a se bucura de atenția cuvenită, iar autorii lor continuă să bată la porțile unor virtuți beneficiari. În această situație se află și cîteva dintre realizările care au făcut obiectul unor articole apărute în revista noastră. Astfel, în atelierele-școală ale Universității, cele două mini-autovehicule, executate pe baza unui proiect original, nutresc în continuare slabe speranțe de a mai primi certificate de adopțiune din partea unor întreprinderi constructoare de mașini, cu toate că testarea acestor autoturisme liliputane a demonstrat performanțe notabile: funcționare ireproșabilă, consum redus de carburanți și, evident, un preț de cost rezonabil.

Puțini au fost și cei care s-au interesat de procedeul de gazeificare a sistemelor bituminosae, invenție care simplifică și rentabilizează utilizarea acestor zăcămintele de combustibili inferiori. Mai amintim apoi mașina pentru încălzirea a fluaj și relaxare a oțelurilor, realizare de excepție a catedrei „Organe de mașini”. Articolul nostru, consacrat acestei realizări, a fost amendat în termeni foarte drastici de conducerea unui institut de cercetări din Timișoara, în vederile cărora se afla, la data respectivă, construcția unei instalații similare. (Scrisoarea a fost reprodusă și în revista noastră) Atît doar că universitarii brașoveni nu s-au lăsat intimidați de intervenția colegilor lor și, continuînd perfecționarea utilajului, l-au prezentat mai multor unități productive. Rezultatele au fost pe măsura așteptărilor.

Așa cum s-a amintit, probele de sânge au fost recoltate pe heparină de la un lot de 600 de femei, considerate, pînă la data respectivă sănătoase. Eșantionul a cuprins în final 576 de subiecți, 24 părăsind întreprinderea pe parcursul efectuării studiului. Mai notăm apoi faptul că sîngele a fost recoltat de la persoane între 18 și 55 de ani și a fost oferit cercetătorului pentru efectuarea analizei în loturi de 25—50 cazuri pe zi.

Rezultatele seroreacției au fost notate cu pozitiv în situația în care serodiagnoza a depistat prezența toxinei oncogene în diverse stadii și cu negativ pentru cazurile considerate a nu avea această toxină. Autorul nu a solicitat repetarea analizelor.

● Experimentul efectuat sub supravegherea și cu sprijinul unui grup de specialiști reprezintă o mare speranță în depistarea și combaterea bolii canceroase

În continuare, cazurile cu rezultat pozitiv au fost selectate și supuse în laboratoare de specialitate următoarelor examinări: examen clinic general de boli interne, examen ginecologic, colposcopie, frotiu citovaginal (colorația Papanicolaou), biopsie de col uterin, examen clinic de chirurgie maxilofacială, termografii cutanate, scintigrame tiroidiene, analize biologice generale. S-a convenit asupra considerării ca boală neoplazică a cazurilor cu certitudine histologică. S-au notat cu „boală cu potențial malign iminent” colpitele erozive, la care biopsia indică remanieri proliferative. S-au notat cu indicativul „stare precanceroasă” cervicita cronică erozivă, polipoza fibroglandulară erodată, fibromatoza uterină recidivată postlimax, noduli tiroidieni hipocaptanți, dar cu termografii +3%, nevii pigmentari mari și cu bază largă de implantare, angioamele bucale, papilomatoza linguală și altele.

Specialiștii au considerat „în observație” cazurile în care examenele de natură clasică nu au evidențiat prezența cancerului, deci nu au reconfirmat rezultatele pozitive ale seroreacției. De menționat totuși că în aceste cazuri s-a făcut evidentă prezența unor leziuni inflamatorii, adenopatii, noduli de sîni cu termografie de limită, rinite atrofice și altele. Acestea vor fi ținute în evidența medicului de întreprindere timp de doi ani.

Seroreacția fizicianului Ion Dinu a indicat 60 cazuri pozitive din 576 femei testate, considerate sănătoase pînă atunci. Repartizate pe grupe de vîrstă, rezultatele pozitive au apărut mai frecvent la femeile peste 40 ani sau ceea ce concordă cu opinia generală asupra frecvenței bolii neoplazice.

Experimentul — sint de părere specialiștii — confirmă valoarea deosebită a seroreacției descoperită de cercetătorul Ion Dinu, deoarece la 71,6 la sută din cazurile indicate de reacție s-au descoperit 5 cancere genitale curabile prin tratament energetic și 25 stări precanceroase perfect vindecabile. De semnalat apoi faptul că nici unul din cele 5 cazuri de cancer nu erau cunoscute, iar pacientele nu intenționau să solicite controlul ginecologic.

Valoarea reacției este subliniată apoi și de procentul foarte mic al rezultatelor considerate „fals pozitive”. Excepțiile nu fac decît să întărească regula. Autorul a recunoscut dealtfel că metoda este susceptibilă de ameliorări substanțiale în viitorul apropiat.

În cuprinsul unui articol publicat spre finele anului trecut, am mai amintit apoi o altă invenție de mare răsunet, datorată tot unui colectiv de cercetători brașoveni. Este vorba de procedeul de debitare prin forfecare la rece a pieselor din bare de oțel. Definirea metodei prin acești termeni severi, lipsiți de orice forță de sugestie, nu are, evident, darul de a câștiga interesul cititorului neavizat. Tocmai de aceea vom aduce în continuare explicațiile necesare. Și asta deoarece procedeul imaginat de profesorul dr. ing. Constantin Iliescu, conducătorul colec-

Metoda profesorului Constantin Iliescu, perfectată după zece ani de studii și experimente de laborator, rezolvă întreaga operație prin simplă forfecare. În fapt este vorba de o comprimare prealabilă a materialului pînă la limita de curgere, astfel încît cuțitele foarfecii pot segmenta bara de oțel în cîteva secunde, ușor și fără risipă de material. Totul amintește, dacă vreți, tehnica croitoriei tradiționale, unde cu un banal foarfec se taie de la o clipă la alta firul de bumbac sau suprafața de stofă. Noutatea, semnalată de profesorul Iliescu într-o revistă de specialitate, a

în vedere că prețul de cost al dispozitivului nu depășește 50 000 lei, valoarea și importanța lui devin cu atît mai evidente.

Înarmat cu acest certificat de înaltă calitate, inventatorul s-a adresat mai multor întreprinderi din țară, solicitînd sprijinul necesar pentru realizarea instalației în regim industrial. Dar prețutindeni: promisiuni vagi, poleite în zimbete și formule de politețe protocolară. În schimb au început să se înmulțească cererile sosite din străinătate pentru achiziționarea licenței!

De mai multă încredere și solitudine s-a bucurat inventatorul din partea colectivului de conducere al tinerei unități industriale din orașul Sf. Gheorghe, I.M.A.S.A. Aici este vorba, în sfîrșit, să se creeze un atelier de proiectare și unul pentru realizare de prototipuri, amîndouă destinate construirii unor noi generații de dispozitive adaptate la prese de mare putere (pînă la 100 de tone).

Dar chiar și în aceste condiții, genera și destinul sinuos al invenției ne obligă să punem cu insistență aceeași întrebare: cum a fost posibil ca o realizare atît de evident valoroasă și necesară să fie tratată cu dezinteres chiar de către cei care ar fi putut trage foloase de pe urma ei?

În încheiere, dorim să încredințăm tiparului o noutate de ultimă oră: intr-unul din atelierele-școală ale Universității din Brașov, pe un banc de probă, se află în testare un motor diesel de concepție originală, destinat echipării autoturismelor Dacia-1300. Prin această nouă realizare, universitarii brașoveni au răspuns cu promptitudine unei sarcini exprese înscrise în documentele pentru cel de-al XII-lea Congres al partidului, privind desieșirea autovehiculelor fabricate în țara noastră.

LIVIU MAIOR

Drumul sinuos al unor invenții concepute și realizate de universitarii brașoveni

tivului amintit, reprezintă o noutate absolută pe plan mondial, capabilă de a provoca o adevărată revoluție în tehnologia întreprinderilor metalurgice. Iată despre ce e vorba: — La ora actuală, pretutindeni în lume, tăierea barelor de oțel se face cu ferăstraie mecanice sau cu discuri abrazive. Operația provoacă, fatalmente, uzura mijloacelor de debitare și, totodată, pierderi apreciabile de oțel („rumegușul” rezultat prin operația de tăiere), dacă avem în vedere cantitatea risipită la nivelul unei mari unități industriale. Alte dezavantaje: debitarea cu discuri abrazive durifică suprafețele și, uneori, călește piesele din oțel înalt aliat.

făcut inconjurul pămîntului și în scurtă vreme, pe adresa Universității din Brașov au început să sosească oferte ferme pentru cumpărarea licenței sau pentru achiziționarea instalației. Dar asta la o dată cînd inventatorul Constantin Iliescu abia izbutise să realizezeze cu ajutorul unor colaboratori apropiați prima instalație pentru debitat bare de oțel. Experimentul a avut loc la întreprinderea „Hidromecanică” din Brașov, unde, pe parcursul unui an, au fost obținute următoarele rezultate: 38 tone de metal economisit, reducerea consumului de energie cu 20—25 la sută și realizarea unei economii în valoare de două milioane lei prin reducerea importului de discuri abrazive. Avînd

Romconsult — la răscrucele noului

Angajând o discuție despre domeniul invențiilor trebuie să includem în rândul instituțiilor care se ocupă sau au tangențe cu noutatea științifică și Institutul Român de Consulting „ROMCONSULT” și aceasta nu atât pentru profilul multiplelor sale preocupări cu incidente în creativitatea amintită, cât pentru modul în care reprezentanții săi abordează problematica respectivă și felul în care colaborează cu deținătorii de brevete.

Într-adevăr, nu o dată, în deplasările efectuate, la întâlnirile cu reprezentanții mi s-a întâmplat să-mi găsesc și pe specialiștii de la „Romconsult” și să notez promptitudinea lor, capacitatea de înțelegere față de sensibilitatea, în general cunoscută a celor care produc noutățile tehnice. Așa de pildă am putut constata încrederea lor în ceea ce numim „inteligenta românească”, refuzul rutinei, ba mai mult, acțiunea lor de încurajare și sprijin îmi reamintesc că, la Brăila, inginerul Victor Constantinescu, deținător al brevetului de invenție pentru un nou tip de construcție de șosca denumit „sendviș”, mi-a prezentat, odată cu nemulțumirile sale privind lipsa înțelegerii și ajutorului așteptat din partea conducerii Direcției județene de drumuri, și un prospect color, cu texte în câteva limbi străine de circulație internațională, editat de „Romconsult”, prin care institutul acesta descria invenția și

oferea invenția ca și tehnologia respectivă unor parteneri de peste hotare. Între stagnarea înregistrată aici la Brăila cit și, în general, în cadrul ministerului de resort, activitatea „Romconsult-ului” apărea ca ceva neobișnuit, opunind indiferenței și ucigătoareii așteptări care corodează, de obicei, idei valoroase, spiritul de inițiativă, eficacitatea cea mai promptă. „Fenomenul” avea să se repete, tot la Brăila, în cursul primăverii acestui an, când „Romconsult-ul”, sesizat de articolele publicate în „Flacăra”, delegase un reprezentant pentru a participa la simpozionul organizat la Șantierul naval din localitate, în legătură cu soluția de reparare a arborilor cotiți, pusă la punct de inginerul Petre Buleci. Chiar și în cazul aparatului inventat de dr. Clement Baciu am avut același prilej de a mă interfața cu cineva de la „Romconsult”. Mi se crease impresia că o întreaga armată de oameni lucrează în acest sector, impresie falsă, ei fiind, așa cum aveam să aflăm, numai patru la număr!

Cum se explică omniprezența lor pe terenul atât de controversat al invențiilor, interesul manifestat în repetate rânduri și care pare a fi stil de muncă?

Îmi răspunde inginerul Virgiliu Daraban, unul dintre cei patru tovarăși care se ocupă de invenții la „Romconsult”.

— Pentru a acționa, nouă ne sînt necesare și suficiente brevetul de invenție și avizul unui institut central de specialitate. Bineînțeles și acordul autorului, dar de multe ori, de cele mai multe ori, noi simțim cei care îl solicităm, pentru că unii nici nu știu despre existența și preocupările noastre. Inventatorii sînt oameni cu suflet mare, m-am convins de acest adevăr, mai mult decît de alte „calități” care li se atribuie: egoism, megalomanie etc. Comerțul constituie, după opinia mea, cea mai dură confruntare, mai ales cînd este vorba despre promovarea unor idei noi, despre inteligență, așa că răspunderea ce ne revine, desi noi nu înregistrăm invenții, nu avizăm ci doar vindem, este cît se poate de mare. Prezența noastră și la unii inventatori rămași fără beneficiar se explică prin aceea că nu totdeauna oferim invenții ca atare dar și alte realizări importante din domeniul tehnicii, medicinei etc. Propunem o sumă de cunoștințe partenerilor noștri care arată interes, adică un volum de date suficiente pentru ca ei să-și poată face o idee corectă despre ce este vorba, dar insuficiente pentru realizarea practică a noutății. Aplicarea ei reprezintă o altă etapă la care se poate ajunge sau nu. S-ar putea crede că interesul nostru se limitează la comercializarea noutăților românești, ceea ce nu este exact, pentru că, la fel de important con-

siderăm a fi și protejarea importurilor de către economia noastră națională.

Inginerul Ion Albu precizează că „Romconsult-ului” colaborează în bune condițiuni atât cu C.N.S.T.-ul cit și cu O.S.I.M.-ul, pe baza unor convenții precise care prevăd și participarea specialiștilor institutului român de consulting, dar aceștia din urmă încearcă să-i sprijine pe inventatorii și în legăturile lor cu întreprinderile, „pentru că aici apar, după părerea mea, cele mai multe greutăți. Conducătorii unităților productive nu sînt interesați să aplice noutățile puse la dispoziție de către O.S.I.M., chiar dacă aceste întreprinderi ori ministere sînt titularii de brevete. Un exemplu concret: motorul de la Blaj, al inginerului David Mureșan, denumit în actele O.S.I.M.: „Procedeu de variație a turației motorului asincron”, calificat ca invenție încă din 1974, sub numărul 59 443, nu-și găsește realizatorul. Păgubește și industria noastră și noi cei care am dori să-i oferim spre vânzare peste hotare. Am putea-o face și în condițiile actuale, dar se înțelege lesne că dacă motorul s-ar găsi în fața de realizare industrială altele ar fi condițiile și, implicit, beneficiile. La fel realizarea inginerului Dan Teodorescu, de la Timișoara, care dă posibilitatea ridicării turațiilor motorului de la 3 la 9 mii, ni se pare extrem de importantă, însă cineva ar trebui

să precizeze și să ajute la miniaturizarea motorului ca să poată deveni competitiv sub toate aspectele. Pînă acum nu s-a găsit nimeni să-l ajute pe inventatorul timișorean”.

Inginerul Costache Tiucaliuc adaugă și o altă explicație: „Romconsult-ului” a lucrat pe producție netă încă de la înființare, din 1972, așa încît am fost obligați să mergem pe linia unei eficacități maxime, așa că orice solicitare ne interesează în cel mai înalt grad. De pildă, ne-a solicitat un partener de la Atena, care aflase, din „Flacăra” despre regenerarea uleiurilor, realizată de Adalbert Stoica. Am început imediat să ne ocupăm de „Regoil”, luînd legătura și cu I.M.G.B. și cu I.U.T. Buzău unde se executau stațiile respective. Asta a condus la o reconsiderare a întregii probleme, pentru a se reuși o stație mai complexă în care să fie inclus și un analizor al calității uleiurilor arse, datorat altui inventator, tovarășul Scoreanu, de la Institutul de cercetări al căilor ferate, analizor care permite stabilirea, în numai 2—3 minute, a compoziției uleiurilor în loc de 8 ore. Ca să înțelegem mai bine ceea ce dorim noi, voi spune că încercăm să acționăm ca un filtru pe traseul parcurs de o invenție. Preferăm să vindem în locul unei licențe de locomotivă chiar locomotiva respectivă, dar pen-

„S-a desfășurat o largă activitate pentru dezvoltarea și modernizarea în continuare a bazei materiale a cercetării, pentru formarea unui puternic detașament de cercetători, proiectanți și specialiști. La sfîrșitul anului 1980 în activitatea de cercetare științifică, inginerie tehnologică și proiectare vor lucra circa 200 000 de persoane, din care peste 70 000 cu studii superioare”.

(Din Proiectul Programului directiv de cercetare științifică, dezvoltare tehnologică și de introducere a progresului tehnic în perioada 1981—1990 și direcțiile principale pînă în anul 2000)

tru a reuși este absolut necesar ca ea să fie executată de cineva.

— Există o optică, intervine inginerul Virgiliu Daraban, pe care o consider eroată în privința protejării în străinătate a unor invenții. Sub pretextul realizării unor economii, deoarece se plătesc taxă cînd o idee trebuie protejată, se înregistrează, uneori, pierderi fiindcă, lăsînd fără apărare o invenție se lasă deschisă posibilitatea aplicării ei sau a contrafacerii fără ca statul nostru să poată încasa sumele cuvenite și care ar fi cu mult mai mari decît cele achitate pentru apărare noutății. Precizez că alții protejează și noi invențiile plătind taxe care pot echivala ceea ce noi am cheltuit, în același scop, pentru a apăra volumul de invenții vitate autohton. Așa ar trebui apreciat și rezolvată problema protejării, prin echilibrarea sumelor încasate cu cele plătite.

Iată, asadar, câteva puncte de vedere interesante exprimate de oameni implicați în mod direct în fenomenul național reprezentat de invenții, pe care le supunem atenției celor în drept.

MANOLE CIRȚAN

Metoda „SANAB”, între formularistică și necesitate

Pe inginerul brăilean Petre Buleci cititorii revistei noastre îl cunosc de cîțiva ani, el fiind oaspețele rubricii noastre de știință, în câteva rânduri. Căzută său, mai precis, stadiul la care a ajuns metoda sa de reparat arbori cotiți rupți, pentru diferite tipuri de motoare, a înregistrat unele progrese, în sensul că unele întreprinderi și chiar ministere l-au solicitat să execute, în cadrul Șantierelor navale Brăila, unde își are locul de muncă, astfel de reparații. Ideea sa, mai veche, a construirii unor arbori cotiți noi din bucăți, desigur inițiativă mai importantă și de o mare eficiență economică, bate încă pasul pe loc.

Recent, inventatorul Petre Buleci a primit o scrisoare din partea Consiliului Național pentru Știință și Tehnologie, semnată de vicepreședintele acestuia for, tovarășul prof. universitar Iosif Tripsa, pe care o reproducem:

„Mult stimată tovarășe inginer Petre Buleci, permite-ți-mi, mai întîi, să vă felicit din toată inima, în numele conducerii Consiliului Național pentru Știință și Tehnologie, pentru contribuția adusă în cadrul colectivului care a pus la punct valoroasa metodă de reconștinare a arborilor cotiți. Apreciem, în mod deosebit, contribuția dumneavoastră, dat fiind multiplele avantaje ale acestei metode pentru economia națională.

Problema este de importanță deosebită, și ca urmare C.N.S.T. va fi alături de dumneavoastră în generalizarea aplicării metodei dumneavoastră în întreaga țară.

În acest scop, am dat indicații Centrului de pregătire a lucrătorilor din industria construcțiilor de mașini să organizeze, în viitorul imediat apropiat, chiar la Brăila, un curs de două săptămîni pentru inițierea specialiștilor din ramură, pentru aplicarea largă a metodei dumneavoastră. De asemenea, am dat indicații Oficiului de Stat pentru Invenții și Mărci să sprijine atât generalizarea aplicării acestei metode cît și întocmirea, conform legii, a documentației necesare pentru caracterizarea drept invenție a metodei dumneavoastră.

Vă stăm la dispoziție cu tot sprijinul de care aveți nevoie, pentru valorificarea integrală a multiplelor avantaje ale metodei dumneavoastră”. Datată: 23 august 1979.

Este lesne de înțeles nu numai bucuria inginerului Petre Buleci, ci și satisfacția noastră de slujitori ai presei în fața recunoșterii unor merite pentru care revista „Flacăra” a militat, prin mijloacele sale de organ de presă, pus în slujba binelui colectiv, a promovării noului și a recunoșterii oficiale a calităților de gândire

și acțiune ale unor oameni din domeniul științei.

Nu mai că, același om, inginerul Petre Buleci, a mai primit și o altă scrisoare, de data aceasta din partea O.S.I.M., privind „Procedeu tehnologic pentru obținerea arborilor cotiți din elemente componente”, lucrarea de căpătîi a acestui om, pentru care el solicitase brevet, în care instituția respectivă arată că:

„Soluția conținută în dosar este identică cu cea cuprinsă în dosarele O.S.I.M. nr. 89 300 și 89 301, care se referă la aceeași metodă de asamblare la rece prin presare a două elemente conice utilizînd în acest scop presarea hidrostatică.

Dosarele nr. 89 300 și 89 301 au fost deja caracterizate și respinse cu hotărîrea comisiei de invenții nr. 4567 și 4568 din 01 11 1979; ...În ceea ce privește construcția de arbori cotiți noi, care să utilizeze asemenea îmbinări, aceasta este contraindicată, din motive de fiabilitate în funcționare, preferîndu-se arborii executați prin forjare, cu fibraj continuu, sau — în unele cazuri — chiar arbori cotiți turnați”. Semnează: șef sector dr. ing. Al. Loreș și examinator ing. C. Ofmanschi. Data expedierii: 18 09 1979.

Scrisoarea O.S.I.M. afirmă că, pe plan mondial, aceeași soluție de asamblare a două elemente cu ajutorul presării hidrostatice este folosită de numeroase firme și descrisă în citeva publicații (sînt numite două dintre ele).

Se pune întrebarea: dacă soluția propusă spre brevetare de către inginerul Petre Buleci este necorespunzătoare, cum se explică, totuși, că „numeroase firme străine o folosesc”?

Se mai ridică și o altă întrebare: de ce Petre Buleci continuă să solicite brevet de invenție pentru o lucrare pe care O.S.I.M. i-a respins-o încă de la data de 29 03 1976?

Lăsînd la o parte faptul că, între timp, Institutul Național de Motoare Termice i-a avizat favorabil invenția, trimițînd-o la O.S.I.M., să vedem ce punct de vedere are inginerul Buleci.

Reproducem din referatul său tehnic, adresat O.S.I.M. la data de 10 08 1979: „Procedeu tehnologic prevăzută în dosar se referă la executarea arborilor semidemontabili (în speță la arborii MAN în curs de asimilare la I.M.G. București); propunerea de brevet se referă la o aplicație nouă a unor mijloace cunoscute (executarea arborilor cotiți semidemontabili MAN în formă demontabilă)”.

În ceea ce privește dosarele nr. 89 300 și 89 301, Petre Buleci arată că a contestat respingerea lor încă de la 21 12 1978, dată de la care n-a mai primit însă nici un răspuns, deci de peste 10 luni!

Și mai departe: „Afirmatia făcută „referitor la construcția de arbori cotiți noi care să utilizeze asemenea îmbinări” este contraindicată” ea contravine tuturor brevetelor existente și aplicate la: FIAT, Mitsubishi, MAN, Stork, Sulzer, Band, W. Harland etc. pentru arborii cotiți semidemontabili și demontabili a căror denumire arată că nu sînt executați prin forjare dintr-o bucată sau turnați (pentru dimensiuni mari realizarea lor este imposibilă).

Tehnologia de execuție a arborilor cotiți MAN, în curs de asimilare la I.M.G.B. prevede ca imbinarea fusurilor paliere în brațe să se facă la cald (deci cu consum de energie și fără cunoașterea precisă a eforturilor rezultate). Propunerea prezentată de mine este o aplicație nouă a presării hidrostatice (cunoscute) la execuția arborilor cotiți. De asemenea, brațele cu manetoanele sînt dintr-o bucată, pe cînd propunerea în speță îl realizează din 3 părți componente (2 brațe plus un fus de imbinare) care reduce foarte mult consumurile energetice și de material ca și manoperă. Tehnologia propusă spre brevetare se încadrează în efortul general de reducere a consumurilor energetice și de utilizare rațională a materiei prime și a utilajelor”.

Fără a emite preferințe de specialiști, ne amintim, totuși, că într-un reportaj mai vechi, prezentînd ideea inginerului Petre Buleci, notăm că pentru arborii cotiți destinați motoarelor mari, de 20 și de peste 30 de mii cai putere, erau necesare utilaje speciale, care trebuiau aduse, cu costuri foarte mari, din import; în aceste condiții soluția propusă de inginerul brăilean se impunea unei atenții sporite, ceea ce nu s-a întâmplat.

Dar, pentru că am amintit de C.N.S.T. și de O.S.I.M. și, mai ales fiindcă ne aflăm în fața celor două scrisori citate, vrem să subliniem diferența de atitudine dintre o instituție și cealaltă, ambele cu preocupări în materie de invenții, dar cu o altă capacitate de a le aborda. C.N.S.T. vine în întîmpinarea inventatorului Petre Buleci, cu toate că pînă acum acesta nu a avut nici un fel de contact cu instituția amintită, în vreme ce O.S.I.M., al cărui reprezentant, așa cum s-a mai arătat în „Flacăra”, delegat la reuniunea din primăvară, de la Brăila, în problema reparațiilor de arbori cotiți, a dispărut din sala de ședințe după numai o jumătate de oră, își menține atitudinea rigidă adoptată inițial. Desigur, nu cerem ca într-o corespondență tehnică, științifică să se recurgă la un vocabular literar sau compendios, însă nu putem fi de acord cu expunerea unor chestiuni importante, mai înainte ca ele să se fi bucurat de o foarte atentă analizare. În momentul de față, soluția SANAB, aparținînd lui Petre Buleci, a devenit o realitate care nu mai poate fi ignorată. Cu alte vorbe, viața a luat-o înainte O.S.I.M.-ului pentru că la Brăila se repară astfel de piese. Am fost informați că zilnic „mor” în industrie și

economie, în general, 500 de arbori cotiți de diferite tipuri, ceea ce înseamnă tot atîtea mijloace scoase din uz. În locul unei colaborări strîns între O.S.I.M. și inventator, asistăm la un schimb de scrisori, pe o durată destul de întinsă și cu un pronunțat caracter steril. Iată, de pildă, ce se întîmplă la Combinatul de îngrășăminte chimice din Turnu Măgurele, care s-a adresat în luna iulie a acestui an Șantierelor navale Brăila, personal inginerului Petre Buleci. Din adresa cu nr. 13 970, expediată la Brăila, rezultă că la combinatul numit s-a fisurat fusul paliier al unui arbore cotit, adus din import, ceea ce conduce la pierderi de producție de cea 300 mii lei zilnic! Acești arbori, soarta în scrisoare, se fabrică de către firma Mitchel Shackleton din Manchester-Anglia și au valoarea de 450 mii lei valută. În țară nu s-au făcut intervenții pentru execuția și repararea unor astfel de arbori, deoarece M.I.C.M. a acordat viza de negoț în vederea importării lor... „În încheiere vă facem cunoscut că ne exprimăm încrederea în metoda d-ștră fără nici o rezervă și sîntem oricînd dispuși să colaborăm în vederea reparării arborului cotit fisurat la 13 octombrie 1978 și eventual, a celui fisurat la 25 decembrie 1978”.

Prin urmare, tehnicienii de la Turnu Măgurele, luînd cunoștință de cercetările și metoda SANAB, cu prilejul simpozionului din această primăvară, desfășurat la Brăila, s-au convins de eficiența soluției lui Petre Buleci și-i cer colaborarea, fără să mai aștepte ca alte organisme să se pronunțe. Păgubele produse de staționarea motoarelor respective cît și cheltuielile majore implicate de aducerea din import a pieselor deteriorate, pe de o parte, iar pe de alta conștiința profesională ca și cea politică îi pune pe tovarășii de la Turnu Măgurele în situația de a se adresa autorului metodei SANAB direct și fără un protocol special în afara celui născut din nevoile specialiștilor, față de care nu pot rămîne indiferenți, de fapt prin cel mai nobil protocol cu putință.

Întrebăm: într-o astfel de situație, care nu este deloc izolată, ci mai curînd generală la nivelul industriei, ne putem mulțumi, se poate mulțumi cineva, cu așteptarea, indiferența și perpetuarea unei stări de provizorat? Reprezentantul OSIM ar fi avut posibilitatea să se convingă la Brăila, așa cum s-au convins și alții (am dat un singur exemplu, dar există mai multe) de calitățile metodei SANAB. Dar acest reprezentant a preferat să părăsească sala unde aveau loc discuțiile, unde se precizau elementele tehnice, se puneau întrebări și se ofereau răspunsuri. În astfel de condiții, cum se poate progresa? Pînă astăzi nu am aflat punctul de vedere al OSIM, privind metoda SANAB, chiar dacă — să zicem — subiectul nu constituie obiect de invenție. Se poate limita rolul OSIM doar la verdict?

EMANUEL VALERIU

Să credem în Florentina!

Din articolul nostru intitulat „Să ne opunem derivatei acestor trei destine”, mai multe instituții au reținut mai cu seamă faptul că au fost criticate.

Stringem toate inventarele cu fapte bune primite la redacție, tragem linie, adunăm și rezultatul îl comparăm cu realitatea. Cu realitatea ultimă, cea înfățișată de noi în relatarea precedentă. În ciuda bunelor intenții exprimate la vremea respectivă într-un registru într-adevăr cuprinzător, faptul de referință, existența celor trei copii orfani, rămâne nemodificat. Faptul că „s-a discutat”, „s-a încercat”, „s-a luat legătura”, „s-a creat o comisie”, „s-a pus în discuție”, „s-a verificat”, „s-a stabilit”, n-a putut înlocui acțiunea de inventariere a bunurilor rămase în vederea apărării lor, n-a putut înlocui nici tutorele, nici analiza condițiilor sociale în care urma să se intervină cu mijloace adecvate, în interesul copiilor, nu al funcționarilor copleșiți de treburi, nici pensia, nici butelia, nici lemnele, nici telefonul, nici mai ales familia cu toate drepturile ei naturale. E chiar umitor cum în urma angrenării atitor forțe, a atitor mijloace, a unei cantități de timp atât de mari cheltuite nu s-a făcut exact ce prevedea legea să se facă în atare împrejurări. Discuțiile au tinut loc de fapt, banii — de zimbet, justificările — de acțiune, planurile de măsuri — de înțelegere.

Oficiul de autoritate tutelară, cel care avea îndatorirea să unească toate aceste demersuri, să le dea un sens și o finalitate, n-a funcționat exact în acest caz limită. Inacțiunea lui a pulverizat toate celelalte intenții, abandonându-le, condamându-le să rămână la stadiu de intenții. Nu vom continua relatarea modului inadmisibil în care a procedat instituția de veghe asupra stării normale a vieții minorilor. Nu vreau să cultiv indignarea mai mult decât este necesar, ci răspunderea, atitudinea netă, fără prejudecăți. Fiindcă și acum, o bizară stare de confuzie învaluieste căile ce duc la adevărul existenței copiilor. Oamenii pe care n-am să încetez să-i stimez pentru atit susțin că mai mult decât s-a făcut nu se poate face. Aritmetica simplă a vieții le dă dreptate. Copiii au dobândit pensie, pensie ce se varsă la Casa copilului. Au acum un tutore: Magdalena Lazăr, secretar de redacție la Editura Cartea Românească, personaj descins parcă direct din romanele Selmei Lagerlöf. Primarul sectorului, Vasile Carolică, supraveghează personal, cu paterne sentimente, asigurarea necesarului de condiții acasă. Florentina merge la școală, chiar dacă nu foarte regulat, tutorele a vorbit la fabrica de avioane și în aceste zile urmează să fie încadrată acolo. Băieții, Nicolae și Ștefan, se vor înapoia acasă serile, restabilind împreună cu Florentina atmosfera de familie. O altă femeie de suflet, directoarea Școlii nr. 74, s-a declarat de acord să-l primească în semiinternatul școlii și le pregătește în prezent dosarele de bursieri.

Superba aritmetică a generozității tardive este însă erodată din afară de false pudori și problematizări subtile. Cei ce privesc pe gaura cheii în viața Florentinei se infioară nu de ceea ce comită ei înșiși, ci de frânturile de existență la care asistă neinvitați. Florentina fumează. Florentina a plecat de-acasă la ora nouă seara. Florentina injură. Florentina e obraznică. Florentina umblă cu băieții. Florentina umblă cu bărbăți. Florentina și-a cumpărat pantofi lăsând băieții neminecați. Florentina n-are batistă. Florentina doarme prea mult. Florentina mănincă prea puțin. Florentina chiulește de la școală. Florentina nu chiulește de la școală — perfida!

Florentina este o problemă! Problema noastră. Florentina, nu fuma! Florentina,

nu dormi! Florentina, nu pleca de-acasă! Florentina, nu umbla cu băieții! Florentina, nu bea cafea! Florentina, nu chiuli! Florentina, nu merge la rudele ingrate! Florentina, nu mai injura! Florentina, nu minți! Nu se poate discuta cu Florentina. Florentina este problema noastră nerezolvată. Vai, Florentina! Florentina va chiuli și de la fabrica de avioane — veți vedea! Florentina nu va reuși la apucăturile urite! Florentina ne va înșela pe toți! Nu mai e nimic de făcut cu Florentina! Nu putem da copiii pe mîna Florentinei! Nu putem numi tovarăși care s-o supravegheze în fiecare seară. Avem și noi treburile noastre. Grijiile noastre. Nefericirile noastre...

— Spune-mi, Florentina, fumezi?
— Da.
— Bei cafea?
— Da.
— Chiulești de la școală?
— Da. Uneori.
— Ai un prieten?
— Da.
— De ce-ai plecat de la „Mătasea populară”?
— O tovarășă inginer mi-a spus că sînt o vagabondă, fiindcă fumez. Ne-am înghionțit puțin.
— Te-ai bătut cu vecina din curte?
— Da.
— De ce?
— A dat ea, am dat și eu.
— Pierzi noaptea?
— La discotecă.
— Iți bați frații?
— Da.
— Răspunzi obraznic?
— Da.

Legea ne apără: s-o cunoaștem, s-o respectăm!

— Cum te bătea unchiul tău?
— Zicea: alegeți un perete. Aia, răspundeam. Și mă dădea cu capul de el.
— Părintii te băteau?
— Se băteau între ei.
— Ai spus vreodată mulțumesc?
— Nu.
— Părintii tăi de unde erau?
— Tata era din Arad. Mama din București.
— Iubești pe cineva?
— Nu merită nimeni.
— Pe frații tăi nu-i iubești?
— Nu-mi dau seama decât atunci cînd îi bat. Atunci îi iubesc.
— Vrei să stai cu ei?
— Da.
— Și cînd pleci la discotecă?
— A trecut vremea pentru discotecă.
— Cîți ani ai acum?
— În noiembrie implinesc 17.
— Cu cine te înțelegi cel mai bine?
— Cu nimeni. Cu Nicoleta, un pic, cînd nu-mi face morală.
— Duminică, frații tăi vor veni acasă?
— Da.
— Vino cu ei la noi. Avem și noi doi băieți. Vii?
— Vin.
— Telefonază pe la nouă și te aștept în stație.
— Venim pe la 10. Ștefan, cel mic, e un smecher. Odată vine acasă și vede în du-lap rahat cu lămiie. Mi-e foame, zice, de rahat cu lămiie. Du-te și cumpără, îi spun. Nu vrei să cumperi tu din dulap, zice. E foarte interesat. Ca și Nicolae. Nicolae nu vrea să facă nimic dacă nu-l stimulezi cu ceva. Odată însă n-aveam în casă decât doi lei. N-o spun ca să arăt că de prost am dus-o. Nu. Și cu cei doi lei am cumpărat o piine. I-am tăiat lui Ștefan patru felii și lui Nicolae patru felii. Mă supăraseră și ședeau în curte, lingă masă, și plîngeam. Au mîncat cite trei felii. Una

au pus-o deoparte. Acum mîncăți-le pe toate, le-am spus. Sînt pentru tine, au răspuns. N-ai mîncat de alaltăieri. Au chestii d-astea. Nicoleta îi răsfață. Eu, nu. Nu-și permit nimic față de mine. Dar uneori au chestii d-astea. Deși nu știu să vorbească. Rîndul trecut cînd i-ai întrebă cum o duc, ați văzut ce v-au răspuns: nasol! Așa sînt. Dar la matematică sînt foarte buni. Toată lumea recunoaște că la matematică sînt foarte buni. Lui Nicolae trebuie să-i cumpăr un trening nou. Rupe tot... Și sînt frumoși. Eu nu știu dacă sînt frumoși. Am ochi căprui, vedeți? Ei au ochii albaștri. Ați văzut, nu-i așa? Din cauza ochilor căprui, tata zicea că am capul pătrat, fiindcă semăn cu mama, iar mama îmi spunea limbălată de ardelean, fiindcă zicea ea, semăn cu tata. Măi, limbălată! Măi, cap pătrat!... Nu-i nostim? Măi, limbălată! Ia spuneți: Măi, limbălată!... Ieri am luat leașa și mi-am cumpărat o pereche de pantofi. Eu cînd am bani, îi cheltuiesc. Mi-am luat o pereche numărul 36. Dacă sînt mici, umblu pe stradă ca o rață. I-am luat la școală. Mi-am dat seama că umblu ca o rață. Mă descalț și mă uit la număr: 35 și jumătate. Vai!, zic. Uite ce proastă sînt! O să umblu cu ei pînă îi lărgesc. Tata avea acasă un adevărat atelier, cu tot felul de scule. Ștefan scotea cite una și o uita în curte. Nea Nicolae, vecinul, stringea tot. Odată, mama îi spune lui nea Nicolae: bre nea Nicolae, ha, ha, ha... Pot să rid?
— Rizii, Florentina.
— Îi spune lui nea Nicolae, bre nea Nicolae... Ha, ha, ha...
— Florentina, e tirziu. Trebuie să mergi acasă.
— Stați să vă spun ce-i zice mama odată lui nea Nicolae... Zice... ha, ha, ha... Nu pot să vă spun... Stați să mă liniștesc... Îi spune lui nea Nicolae... ha, ha, ha...
— Hai să mergem, Florentina.
— Vă spun duminică restul că-i foarte nostim...

A doua zi, Florentina a telefonat de la școală. Era în pauză. Primise vestea că Magdalena Lazăr o invitase pentru a doua zi la Cartea Românească. De la Cartea Românească urma să meargă la fabrica de avioane. Voia să stie cum ajunge acolo. Cum să se poarte. Cum să fie îmbrăcată. Dacă trebuie să-și mai tundă din breton. Era emoționată.

Multora din cei ce au luat cunoștință de acest trist caz le-ar fi plăcut să întilnească în strada Labirintului 87 o copilă răstignită în durere, abla reținîndu-și lacrimile printre coștele blonde. Impactul cu o structură dură pe mulți i-a făcut să dea înapoi și să plece urechea la clevețiri. Tragediile vieții n-au innobilat-o pe Florentina. De ce i-am cere acestei copile să încarneze imaginea noastră despre durere. Florentina are o structură de luptător, dreaptă, dură, îndărătnică. Singure, victoriile îi descrețesc fruntea. Cînd cade, refuză mina întinsă. Florentina nu întinde mina din genunchi. Ci numai de la egal la egal. S-o privim așa cum este, nu cum am dori noi să fie. În genunchi, lipsa de piosenie nu-i un viciu. Să-i dăm Florentinei dreptul la severitatea noastră, la legea aspră a muncii, la dreptul de a avea 17 ani, inclusiv dreptul de a greși. Să nu-i măsurăm faptele cu balanța de farmacie. Nu-i o sîntă fiindcă nu-i o sîntă. Și să nu-i cerem să fie fiindcă așa știm noi că s-ar conveni. Florentina este ceea ce este. O fată care n-a implinit încă 17 ani. Care n-a cunoscut mila și nici dragostea. Un om care încearcă să lasă la lumină înfruntînd potrivnicia vieții cu minile goale și nu ne mire că zgirie fără să știe. Florentina are toate datele pentru a deveni unul din oamenii respectați și foarte respectați ai comunității în care trăiește: este inteligentă, lucidă, viguroasă, sinceră cu ea însăși.

Așa este Florentina, nu altfel.

NICOLAE CRISTACHE ■

Controale fictive — delapidări reale

De fiecare dată cînd reprezentanții I.A.S.-urilor, ai C.A.P.-urilor ori producătorii individuali atrăgeau atenția gestionarilor de la baza de recepție Orbeni, județul Bacău, asupra diminuării cantităților de cereale predate, invocînd fie umiditatea ridicată, fie procentul prea mare de corpuri străine, Gheorghe Fieioru, Nicolae Petrescu și Costică Dănilă răspundeau invariabil:

— Nu vă convine? Duceți cerealele înapoi! Noi ne pricepem mai bine la scăzăminte. Ce, vrei să dăm diferența din magazinele noastre?

Și delegații ori producătorii individuali se vedeau nevoiți să accepte condițiile impuse de gestionarii bazei, deși erau ferm conștienți că aceștia nu procedează corect.

Fiind sesizat de nemulțumirile celor care predaseră cereale la baza de recepție Orbeni, lt. maj. Ion Lazăr din Serviciul economic al Miliției județului Bacău a întreprins măsurile corespunzătoare pentru a stabili temeinicia acestora.

După un timp a ajuns la concluzia că, într-adevăr, la baza de recepție se creau mari plusuri prin înșelarea celor care predau cereale, atît prin exagerarea procentelor de umiditate și corpuri străine, cit și

prin cîntărirea incorectă.

— Și cum ați reușit să demascați activitatea gestionarilor incorecți de la baza de recepție Orbeni — ne-am adresat locotenentului-major Ion Lazăr — avînd în vedere că, dat fiind specificul unui asemenea obiectiv economic, nu este deloc simplu să se inițieze o inventariere a cantităților de cereale în plin sezon de primire a produselor?

— Într-adevăr, ar fi imposibil de recîntărit sute de vagoane de cereale în perioada recepționării. Ar necesita eforturi, timp, cheltuieli suplimentare și i-ar perturba activitatea de primire. Pe aceste particularități ale activității de primire-recepție au contat și inițiatorii afacerii despre care discutăm, pentru că, după cum o să vedem, a fost vorba de o afacere substanțială, demascată însă într-o fază cînd autorii faptelor nu-și realizaseră decât o parte din planul infracționist. Ei s-au înșelat din capul locului, crezînd că dacă nu sînt prinși sustrăgînd cereale sau dacă nu este posibilă recîntărirea, își vor atinge scopul nestingheriți, fără să dea cuiva de bănuț. Oricît s-ar considera de abili, indivizii incorecți tot cad pînă la urmă în plasă.

În legătură cu cei menționați mai sus,

lucrurile s-au petrecut în felul următor:

În timp ce noi făceam sondaje cu privire la procentele reale de umiditate și corpuri străine, cetățenii cinstiți ne-au adus la cunoștință că gestionarii bazei de recepție se aflau în legătură cu citiva achizitori — ca de exemplu Dimitru Vrinceanu din Corbeasca, Marin Iordache din Petrova și Ion Bărbuță din Sascut — care au întocmit borderouri de achiziții fictive, decontîndu-le pe seama plusurilor create prin procedeele mai sus-menționate.

Împreună cu colegul meu de la serviciul cercetări penale, locotenent-major Vasile Vrabie, am audiat 320 de persoane înscrise în borderourile de achiziții și am stabilit că nici una dintre acestea nu predaseră cereale, unele nici nu aveau cunoștință de faptul că figurau în asemenea borderouri, fiind semnate în fals. Mai mult, citeva dintre numele trecute în borderourile respective aparțineau unor oameni decedați cu 2—3 ani în urmă.

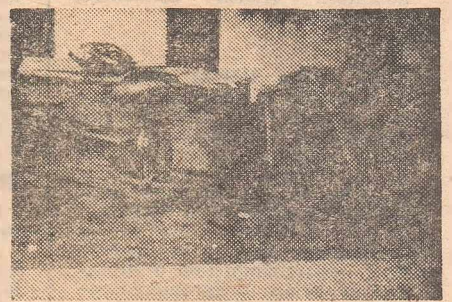
Prin asemenea falsuri, gestionarii bazei de recepție achiziții amintite și alti complici au delapidat suma de 67 000 lei.

Cu ocazia cercetărilor s-a mai stabilit că șeful-contabil al bazei de recepție Orbeni, Nicușor Petreanu, a primit 12 000 lei mită pentru a „confirma” borderourile de achiziții, buletinele de analiză și cîntărire, toate acestea, bineînțeles, fiind fictive.

MIHAI GROZAVU ■

Cronica șoselei

Din nou despre șoferii de duminică

Circulația are paradoxurile ei. Uneori din mașini făcute farime sînt scoși sau ies singuri ocupanții doar cu citeva zgîriețuri ori echimoze, după cum din autovehicule cu avarii deloc însemnate — ca în fotografia de față — sînt scoase cadavrele ocupanților sau ale piloților.

Este drept că în cazul nostru o circumstanță care a agravat mult consecințele accidentului a fost rostogolirea laterală de mai multe ori pe șosea a autoturismului, precum și faptul că șoferul și ocupanta locului din dreapta sa nu purtau centurile de siguranță cu care autovehiculul era echipat. Folosirea centurilor ar fi împiedicat lovirea puternică și repetată a corpurilor victimelor de părțile proeminente ale interiorului autovehiculului, atenuînd considerabil gravitatea leziunilor suferite.

Soții Roman și Ana Dănilă care și-au pierdut viața în acest eveniment rutier pleaseră din Arad pentru a face o vizită în localitatea Tălagiu, comuna Plescuța, din același județ. Distanța ce o avea de parcurs pînă la satul cu pricina era de 135 km. Luaseră cu ei și pe cei doi copii. Soția s-a așezat pe fotoliul din spate pe partea stîngă, în dreptul șofului care pilota mașina, și cei doi copii ocupau în tandem locurile din dreapta.

Porniseră din Arad destul de tirziu, la 14,40, și intenționau să se reîntoarcă acasă încă în aceeași zi, înainte de a se înnopta. Întîrzierea plecării și faptul că avea de parcurs în citeva ore 270 de km îl encrăvaseră pe Roman Dănilă. Profitînd de șoseaua aproape goală, apăsa cu putere pe accelerație. Curbele le aborda cu destulă stîngăcie și la ieșirea din viraje se pomenea deseori pe sensul contrar de mers. Își spuneau cuvîntul și enervarea, dar și precara sa experiență în conducerea mașinii. Cumpărase autoturismul în 1974 și în cinci ani nu rulasă cu el decât circa 20 000 de km.

Condițiile de deplasare erau optime: drumul uscat, cu asfaltul destul de bine întreținut, vizibilitate bună, traficul foarte redus reprezentau factori de extremă importanță pentru o călătorie sigură, cu condiția ca și pilotul să fie prudent.

După parcurgerea a numai 45 de kilometri, la o curbă fără elemente de dificultate, cu rază mare, pilotul pierde controlul mașinii. El încearcă să reducă viteza autoturismului prin frînare. Nu reușește însă. Intră în derapaj, apoi cu roțile din stînga pe acostament, face un slalom necontrolat ajungînd pe acostamentul din dreapta, apoi rulează 28 de metri pe mijlocul șoselei, după care, pierzîndu-se probabil complet, virează puternic la stînga braciind roțile mașinii și favorizînd răsturnarea laterală de care vorbeam la începutul articolului. În final autoturismului îi mai trebuia doar un metru pentru ca să intre, pe ușă, în casa unui sătean din Tirnava unde s-a produs accidentul.

Deznodămîntul l-am văzut. Șoful moare pe loc, iar soția decedează a doua zi la spital. Cei doi copii, care ocupaseră partea din dreapta mașinii ce a avut mai puțin de suferit, au scăpat doar cu citeva zgîrieturi.

Din nou un accident provocat de conjurarea mai multor cauze:

— Defectuoasa planificare a călătoriei (practic, un începător își propune să facă în citeva ore aproape 300 de km).

— Starea de tensiune în care se afla șoferul și care fără îndoială a împietat asupra conducerii mașinii.

— Viteza mare imprimată autovehiculului, în totală discordanță cu experiența redusă a șoferului.

— Nepurtarea centurilor de siguranță care, neîndoindu-se, ar fi ușurat consecințele accidentului.

Colonel VICTOR DEDA ■

Nu-mi permit a face o prezentare a stațiunii Tușnad, fiind binecunoscut atit cadrul pitoresc în care este situată cit și modul în care aici se aplică un tratament ultramodern. Tin să semnalez doar activitatea plină de conștiinciozitate și de atenție a administratorului Jozef Solfalvi și a recepționerei Anamaria Sipos de la hotelul Ciucaș, cărora suferinzii veniți aici la tratament nu le pot fi decit recunoscători. (Lucia Humeniuc, București)

Din partea UJCAP Argeș:
„Referitor la scrisoarea adresată revistei FLACĂRA de către Constantina Comănescu, satul Gruu, comuna Câteasca, județul Argeș: fiind cont că are o familie numeroasă, s-a stabilit împreună cu conducerea CAP să i se lase lot în folosință și pentru soțul dînsii, care nu lucrează în CAP, repartizîndu-l-se o suprafață de 10 ari în apropierea casei pentru a-l putea lucra mai bine; în legătură cu fiica dînsii, aceasta fiind absolventă a școlii profesionale, a fost sprijinită și încadrată ca muncitor la Întreprinderea de micromotoare electrice Pitești.”

Sintem locatari ai blocului I.2., scara B din orașul Hirliu, județul Iași, bloc în care locuim de circa trei ani și în care ne-am simțit foarte bine pînă cînd la parter s-a instalat o unitate „Gospodina”, avînd patru agregate frigorifice. Acestea nu funcționează normal, bătînd ziua și noaptea, făcîndu-ne odihna imposibilă. Zgomotele sînt insuportabile. Fostul local în care a funcționat această unitate este foarte bun, în locul actuali Gospodine — care ar putea fi redeschisă în fostul ei local — s-ar putea înființa un centru de pîne și lactate. (Scrisoarea este semnată de un număr de 9 locatari)

Din partea comitetului sectorului 2 al P.C.R.:
„Ca răspuns la scrisoarea numitei Maria Popescu, care solicită atribuirea unei locuințe: Comitetul Executiv al Consiliului popular al sectorului 2, în ședința din 12 septembrie a.c., i-a aprobat atribuirea locuinței din strada Mihai Eminescu nr. 216 formată din 2 camere de cite 10 mp, plus bucătărie, cămară, baie, verandă și pivniță.”

Inspectoratul școlar al județului Neamț:
„Referitor la scrisoarea cititorului Fănică Patrolea din comuna Drăgănești, Neamț: situația fiului său, cunoscută de către Inspectoratul școlar județean, a fost clarificată în urma reexaminării acordate, elevul fiind declarat promovat. Activitatea profesorului Nicolae Vrinceanu și a colectivului de cadre didactice de la Școala generală Brusturi este în atenția instituției noastre, care în urma cercetărilor va lua măsurile corespunzătoare.”

Intrucît Complexul turistic „Muntele Mic” constituie unul dintre puținele puncte de agrement de iarnă pentru reconfortarea oamenilor muncii din Reșița, Lugoj, Caransebeș sau Timișoara, ne exprimăm nedumerirea: de ce noul hotel, proiectat cu 10 etaje, după ce a fost ridicat integral din beton armat cu cofraje glisante, de circa 3 ani este părăsit în bătaia vîntului? De ce cabanele existente ale complexului de aici, lipsite de cele mai elementare lucrări de întreținere, se află în gestiunea și sub administrarea OCL-ului Alimentar Caransebeș, atunci cînd există un Minister al Turismului? (Vasile Sighet, Timișoara)

„Vă facem o invitație la patinoarul 23 August, redeschis la 15 septembrie a.c., complet renovat!” — sună anunțul în ziarul „Informația Bucureștilui” și „Sportul”. Vă rugăm să dați curs acestei invitații, imbrăcîndu-vă gros de iarnă, pentru a constata că patinoarul nu are geamuri la ferestre și nici montarea scaunelor nu este terminată. Profesorii își conduc cu greu antrenamentele, iar mulți părinți refuză să-și lase copiii să se antreneze în astfel de „condiții”. (Dumitru N., împreună cu un grup de părinți din București)

Mă numesc Gheorghe Gătej și locuiesc în Piatra Neamț pe

strada Victoriei, bloc F9, scara A, ap. 12. În primăvara acestui an am cumpărat o motoretă „MOBRA-SUPER”, dar n-am apucat să fac prea mulți kilometri cu ea deoarece camerele din interiorul cauciucurilor s-au distrus. De luni de zile caut camere de motoretă „MOBRA” la magazinele de specialitate din P. Neamț cit și în județele limitrofe. La TV și prin reviste se face reclamă acestor motorete, dar camere de rezervă nu se găsesc, cum vine asta? Eu sînt profesor, fac naveta 20 kilometri de la municipiu, pe toată perioada caldă aș fi putut să fac această navetă cu motoretă mea! Fabrica producătoare nu are obligația de a asigura piața și cu piese de schimb?

Inspectoratul școlar județean Dolj:
„Referitor la scrisoarea adresată redacției de către Elena Marcu, vă facem cunoscut că prin reînființarea postului de învățător în satul Toceni, comuna Dobrești, județul Dolj, tovarăsa E.M. a revenit pe post, așa cum solicita.”

Ministerul Sănătății — Direcția farmaceutică și a aparatului medical:
„Referitor la scrisoarea cititorului Mircea Crețu din localitatea Vălenii de Munte: vă facem cunoscut că lipsa medicamentului „Persantin” din farmaciile s-a datorat nelivrării acestuia de către Întreprinderea de medicamente — București. În prezent Oficiul farmaceutic Ploiești a primit o parte din cota contractată și lui M.C. i se va comunica în scris ziua în care urmează să se prezinte la Farmacia nr. 52 din Vălenii de Munte, pentru a ridica cantitatea de Persantin prescrisă de medic.”

Direcția pentru probleme de muncă și ocrotiri sociale Cluj:
„Urmare scrisorii adresate redacției de către Maria Mureșan din orașul Cimpia Turzii prin care a solicitat sprijin în vederea încadrării în muncă: sus-numita la data de 21 septembrie a.c. a fost încadrată în muncă pe un post de lăcătuș conform calificării sale, la Combinatul pentru lianți și materiale refractare, Turda.”

Uniunea județeană a cooperativei de consum — Alba:
„Referitor la scrisoarea lui Henrich Stempel din Cugir, vă anunțăm: cererea de retragere a sus-numitului din cooperativa de credit din Viperca a fost aprobată de Biroul executiv al acesteia. De asemenea numitul H.S. i s-a restituit și fondul social de 900 lei.”

Direcția sanitară a județului Prahova:
„La scrisoarea dr. Teodor Lazăr prin care solicita sprijin în vederea transferării de la Policlinica Vălenii de Munte la secția Brazi, vă comunicăm: transferul doctorului Lazăr Teodor a fost aprobat, conform solicitării.”

Din partea M.E.I.:
„Referitor la scrisoarea profesoarei Ivona Mitru din municipiul Brăila, prin care își exprimă nemulțumirea pentru faptul că a fost încadrată pe o catedră de defectologie, vă comunicăm următoarele: cererea dînsii a fost analizată cu atenție la Inspectoratul școlar județean Brăila și a fost soluționată favorabil, fiind încadrată pe catedra de istorie de la școlile generale nr. 3 și nr. 4 din municipiul Brăila, pe care funcționează începînd cu data de 1 septembrie 1979.”

Din partea Ministerului Sănătății:
„În legătură cu scrisoarea adresată dv. de către Ștefan Mănescu din județul Timiș, care solicită a fi internat într-o clinică universitară, vă comunicăm: bolnavului i s-a făcut internarea la Institutul de medicină internă din București unde va fi investigat și va primi tratamentul corespunzător.”

Centrala construcției-montaj — București — Grupul șantier construcției-montaj nr. 7:
„Referitor la nota publicată în „Flacăra la dispoziția dumneavoastră” din 16.08.1979, prin care se menționează că nu s-au executat remediile pen-

tru înlăturarea infiltrațiilor prin peretele exterior la apartamentul 40 din blocul M. 49, Aleea Cîmpul cu Flori 3 B, proprietar Aurel Cîrstoiu, vă facem cunoscut că deficiența a fost remediată.”

Mă numesc Elena Bonteanu, sînt educatoare, satul Cucuruz, județul Ilfov, și mamă a doi copii. În satul nostru există un dispensar nou cu două cabinete medicale, sală de naștere, cabinet tratamente și multe încăperi încă nefolosite de nimeni. La acest nou dispensar nu există decit un medic stomatolog și o asistentă medicală. Medicul general și cel pediatru au dispărut de... trei ani de zile și de atunci bolnavii sînt nevoiți să meargă care pe unde poate și mai ales pe jos, pentru că nici autobuzul nu mai circulă. Oare simplu motiv, acela că ne găsim în marginea județului, justifică aceste lipsuri care ne produc mari neajunsuri?

Centrala construcției-montaj București:
„Referitor la articolul DE TEAMA EXCEPȚIEI ÎNCĂLCĂM UNEORI ÎNSĂȘI LEGEA apărut în revista FLACĂRA din 6.09.79 în legătură cu stadiul execuției blocului D-1 din ansamblul Pantelimon, vă facem cunoscut că acest bloc va fi pus în funcțiune pînă la data de 31.XII.79, termen stabilit împreună cu Grupul de șantier nr. 3. Menționăm că intruziunea în predarea la termen a acestui obiectiv se datorește faptului că Grupul de șantier nr. 3 a avut de executat un important volum de lucrări de remedieri și refaceri pentru înlăturarea efectelor seismului din 4 martie 1977, precum și pentru respectarea priorităților stabilite de Comitetul executiv al C.P.M.B. privind executarea obiectivelor din centrul Capitalei.”

Consiliul popular al județului Prahova:
„Referitor la cele sesizate de către D. Voiculescu din București prin care semnaleză anumite probleme privind reconstrucția a două săli de clasă și a magazinului mixt din satul Matia, județul Prahova: cele sesizate se află în atenția Consiliului popular al comunei Păcurești și a populației satului Matia pentru a fi rezolvate în termen, acesta fiind primul trimestru al anului 1980.”

Din partea U.J.C.C. Alba:
„Am verificat amănunțit la restaurantul din stația C.F.R. Teiuș aspectele sesizate revistei FLACĂRA de către Gheorghe Moga din Teiuș și am constatat că în parte ele corespund realității. Urmare acestui fapt șeful de unitate IACOB HAZI a fost chemat în fața Biroului Executiv al cooperativei de consum Teiuș fiind aspru criticat și sancționat cu „muștrare” conform deciziei nr. 20/20.IX.1979. Urmează ca în continuare să urmărim îndeaproape activitatea tov. Iacob Hazi iar în caz de abateri de la disciplina muncii, să luăm măsurile ce se impun.”

Regionala C.F. Cluj:
„În urma scrisorii adresate dv. de către Ștefan Botoran din Blaj: Regionala de căl ferate Cluj, în dorința de a îmbunătăți condițiile de trai ale oamenilor muncii din stația Sovata, precum și pentru buna servire a călătorilor, a prins în planul de investiții pe anul în curs și lucrarea de introducere a apei potabile în această stație. Lucrarea a fost repartizată pentru execuție Secției L 1 Blaj, cu termen de punere în funcțiune în trimestrul IV/1979. Lucrarea va fi dată în folosință în termenul prevăzută.”

Din partea M.I.C.M. C.I.U.E.M.M.R. — I.C.P.I.A.F. — Cluj-Napoca:
„Am citit cu deosebită plăcere și atenție informația privind pompele termice, apărut în revista FLACĂRA nr. 38/1979. Vă rugăm însă ca de dragul adevărului științific și pentru o corectă și obiectivă informare a cititorilor dv., să luați în considerare următoarele rectificări: 1) Pompa termică nu mai este o invenție la ora actuală, ea fiind cunoscută în principiu și tratată în toate manualele de termotehnică 2) Pompa termică românească nu a fost creată de ICEMENERG, ci de institutul nostru (studiu teh-

nico-economic și proiectul) în colaborare cu Întreprinderea „TEHNOFRIG” Cluj-Napoca (prototipul). ICEMENERG a preconizat utilizarea unei pompe termice în cadrul unei instalații mai ample de la Băile Felix și a solicitat de la institutul nostru realizarea ei. Lucrarea a fost executată de institutul nostru în baza contractului nr. 136/1974.”

Consiliul popular al municipiului Deva:
„Privind scrisoarea trimisă revistei FLACĂRA de către Petru Varga din Brașov, bd. Griviței nr. 60, blocul 7, scara A, ap. 1, prin care solicită sprijin pentru a-și găsi mama, ELENA VARGA, presupunînd, din anumite informații, că s-ar afla în municipiul Deva: pentru identificarea acesteia s-au făcut toate investigațiile posibile la organele de miliție din municipiul Deva. Întreprinderea comercială de stat mărfuri alimentare, mărfuri industriale, Întreprinderea comercială de stat pentru alimentație publică, Magazinul alimentară „Ulpiu”, dar fără nici un rezultat. Problema rămîne în atenția noastră pentru a verifica și în alte unități, presupunînd că E. V. este căsătorită purtînd în prezent alt nume.”

Revin la scrisoarea mea pe care ati avut amabilitatea s-o publicați în revista dv. pe 12 iulie a.c., cînd mă plîngeam că de ani de zile sînt tirită în diferite procese de către Stratian H., domiciliat în Piatra Neamț, str. Bistriței 78, și vă rugam să mă ajutați să scap de acest coșmar. Urmare a inserării pe care ați făcut-o am fost dată din nou în judecată pentru faptul că l-am calomniat, cu singura deosebire că pentru același fapt a chemat-o și pe sora mea Pop Elena în judecată, care nu mi s-a adresat niciodată. Revin deci solicitîndu-vă același sprijin. (Adela Chirilescu, Piatra Neamț)

Consiliul popular al județului Ialomița:
„Referitor la scrisoarea Ortansei Stoicescu din comuna Borșușani prin care solicita încadrarea pe un post de bibliotecar, vă comunicăm că s-a hotărît încadrarea acesteia definitiv pe postul de bibliotecar la Biblioteca județeană Ialomița, începînd cu data de 1 octombrie a.c.”

Procuratura județului Iași:
„La sesizarea numitului Radu Iancu din Iași, prin care se plîngea de întîrzierea îndeplinirii unei hotărîri judecătorești, vă anunțăm că hotărîrea de evacuare a Mariei Brădăteanu — care făcea obiectul sesizării în cauză — s-a executat prin executorul judecătoresc de pe lângă Judecătoria Iași la data de 27 septembrie a.c.”

Consiliul popular al municipiului Pitești:
„Referitor la scrisoarea adresată revistei de către Iuliana Sima, om al muncii la IIRUC București — secția Pitești, prin care solicita sprijin pentru atribuirea unui spațiu de locuit deoarece în prezent locuiesc 3 familii într-un apartament, vă facem cunoscut că solicitarea sus-numitei s-a rezolvat favorabil, în sensul că prin unitatea la care lucrează i s-a atribuit un apartament în blocul 85, scara B, apartamentul 24, cartierul Trivale.”

Consiliul popular al județului Argeș — Direcția comercială:
„În legătură cu scrisoarea Elisabetei Aldea adresată redacției FLACĂRA: urmare deselor sesizări făcute de către E. A. din Pitești, cartierul Banat, raionul de mezeluri, carne și pește din cadrul magazinului alimentară nr. 4 Banat a fost desființat, agregatele frigorifice care făceau zgomot în apartamentele locatarilor fiind scoase din funcțiune. Locuitorii cartierului se pot aproviziona cu aceste produse de la magazinul Premial II din apropiere.”

„FLACĂRA” nu ia în considerare scrisorile anonime și nu primește acte originale. Scrieți-ne cit mai concis. Și nu uitați să vă iscăliți. Precizați eventual telefonul unde vă putem găsi.

ÎNVĂȚĂMÎNT

Gheorghe Roșca — Brașov:
Conform metodologiei concursului de admitere în învățămînt superior, reverificarea lucrurilor scrise, la solicitarea candidaților, se face la facultate; întru această activitate sînt semnate cadre didactice de specialitate. ● Nicolae Bărbulescu — Craiova: Referitor la memoriul dv. adresat revistei, Ministerul Educației și Învățămîntului ne face cunoscut că trecerea candidaților de la Facultatea de mecanică la Facultatea de tehnică s-a realizat întru prevederilor din broșura „Adreșarea în învățămîntul superior 1979, pag. 55, unde se precizează că „Jocurile rămase libere de încheierea concursului din iunie se completează prin măsuri vor fi stabilite de M.E.I., la punerea instituițiilor de învățămînt superior”. ● Olimpia Jerănescu — Mănești, Prahova: Cifrele școlare sînt stabilite anual prin Decret prezidențial baza cerințelor sectoarelor de nomie naționale; astfel, cererea dv. de suplimentare a frecii de școlarizare nu poate fi soluționată favorabil. ● Gheorghe Brănescu și alți membri Comitetului de părinți — Școala generală Tătăranii Băbeni: Problema schimbării evident, prea dese — a cadrelor didactice de la școala este necesar să vă adresați direct M.E.I.

HORIA PĂTRAȘCU

GENERALITĂȚI

Mihai Gavrilă — Galați: Șantierul se poate adăuga personalului „nelocalnic” la unele lucrări de construcție, numai în condițiile prevăzute de lege; personalul ca individual în clădiri se consideră „nelocalnic” numai dacă face dovada că în localitatea domiciliu indicată în buletin de identitate are, de fapt, locuință personală pentru care poartă cheltuielile de întreținere și plata chiriei sau în posesia clădirii. Locuința părinților (cazul dumneavoastră) nu constituie și locuință personală pentru stabilirea calității „nelocalnic”. ● Pentru mulți cititori venim cu precizarea: Persoanele care beneficiază de creșterea retribuției tale, ca urmare a majorării nerale a acesteia, nu vor putea fi trecute în gradații superioare timp de 6 luni de la data majorării retribuției și nu face nicio restricție cu privire la promovarea în funcții.

MARGA NEDESCU

CURIER LITERAR

Nicolae Dobra — Ocna-Mareș, Alba: „Cîntec de gust” și mai ales „Cîntec țără” ne îndreptățesc să credem că ne aflăm în fața unui talent. Revenim, însă eliberat de influențele poezilor preferați și de acele neaoșisme care nu contribuie cu nimic la atmosfera poeziei. ● Mihaela Rîstea — Tirgu Mureș: Dorința dumneavoastră expresă de a scrie versuri nu vă plasează implicit în spațiul poeziei. Atunci cînd abordați, tematica majoră este compromisă de insuficiența mîturizare-a ideii și mai ales de versurile care nu atestă cultu poetică necesară. ● Mihai Adriaș Eres — București: O anumi facilități a versificării vă permit să înșirați ceremonios, liștit însă de vitalitate și de interes stihuri la voia întîmplării „trupurile zeilor adevărați pronicăieri / se vestejesc în lumir din care am plecat cîndva”. ● Marin Ungureanu — Vișin Dimbovița: Deși ne scrieți pe traua două oară, drumul spre poezie se oprește la barierele acestor însăilări: „Tirziu, cînd satul doarme dus / Netulburat de nici o crampă...”

ADI CUSIN
Manuscrisele nepublicate nu se înapoiază.

Cine le dă unora dreptul să înșele speranțele oamenilor?

La redacția noastră s-a prezentat dr. Dumitru Butulescu, medic pediatru, 39 de ani, cu o plingere la adresa Consiliului popular al municipiului Tg. Jiu. Dr. D. Butulescu locuiește în Tg. Jiu, pe str. 9 Mai nr. 3, împreună cu soția (Doina B., proiectantă la I.M.U.P.F.), cu fetița, în vârstă de 6 ani, cu socrul (Constantin Frățilă, de profesie muncitor vulcanizator), cu soacra, într-o casuță bătrânească, înghesită, alcătuită din două odăi și o odăiță-bucătărie. Cele două familii câștigă bine, retribuțiile lor însumate ating circa 8.000 lei lunar, drept care s-au decis să-și construiască un spațiu de viață mai confortabil, adică mai mare și mai frumos. La 26 ianuarie 1976, C. Frățilă se adresează, în scris, Consiliului popular municipal Tg. Jiu, solicitând, pentru familia sa și a ginerului, aprobarea unei autorizații de extindere a imobilului la adresa de mai sus. Cererile i se anexează, conform uzanțelor, o documentație tehnică girată de I.P.J., conținând planul unei clădiri cu etaj, cu 6 camere, 2 băi, 1 bucătărie, terasă. Două luni mai târziu, familiile Frățilă și Butulescu sînt în posesia unei autorizații eliberate de Consiliul popular municipal, prin care (cităm), „în baza referatului Sectorului arhitectură, sistematizare și controlul disciplinei în construcții, din 31 III 1976, se autorizează executarea lucrărilor de construcție extindere locuință și modernizare” (la adresa citată, pe terenul solicitat), „în conformitate cu documentația tehnică vizată de noi spre neschimbare” (planul clădirii întocmit de I.P.J.), stabilindu-se că „valoarea totală a lucrărilor pentru care se acordă autorizația de față este după deviz (evaluată pe bază de indici) de lei 180.000”. Cele două familii pornesc la treabă, contractează construcția, în rate, cu Cooperativa „Constructorul” din Tg. Jiu, care o duce până la acoperis, încasând circa 90.000 lei, după care continuă cu meșterii particulari, plății (după declarațiile dr. Butulescu) cu încă vreo 50.000 lei. Între timp, i se solicită aceluiași for (Consiliul municipal) o autorizație pentru canalizare (aprobată la 11 III 1977) și una pentru bransament electric (aprobată la 17 III 1977). Totul merge bine, construcția se ridică, se apropie de faza finală, când, la 4 mai 1977, deci la un an și trei luni de la eliberarea autorizației, Consiliul popular municipal ordonează celor în cauză, printr-o adresă, „sistarea lucrărilor până la noi dispoziții”. Cei în cauză se-ntreabă (și, evident, îi întreabă pe cei în drept, adică pe autorii adresei) ce se întâmplă. Se întâmplă, li se răspunde, că au construit ilegal, că terenul de sub casa lor e un teren „cu restricții”, care cade sub incidența unui „DS” (detaliu de sistematizare) ce prevede, chiar pe locul respectivei case, edificarea unui bloc.

„Dv. știți acest lucru, le reproșează cei în drept, și totuși ați construit!” „Știam, recunosc cei în cauză, că în această zonă se vor construi și blocuri. Dar n-aveam de unde să știm că un bloc va fi construit chiar pe casa noastră. Asta dv. trebuia

s-o știți și, în consecință, să ne refuzați, pentru acest perimetru, autorizația de construcție, inclusiv autorizațiile de canalizare și bransament, indicându-ne un alt loc, un alt perimetru, în care puteam construi fără probleme”. Cei în drept nu lau în seamă argumentele celor în cauză. Cei în drept și cei în cauză, altfel spus, nu se înțeleg. Cei în cauză primise de la cei în drept un decret de expropriere datat 10 II 1979.

Acestea sînt faptele pe care dr. D. Butulescu ni le-a adus la cunoștință. Ne-am deplasat la Tg. Jiu.

Am discutat, la primăria orașului, cu tov. Iancu Drăghici, prim-vicepreședinte al Consiliului popular municipal, cel care, **manu propria**, a semnat autorizația (ignorată acum!) de construcție. De ce a semnat-o?

„Inițial, ne spune tov. I. Drăghici, Comitetul executiv al Consiliului a respins cererea de construcție. Există procesul verbal al ședinței de comitet, din 27 II 1976, în care acest refuz a fost clar consemnat. Pe spatele respectivei cereri s-a scris atunci, la fel de clar, cuvîntul „Nu”. „Și totuși, patru zile mai târziu, la 31 III, v-ați pus semnătura pe autorizația de construcție!” „Am fost indus în eroare. Cineva, nu se știe cine, a scris pe spatele cererii, peste „Nu”, cuvîntul „Da”.

Îi mărturisim tovarășului prim-vicepreședinte că nu înțelegem. Nu înțelegem mai multe lucruri. Nu înțelegem, de fapt, nimic. Nu înțelegem cum „cineva, nu se știe cine” poate înlocui, în niște acte oficiale, o negație printr-o afirmație. Nu înțelegem cum, chiar petrecîndu-se un astfel de incredibil fapt, tovarășul prim-vicepreședinte ia de bun falsul operat în acte, și nu decizia ședinței de comitet, ținută cu doar câteva zile mai înainte. Nu înțelegem, în fine, seninătatea cu care ni se înfățișează lucrurile.

Înainte de a continua dialogul pe linia pe care singur a pornit, ne permitem să întrebăm (il întrebăm pe tov. I. Drăghici) dacă povestea asta cu „da” și „nu” i-ar putea implica, cu vreo răspundere oarecare, pe C. Frățilă și D. Butulescu. „Nu, ne răspunde tov. Drăghici, ei, în povestea asta, nu-s vinovați, n-au cum fi”.

Să căutăm deci vinovații. Cine l-a „indus în eroare” pe tov. Drăghici?

„M-a indus în eroare — declară interlocutorul nostru — șeful sectorului de sistematizare a municipiului, care pe-atunci era arhitectul Dumitru Florescu. Am semnat autorizația pe baza referatului întocmit de el, referat favorabil construcției în cauză”. „Dar terenul respectiv era «cu restricții». Putea un astfel de referat să anuleze restricția?” „Nu”. „Și atunci?” „Eu, cînd am semnat, am crezut că-i vorba de-o oarecare extindere, de-o bucătărie, acolo... „Cuvîntul «modernizare», scris negru pe alb în autorizație, nu v-a spus nimic? De fapt, ce înseamnă «modernizare»?” „Înseamnă, de fapt, o casă... „Și atunci?” „Eu cred că și cuvîntul ăsta e un fals. Cred că-a

apărut după ce am semnat”. „Dar documentația tehnică, adică planul casei?” „Nu”. „Nu știu ce să vă spun. Vă repet, eu, cînd am semnat, am crezut că-i vorba de o bucătărie”. „O bucătărie în valoare de 180.000 lei? Sau poate că și suma asta a fost adăugată ulterior, de un cineva-nu-știu-cine?” „Nu știu ce să vă spun... „Ați fi semnat o autorizație care n-avea pe ea înscrisă clar, valoarea lucrărilor?” „Nu”. „Bine, să presupunem că a fost un lanț de falsuri, de erori, de neînțelegeri, de întâmplări mai mult sau mai puțin ciudate, la capătul cărora s-a ivit, misterioasă și totuși certă, adică semnată și parafată, autorizația de care ne ocupăm... Dar cînd s-a observat (și faptul se putea observa fiindcă, de data asta, nu se mai petrecea în laborinturile secrete ale hirtilor, ale dosarelor, ci la lumina zilei, în ochii tuturor!) că pe str. 9 Mai, la nr. 3, se înjgheabă nu o bucătărie, ci coscogea casă înaltă de 16 metri, ce măsuri ați luat? De ce i-ați lăsat pe cei în cauză să construiască nestinjenii, și asta vreme de vreo 15 luni, răstimp în care le-ați aprobat și canalizare, și lumină electrică?” „Canalizare și lumină aprobăm oricui ne cere, chiar și în zonele cu restricții. Dar să știți că pe cei în cauză i-am atenționat, i-am și amendat, dar ei n-au vrut să înțeleagă, au continuat să construiască...”

Cercetăm dosarul cazului, pe care ni-l prezintă tov. Laurențiu Ștef, actualul șef (cu delegație) al Sectorului de arhitectură și sistematizare din cadrul Consiliului popular municipal. Nu, cei doi n-au primit, pînă la adresa oficială din 4 mai 1977, nici o somație, nici o amendă. „Nici n-am fi putut să-i amendăm, ne spune tov. Ștef, ei aflîndu-se, ca posesori ai autorizației de construcție, în cea mai perfectă legalitate”. „După părerea dv., tovarășe Ștef, cine poartă răspunderea pentru situația la care s-a ajuns? Primăria sau proprietarii casei?” „Proprietarii, în nici un caz. Ei au cerut o autorizație, au primit-o și au procedat în consecință. Primăria, în schimb, prin referatul întocmit de tov. arhitect Florescu și prin autorizația semnată de tov. prim-vicepreședinte Drăghici, pare în culpă”. „Pare?! Adică numai aparențele o acuză?” „În perioada în care s-a eliberat autorizația, adică în 1976, detaliul de sistematizare a respectivei zone nu prevedea construcția unui bloc chiar unde-i casa cu pricina, ci alături de ea. Detaliul a fost refăcut de Atelierul de proiectare al județului Gorj, în 1977. Primăria orașului, în 1976, n-avea cum ști ce măsuri se vor lua, la nivelul județului, în 1977. Este, cred, și motivul pentru care vechiul șef al sectorului a semnat acel referat favorabil. Ar trebui văzut ce anume a determinat, la județ, schimbarea detaliului inițial”.

„Ba tot arhitectul Florescu e de vină, intervine tov. I. Drăghici. Planul casei a fost întocmit chiar de el, de arhitectul Florescu, care, ca organ de avizare, n-avea dreptul să și proiecteze. Chiar dacă documentul e semnat de un alt arhitect, să

știți că e opera lui Florescu”. „Familiile Frățilă și Butulescu au vreo răspundere în asta?” „Știu că dr. Butulescu i-a îngrijit lui Florescu copiii, chiar Florescu a recunoscut-o”. „Vă întrebăm dacă, din punctul de vedere al legii, Frățilă și Butulescu sînt în culpă?” „Nu, nu sînt”.

Nu-l găsim, la județ, pe tov. N. Bădescu, șeful sectorului județean de arhitectură și sistematizare. Îl găsim la Atelierul de proiectare al județului. La discuție asistă și tov. D. Rustoiu, directorul A.P.I. După opinia celor doi, nu județul, ci primăria orașului e în culpă. „Primăria, ne spune tov. Bădescu, știa că terenul e cu restricții, nu trebuia să elibereze autorizația”. „Am reținut însă că, în epocă, detaliul de sistematizare ocolea respectiva construcție”. „Nu asta-i problema, intervine tov. Rustoiu. Mai devreme sau mai târziu, pe un teren cu restricții se pot produce, dictate de interese superioare, modificări care, în timp, vor duce la detaliul de sistematizare definitiv al zonei. Nu trebuia eliberată autorizația, în condiția în care nu exista un detaliu definitiv”. „Familiile Frățilă și Butulescu au în asta vreo vină?” „Au. Știu că terenul e cu restricții, că pot avea oricînd o surpriză, dar, ce și-au zis? Ei, o să-i punem în fața faptului împlinit, o să plătim o amendă și-o să rămînem cu casa”.

S-ar putea ca cei doi să fi gîndit chiar așa. Ba chiar (dacă și noi, la rîndu-ne, stăm și ne gîndim...) avem toate motivele să presupunem că... Dar cine — într-o chestiune care privește exclusiv legea, legalitatea, deci certitudinea — îngăduie dreptul la presupuneri?

Nu-i în cădere noastră să discutăm un detaliu de sistematizare, în tiparele căruia casa cu pricina nu mai încapă. Organele competente și-au spus cuvîntul operînd, desigur, cu interese superioare, cu rațiuni ce depășesc acest caz izolat. În numele unei întinse zone care va deveni un peisaj urbanistic nou. Ceea ce vrem să punem în discuție e doar un fapt: faptul că niște oameni au fost lăsați să trudească, să investească, să sperie, avînd pentru truda, investiția și speranțele lor un temel legal, adică un act emis de un organ de stat. De ce li s-a dat acest temel, dacă el — așa cum ni se spune acum — era din pornire nul și neavenit?

Un prim-vicepreședinte de Consiliu popular municipal dă vina pe un arhitect-șef de sector care nu mai e șef de sector, care, deci, nu mai poate replica, un actual șef de sector municipal transferă problema, ca depășindu-l, unui organ județean, organul județean o remite, spălindu-se pe mâini, primăriei, mîngea răspunzătorilor zboară de la unul la altul, nu prea mai știți la cine mai apare și o fantomă, un „cineva-nu-știu-cine” care incurcă țiele, desi, în ultimă instanță, există totuși niște vinovați, niște „vinovați materiali”, cum se zice, precum tov. I. Drăghici, semnatarul autorizației, și arh. D. Florescu, fostul șef de sector, autorul referatului favorabil construcției. Dar mai există, credem, și niște vinovați morali, există niște oameni investiți cu răspundere, obligați să apere legea, care au asistat, fără să intervină, la acest joc ce, astăzi, ne este înfățișat ca petrecîndu-se în afara legii. Să nu ne spună că n-au știut! Fiindcă — să nu uităm! — este vorba de o casă, de o coscogea casă, a cărei construcție s-a săvîrșit nu pe furie, nu sub pămînt, ci la lumina zilei, în ochii tuturor oamenilor, inclusiv ai factorilor de răspundere din Tg. Jiu!

ILIE PURCARU ■

La Centrala Industrială a pielăriei, cauciucului și încălțămintei mă aflu față-n față cu directorul general Dumitru Pintilescu. Știu că omul, specialistul dinaintea mea, a închinat meseriei sale atîția ani de muncă și de încordare încît a depășit nu numai destule momente dificile care țineau de specificul profesiei ori de organizarea muncii, dar o întimplare, pînă la urmă fericită, l-a făcut, l-a ajutat să biruie și moartea — e drept, o moarte clinică — și sprijin de umărul de har al medicinelor făcute de niște oameni minunați, să se întoarcă aproape de la morgă la lupta pentru viață și, în fine, la meseria lui. Știu acestea și altele care mai mult mă derută decît să mă lase să înțeleg cum de omul acesta, tocmai un asemenea om, mărturisește deschis, mi se pare prea deschis, că nu mai știe ce să facă, nu se mai descurcă în ițele vieții oamenilor și ale întreprinderilor cărora trebuie să le poarte de grijă. Supărarea lui vine de la faptul că dintre tinerii specialiști cu studii superioare pe care unitățile îi primesc din facultăți, mulți, prea mulți, zice dînsul, nu lucrează acolo unde au fost repartizați nici măcar cei trei ani cit ține stagiatura.

— Ce se întimplă cu ei?

— Cei mai mulți se transferă.

— Cine le aprobă?

— Centrala. Directorul general, Dumitru Pintilescu.

— Deci vă plîngeți împotriva lui?

— Da și împotriva lui. O să vă spun de ce. Dar n-ați rezolva nimic dacă ați înlătura doar partea lui de vină. Pentru că esențialul nu depinde de el. Iată. Reglementările în vigoare permit transferarea în interesul serviciului pe timpul stagiaturii, dacă motivele sînt suficiente de temelnice și sînt satisfăcute cerințele legale. Și se întimplă că toate aceste condiții sînt intrunite în multe cazuri și eu aprob. Fiindcă aleg, de fiecare dată între a fi surd sau nu la omeneșul profund, uneori dramatic, al situației acestor tineri. Și nu pot, nu reușesc, nu sînt

în stare să surzesc odată! De asta mă plîng și împotriva mea, mă lupt cu mine. Dar eu ajung de fapt să repar, să repun într-o ordine firească prin aceste aprobări niște lucruri care înseamnă viața unor oameni. Oameni tineri. De care avem nevoie. Și a căror eficiență socială nu depinde numai de șansa că au unde munci conform preșterii lor ci chiar și de starea lor sufletească, de liniștea căminului lor.

— Ca să reparați dumneavoastră, a stricat cineva. Cine? Cui? Cînd?

— Comisiile de repartizare a absol-

viu om, să nu prelungească o absurditate, și să-i respect de fapt un drept legal, îl aprob acest transfer. Deși se putea să fie repartizat chiar acolo. Să nu mai aibă nevoie de transfer. Sigur că la Suceava avem ingineri prea destui, iar la Corabia avem o permanentă nevoie, dar dacă e un caz deosebit în care tot aceasta va fi soluția și omenească și legală, de ce oare trebuie acest ocol care mai crează poate și impresia că omul a fost persecutat?

Apoi, mai este și altceva. Singura facultate de profil pentru noi se află la

de la început și omenește și legal, dacă nu în toate, măcar în aproape toate cazurile?

— Cred că centralele ar trebui să aibă și libertatea și obligația, totodată, să-și caute viitorii specialiști în facultăți, mult înainte de repartizare. Nu știu dacă v-am subliniat că nouă ne vin ingineri nu numai din facultatea de profil la care m-am referit, ci și economiști, mecanici... Să-i caute deci cei interesați, încă de la începutul ultimului an de facultate, să se apropie de ei, să le spună ce condiții de muncă și viață i se oferă fiecăruia în întreprinderea cea mai apropiată de dorințele lui. Tînărul și-ar putea realiza proiectul de diplomă chiar în întreprinderea unde va lucra. S-ar familiariza cu locul de muncă și cu viitorii colegi. N-ar mai sta sub grija că cine știe unde se va întimpla să fie repartizat, mai ales dacă este deja căsătorit ori are o situație familială grea.

Și mai este un lucru. Stagiatura de trei ani are o durată prea mare. Se întirzie maturizarea profesională a tînărului, iar acesta, avînd un timp atît de lung la îndemînă pentru un fel de odihnă activă, n-are decît pierdut. În unitățile noastre este lîmpede pentru toți oamenii rodați în meserie că ar fi suficient un an de stagiatură. Știu că și alții gîndesc tot ca mine, dar nu mă prevalez de capetele altora. Eu îmi asum riscul acestei afirmații și mi-ăș permite să propun scurtarea la un an a stagiaturii inginerilor. În beneficiul economiei, deci al societății, ca și al tinerilor specialiști deopotrivă.

Supunem atenției celor în drept propunerile, cel puțin rezonabile, ale acestui distins și tenace slujitor al industriei românești. N-ar fi decît profitabil dacă s-ar folosi mai mult gîndurile curate și frămîntările intru omenie și prosperitate ale unor asemenea învătămiți în dragostea de meserie, de viață, de țară și de viitorul acestei țări.

DORIN GHERGHINESCU ■

De ce întirzie un dialog atît de necesar?

ventilor. Refuzînd dialogul cu noi. Cu industria. Cu centralele, cu forul tutelar al unităților în care îi trimit. Dacă mi se comunică de la Ministerul Educației și Învățămîntului că anul acesta mi se trimite, să zicem, 50 de absolvenți, eu aleg și transmit pentru listele de repartizare doar 50 dintre posturile pe care întreprinderile le-au comunicat libere. Aleg gîndindu-mă la nevoile de cadre ale fiecărei unități. Nu știu cine sînt tinerii care vor fi trimiși pe aceste posturi. Aflu după ce actele de repartizare s-au făcut și devin deci neatacabile la comisie. Dar comisiile acestea ar putea să afle mai înții situațiile, cazurile mai dificile și să ne consulte. Am putea căuta și găsi cea mai omenească și mai rațională soluție, la timp. Altfel dacă vine tînărul repartizat la Corabia și-mi spune că soția lui e tot stagiară, dar la Suceava, unde mai au și părinții, ca să

fiu om, să nu prelungească o absurditate, și să-i respect de fapt un drept legal, îl aprob acest transfer. Deși se putea să fie repartizat chiar acolo. Să nu mai aibă nevoie de transfer. Sigur că la Suceava avem ingineri prea destui, iar la Corabia avem o permanentă nevoie, dar dacă e un caz deosebit în care tot aceasta va fi soluția și omenească și legală, de ce oare trebuie acest ocol care mai crează poate și impresia că omul a fost persecutat?

Apoi, mai este și altceva. Singura facultate de profil pentru noi se află la

Eveniment cultural

O noapte cu adevărat furtunoasă

Prelins din pod, ca o insectă, sfasiat și întors pe dos, Rică Venturiano oftează, airdând aproape, titlul piesei: „...ce noapte furtunoasă!”. Într-adevăr, de data aceasta, cele două ore de spectacol, ghinute necrutător de regizorul Alexa Visarion prin textul și prin subtextul lui I. L. Caragiale până în absurdul existenței, reprezintă o tragicomedie cu umor veninos și se desfășoară ca o noapte de groază. Nu mai asistăm la comoda furtună într-un pahar cu apă, la farandola spumoasă, elegantă, la cadrulul înțepat și cu fașoane, ci urmăm o cumplită întâmplare din mahala, unde oamenii se zbat în măruntaiele politicii, în fustele și în furourile clevetirilor și birfelor de gans, în noroiul și în maldărul de resturi de ziare aruncate în scenă — ziare care seamănă unul cu altul până la exasperare. Totul devine în această lume de margine, cu pretenții de „onorabilitate”, cu lustru de centron și mândr cu epolei, în această lume zbuciumată la nivel glandular, isterizată și pusă pe scandal, totul devine demagogie. Personajele din „Noaptea furtunoasă” a lui Caragiale trăiesc demagogic și monstruos micile lor drame pasionale, voluptățile lor rudimentare, hăitându-se din amor și din răzburare, citind din când în când ziarele cu o logică aparte, de semidictor, într-o lume de carneleoni, sacali și tigri care fac politica în loc de deparazitare.

Alexa Visarion nu-și mai scuză, nu-și mai iartă personajele, nu-și mai mîngie cu un suris dulce și condescendent eroii, ci îi lasă goi, diformi, păroși, urduși în fața publicului, condamându-i cu cruzime. Gagurile trec pe planul doi, deși ele există din abundență, dar cu adresă mai exactă ca altădată, chiar și atunci când nu sînt bine servite de actori. Săriturile la trapez sînt mai dificile! Risul aici trebuie să înghete pe buze.

Ceea ce reușește în mod strălucit să creeze Alexa Visarion este atmosfera de transă și de somnambulism în care plutesc personajele piesei, personaje care vin de undeva, din culisele vieții noastre, cu frământările colcăind de mult, tamponându-se, carambolindu-se prin scenă, trecînd prin politica și prin dragoste ca printr-un cataclism. E rezultanta unui exercițiu îndelung, a unui antrenament aplicat riguros înainte de fiecare spectacol. Actorii intră în rolul i, treptat, începînd de la ora 18.00, se prepară de travesti într-o stare de „hipnoză”, sub îndrumarea regizorului, în așa fel încît la ora 19.30 să izbucnească în scenă ca la „corida”.

Veta, interpretată de Dorina Lazăr, femeia care apare sleampată și imbecilizată, persecutată violent de bărbat și de amant din același motiv de pre-uptă „traducere în amor”, ajunge pe parcursul desfășurării evenimentelor, cînd aproape de sinucidere, cînd „nimfă” triumfătoare, cînd victimă-buimacă a unui aventurier agresiv și insinuant, cu ochelari fumurii de ucigaș cu simbric, demagog în stil mare și amant pripit: Rică Venturiano. Dorina Lazăr e piesa strategică a demonstrației, pentru că toate întâmplările, toate dramele se răsfrîng asupra ei și le suportă usturator sau, dimpotrivă, malefic. Rică Venturiano, cealaltă piesă strategică a spectacolului, care se exclamă pe sine în scenă ca un fante irezistibil, huligan de „parlament”, jurnalist plin de cacofonii și absurdități incredibile, eșuat pe un maidan unde visează o aventură facilă și se trezește amenințat cu moartea, proiectează dezbaterea în sfera periculoasă a „politicii de delicat-esuri”. Retragerea sa din scenă, în final, e o amenințare. El va putea reveni! Floria Zamfirescu își ridică personajul dincolo de condiția umilă și timidă a vechilor interpretări și-l face demn de condiția unui adevărat vînzător de „suflete moarte”. Zita, în interpretarea Rodică Mandache, chiar dacă vine de la „pansion” intră în scenă cu sufletul proaspăt de mahala, cu busculadă și scandal, cu lătrături de cîini și cotodăcit de găini. Spre deosebire de Veta care e casnică și igrasioasă, Zita se vîntură prin lume, e plină de zvonuri, lansează zvonuri, știe ce înseamnă cînd ti se zbate ochiul drept sau ochiul stîng și domină familia în felul ei instinctiv, cu farmec de carne tină, de aventurieră în miez de noapte, gata să plonjeze în brațele unui june pe care l-a sedus numai din priviri. Scena lecturii scrisorilor trimisă de Rică Venturiano, rămîne memorabilă, scenă etalon pentru toate interpretările acestui rol de acum încolo. Dar Zita e, într-un fel, un personaj sacrificial în demonstrație, colateral. Ca și Ipingescu, un codocș ordinar, colportor de bufle prin mahala, erou de burtoar cu sabla în mină, speriat în fond și de propriul său strănut și interpretat de Aristide Teică cu un umor gogolian. Jupin Dumitrache, în atitudinea actorului Ion Anghel, este vidul absolut. El e reprezentantul bulbucat al unei lumi de scurșori care a prins cheag și căreia i s-a dat „nas”, unde toate idealurile, chiar și cele nobile, sînt răsturnate și desertate la hazna. Este tipul dictatorului de clan înșelat tocmai în ambițiile sale cele mai sfinte. Ion Anghel face din Jupin Dumitrache cel mai mare rol din cariera sa de actor. Chiriac, în schimb, e un istet subteran și profitor. În viziunea lui Radu Panamarenco personajul seamănă cu Jupin Dumitrache în multe privințe, e mitocan, umflat și urit mirositor, cu tandrete de cotet și furie de cococș. Diferența dintre ei e doar de ordin... scapular. Spiridon, în schimb, e licheaua cu aer serafic, care știe tot, vede tot și amenință, dintr-un viitor imprevizibil, cu un stil de existență periculos. Spiridonul lui Răzvan Vasilescu este corupt, chiar venal, dar cu un aer rafinat. El își permite să ridă de toți. El nu va ierta pe nimeni cînd va pune mina pe putere!

„Noaptea furtunoasă” regizată de Alexa Visarion la Teatrul Giulești, sala „Majestic”, se încheie într-o bolboroseală larvară, spre dimineață, cînd protagoniștii sînt epuizați de dimensiunile „dramei pasionale” prin care au trecut, picotese și citesc hipnotizați elucubrațiile demagogice ale unui Rică Venturiano lucid și sadic. Ca toți demagogii care se respectă.

ADRIAN DOHOTARU ■

A te spăla pe miini

A te spăla pe miini, înseamnă a fugi de răspundere mai stăruitor și mai tare decît „fuge dracu de tîmie”; înseamnă a jongla tot timpul, mințind în stînga, spunînd altceva în dreapta, amestîndu-i pe „cei de jos” cu făgăduieli de tot felul, dîndu-le impresia că ești alături de ei și că tu ești campionul tuturor dreptăților, ești de partea celor urgișiți, ești devotat binelui și ești atît de curat și imaculat încît nici lumina tulbură a propriilor tăi ochi nu poate ascunde această imaculare; înseamnă, totodată, a-i minți și a-i dezinforma în permanență și pe „cei de sus”, inventînd greutăți și dificultăți, birfindu-i față de dinșii pe „cei de jos”, denigrîndu-i pe toți cei cărora ar trebui să le „rezolvi o problemă”, făcîndu-i cu ou și oțet, transformîndu-i în campioni ai reclamațiilor, în oameni cărora le place să se vîcîrească, să „aibe probleme”, să nu-i lase în pace pe cei ce au o răspundere oarecare, au un „rang” pe care îl tin la mare cinste, fiindcă și el, de, îi ține pre ei în mare cinste, aducîndu-le de toate pe masă, dîndu-le, cu virf și îndesat, ceea ce nu merită, ceea ce nu poate fi plătit decît cu moneda curată a muncii și a luptei!...

A te spăla pe miini înseamnă, cel mai adesea, a te murdări pe tine însuși pînă în ochi, mai rău și mai adînc decît ar putea-o face toți eventualii tăi dușmani, toți cei pe care i-ai supăra dacă ți-ai asuma răspunderea pe care ar trebui să ți-o asumi, dată fiind încrederea ce ți s-a acordat, dată fiind posibilitatea pe care o ai de a decide, de a lua hotărîri, de a impulsiona dezvoltări și de a lumina destine, de a fi om între oameni și luptător între luptători; înseamnă a deveni în cele din urmă un simplu și cam abject oportunist, dacă nu ai fost cumva așa din naștere, dacă n-ai fost făcut anume pentru bolmojeii și pentru temporizări, pentru a

face, la rîndul tău, numai rău și zizan fiindcă există și asemenea oameni, ce sînt „închinați” de la începuturi ur anumit fel de a fi, așa cum există oameni care sînt sortiți de la începuturi marilor dărui, „patimilor” care înalță și sfînte datorită cărora sporesc mereu încrederea în om și în omenie!...

A te spăla pe miini înseamnă a umbla prin viață cum umblă un cocoloș de țig prin apă, bătăbîndu-te de colo-colo fiind ferit uneori de asprimea curentilor stînd în marginea cite unei bulboane, fii luat apoi de virtuteji, fiind aruncat la suprafață, fiind dus și izbit de țaria țării lui, pierind astfel, dizolvîndu-te în volburile din care ai fost ieșit; înseamnă a-și anula pe tine însuși, încet dar sigur, înseamnă a te scufunda cu bună-știință în mlaștina tuturor descompunerilor, umblînd în urmă numai prin noroiul acestei mlaștini hîrîndu-te cu noroi și plîngînd, cînd de plîns, cu lacrimi noduroase, de pur devenind tu însuși în cele din urmă un gugloș inform și imons, de care se speră broaștele, pe care îl privesc cu uimă șopirlele de pe țărni, spre care croncnesc și hobotesc pînă și ciourile!...

A te spăla mereu pe miini, a fugi mereu de răspundere, mai stăruitor și mai repede decît fuge „dracu de tîmie”, înseamnă a incurca în permanență lucrurile simple și clare; înseamnă a sugrum mereu idei și gînduri de preț; înseamnă a omori în fașa inițiative valoroase; înseamnă a trăi într-o continuă și din ce în ce mai chinătoare zbatere; înseamnă a dușmăni pe toți cei ce nu te vor lăsa în pace, „șicanîndu-te” cu dorințele și năzuințele lor de mai bine; înseamnă a dușmăni pînă la urmă întreaga viață; înseamnă a te uri, de moarte, pe tine însuși ca într-o sinucidere lentă, ca într-o scufundare, ca într-o pulverizare definitivă și desăvîrșită, în urma căreia nu rămîni nimic, nici măcar o pleasă de scrum, nici micul nepulînd să nască altceva, decît te nimic, ca într-un apogeu al rătăcirilor celor mai dopline!...

Asta înseamnă a te spăla mereu pe miini — și nu numai atît!

ION LĂNCRĂNIAN ■

Vorbiți și scrieți românește

Fotbalistică (II)

De obicei, un limbaj de specialitate se caracterizează prin preferința pentru anumii termeni, folosirea exclusivă a altora sau întrebuintarea cu sensuri speciale a unor termeni care, în chip obișnuit, au altă semnificație. Acești termeni sînt, cu precădere, substantive, adjective, verbe, mult mai rar adverbe. De aceea ne mirăm la comentarii noștri sportivi întrebuintarea unei locuțiuni adverbiale pe care altminteri, la ceilalți vorbitori de limbă română, nu o mai aflăm. Nici una, nici două, la noi se ratează de puțin, se trage de puțin pe lingă bară, cutare îl întrece de puțin pe altul ș.a.m.d. Același lucru s-ar putea spune, pe românește, în nenumărate feluri: ratează milimetric, cu puțin pe lingă poartă, sterge bara, razant cu bara etc. Despre un asemenea sînt se poate spune că i-a trecut portarulul „pe la ureche”. Mi-ar plăcea să aud într-un comentariu sportiv că echipa a cîștigat meciul sau campionatul „la mustață”. M-am săturat de rezultate obținute în extremis, de echipe care cîștigă de justete și de alte expresii care dau comentariilor sportive o distincție falsă, inchipuită. Am chiar impresia că unii comentatori vin de acasă pregătiți cu o expresie-două mai dihai, vreo aluzie „culturală” cu care să ne ia ochii, adică urechile, precum deunăzi un crainic sportiv, chipurile cunoscut, care,

zgîndărit de prezența, unui critic literar nu s-a lăsat pînă nu ne-a atins cu o „geometrie balzaciană”.

În același scop se practică un soi de ajustare a unor expresii consacrate. De aceea nu vom accepta s-au retras în timp ci la timp. Nici într-un gest de sportivitate, ci cu un gest sau printr-un gest de sportivitate. Alte neglijențe: cutare „n era cerî pentru echipă” în loc de „folașirea lui nu era certă”. N-ăș zice „nu-ș găsește tirul” despre cineva care sulează de mai multe ori „la caise”, cum se spun la Constanța cînd mingea ajunge în tri bune, expresie rămasă de pe vremea cînterului de fotbal al orașului se învecinînd aproape de curțile oamenilor. În alt părți se spune „a tras în plopi”. De aici imi vine ideea unei sugestii pentru crainicii noștri sportivi: ce-ar fi dacă s-a strădui să cunoască expresiile și felul de a vorbi al spectatorilor și, mai ales, al fotbalistilor înșiși, spre a comenta în felul acestora felurile situații de joc? Fotbalul este un fenomen dintre cele mai definitive pentru epoca modernă, iar reflecția acestui fapt în vorbirea noastră nu poate fi decît foarte firească. Deja apăsîtruns în limba de toate zilele o serie de expresii ca a dai-o-n bară, face tușă l-a driblat, trage de timp etc., folosite în situații care nu mai au nimic comun cu terenul de joc. Așadar, fotbalul poate fi cînterul de imbogățire a limbii, nu de stricere a acesteia, cum amenință să se întimplă la unele transmisi radio-tv. Poate că soluția ar fi ca unii fotbalști să se facă comentatori de fotbal. Cu puțin curaj limbajul acestor emisiuni ar cîștiga astfel în ceea ce îi lipsește cel mai mult: naturalitatea.

ION COJA ■

CAP LIMPEDE

Două acțiuni distincte, două „povești” stau la baza acestui ultim debut al filmului românesc contemporan: povestea numeroasei familii a bătrînului mecanic instalator (interpretat magistral de Mihai Meruță aflat, în sfîrșit, într-un rol principal) și povestea, mai puțin reușită, mai puțin autentică și grosieră pe alocuri, a cercului de bișnițari. Întrepîtrunderea acestor două fire dramatic-turgice nu este întotdeauna justificată, există chiar momente forțate, aproape ilare de pildă, dragostea totală și catastrofică ce se naște între unul din feciorii mecanicului și o tină accidentată grav de niște irresponsabili ne-

riculoși) în ansamblu însă filmul realizat de Nicolae Corjos după un scenariu de Coman Șova trăiește și place mai ales prin acele secvențe, aproape de documentar, marcînd destiul familiei de muncitori în decursul a citorva ore — cele dinainte și de după „ora zero”, adică ora Revelionului. Cald, omenesc, acest „sector” al filmului (în care talentul „reporterului” Coman Șova — amestec discret de seriozitate și umor, este pe măsura intențiilor) poartă de fapt în spate întreaga ideatică a peliculei, moralismul său, de data asta, iată, deloc ostentativ. Prilej pentru a da lui Geo Costiniu ocazia de a dovedi că se depășește de la un film la altul; lui Horația Mălaele de a demonstra că și dintr-un rol absolut episodic poate scoate un personaj memorabil; de

a ne dovedi (după o recentă apariție pe micul ecran) o dată în plus sensibilitatea, reținerea în gestică, gingășia acestei tinere și minunate actrițe care se numește Catrinel Dumitrescu. De partea cealaltă, răii, durii. Din păcate mai puțin conturați din punct de vedere social și alunecînd uneori în șarjă (a ajuns exasperantă, și mi se pare a fi devenit o situație de-a dreptul neplăcută, predilectia cu care ne aplecăm asupra țigărilor „Kent” și kentiștilor în sine!), escrocii reprezintă cel mult o lume pitorească. O remarcă deosebită pentru imaginea lui Vivi Vasile Drăgan, un Bucureștii filmat noaptea cum cred că nu a fost filmat niciodată, în care pînă și „Intercontinentalul”, folosit de operatorii noștri pînă la abuz, este aici firesc, familiar, într-adevăr de-al nostru. Și încă

una pentru interpretarea aceluia personaj tăcut și straniu, care așteaptă peste două treimi din film; personaj intruchipat de Carmen Galin. După mulți ani de secundariat, Nicolae Corjos se dovedește a fi, odată cu acest „Ora zero”, un regizor pe care îl așteptăm cu justificat și sincer interes.

HORIA PATRAȘCU ■

Pe afișul secției maghiare a teatrului orădean, cunoscutul dramaturg Mehes György semnează versiunea scenică a povestirii Kir Ianulea de I. L. Caragiale. Întreprinderea cutezătoare a lui Mehes György incorporează — dincolo de va-

loarea intrinsecă a piesei — un larg evantai de semnificații. Ceea mai de seamă este aceea că trecerea bijuteriei caragialiane din plan epic, în plan dramatic, ilustrează grăitor comunicarea vie dintre literatura română și cea maghiară din România, întrepîtrunderea unor culturi răsărite dintr-un sol comun, fapt care la rîndul său demonstrează pronunțate afinități spirituale într-un spațiu, unde limba nicicînd n-a constituit o barieră în calea permanenței apropierei. Teatrul din Oradea merită toate laudele pentru că a găzduit premiera absolută a lui „Kir Ianulea”. Regizorul Farkas István, aiudoma colaboratoarei sale, scenografa Maria Hateganu, a înțeles perfect, că Mehes György n-a intenționat să dramatizeze povestirea lui Caragiale în sensul obișnuit al termenului, ci — ținzînd

spre un scop superior — a preconizat și a dus la împlinire convertirea unui motiv epic într-un edificiu dramatic armonios. Cu bogata sa experiență de comedigraf, Mehes György a descoperit în textul caragialian elementele virtuale ale unei comedii succuente de moravuri. La rîndul său, Farkas István fructifică inspirația generoasele șanse de teatralitate ale comediei. Spectacolul orădean este de referință tocmai pentru motivul că realizează un obiectiv major: determină spectatorul ca prin risul său să ia atitudine, să vadă limpede — dincolo de cavalcada comică — în oglinda strîmbă adevărului, moravurile insalubre ale unei epoci, pieirea sa immanentă. Cunoscînd excelent legile comediei, Mehes György știe să pună în evidență, așadar, stratul mai profund al intrigii.

Ion Brad

Ora întrebărilor*

Alesul

Ales e omul cel mai drag și cel
Căruia, după o-nțeleaptă lege,
Ai vrea să-i pui în deget un inel
Pe viață și pe moarte să vă lege.

Pe viața ce pînedește-n el de mult
Copil sărman, cu aripi de furtună,
Prin care, ca din morți, cu toți ne-am smult
Să ne scăldăm cu soarele-mpreună.

Ales e numai el ce ne-a ales
Prin ochii noștri să privească-n lume
Făcînd să crească muntele din șes
Iar peste valuri pașii să-i îndrume.

E-o dragoste de cer și de pămînt,
De fir de iarbă și de joc de stele.
Numai prin ea ne știm de neînfrînt
Miri în cămașă albă de inele...

Implorație

Frumoasă, înțeleaptă, protectoare,
Și uneori, cu anii, preamihnită,
Zeita tot potopul de gânduri să-și pogoare
Asupra ta, ducîndu-te-n ispită,
În țara ei cu alintări de mare,
Cu viața care-n vine se agită,
Să te-nvelească-n dăruiri solare,
În tremurări de nimfă despletită.

Năluca

Vreau pururi să-mi văd
Umbra fierbinte
Fugînd îndărăt
Jucînd înainte ?

Pe cine să chem
Și cine-mi răspunde ?
E zîmbet ? Blestem ?
Sînt eu de Niciunde ?

Să rid de necaz
Cu fața la Parce ?
Știu : pină-n amiază
Tot firul se toarce...

Cu jale vă zic :
Lăsați să-nflorească
Din gene un spic,
Din zîmbete iască !...

Poveste

Mă uit la muntele din față :
Indiferența lui măreață
Ca pe-un firav izvor mă-ngheață.

Sînt eu biruitor, ori este
Imensul fierăstrău de creste
Care mă schimbă în poveste ?

A fost odată... N-a fost încă ?
Mi-e sufletul ascuns în stîncă ?
E naltă lumea, ori adîncă ?

Satul de var

În satul de var
Crescut din munte în cer,
Sînt bătrîn păcurar
La turme de stele ce pier.
Nu poate timpul s-ajungă
Pînă la mine
Cu clopote-n dungă
Să se incline.
Nici o pădure,
Nici o cascadă
Nu pot să mă fure,
Pe frunte să-mi cadă.
Mă ninge veșnic
Gîndul, seninul,
Singurul sfeșnic,
Bucuria și chinul...

Portret

Chipul tău cioplit în alabastru
Pare-un zeu uitat din altă zi
Sub un cer mai mult decît albastru,
Sub un veac ce singur se trezi.

De mă uît la el, din nou cioplește
Dalta oțelitalor priviri
Și mă vād certat copilărește
Cînd cu ochii-n ochii mei te miri

Cine te-a chemat să-mi dai prisosul
De mîhniri, de cîntec, de tăceri ?

De sub luna frunții arde osul...
Cînd te strig, nu vii de nicăieri...

Tristețe

O poezie de dragoste nu mai știi scrie ?
Fulgi sufocați cad pe hirtie...

Mă uit înapoi - luminoasele umbre...
În față - trupuri tinere au început
să adumbre...

Ștelele. Zîmbetul. Ochii. Uimirile.
Florile. Tremurul. Dezamăgirile...

Prea mult te-am îmbrățișat doar pe tine
Timp care arzi, renunțare ce vine ?

Sînt un stup de senzații cu fagurii goi ?
Albinele nu se mai întorc, pentru noi ?

Și, iată, toată lumea îmi cere
Melancolie de miere !...

Logodnă

Maria ? Ana ? Nu știi cum te cheamă
De-mi ceri, nesăbuită, din nopți atîta vămă.
Maria cu obrazul însingerat ca roză
Ori cea cu fața trasă de Mater Dolorosa ?
De te atîng, ești rugul de patimă și spini
Ori mingiiera verde-a livezii de măslini ?
Să-ți duc, ca la mirese, de albe spume,
poala

Ori să-ți ascult doar plînsul, Maria
din Magdala ?

Ești Ana legănată pe brațele de mire
Ori cea zidită, vie, în trup de mănăstire ?
De unde înțeleapta plîpîndă și nebuna
Se logodesc în tine și mă strivesc ca luna ?
Și pină cînd să îmi încrunt sprinceană
Să te zăresc din noapte venînd ? Maria ?
Ana ?

Turnul lui Eol

Frămîntă vîntul plopii...
Oare-i rup ?
Tu pleci ori te apropii ?
Ești umbră ori ești trup ?

De unde vii pe frunze ?
Cu ele und' te duci ?
Cad vorbele ascunse
Amare coji de nucii...

Dacă te uîți în mine,
Ochiul fîntinii-i gol.
Tu strîgi ? Mă cheamă, cine ?
Sînt turnul lui Eol...

Mă clatin ? Cresc din mare ?
Din vînturi ? Ori din cer ?
De-atîta ne-ndurare
Prînd aripi și disper...

Fă-mă frumos!

Sărută-mă. Fă-mă frumos. Sînt bătrîn
și urît.
De unde să-mi iau înapoi timpul ucis ?
De la tine !
Ești numai neliniști de muguri, încît
Vād alba furtună cum vine.

E mingiieră ? E uragan ? Sărută-mă iar,
Fă-mă frumos, să-l alung pe Ilie Prorocul
Cînd trece cu caii de fulgere doar
Ca să ne sperie pînda și jocul.

Sînt bătrîn și urît fără tine. Un cer
Scuturat de mistere, ca o tăgadă.
Sărută-mă. Fă-mă frumos. Pentru ultima
oară țî-o cer
Înainte ca noaptea să cadă...

Căderea din icoane

Ai coborît din icoane. Toate-au rămas
goale, pustii.

Magdalenele le-au alungat pe Marii.
Păcătoasele sfînte, cu părul pin'la călcii
M-au invrednicit pe mine mai întii,
Prin tine, îngere,
Ca picioarele să nu le mai singere,
Să le trec în brațe puntea ispitelor,
Să le zic neprihănitelor,
Să mă prostern, să mă închin,
Să le sorb de pe buze ultimul strop
de venin...

Dar cum să le trec puntea, cînd sub ea
Pînedește balaurul, ispită mea,
Cu o mie de capete
Ce-ar vrea, fiecare, cite-o sfîntă să capete,
Cu priviri de incinse piroane ? !
Alungă-le, îngere, înapoi în icoane !

Crater

Cai negri, cai roșii, cai albi,
Cu buzele-n spume de sînge,
Trag carul cu sufletul morților.
Sînt eu cărușagul ? Ori șuierul surd
Ce biciuie noaptea, ce răzvrătește
Umbrele-acestea aduse de spate
E numai sufletul meu singuratic ?

În mine, Ulise...

Încep să vorbească statui
Cu voce de dinamită ?
Vrea timpul să mă tragă-n vîltoarele lui ?
Sirenele mărilor de ce se agită ?
Cum să-mi astup urechile iar ?
Cum să nu vād ce se-ntimplă ?
Prea multă cenușe se-alege din jar ?
Prea multe fulgere-n timplă ?

De ce nestatornicul țăm
Mă ispitește cu brațe fecioare ?
De visuri corabia-mi sfărîm ?
În mine reinvie ori moare ?
Vrea iarăși un trup cerșetor
Să mă tirască la nuntă ?
Mai sînt oare lumii, mai sînt Penelopei
dator
Cînd ele în mine se-nfruntă ?

SPIRU CHINTILA : Natură statică

Rugă de vară

Lumina foșnește ca ganele tale
Cu adumbriri vegetale.
Nici o taină nu-mi lasă,
Nici o mireasă...
Sînt rugul ce arde invers
Cu creștetul în univers
Aureola-i prinzînd
Rădăcini sub pămînt.
Mările toate-s acum
Pajiști de fum,
Iarbă cosită și spice
Jertfă spre zei să ridice.
Cu ele și noi
Fugim înafară.
Primiți-ne, zei, înapoi
Cenușa solară !

El Greco

Să vină însuși, umbră colorată,
Lung chiparos călare pe asin,
Și, ostenit, cu mine să străbată
Cărrile de care imi anin
Ca zdrențe mari de purpur inserarea,
Cu toți cei zugrăviți nepămîntesc,
Copii cărunți ce vor să vadă marea
Și monștrii din adîncuri, ce pîdesc...

Fîntîna Castaliei

Ești săpată în munte sau în coastele mele ?
Mă purifici de demoni, de noxe,
Sau numai de mine insumi ?
Sînt ploii, sînt lacrimii, ori numai stele
În plînsu-mi ?

Ochii tăi imi arată doar fața frumoasă ?
Unde-mi ascunzi ridurile suflatului
Tăiate ca-n stînci ?
Mă smulge vraja ta ori mă apasă ?
Sînt cercurile-nalte ori adînci ?

De ce te temi că zeul solar mă va desfide ?
Vrea numai prunci țeșînd din scaldă ta ?
Perfecțiunea-i arșită, pirjol ?
Sînt rodiile toate aguride ?
E cerul templu gol ?

Tremur ? Mă bucur ? Sînt un singur ins
Sau omenirea se privește-n mine
Cu amintiri, cu dor de altă viață ?

Te tulburi dinadins ?
Și gura ta îngheață ?

Pîinea lui Ioan

Hrana profetului alungat în pustie :
Rașcove, ciorchini de lăcuste.
Lacom, copilul din mine vrea să le guste.

Cînd mina o întind, sfîos, spre ele,
Cresc rașcovele și încep să cînte
Ca uriașele violoncele.

Cu ochii arși, cu buzele în sînge,
Copilul face drumul înapoi
Și-n locul lui numai profetul plînge.

Polifem

Prea greu m-obișnuiesc să stau întins
Cu sufletul spre soare, dinadins,
Să-nfrunte noaptea care totuși vine
Ca o pădure neagră de destine.
Un cîntec iluzoriu mă pătrunde
Venînd înmiresmat de nu știi unde,
O liniște-a neliniști ce sapă
În trupul meu un leagăn ori o groapă.
Pe cine leagăn ? Înormînt pe cine ?
Pădurea umi' țior se zbațe-n mine ?
Sînt numai brațe, degete chircite
La margine de somn și de ispite,
Sînt numai ochi de frunze și mă tem
De mine insumi, orbul Polifem...
E bucurie oare ? E blestem ?

Călătorie

Girbovit de metafore,
Sprijinit într-un vers,
Voi opuca în curînd
Drumul spre univers ?
Singur, cum am venit
Năclăit de singele soarelui
În asfințit...
De va fi, așadar,
N-o să cer de la voi
Decît un pumn uscat de țîrină
Pe care să-l presar
Ca să știi veni înapoi
Neșinut de mină...
Voi fi un copil
Ca atunci la-nceput ?
Ori filosoful subtil
Întunecat de atîta absență,
Schimonosit și slut ?
Oare voi ști răspunde
La întrebări ?
Sau cu capul în piept voi tăcea ?
Plec unde ? Voi veni de unde ?
Prin livezi vor înflori mirări ?
Sau lanul de scaieți -
Copilăria mea ?

* Din volumul cu același titlu, aflat sub
tipar în colecția B.P.T. a Editurii „Mi-
nerva”.

Echipele românești în cupele europene

F. C. ARGES

**Să ajutăm ACUM
echipa campioană!**

Cind s-a întors de la Atena, unde F.C. Argeș eliminase pe campioana Greciei, A.E.K., antrenorul Florin Halagian era departe de a aborda un zimbet pe toată fața. Dincolo de succesul amintit, deloc neglijat de altfel, la orizont apăreau griji pentru turul al II-lea. Florin Halagian spunea: „Cu greu am fi putut cădea peste o echipă mai tare decât Nottingham Forest, care este campioana Europei și, se pare, cea mai bună echipă engleză a momentului”. A urmat meciul de campionat cu Jiul, încheiat, surprinzător, cu victoria echipei oaspete. Începea să fie evident: jucătorii lui F. C. Argeș acuză o oarecare stare de oboseală, vizibilă mai cu seamă în capacitatea ofensivă a echipei. După două campionate la cel mai înalt

nivel (locul II, apoi locul I, în ultima ediție), selecționările numeroase în loturile reprezentative (amintiți-vă de echipa olimpică, formată aproape integral din jucători piteșteni), apoi jocurile din cupele europene — F.C. Argeș se află la ora actuală într-unul dintre cele mai grele momente ale existenței sale, un moment pe care, sperăm, va reuși să-l depășească. Lotul de jucători s-a subțiat prin absența lui Radu II (avind clavicula în ghips toată luna octombrie), Mihai Zamfir (suferind de anemie și astenie, scutit medical până în 24 octombrie, adică tocmai data primului meci cu campioana engleză!), Ivan II (și el accidentat, cu recidivă la Atena), Stancu (suferind de hernie), și chiar Toma. Tot de la primul meci cu Nottingham va lipsi și Bărbulescu, care a acumulat două cartonașe galbene în meciurile cu A.E.K.

În aceste condiții, săptămîna care a urmat a însemnat pentru campioana noastră dirijarea eforturilor în două direcții. Prima, fiind scama de faptul că nu mai puțin de 8 jucători au făcut parte din loturile naționale (5 la „B”, 2 la „tineret” și unul, Cristian, la lotul A), a vizat pregătirea susținută a acestora pentru reprezentarea colorilor țării la cele trei niveluri

amintite. A doua direcție, dirijată spre eforturile de completare a lotului cu noi jucători, capabili să se integreze imediat în angrenajul formației. Să reținem că federația de fotbal și-a luat în mai multe rânduri angajamentul de a sprijini echipele care ne reprezintă în cupele europene. Este însă momentul ca acest sprijin să se concretizeze, mai cu seamă că și situația lui F.C. Argeș, amintită de noi, împune acest lucru cu stringență! În vară, fundașul ploieștean Butufeii s-a antrenat la Pitești, dar atunci F.C. Argeș nu a izbutit să-i obțină transferul. Astăzi Butufeii ar fi mai necesar ca oricînd campioanei noastre, din rîndul căreia nu vor putea juca la Nottingham trei fundași... La fel se poate spune și despre înaltașul central Iamandi, de la Delta Tulcea, un alt jucător aflat în discuție, ca și despre încă doi, trei jucători din categoriile inferioare, cum ar fi Mărgineanu de la Cugir, pe care F.C. Argeș intenționează să-i transfere. E rîndul federației să-i spună cuvîntul, ajutînd efectiv campioana noastră. Jucătorii pe care i-am numit aici, văzuți și plăcuți de F.C. Argeș de mai multă vreme, vor trebui nu numai să joace în echipa piteșteană, dar și să rămîna la clubul argeșean, după încheierea severului

examen în fața lui Nottingham. Numai așa se vor cunoaște roadele acțiunii de sprijinire a campioanei!

În ceea ce-l privește pe Dobrin, acesta ne-a promis nici mai mult, nici mai puțin decît „meciul vieții”, dintr-o viață fotbalistică și așa încercată de o mulțime de mari succese. Noi avem încredere în Nicolae Dobrin se va ține de cuvînt!

DUMITRU GRAUR

STEAUA

**„Un meci nu este
niciodată
dinainte jucat”**

Pe Gheorghe Constantin, antrenorul echipei Steaua, l-am întâlnit duminică trecută la cuplajul de pe „Republicii”. De data aceasta însă, într-o postură mai puțin obișnuită, aceea de spectator la un meci de fotbal. Alături de el, în aceeași postură, citiva jucători ai echipei pe care o antrenează. Cu amabilitatea-i binecunoscută, „profesorul” ne-a răspuns la câteva întrebări. Iată-le:

— Tovarășe Constantin, care sînt șansele echipei Steaua în confruntarea cu Nantes?

— Aceleași ca și ale echipei franceze.
— Adică?

— Vreau să spun că un meci nu este niciodată dinainte jucat.

— Firește.

— Șanse au și francezii, șanse avem și noi. Pe teren, în ambele partide vor fi cîte II jucători în fiecare echipă. Depinde, în principal, de noi să obținem calificarea.

— Să înțeleg că pronosticați victoria echipei pe care o antrenați?

— Pronosticuri nu-mi place să fac. Îmi place, în schimb, și cred că sînt în asentimentul jucătorilor mei, să facem totul pentru obținerea unui rezultat de prestigiu în acest al doilea tur al Cupei Cupeilor.

— Cum pregătiți, tovarășe Constantia, această dificilă confruntare cu una dintre cele mai puternice reprezentante ale fotbalului din țara cocoșului galic? Ce probleme aveți în cadrul echipei, ce noutăți?

— Ne pregătim cu mult calm, cu încredere în forțele noastre. Personal, mă bucur că Iordănescu și-a reluat antrenamentele și va putea juca în cele două partide. Nu tot atât de bucuros sînt și de faptul că Sameș a făcut o întindere musculară. Prezența lui în echipă este incertă pentru prima manșă a dublei întîlniri cu

Nantes. În rest, toate bune și sperăm să fie așa și după a doua întîlnire cu francezii.

— Dar despre ceilalți componenți ai lotului ce ne puteți spune?

— Sînt mulțumit de forma constantă bună a tuturor celorlalți jucători, cu o notă în plus pentru Dumitru, Agiu și Marcel Răducanu.

— Știm că zilele trecute Steaua a susținut o partidă amicală cu selecționatul Bulgariei, la Vraja. Cum a fost meciul?

— Bun, pentru noi. Fortînd puțin, puțteam obține chiar victoria. Dar nici așa 1-1 nu-i de color. Oricum, a fost o verificare utilă, mai ales că am jucat în deplasare.

— Despre F. C. Nantes ce ne puteți spune, tovarășe Constantin?

— Prea multe nu vă pot spune. Știu că este o echipă puternică, cu jucători de valoare, de mulți ani ocupantă a unui din primele locuri în campionatul francez. La ora actuală este pe locul 3, în duminica trecută a făcut meci egal, 1-1 în deplasare, la Lille. Mai multe voi ști după ce voi vedea filmul pe care Victor Dumitrescu, fostul jucător al C.C.A., i va face la fața locului, la Nantes. Atunci vom pregăti în amănunt ambele partide.

— Partide ce se vor încheia totuși prin calificarea cui?

— A echipei care va înscrie mai mulți goluri. Vreau ca această echipă să fie Steaua.

CORNEL CATANA

DINAMO

**Dinamo nu se mai sperie
de „firmă”**

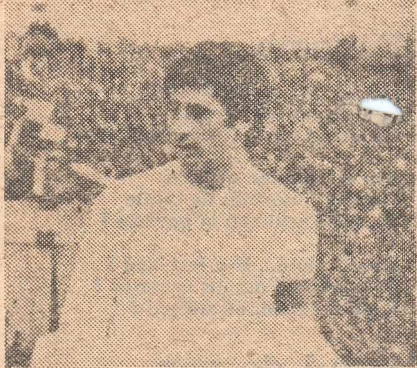
Imediat după ce a aflat că sorții le-au hărăzit dinamoviștilor o reprezentanță a fotbalului saxon, Angelo Niculescu s-a bucurat, mai ales că echipelor românești, în genere, le convine jocul vest-germanilor. Lucru pe care l-a discutat și cu jucătorii. Sore a fi mai convingător, le-a amintit de rezultatele naționale obținute în compania echipei R.F.G., cit și faptul că Dinamo a condus cîndva pe F.C. Köln cu 2-0 în deplasare. Sigur, Eintracht Frankfurt este o echipă de prim rang, nimeni nu contestă, cu bună carte de vizită, și păstrează întru totul caracteristicile fotbalului vest-german și ale fotbalului modern — angajament fizic dus pînă la limitele maxime ale posibilităților umane și o disciplină de joc de invidiat. Cunoșcînd bine acest adevăr, profesorul Tănase

Dima, cel care în 20 octombrie îi va urmări la lucru pe viitorii adversari într-un meci acasă cu M.S.V. Duisburg, a avut amabilitatea (spre deosebire de „Angelo” care ne-a cam repezit) să ne declare: „Eu am zis demult și mă repet — ne calificăm. Dinamo București are și ea un palmares internațional deosebit, o carte de vizită ce o obligă să abordeze întîlnirile cu adversari valoroși de la egal la egal. Are dreptate și Cornel Dinu cînd spune că în ultimii ani echipele românești au cedat mai mult în fața firmei adversarilor decît a posibilităților reale ale formațiilor cu care s-au întîlnit în teren. Fiecare jucător își dă scama ce-ar putea să însemne pentru ei, pentru echipă, eliminarea Eintracht-ului. Mai adaugă că Dinamo știe să lupte, știe să-și valorifice potențialul și calitățile. Totul este să dispunem pentru dubla întîlnire de jucătorii accidentați”.

Constantin Petrea, fostul arbitru și actualul vicepreședinte al clubului dinamovist, își manifestă încrederea în posibilitățile de calificare și ne mărturisește că singura pledică ar fi indisponibilitățile datorate manierei de arbitraj din campionatul nostru care lasă friu liber jocului dur. În meciurile de pînă acum am

plătit un tribut greu. De la meciul cu Steaua nu joacă Ghiță și se resimte Mulțescu, de la Craiova are entorsă Custov, iar Ion Marin este, se pare, destul de greu de recuperat. La Pitești au ieșit pe tușă Stănescu și Moldovan. Mai recent, în întîlnirea cu Clujenii ne bucuram pentru evoluția lui Dudu Georgescu. A demonstrat în ultima vreme că-i renăscuseră vechile ambiții, dar se vede că ne-am bucurat prea devreme din moment ce fundașul clujean Mureșan l-a călcat pur și simplu în picioare. De un tratament asemănător s-a bucurat și Sătmăreanu. Ca fost arbitru, Constantin Petrea ne zice că ar greși dacă ar spune că au fost devalorizați pînă acum de arbitri, dar trebuie făcut ceva pentru curmarea violenței și credem că așteptăm.

După cum se vede, nu încrederea în propriile forțe lipsește în tabăra dinamoviștilor. Ei au serioase probleme cu starea de sănătate a jucătorilor, incit obiectivul lor în această perioadă nu pare deloc minor: menținerea formei sportive, refacerea și îmbunătățirea potențialului jucătorilor de rezervă și accidentați. Dudu Georgescu a fost văzut de dr. Tomescu, medicul echipei naționale, și are contuzie pe ligamentul interior sting cu un

semiblocaj articular.

Rămîne de văzut dacă necesită operație de menisc sau nu. Se mai speră în recuperarea lui Sătmăreanu și Ghiță.

În poartă va fi cu siguranță Ștefan, pentru că e rîndul lui și în rest formația din ultimele întîlniri plus ce va recupera doctorul Ciortea.

ION PREDOȘANU

„U” CRAIOVA

**„Calificarea
se va decide la Craiova”**

— Tovarășe Valentin Stănescu, cum merg antrenamentele?

— Care antrenamente?

— Cele ale Universității Craiova înaintea partidei cu Leeds United!

— Antrenamente e un fel de-a zice, 13 din jucătorii Universității fiind convocați în loturile reprezentative. 6 la A, Ticleanu la B, alți 6 la Tineret, aceștia urmînd să revină acasă abia joi, în preajma meciului de campionat, de la Baia Mare. Au rămas la Craiova numai Lung, Purima, Donose și Beldeanu, cu ultimul făcîndu-se o mare nedreptate!

— În ce sens?

— Dintre mijlocașii mei, Beldeanu e cel mai în formă și tocmai el n-a fost luat în seamă de selecționeri! Pe de o parte, e rău, pe de alta, dacă mă gîndesc mai

mult, e bine, dîndu-mi siguranța că măcar Beldeanu, piesă foarte importantă în jocul echipei, va fi valabil pentru partida cu Leeds. Accidentarea oricărui din ceilalți ne-ar crea probleme, dar mai bine să nu se întîmple așa ceva!

— Firește că mai bine. În altă ordine de idei, ce știți despre oaspetele de miercuri al Craiovei?

— Mai nimic. Am citit că, pentru meciul Anglia—Irlanda, Leeds n-a dat decît un jucător național, pe fundașul Trevor Cherry, dar asta, ca să fiu sincer, nu mă liniștește cîntec știe ce. Leeds reprezintă una din grupările de elită ale fotbalului englez, practicînd un joc de mare angajament fizic, în viteză, stil care, în general, nu prea convine jucătorilor români. Nu uit, chiar dacă dătele de azi sînt, firește, altele, că Leeds a surclasat, cu ani în urmă, pe Rapid, învingînd-o cu 5-0 acasă și cu 3-1 la București.

— Asta s-a petrecut, dacă nu greșim, în 1972—1973, în Cupa cupelor. Mai erați antrenor la Rapid în anii aceia?

— Nu mai eram, trecusem la națională. Mi-aduc aminte că, fiind trimis de federație să urmăresc o partidă între Liverpool și Dynamo Dresda, reprezentativi

va noastră fiind înaintea meciului cu R.D.G., iar Dresda dînd o mulțime de internaționali, am încercat să ajung la Leeds, unde juca Rapidul. N-am reușit, exceptînd finalele continentale transmise de televiziune, s-o văd niciodată la lucru pe viitoarea adversară a Universității. Sînt însă șanse să fac acest lucru simbătă, chiar cu riscul de a lipsi de la Baia Mare.

— Tovarășe Stănescu, n-o să vă ascundem faptul că specialiștii acordă lui Leeds prima șansă în confruntarea cu Craiova. Împărtășiți această opinie?

— Nu.

— Ce aveți în vedere cînd spuneți un nu atât de răspicat?

— Valoarea și forma echipei pe care o antrenez.

— Ce-i cu Marcu, am auzit că a fost operat de menisc și că a reluat pregătirea, nu-i așa?

— A fost operat, operația a reușit, dar Marcu mai are pînă să reîntre. Probabil la primăvară.

— O ultimă întrebare, tovarășe Valentin Stănescu, la care așteptăm un răspuns tranșant. Ce șanse are Craiova să elimine pe Leeds United?

— Aceleași șanse pe care le are Leeds United să elimine pe Craiova! Se va juca, sînt convins, de la egal la egal, calificarea urmînd să se decidă la Craiova! O victorie acasă la 2-3 goluri diferență ne-ar întări moralul, trecîndu-ne în turul 3.

— Așa să fie, tovarășe Stănescu, vă dorim mult succes!

— Vă mulțumesc.

ANDREI GEORGESCU

„Despărțirea mea de Gloria a fost intenționată”

- Ce aveți de spus, Puiu Ionescu?

- Mă consider nedreptățit. Federația a luat o notă fără precedent, ridicându-mi dreptul de a mai antrena până la iulie viitor. Există tot felul de cțiuni prevăzute în Regulamentul de cționare al antrenorilor, dar niciuna este trecută pierderea dreptului de nca, chiar pentru o perioadă limitată. Mă consider că la Buzău nu mi s-a pot face meseria așa cum trebuie, lipsa sprijinului din partea conducerii clubului. Indisciplina se accentuase, fie- o făcea cam ce vrea, practic scăpa- o echipa din mână și nici nu întrevem- o posibilă schimbare.

- S-ar fi putut interpreta și altfel: ați lăsat echipa la greu!

- N-a fost așa. Am avut rezultate între cele mai bune cu Gloria. Am promovat-o și am menținut-o în „A”. Mă promovau trei jucători la loturile naționale, pe Stan, care a jucat în echipe reprezentativă la 30 de ani, pe Ivana juniori și pe Nicolae la „olimpici”. Măzi în lotul primei echipe naționale, după mine. Gloria nu mai era capabilă să facă progres. M-am întors numai pentru a interveni în federația și mai cu seama primul-vicepreședinte al ei, Nicolae Ionescu, care m-a amenințat cu suspendarea din viața sportivă în cazul că nu îmi supun hotărârii Biroului federal. Ce a mai, știți foarte bine...

- Aș vrea totuși să cităm din memoriile C.J.E.F.S. Buzău, în care acuzațiile vă se aduc nu sînt deloc ușoare. Spre exemplu, după ce vi se acordă unele prerogative în promovarea echipei și în comanda ei în turul campionatului precedent, în continuare se spune: „...rezultatele antrenorului Ion Ionescu urmăresc să determine conducerea clubului să renunțe la serviciile lui. În susținerea acestei afirmații menționăm că antrenorul părăsește de la antrenamente sau le promitează la ore nepotrivite, în funcție de mersul antrenamentelor, abuziv de naționali. De asemenea, nu respectă indicațiile federației privind numărul de antrenamente săptămânale, durata și intensitatea acestora, precum și refacerea jucătorilor după efort, deficiențe care au fost puternic evidențiate în toate cele 9 etape de campionat”. Ce ziceți?

- Este real, dar cu mențiunea că nu m-am procedat în acest fel în mod intenționat, ca să pot să plec. Dealtfel, tot așa m-am procedat din momentul în care am părăsit la Gloria, mă refer la programul de antrenamente și la intensitatea lor, și rezultatele cunoscute. Mai departe...

- Mai am raportul antrenorului Ștefan Coidum, care a urmărit pe Gloria ca imis special al federației. În el se susține că nu respectați indicațiile F.R.F. cu privire la numărul și intensitatea antrenamentelor, că lipsiți în mai toate zilele săptămânii de la antrenamentele de di- vineață, lăsându-l pe secund să le conducă. Minte Coidum?

- Nu, nu minte — dar am mai susținut că acesta este stilul meu de muncă. Mă spus asta și în Biroul federal, lucru care l-a făcut pe Nicolae Irimie să ceară mi plus. față de sancțiunile dictate, discu- ura mea în Colegiul central al antre- orilor. În privința calificării profesio- ale, reamintesc că sînt absolvent al coli superioro de antrenori de la Köln, ieru pe care ar fi trebuit să-l cunoscă tovarășul Irimie!

- Mai se spune în raportul lui Ștefan Coidum, textual: „Desi i-am solicitat antrenorului Ion Ionescu documentele de tanificare și evidență, acesta nu mi le-a us la dispoziție, deoarece ele nu există. a recomandarea F.R.F., am cerut ca ele să fie întocmite din momentul începerii antrenorului, dar nici în prezent nu le-am primit!”

- I-a arătat Obrisan, secundul meu, ateu și a văzut tot programul nostru. Coidum a scris „văzut” și a semnat. În ea ce mă privește am un caiet cu 190 le conspecte de lectii, dar n-am consi- lerat necesar să i-l arăt lui Ștefan Coidum...

- Mai zice așa: „...Ba mai mult, a afirmat că: „Echina se comportă slab pentru că a fost obligată să respecte ci- tel săptămânal elaborat de F.R.F. și că el din Colegiul central al antrenorilor nu au avut cont de particularitățile psi- o-individuale ale jucătorilor de la F.C. Gloria Buzău”. Recunoașteți această afirmație?

- N-ar fi fost rău s-o fi spus-o, dar n-am afirmat niciodată așa ceva!

DUMITRU GEORGE

Am infățișat opiniile antrenorului Ion Ionescu noului președinte al clubului Gloria, inginerul Nicolae Vasilescu. Vorbind în numele conducerii clubului, acesta ne-a adus la cunoștință că reproșurile formu- late de Ion Ionescu sînt nefondate, fostul antrenor avînd asigurată, la Buzău, toate condițiile spre a-și practica meseria. Totodată, ni s-a spus că F. C. Gloria își însușește punctul de vedere al Biroului fede- ral, apreciînd sancțiunile luate drept justificate, ca o consecință fi- rească a unui mod de lucru defec- tuos, lipsit de seriozitate și profesio- nalism.

Minus 30 de grade la Elsinor

Prima...

...piesă care mi-a fost dat să văd pe lumea aceasta a fost „Hamlet”. ...La vechiul Național craiovean, care a ars de la un amărît de ciortan fript pe primus, la pod, de îngrijitorul teatrului. Nu mai știu de era ziua de Blagovestenie.

Îmi reamintesc sala, armonioasă, cocheta, etajată, aprinsă scînteietor, să-mi năucească copilăria. Am nimerit din întâmplare și mai ales ca să contrazic disciplina școlară care ne interzicea reprezentațiile serale, fiind permise doar mincele în grup. Înfricoșat peste măsură, m-am coccolosit în ultimul rînd al gale- riei, sub grindă. Sfielnic, vinovat, ca și cum aș fi furat ceva, ca urmărit pentru comisa rea faptă. Habar n-aveam de Shakespeare și de aforismele lui... Ne- îndoiros, trăgeam pe sfoară cerbicia das- călilor, amarnic de tenaci cu anii mei puțini.

Cînd...

...s-a făcut intineric — persistînd doar candelile de la iesirile de serviciu — m-am încercat să văd bine peste cape- tele celorlalți. Liniștea sălii înălțînd pe- retele despărțitor, am dat peste un mis- terios univers: n-aveam cum ști că esplanada de la Elsinor și costumul cer-

nit al lui Hamlet imi vor influența în- treaga existență... Stropul de viață care se mai ținea în mine, palpitînd lîngă ta- van, mi l-a absorbit hăul, cufundat în penumbră, al scenei. Pe esplanadă vijăia vîntul, se îndesa negura și se tirașu du- huri... Această vrăjitorie de miez de noapte m-a uluit, pe dată, și mi s-a făcut frică. Mai ales că de nicîieri nu venea o vorbă. Tăcerea întirziînd, m-am ațintit mai tare, neînțelegînd ce se întimplă. Disparuseră ceilalți spectatori. Singur, așteptam ceva să mă copleșească...

- Cine-i acolo? Îmi sparge înarmăru- rirea o voce de jos, din scenă.

Aș răspunde, dar n-am grai, sînt pierit...

Răspunde Francisco, cel ce urmează să fie schimbat din gardă de către Ber- nardo, pe terasa de la Elsinor...

- Nu, tu să-mi răspunzi: oprește-te și dă lozinca.

- Trăiască regele!
Aceste două personaje m-au introdus în universul miraculos al teatrului, de- cisiv pentru ascendența culturii: după cum reoli-ile citate sînt primele ce mi-au sunat teatral, fără ca vrednă copilăria mea să le socotească floare la ureche, deschizîndu-mi făgașul înfricoșătoarei omenesți tragedii.

Șaizeci de ani...

...au trecut, în cap — și peste cap — de la acel „Hamlet”... N-are importanță că viața, parsivă, a sters, în pulbere, toate

visele copilului spurcat de blestemul tea- trului odată cu îndepărtatul spectacol. Chiar dacă timpul n-are cum face drum întors, uite că Francisco și Bernardo continuă dialogul, și reprezentăția imi dă în ochi, aievea. Se desfașoară neînțeleasă, însă măreață, covîrșitoare. Cu mîntea-mi puțină prind de veste că fantoma e tot chichirezul... Pe treptele ce dau în pu- blic, Hamlet își frînge trupul, se zbate la vorbele tatălui, rostite prelung, dintr-altă lume. Cînd urmează de fum se tot duce, le urmează îndîrjit, nu iese din ele. Prin sălile castelului, în iatacul regi- nici, la cimitir, mantia lui îndoliată flu- tură pe toți și toate... Singuri actorii, complici, scapă. Am să afla mai tîrziu — de la alt interpret — că eram înțreptății: „ei sînt cronica prescurtată a vremuri- lor”.

Dar vine pariul, duelul. („E un ordin al providenței, cînd cade o vrăbie”) Ne- cîinstit, muțat în venin. Urmează asaltul de arme. Mi se tulbură definitiv înțele- gerea.

Măcelul născut de nebunie, de dreaptă răzbunare și chin, singeroasa tragedie, îl atinge și pe prinț. Drept care, Portin- bras îl urcă pe scut, înfășurat în aceeași mantie cernită, pleoapă a morții... Credincios, îl petrece Horatio; și nu-mi mai dă în priviri decît mantia neagră, care se tot duce...

Ajuns...

...acasă, după reprezentăție, am găsit ușa zăvorâtă. Să-mi pună la punct haimana- licul, asprimea părințoasă mă lăsase afară, în zăpadă.

N-am îndrăznit să ciocnesc. Vîntul ascuțit lua în gură înghețul, sărîndu-mă cu buze de mort. Ale sărmanului Yorick, din piesă...

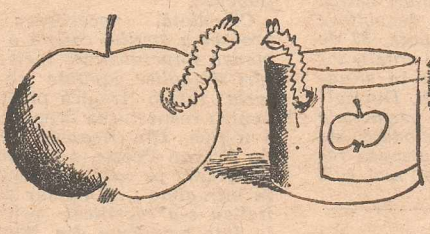
N-aveam nici măcar complicitatea ste- lilor, pierdute și ele în cerul de pîclă...

A trebuit să plătesc neîmăcerarea pri- mului spectacol — marea creație a ex- traordinarului Al. Dem. Dan, în „Ham- let” — cu o dirijabilă de minus 30 de grade, pînă la ziuă...

GABY MICHAILESCU

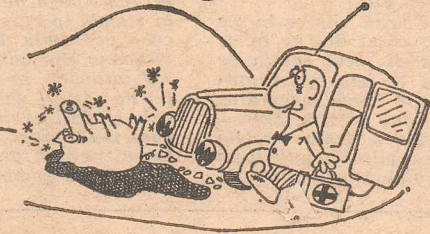
Racul

VINCZE LASZLO

CIOȘU

MIHAI MATEI

Unui critic

Un critic cu coloana vorbii frîntă,
Ce-și procură, prin umblet la Paris,
O strună ce pe alte strune cîntă
Ar vrea să-mi vadă versul interzis.

Așa o spune, doct, prin cancelarii
Poftind cu ochii-o fustă de studentă
Fînuleț ins ce-ntrece mōcelarii
Cînd e să-și afle partea... oferentă.

Bătu mai ieri, cu perfidii, mătōnii
La pragul casei mele, secătura,
Sincronizat acum, cu vechi aîngăanii,
Și-arată lumii belicos dantura.

Negustorînd de ani de zile verbul,
Cădelnițînd, de-i mirosea profitul,
Își crede pus pe frunte, vesnic, herbul
Mimînd pe omul pur, pe neofitul.

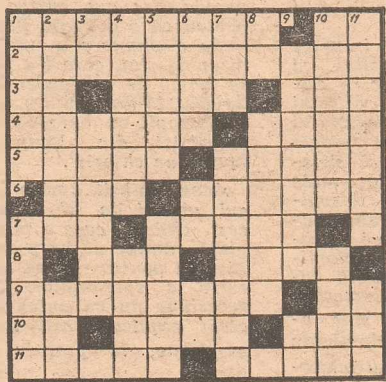
Se-abat puhoi fetide vorbe cînd
Își lasă ochii către mari azeri.
Un fel de tristă larvă, tulburînd
Curata apă-n silnice monezi.

Își urcă vorba de diac în stranō
Cel critic cu coloana vorbii frîntă
Purtînd de mult, ascunsă sub sutanā
O strună ce pe alte strune cîntă.

L-am condamnat la cea mai grea osîndă,
Strigîndu-i, să se-audă: „Pie! satanā!”

NICOLAE DRAGOȘ

Punct și de la capăt

ORIZONTAL: 1) Băgat cu sila pe git — O mie și una! 2) Pus pe roate noi. 3) Inscrise în cerc! — Ziua cea din urmă — Semn de bătrînețe verde. 4) Adeziune cu multă căldură — Atracție pentru vevețe. 5) Ordin pen- tru broaște — Intrecere în cadrul Da- ciadei. 6) Acord în lumea gizelor — Personaje care ies în evidență. 7) Le- gat de un tur în Turcia! — Cîntă la cea mai mică invirteală (pl.). 8) Uit... de la gură pînă la mină! — N-au nici o lipsă. 9) Intrare în diplomație — Aliniere la stînga! 10) A cere cu două capete! — Șarpe de mătase — Mu- țat la centru! 11) Îți scot dinții din gură — Strimtoare fără nici o ieșire.

VERTICAL: 1) Indică gradele — Element de acoperire. 2) Găini moțate ieșite la vinat — O haină ca multe altele. 3) Primii stropi de rouă! — Confectionate... la timp. 4) Au unele mijloace — Loc de curte la... moldo-

veni (od.). 5) Asigură existența lui Papă-Lapte (pl.) — Bat în picăturile pline de orgoliu. 6) A prelungi pos- tum existența peștilor — Al treilea solo — În fruntea bucatelor! 7) Ion Anapoda! — Ni se dau în ajutor, la nevoie. 8) Nimerit în cap! — Sector de prelucrare a... laptelui și mierii. 9) Lăsat odinioară în garanție — Rupt la mijloc! 10) Date la gunoi — Indi- cativ prezent. 11) Rezultatul concentra- rii — O ține numai într-o fugă.

ANDREI CIURINGA

Dezlegările careului „La pescuit” a- părut în numărul trecut: PASTRĂVI; C; ATERINA; AH; LIPAN; TIRI; APIS; ZORIT; MIE; PISICI; IT; COD; MIC; D; SARATI; I; AVAT; RACI; ALIPIT; CF; OSARI; RARA; SEU; SCALAR.

Terorismul internațional pe banca acuzării (I)

● Printre temele de larg interes discutate de actuala sesiune a Adunării Generale a O.N.U. se numără una a cărei simplă denumire oficială îi dezvăluie incontestabila complexitate: „Măsuri menite să prevină terorismul internațional care pune în pericol, sau distruge vieți umane inocente, sau compromite libertățile fundamentale, precum și studierea cauzelor profunde ale formelor de terorism și ale actelor de violență care își au originea în mizerie, decepții, nemulțumiri și disperare și care determină anumite persoane să sacrifice vieți omenești, inclusiv propria lor viață, pentru a încerca să introducă schimbări radicale”. Această temă este completată printr-un punct de sine stătător intitulat: „Elaborarea unei Convenții internaționale împotriva luării de ostilități”.

Ideea fundamentală de la care a pornit Adunarea Generală în examinarea acestor subiecte a fost definită de însuși forul plenar al Națiunilor Unite, care s-a declarat profund neliniștit în fața actelor de terorism internațional care se produc din ce în ce mai frecvent și care provoacă pierderi de vieți omenești nevinovate. A fost recunoscută în același timp importanța cooperării internaționale pentru elaborarea unor măsuri de natură să împiedice efectiv producerea unor atari acte, precum și însemnătatea studierii cauzelor lor profunde, în vederea găririi unor soluții juste și pașnice cât mai rapide cu putință. Realitățile vin să confirme valoarea și actualitatea acestei teze a Națiunilor Unite. Numai în anul 1978, aproximativ 300 de persoane au fost ucise în cursul unor incidente atribuite activităților teroriste, iar deturarea mijloacelor de transport, răpirile, exploziile cu bombe, precum și asasinările continuă să ducă la pierderea de vieți omenești nevinovate. Faptele adevărate aprecierea dată în cadrul O.N.U., potrivit căreia terorismul internațional se dovedește a fi unul dintre fenomenele cele mai tragice ale epocii actuale. Actele de violență și terorism prejudiciază viața, sănătatea, bunăstarea și securitatea unor persoane cu totul inocente, ele tulbură activitatea economică și socială cotidiană, creează un climat de suspiciune și teamă între state și popoare, determină deseori reacții violente, care sporesc incoerdarea și ostilitatea. Este recunoscut, totodată, efectul nefast al unor asemenea acte pe planul raporturilor dintre state, intrucit ele compromit rezultatele multor ani de strădăni pentru dezvoltarea unor relații de cooperare sau pentru reglementarea prin mijloace pașnice a diferendelor dintre state.

Două comitete speciale ale Adunării Generale a O.N.U., cărora le-a fost încredințată examinarea problemelor privind combaterea terorismului internațional și elaborarea unei convenții împotriva luării de ostilități, au ajuns la concluzia că, prin cultivarea forței și violenței, activitățile teroriste amenință însăși securitatea internațională. Neșind drepturile fundamentale, politice și economice, ale omului, primejdiind vieți umane, destabilizând sistemele sociale interne ceea ce constituie un grav pericol pentru pacea și securitatea internațională, aceste acte sînt

contrare principiilor coexistenței pașnice, raporturilor amicale dintre state, reglementării pe căi pașnice a diferendelor dintre state, precum și în totală incompatibilitate cu principiul neamestecului în treburile interne și cu celelalte norme și principii ale dreptului internațional public.

CORESPONDENȚĂ SPECIALĂ DE LA NAȚIUNILE UNITE

Analiza consecințelor actelor de terorism evidențiază faptul că acestea compromit activitățile diplomatice ale statelor, pun în pericol viața reprezentanților politici, creează obstacole în calea desfășurării normale a raporturilor internaționale, ceea ce este în detrimentul cooperării și înțelegerii între țări și popoare. Terorismul internațional constituind una din problemele complexe ale epocii noastre, se apreciază că el ar trebui să fie examinat în cadrul unor acțiuni mai vaste, menite să ducă la statonricirea unor relații internaționale democratice, de tip nou, precum și în contextul luptei pentru eliminarea forței și a amenințării cu forța din raporturile interstatuale.

Condamnarea actelor de terorism s-a făcut în cadrul comitetelor amintite în termeni lipsiți de echivoc, arătându-se că terorismul nu trebuie să-și găsească nici un loc în societate, deoarece el se materializează în acte barbare, antisociale și inumane care merită să fie stigmatizate de toate popoarele iubitoare de pace. Nimic nu ar putea îndreptăți o vârsare de sânge gratuită, sau distrugerea unor bunuri aparținând unor victime nevinovate. Mobilul unor crime nu poate fi luat în considerare, chiar dacă el oferă uneori anumite circumstanțe atenuante pentru determinarea pedepsei cuvenite.

În același timp, reprezentanții unui mare număr de state au subliniat cu tărie inadmisibilitatea unei interpretări exagerate a noțiunii de terorism internațional

prin aplicarea acesteia luptelor de eliberare națională, actelor de rezistență împotriva agresorului în teritoriile ocupate de acesta, ca și manifestărilor oamenilor muncii care se ridică la luptă împotriva oprămirii și exploatării. S-a arătat că asimilarea acestor activități cu terorismul internațional ar constitui o ofensă la adresa mișcărilor naționale și sociale care luptă pentru aplicarea principiilor nobile apărute de însăși Organizația Națiunilor Unite. S-a reamintit, cu acest prilej, că organizația mondială a evidentiat în numeroase împrejurări legitimitatea morală și politică a luptei de eliberare națională dusă de popoarele asuprite, prin toate mijloacele de care dispun, această luptă fiind conformă cu principiile Cartei Națiunilor Unite. Așa fiind, trebuie să se facă o distincție foarte clară între lupta de eliberare națională și actele de terorism care nu au nimic în comun cu lupta de rezistență împotriva ocupației și colonialismului, această ultimă formă de luptă intrând în categoria conflictelor armate ale căror regim juridic este clar definit de dreptul internațional public.

O dezbateră responsabilă nu se putea însă mărgini la definirea sau descrierea unui fenomen și la stigmatizarea efectelor sale. Reprezentanții statelor au făcut eforturi pentru identificarea cauzelor terorismului, pentru ca, acționând în scopul eliminării lor, să se poată ajunge la extirparea unui flagel care ofensează conștiința umană. Printre cauzele profunde ale practicării terorismului internațional au fost menționate rasismul, politica de agresiune, ocupația străină și urmările acesteia. S-a reliefat, cu acest prilej, ideea că terorismul nu poate fi separat de situațiile care generează și tolerează nedreptățile, inegalitatea, aservirea, oprămiră și exploatarea, deoarece el este „corolarul ineluctabil” al unor atari stări de lucruri. Eliminarea unor asemenea situații și cu deosebire a colonialismului, a discriminării rasiale, a agresiunii directe sau indirecte, a amestecului în treburile interne, a diversității și a altor fenomene care tulbură dezvoltarea independentă a țărilor sau duc la destabilizarea guvernelor lor, precum și eradicarea altor forme de dominație și exploatare reprezintă o sarcină fundamentală a comunității internaționale. Aceasta presupune neapărat elaborarea unor principii și fixarea unor obiective care să faciliteze lichidarea cauzelor care generează actele de terorism internațional.

Dorind să contribuie la progresul lucrărilor din cadrul O.N.U. în scopul combaterei terorismului, un grup de țări în curs de dezvoltare au încercat, printr-un document de lucru prezentat anul acesta, să sistematizeze „inventarul” cauzelor profunde care „alimentează” dezvoltarea terorismului internațional. În prima categorie de cauze sînt enumerate cele cu caracter preponderent politic printre care: colonialismul și menținerea dominației coloniale; rasismul, discriminarea rasială, politica de apartheid și genocidul; agresiunea, folosirea forței contrar Cartei Națiunilor Unite și violarea independenței politice, a suveranității naționale și a integrității teritoriale a statelor; ocuparea de teritorii străine și dominația străină asupra acestor teritorii și a popoarelor lor; amestecul în treburile interne ale altor state; teroarea în masă asupra unor popoare, în vederea impunerii unei dominații; fascismul și neofascismul; politica expansionistă și de hegemonie.

IOAN VOICU ■

New York, octombrie, 1979.

Reuniuni ministeriale, ample sondaje sociologice, emisiuni de radio și televiziune, comentarii de presă sau volume docte tratează, în majoritatea țărilor occidentale, un subiect care pare instalat durabil în virful priorităților fiecărui sezon, an, deceniu: șomajul.

Racilă-cheie intercalată într-o suită suficient de bogată de alte racile-cheie, șomajul nu mai poate fi consemnat ca o epidemie socială izbucnită conjunctural, ci o realitate dramatică și statonrică a sistemului occidental, o boală cronică în stare să facă ravagii printre toate generațiile. Muncitori calificați sau nu, tehnicieni, experți cu state de serviciu ultraonorabile, tineri ieșiți din licee sau facultăți, virșnici, în sfârșit, gama completă a forței de muncă din țările capitaliste este puternic afectată de recurile succesive ale economiei occidentale. Cifrele care consemnează neutilizarea, totală sau parțială, a miinii de lucru, conturează un grafic continuu ascendent, dealțel singurul avind un unghi atit de constant dintre toate cite exemplifică nivelul de trai sau șansele potențiale ale fericirii pe cap de locuitor...

La începutul acestei toamne, la Bruxelles a fost dat publicității un raport al Pieței comune care a precizat, cu o concizie mohorită, că rata șomajului a crescut în țările membre ale organizației cu 4,1 la sută față de aceeași perioadă a anului trecut. Se relevă că armata dezmoșteniților a atins recordul de 6 milioane de oameni, un fel de prag psihologic al

inutilității fortuite, tot atit de grav sau poate mai grav decit spargerea recordurilor la prețul unciei de aur.

Oamenii costă din ce în ce mai ieftin, aurl din ce în ce mai scump, și jocul acesta de echivalențe în bani nu reprezintă altceva decit macerarea valorilor unui sistem întreg. Desigur, pentru toate relele există și o explicație, uneori un alibi și alibiul principal al dă-

roul Internațional al Muncii, din totalul de 700 milioane de persoane care constituie, în prezent, forța de muncă activă în statele în curs de dezvoltare cu o economie de piață, 33 de milioane sînt șomeri totali, iar 250 milioane se află în situația de șomeri parțiali. Din calcule au fost excluse persoanele care n-au avut nicio dată de lucru, nefiind prin urmare reținute ca șomeri și nici cele

lor, ce contravin adesea situației reale și necesităților de progres ale statelor în care acționează.

Citeodată, necesitatea de progres a omului capătă o asemenea impetuozitate încit gesturi simbolice capitale se înscriu într-o tragică pledoarie pentru respectarea dreptului de a munci. Din Neapole, Agenția France Presse a transmis o telegramă pe care o consemnez în intregime: „Un tinăr șomer italian s-a sacrificat prin foc, în fata primăriei din Neapole, de teamă că va fi evacuat din sărăcăcioasa sa locuință. Starea sănătății sale era disperată. Angelo Oneto, 27 de ani, căsătorit și tatăl a doi copii, este unul din cei 16 000 de șomeri pe care-i cunoaște Neapole, capitală a șomajului din Italia. Angelo nu avea decit o singură certitudine: sărăcăcioasa sa locuință (o cameră, fără pat) pentru care nu plătea chirie pentru că o ocupase ilegal. De unde o plîngere a unui organism de stat, care l-a făcut să se teamă de evacuare. Obsedat de această amenințare, șomerul s-a stropit cu benzină în fata primăriei din Neapole și a aprins un chibrit”.

Acest chibrit aprins în pragul vârștei de 27 de ani, acest chibrit care a mistuit o viață, rămîne un corp delict de răsunset pentru crima de năruire a speranțelor. Nici o recesiune nu va putea fi suficient explicată atit timp cit zdrobește, la propriu, atitea vieți...

RADU BUDEANU ■

Oameni de prisos...

rilor afară în masă este recesiunea economică. Transformată în „oameni de prisos”, considerind această expresie ca un modul semnificativ pentru impactul general al șomajului în lumea occidentală, recesiunea produce, pe țări, următoarele tragedii cantitative: Italia — 1 512 200 șomeri, Marea Britanie — 1 475 000, Franta — 1 168 900, R.F.G. — 992 900, Belgia — 333 400, Olanda — 205 600! De partea cealaltă a oceanului, în Statele Unite, 5,9 milioane de persoane sînt considerate consumatoare asidue de ziare: citesc, zilnic, anunșurile cu oferte de serviciu... Dar nu numai țările puternic industrializate sînt afectate, în proporții îngrijorătoare, de acest flagel. Potrivit unui studiu publicat de „Le Courier de l'UNESCO”, pe baza datelor furnizate de Bi-

care își asigură subzistența prin diverse servicii temporare, astfel încit numărul real al șomerilor — totali sau parțiali — în statele în curs de dezvoltare este cu mult mai mare.

Această situație este, în mare parte, consecința faptului că structurile de producție în statele respective datează, cel mai adesea, din perioada regimului colonial, urmînd astăzi modelele imprumutate ce creează sisteme neadecvate situației reale din țările în curs de dezvoltare. De asemenea, trebuie avut în vedere faptul că în aceste state creșterea economică depinde într-o măsură covirșitoare de evoluția sectoarelor industriale, care sînt aproape în întregime dominate de marile societăți multinaționale. Or, acestea promovează o politică proprie intereselor

Ochii și urechile lumii

Clepsidră de toamnă

„Măsurătorile făcute de sonde Pioneer-11 în timpul zborului peste planeta Titan au ucis definitiv speranța, temeinic susținută de-a gâsi pe acest satelit al lui Saturn o formă primitivă de viață. Compoziția atmosferică îndreptătea o asemenea ipoteză”.

Am închis citatul. „Ușa e deschisă în fiecare miercuri de la orele 19 la 22, simbăta între 15 și 22, în așteptarea lărgirii echipei de primire, ceea ce va permite activitatea și în alte zile ale săptămînii. Un aparat de emisie-recepție este bransat permanent pentru a da informațiile și a înregistra apelurile în număr de 450 pe lună. Micul pavilion de patru camere în care ascia Phoenix și-a ales locuința; la picioarele unui enorm turn modern a cărui imagine subliniază viața atit de dezumanizată că poate împinge oameni la sinucidere — este o sfidare aruncată marelui oras, singurătății și indiferenței anonimatului. În zilele de permanență, noul venit este întîmpinat ascultat și invitat să împartă cin de simbăta seara. Toti membri sînt egali între ei, nimeni nu judecă și nu condamnă nici pe celălalt și nici pe sine. Nu există specialiști care să pretindă că pot da soluții, doar oameni cu atit sensibilizați la problema sinuciderii, cu cit, odată, într-o zi, au fost ei însiși sinucigași”.

Am închis canalul. „În schimb, e aproape sigur că soțul Titanului este mult mai rece — fluxul razelor solare fiind la această distanță de o sută de ori mai slab decit cel care atinge Terra. Dar se putea totuși spera că un efect de seră ar fi putut crea în atmosfera înaltă, temperaturi îngăduind o activitate biologică. Măsurătorile lui Pioneer-11 exclud și această posibilitate”.

Am închis lacătul. „Asociația Phoenix este formată din bărbați și femei care au ars într-o zi și acum încearcă să renască. Obișnuții sînt în număr de o sută, de toate vârștele, de la 16 la 70 de ani, și de toate condițiile sociale. Ei se întilnesc în strada Baudricourt 65 (din al 13-lea arondisment parizian) de două ori pe săptămînă, pentru a se sprijini unul de celălalt în cazul unei grele lovituri, pentru a depăși o perioadă dificilă care nu trebuie privită ca o boală rușinoasă. Phoenix nu este un serviciu social sau medical ci o poartă deschisă, un loc unde fiecare „atențat la sine însuși” este primit și la rîndul lui „asiste pe alții, învățînd oamenii să se bizuie unii pe alții. Uneori asta este suficient pentru a înțelege deosebirea dintre viața și moarte”.

Am închis lumina. „Pioneer-11 a confirmat că Terra este o excepție în sistemul solar”.

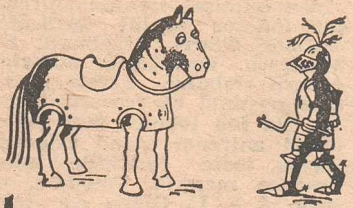
Am închis ochii, am deschis citatul:

„Simpozionul intitulat „Sin și durere”, organizat de Societatea internațională pentru studii afectivității mamare, a demonstrat pe larg că traumele psihologice se fixează puternic la sin, durerile apărînd acolo ca simptome ale conflictelor familiale și conjugale, ale angoselor, ale perturbației în relațiile dintre mamă și copil. Sinul poate fi socotit ca o răscruce a umanului”.

Am deschis cutia poștală și craniană, așteptîndu-te.

RADU COSAȘU ■

Lumea se amuză

(Din „AURORA” — U.R.S.S.)

Mondo umano?

Clementă pentru Rhodie

Deciziile s-au succedat cu rapiditate, ritm pe care l-au urmat și știrile destinate mass-mediei. Luni, 8 octombrie a.c., s-a pronunțat sentința în procesul lui Eschel Rhodie, fostul secretar al Ministerului sud-african al Informațiilor, cel care a fost creierul utilizării fondurilor secrete și care, refugiat în străinătate, a dat cele mai multe detalii despre „filiera sud-africană” și protagoniștii ei principali. Numai că Franța l-a extrădat cu promptitudine iar, la Pretoria, lui Eschel Rhodie i s-a intentat proces pentru „neregulii în manevrarea fondurilor secrete”. Sentința amintită îl priva de libertate timp de șase ani pe Rhodie. Evident, nici vorbă de vreo precizare a locului unde urma să fie deținut și cu atât mai mult n-a intrat în discuție sinistru închisoare de pe insula Roben Island, locul în care au fost zvriliți mulți sud-africani — dar de culoare, de regulă — ale căror vini nici nu se compară cu cea a lui Rhodie.

Apoi, marți, 9 octombrie, Curtea Supremă sud-africană a ordonat punerea lui în libertate provizorie pentru o cauțiune de 90.000 de ranci (peste 100.000 dolari). Faptul a intervenit cu toate că observatorii, în cea mai mare parte a lor, se așteptau ca cererea avocatului angajat de dr. Eschel Rhodie să nu fie satisfăcută întrucât exista teama — justificată, se pare — că proaspătul condamnat și eliberat pe cauțiune să se refugieze din nou în străinătate. Dar eliberându-l pe Rhodie, Curtea Supremă a limitat „cu severitate” libertatea lui de mișcare. Astfel, nu va putea părăsi districtele Pretoria și Johannesburg decît cu autorizația scrisă a autorităților polițienești. Mai există și alte precizări interesante ce nu pot fi scăpate: Rhodie nu va depune decît o treime din cauțiunea fixată, restul fiind *garantat*: jumătate de fostul ministru al informațiilor, Connie Mulder, și jumătate de un medic din Pretoria, prieten al său.

Ce făcuse însă Rhodie de a ajuns în sala pașilor pierduți? Pe la începutul acestui deceniu, înaltele autorități sud-africane au decis să facă ceva deosebit pentru a câștiga... simpatii în rindul opiniei internaționale. Or, alegerea lor n-a fost prea grea: Eschel Rhodie, proaspătul autor, pe atunci, al unor cărți apreciate drept o „Mein Kampf” a campaniei electorale din 1969, șeful serviciilor secrete, Van den Bergh, și ministrul informațiilor, Connie Mulder. Cei trei „lucrați pe plan intern, la început, apoi se extind și în străinătate dar, spre stupoarea lor, afacerea fondurilor secrete și denunțată de o parte a presei sud-africane, fapt ce se soldează cu unele demisii și demiteri (Mulder), „pensionari” (Bergh), fuși în străinătate (Rhodie). Dar dacă primii doi au dat detalii prea sumare sau n-au zis nimic, Rhodie a fost foarte generos. Pînă într-o bună zi cînd au intervenit: extrădarea, procesul, condamnarea și eliberarea rapidă. E adevărat, pe cauțiune și sprijinit pe față de foștii lui colegi în manipularea fondurilor secrete, iar din umbră chiar de actualele autorități. De unde și clementa cu care acestea l-au tratat, clementă ce nu s-a manifestat trei zile mai tîrziu cînd era Ziua solidarității cu deținuții politici din Africa de Sud. Nici măcar cu condiția unei cauțiuni, fie ea cît de mare. Ceea ce spune totul.

DUMITRU CONSTANTIN ■

Lumea se amuză

(Din IEZ - R.S.F. Iugoslavia)

Cinci medici din China prezintă avantajele acupuncturii

Intr-un confortabil salon al spitalului „Prietenia” din marea capitală a Chinei populare, Beijing, în fața unei cești cu ceai aromat, discut cu medicii Gin Tan-nian, chirurg șef, Ciu Kai-fa, chirurg, Tan Huai-in, anestezist șef, Tuai Iun-și, internist, și Gian Zui-lin, șef de salon despre acupunctură și avantajele acesteia față de anestezia clasică.

Discuția se încheagă repede, de parcă ne-am fi cunoscut de cînd lumea.

— Spitalul, începe Gian Zui-lin, a fost înființat în 1951, are 650 de paturi, 15 secții și laboratoare și este dotat cu aparatura necesară pentru orice intervenție.

— Și la noi, ca și la celelalte spitale din China, reia Ciu Kai-fa, se folosește cu rezultate dintre cele mai bune anestezia prin acupunctură.

— În ce constă, de fapt, această metodă?

— Este un procedeu medical foarte simplu care constă din înțeparea anumitor părți ale corpului cu ace fine, procedeu a cărui vechime se pierde în negura timpurilor, în antichitate, spune Tuai Iun-și. Izvorul teoriei și practicii acupuncturii se află în renumitele scoli medicale din Beijing, Shanghai și Canton.

Chirurgul șef al spitalului, Gin Tan-nian, și-a început ucenicia în 1955 la un spital din Shanghai, iar acum operează, de mai bine de 20 de ani, la spitalul „Prietenia”, folosind cu succes anestezia prin acupunctură, dar și prin metodele clasice. Este de părere că „cele mai grele operații sînt cele ce se fac la inimă, pe creier și la organele de respirație, operații la care se folosește, de regulă, anestezia prin acupunctură”.

— În prima decadă a lunii iunie — continuă chirurgul șef — la Beijing s-a desfășurat o importantă reuniune internațională, în cadrul căreia s-au purtat ample discuții privitoare la anestezia prin acupunctură. Dezbaterile teoretice au fost însoțite de demonstrații practice. Participanții la simpozion, din Danemarca, Finlanda, India, Japonia, S.U.A., Ghana, Malaezia, Franța, Nigeria, Pakistan și din alte numeroase țări, printre care și doi medici din România, au asistat „pe viu” la operații efectuate cu anestezie prin acupunctură.

Participanții la simpozion au urmărit patru operații craniene. Mi se prezintă cu lux de amănunte cum unui tânăr de 29 de ani, căruiu de anul trecut i se alterase progresiv vederea din cauza unei tumorii hipofizare, care exercita o presiune asupra nervilor optici, i s-a făcut operație prin anestezie cu acupunctură. La 20 de minute după ce i s-a introdus două ace lingă locul inciziei și alte două în piciorare a început operația. Medicul l-a întrebat pe pacient cum se simte și acesta i-a răspuns: „Nu îmi este rău”. Chirurgii

au folosit un microscop pentru a vedea cit mai clar tumoarea. În timpul operației, pacientul, întrebat din nou cum se simte, a răspuns: „Bine, numai că îmi este cald” și a rugat să i se deschese pijamaua. Timp de două ore medicii au extirpat o tumoare chistică cu un diametru de 3 centimetri și au curățat glanda de fluidul respectiv pentru a-i asigura funcțiunea endocrină. Nu a fost nevoie de transfuzie. La terminarea operației pacientul, deplin conștient, declara: „Mă simt puțin obosit, dar acum văd clar...”

— Sub anestezie generală, continuă discuția dr. Tan Huai-in, pacientul și-ar fi recapătat cunoștința mult mai tîrziu după operație și ar fi avut de suportat unele efecte secundare.

Și celelalte operații, efectuate unui țăran, unei femei și unui electrician, la care au fost martori participanții la simpozion și numeroși corespondenți de presă care au făcut și fotografii, s-au soldat cu succes. Agenția China Nouă informa la 8 iunie a.c. că „la cel mai reputat spital de neurochirurgie din Beijing au fost efectuate din noiembrie 1965 și pînă în prezent, cu rezultate bune, 1.900 de operații craniene sub anestezie acupuncturală, adică 20 la sută din totalul operațiilor craniene. Vîrsta pacienților supuși operației variază între 18 și 75 de ani”.

Cei cinci medici mi-au prezentat și alte reușite ale medicinei chineze. Notez că unei tinere de 28 de ani, care lucrează într-un birou de studii mecanice, i s-a făcut la clinica de obstetrică din Beijing, o cezariană sub anestezie acupuncturală. La un șert de oră după anestezie, care a fost realizată cu șase ace legate între ele prin fire electrice, medicii i-au incizat abdomenul și opt minute mai tîrziu au extras o feiță de 3,6 kg. Tinăra mamă, la 20 de minute după operație, lucidă, calmă, destinsă, declara că se simte foarte bine și că este fericită.

— Afirmati că cele mai grele operații sînt cele ce se fac la inimă.

— Da, acestea sînt cele mai complicate, reia dr. Gin Tan-nian. La noi s-au făcut, folosindu-se anestezia acupuncturală, multe operații reușite pacienților suferinzi de inimă. Cu deosebire copiii care au moștenit malformații de cord. Operațiile s-au soldat cu rezultate bune, cei suferinzi însănătoșindu-se foarte repede.

— Anestezia prin acupunctură cere o pregătire aparte?

— Față de metodele clasice, da, dr. Tan Huai-in, care asigură anestezia în spitalul nostru, este cel mai în măsură să vă vorbească despre acest lucru.

— Sigur că anestezia prin acupunctură cere o specializare. De regulă, bolile care se operează prin acupunctură și chiar pacienții se aleg. Este o metodă deosebit

de avantajoasă, dar și specială. Medicul trebuie să fie foarte bine pregătit pentru a putea depista punctele speciale pentru anestezie în vederea obținerii efectelor dorite. Reușita operației depinde în bună măsură de cooperarea medicilor din echipă. Și chirurgul trebuie să cunoască bine efectele acupuncturii.

— Ați spus că este o metodă deosebit de avantajoasă. Vă rog să prezentați avantajele acupuncturii.

— Sînt multiple. Este o metodă foarte simplă și ușor de condus, fără efecte secundare. Pacientul este tot timpul conștient în timpul operației și cooperează, prin discuții, cu medicii. Pentru anestezia prin acupunctură se folosesc foarte puține medicamente. Imediat după operație pacientul se poate hrăni. Cel mai important lucru este acela că pacienții nu sînt dureri prea mari și se refac repede.

— Acupunctura, reia dr. Gin Tan-nian, are efecte dintre cele mai pozitive. Valorificînd medicina tradițională, dar și descoperirile prezentului, acest procedeu se dezvoltă continuu și se perfecționează. Noi considerăm că în materie de anestezie nu s-a găsit încă metoda ideală și de aceea căutăm și altele pentru a alina cît mai mult durerea pacienților.

— Pentru operațiile de cancer se folosește anestezia acupuncturală?

— Se operează și cancerul. Acest flagel care domină și preocupă lumea medicală contemporană este însă foarte complicat. Cel mai solvabil lucru ar fi să nu se ajungă la operația de cancer. Și acest lucru se poate realiza printr-o intensă muncă de prevenire, de preîntîmpinare a acestei boli. În China, în centrele mai mari, au fost înființate institute de cercetare a acestei boli pentru vindicarea căreia se folosește medicina tradițională, dar și tot ceea ce a descoperit medicina modernă. La noi se întreprind controale, cercetări, îndeosebi în zona sudică, unde s-au semnalat unele cazuri de cancer la ficat. De pildă, Institutul de oncologie din Shanghai a făcut o largă investigație testînd, prin analiza singelui, 2 milioane de pacienți. Rezultatele cercetărilor au fost prezentate în cadrul unei reuniuni științifice internaționale din Argentina.

Aprecierile participanților au fost pozitive. Întrucît acest flagel face ravagii, socot că ar trebui ca medicii de specialitate din toată lumea să-și unească eforturile pentru a-i descoperi antidotul. Este necesar să se desfășoare o intensă muncă de cercetare, de investigare, o muncă științifică organizată. Desigur că în această privință Organizația Mondială a Sănătății ar putea să joace un rol important.

Cei cinci medici pe care îi urmăresc cu zece zile mai înainte, mai bine de cinci ore, cu răsuflarea întretăiată, efectuînd o operație dificilă, au transmis cititorilor revistei „Flacăra” și tuturor medicilor din România, ale căror rezultate le studiază cu interes și simpatie, un cald salut și cele mai bune urări de noi succese.

LAZĂR BĂCIUCU ■

Beijing, iunie 1979

Asasinatul de la Sarajevo (II)

Cine era, în fond, Francisc-Ferdinand?

Dintre numeroasele presiuni făcute de românii ardeleni frunțașilor opiniei publice din vechiul regat să cităm un fragment din scrisoarea canonicului dr. Bunea adresată lui Nicolae Iorga: „...este un act de prudență politică, ca arhiducele să(i) se facă cea mai caldușoasă, cea mai strălucită primire pre pămîntul României, așa cum nu s-a făcut nimănui pînă acum.”

Deci Te rog cu toată dragostea ce o am pentru Tine și pentru neamul românesc, să pui în cumpănă toată autoritatea Ta și să împiedici ca mișcarea frumoasă de simpatie pentru... (țară, sau Transilvania probabil, cum pare în facsimilul scrisorii din care transcriem — n.n.) să nu se amestece în chestia primirii arhiducele, ci fiecare să se desfășoare independent una de alta, precum pretinde demnitatea și interesul poporului român.

Sînt convins că și Tu vei aproba punctul nostru de vedere, cu atît mai virtuos, cît Tu însuși ai îndemnat oamenii în Neamul Românesc să facă arhiducele o primire frumoasă și demnă. Puneți-Vă, Te rog, cu toții la lucru în direcția aceasta și Te asigur ca un prieten adevărat că veți face un mare serviciu nou (celor) de aici și tuturor românilor”.

În sfîrșit, pentru ca cititorul să realizeze dimensiunile acestor presiuni este suficient să menționăm aici că nici vizita împăratului făcută cu ani în urmă la București și Sinaia — vizită care, dealtfel, s-a consumat în mijlocul unei răceli generale — nu trezise un astfel de interes al românilor de dincolo de munți. Ce speranțe legau ei de persoana lui Francisc-Ferdinand? Cine era, în fond, Francisc-Ferdinand?

După moartea la Mayerling, în condiții rămase misterioase — asasinat politic sau sinucidere din dragoste — a lui Rudolf, despre care tatăl său Franz-Iosef avea să spună că „a murit ca un croitor”, a fost proclamat ca moștenitor al tronului fratele împăratului, Carol Ludovic. Acesta n-avea să sere prea mulți ani să fie încoronat pentru că încetă din viață în anul 1896 iar prerogativele de succesiune la coroana habsburgică trecuseră asupra celui mai mare fiu al defunctului,

Francisc-Ferdinand d'Este sau mai frecvent numit Franz-Ferdinand. Încă din copilărie el dovedise o sănătate subredă iar la maturitate îl caracterizau lipsa de echilibru sufletec, un sentimentalism aproape maladiv și o exagerată slăbiciune pentru femei. Se povestea foarte multe istorii picante în acest sens și multe poate vor fi fost adevărate. Dealtfel, tot din cauza unei femei — contesa Chotek — avea să cadă în dizgrația unchiului lui, atotputernicul împărat care vedea ca o mezalianță această căsătorie. Conflictul dintre nepot și unchiul său nu l-am fi amîntit dacă, la un moment dat, chestiunea nu ajungea să frămînte multe cancelarii europene. Încăpățînarea împăratului nu putu fi înfrîntă decît după intervenția papei și numai după ce Francisc-Ferdinand se angajă în scris că soția lui, Contesa Sofia, nu va fi împărăteasă, iar eventualii copii ce vor rezulta din această legătură nu vor avea nici un drept la moștenirea tronului. Căsătoria odată celebrată la 1 iulie 1900; contesa Sofia Chotek primi rangul de ducesă de Hohenberg. Departele de a se fi aplanat conflictul dintre împărat și moștenitorul său, el avea să ia proporții atît din cauza celor două temperamente diferite care se ciocneau, dar mai ales din felul deosebit în care vedeau ei administrarea împărăției.

Pe cînd Franz-Iosef era un fervent adept al păstrării cu orice chip a stărilor de fapt existente în structurile politice ale împărăției, Francisc-Ferdinand era conștient că Austro-Ungaria se află într-un grav proces de disoluție și că singurul remediu posibil — și acesta aplicat foarte repede — era federalizarea ei, avînd ca un mărturisit model Statele Unite ale Americii. Desigur că din perspectiva istoriei ne apare utopică o astfel de soluție dar în vremea aceea multe personalități se angajară să slujească o astfel de metamorfozare a imperiului heteroclit care să ducă la concilierea naționalităților. O echipă se strînsese în jurul arhiducele și printre ei strălucia românul Aurel C. Popovici, autorul voluminosului studiu Gross Oesterreich (Austria Mare). Dacă

propaganda în jurul acestei idei de federalizare era publică, legăturile arhiducelelui cu cei fideli lui erau învăluite într-o mare taină, aidoma unei conspirații. Franz-Iosef nu putea suporta înfruntarea și cu atît mai puțin să-l știe pe moștenitorul său lucrînd direct la o altă Austro-Ungarie decît cea pe care o dorea eternizată prin politica de învrăbire a naționalităților într-un regim controlat sever de împărat.

Părerile unchiului și ale nepotului erau într-adevăr de neconciliate și numeroase ciocniri violente s-au produs între cei doi din această pricină.

— Eu n-am nici atîta influență cîtă are cel din urmă lacheu! — îi replicase într-o astfel de ciocnire arhiducele.

— Cîtă vreme trăiesc, nu permit nimănui să se amestece în afacerile de guvernămînt! — veni dusul rece administrat nerăbdătorului succesori.

— Foarte bine, numai că nu trebuie să uii că eu sînt acela care va trebui să plătesc oalele sparte! — nu se lăsă mai prejos arhiducele. Și nu se poate spune că era departe de adevăr.

Ambițios, abil, el reuși nu numai să adune în jurul său oameni de valoare dar și să-și sporească influența prin plasarea, în timp, a unora dintre devotații săi în posturi importante.

Astfel, cînd în 1906 reuși să-l impună pe Conrad von Hoetzendorf ca ministru de război, influența sa creșu în toate problemele care priveau armata. Susceptibilitatea împăratului însă îl obliga să lucreze în mare taină și cu nesfîrșite precauții pentru a-și câștiga noi aderenți și mai ales în rîndurile naționalităților împilate: români, croați, slovaci. Printre ei, așa cum spuneam, după trimiterea în închisoare a membrilor săi se aflau și cîțiva frunțași ai Comitetului național român, care vedeau emanciparea politică și națională a românilor transilvăneni în această imorobabilă formulă de federalizare preconizată de viitorul împărat. Aurel C. Popovici și apoi Alexandru Vaida-Voievod, abia aș deputat în parlamentul din Budapesta erau printre primii români câștigați de ideea federalizării. Ei au încercat să lărgescă cercul partizanilor viitorului împărat, în care își puneau, cu încredere, speranțele lor.

VARTAN ARACHELIAN ■

(Din cartea de evocare istorică Toamna pămîntului nostru, aflată în curs de apariție la Editura „Eminescu”).

Marii oameni ai micilor servicii

Sintem, mari ori mici, judecați nu după sfera slujbelor, nu după poziția din organigrame, ci după cum facem ceea ce avem de făcut pentru semenii noștri. Pentru că vrem sau nu vrem, recunoaștem sau nu, trăim servindu-ne unii pe ceilalți. Ca să trăim demn trebuie să ne servim demn. Fiecare pe fiecare. Moralmente și realmente, există oameni mari și în micile servicii. Pe unii i-am cunoscut zilele trecute. Merită să-i cunoașteți și dumneavoastră.

Berceni, epicentrul modei feminine din București?

În materie de modă gusturile și atitudinile se metamorfozează rapid. Constantă rămâne pasiunea cu care de la nepoată la strănepoată se discută despre «maxi», «mini», pliseuri, jupeane, volane, festoane... Constantă rămâne și dorința de a fi și de a deveni și mai frumoase îmbrăcându-se frumos **Elena Dincă** (35 ani, șefa unității nr. 3 a Cooperativei „Imbrăcăminte”, Complexul Covasna, Berceni) știe foarte bine toate acestea de vreme ce odată ce s-a întâmplat să-i confecționeze cuiva vreo rochie, fustă, bluză, mantou, pardesiu etc., etc., persoana în cauză n-o mai uită, indiferent în care colț de București se mută. Așa se explică avalanșa de comenzi (peste 220, lunar) care-i vin **Eleni Dincă** din Drumul Taberei, Colentina, Floreasca, chiar și din Balta Albă. Și tot așa se explică cum și de ce Complexul Covasna din Berceni a devenit epicentrul modei pentru bucureștene. Pentru unele.

O sută de ani vechime în meserie

Ne scrie un cititor: „Le-am dus aspiratorul defect. L-au desfăcut. Au reparat ceea ce era de reparat. Au spălat fiecare piesă în parte. Au montat. Mă gîndeam: Să-i răsplătesc cumva, fac ceea ce n-am văzut să fi făcut alții vreodată. Caut banii prin buzunare și nu-i găsesc. Mi-am amintit că-i uitasem acasă. Am vrut să plec să-i aduc, să achit lucrarea. «Luăți și aspiratorul, priviți, funcționează.» «Bine, dar...» «Nu-i nimic, banii îi aduceți miine». Nu credeam să mai existe asemenea oameni. Și totuși sint, îi puteți găsi pe **Mihai Bravu 39**, la unitatea nr. 35 a Cooperativei **Metalocasnica**. Răspund la telefonul 35 18 69.”

I-am căutat și noi. Sint specializați pe reparații de aspiratoare de toate tipurile și pe mașini cu comandă-program. De altfel, este singura unitate din București cu un asemenea profil. Sint oameni cu experiență cîștigată într-un... secol. Cumulați, anii de meserie ai lui **Florea Ionescu**, **Petre Boantă** și **Ștefan Voinea** —

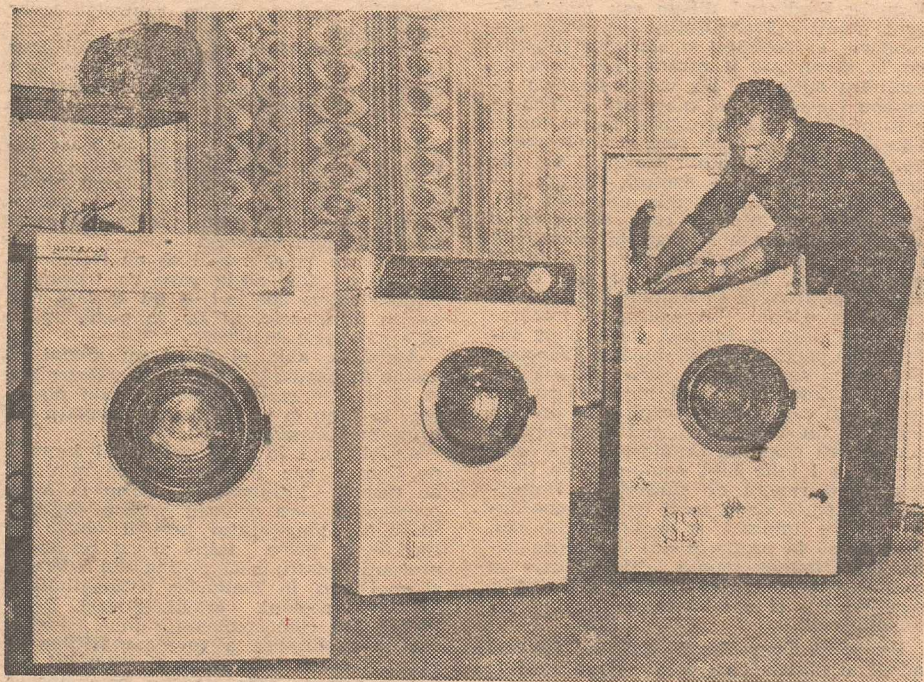
oameni care lucrează exclusiv la sediu — dau un total de fix o sută. Unitatea are însă și o echipă de intervenție formată din mai tinerii **Marius Wagner**, **Costel Simion** și **Paul Pițuleac**. Programul lor: zilnic, non-stop, de la orele 8—20. Deviza lor: „Cit suflet pui într-o lucrare, atîta viață îi dai.”

Mareșali ai patiseriei

Despre **Antonin Carême** s-a zis că ar fi fost cel mai mare produs al bucătăriei franceze din toate timpurile; despre **Grimod de la Reynière** că ar fi fost cel mai mare teoretician al artei culinare. Aceștia fost-au stele de primă mărime pe cerul gastronomiei din țara lui **Brillat-Savarin**. Asta-i părerea istoriei. Să transcriem acum și părerea cvasiunanimă a studenților de la Institutul de arhitectură: „Plăcintele, bănațenele, dobrogenele, merdenelele, cornurile, pateurile, salcurile, buseurile, băscuțele, spiralele... care se vind peste drum de facultatea noastră (Patiseria „Du-

nărea 2”, Complexul comercial Dunărea, strada Biserica Enei) sint cele mai gustoase din București”. La această unitate, aspiranți la gradul de „mareșali ai patiseriei” sint următorii: **Constantin Costea**, **Florea Stoica**, **Aldea Maria**, **Manole Maria**, **Mioara Giurcut**, **Zonia Suciu**. Dacă nu ne credeți, aveți posibilitatea să vă convingeți. Nu ezitați.

De șapte ani frunțas în sectorul de gospodărie locativă

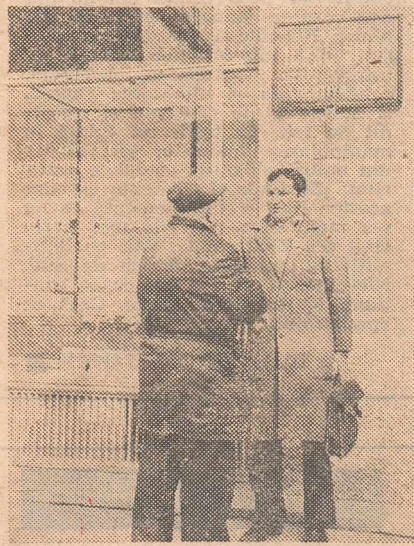
Sectorul de gospodărie locativă nr. 6 din cadrul ICRAL Vitan ține sub privirile a 26 de muncitori 98 de imobile mari, ceea ce înseamnă cam 6100 de apartamente. Și dacă într-un apartament locuiește în medie, să zicem, trei persoane înseamnă că peste 18 000 de bărbați, femei și copii își datorează bunul mers al instalațiilor lor acelor 26 de muncitori. „Acum eu nu spun că printre oamenii noștri nu există și mai lasă-mă să te las, dar să știi că majoritatea o formează meseriașii autentici, legați trup și suflet de întreprindere. Unul dintre aceștia este și **Ivana Cristea**, instalatorul”, ne spuse **Maria Dumitrescu**, președinta sindicatului. Afirmatia este validată și de faptul că din cei 14 ani de cînd lucrează aici, în ultimii șapte a fost declarat frunțas în producție. Pentru cineva aflat permanent în relație cu publicul asta înseamnă de fapt un foarte mare lucru, intrucît e al naibii de greu să întrefii relații cordiale cu celo aproape 700 de persoane cărora le păstorește apa, lumina și căldura. Mai ales în condițiile în care nu de puține ori chiar dumnealor, beneficiarii serviciilor, procedează exact cum nu trebuie. Anume? Introduc — mai ales prin instalațiile din băi — tot felul de țije și de sirme după care, deteriorînd tot ceea ce fusese de deteriorat, încep să catapulteze reclamații peste reclamații, acuzînd profesionistul venit la ușa dumnealor de incapacitate, ba uneori chiar și mai rău. Dar asta se întîmplă altora, nu lui **Ivana Cristea**.

„Nufărul” știe să scoată tot felul de pete, mai puțin cele de pe conștiințe

Maria Voinea și **Veronica Petroșeneanu** primesc piesele vestimentare aduse spre a fi făcute ca și noi în unitatea nr. 21 „Nufărul”, aflată la vad excelent, în buza pieței și peste drum de Tribunalul cel Mare. Cele două femei garantează în numele celorlalte 28 de tovarășe de muncă ale dumnealor, precum că pot să scoată de pe orice țesături orice fel de pete. Folosînd mașini speciale, dar și cantități considerabile de perfloretilenă, setea de curat a obiectelor este potolită în mai puțin de 24 de ore, așa încît a doua zi **Mirona Pirneci** și **Maria Nicolae** împachetează totul frumos și așază în brațele celor veniți să le ridice obiectele spălate ori curățate și mirosînd a proaspăt. Cea mai harnică muncitoare de aici am primit

asigurări că ar fi **Sofica Stancu**, dar trencăpărat menționat că munca desfășurată aici nu poate fi decît eminentă activă. Se muncește mult, șefa, **Georg Cherciu**, fiind nevoită nu de puține să intervină, dar nu pentru a dinar activitatea — cum s-ar putea crede — dimpotrivă. Asta poate și pentru că, cum susțin femeile cu care am discutat acolo, numele bun se face ușor, dar menține greu.

MIRCEA BUNEA

Fotografii de **ELENA GHERA**

Flacăra Redacția: București, Piața Scintei, căsuța poștală 3312, cod 71341. Telefoane: 17 60 10, 17 60 20, interioare: Secția social-politică (**N. Gr. Mărășanu**, **Mihai Stănescu**, **Nelu Ionescu**) — 1623; Secția știință-învățămînt (**Liviu Timbus**, **Emanuel Valeriu**, **Lionel Nițescu**) — 1606; Secția scrisori, probleme cetățenești (**Eugen Seceleanu**, **Marga Nedelea**) — 1787 și 1617; Secția reportaj, anchete, sport (**Nicolae Cristache**, **Ilie Purcaru**) 1618; Sectorul cultură-cenaclu (**George Arion**, **Adrian Dohotaru**) — 1619; Sectorul fotoreportaj — 1595; Secretariat de redacție (**Dan Birlădeanu**, **Cornel Cătană**) — 1782, 1621; Administrație: 17 78 82 și 17 60 10 — interior 1783; secretar responsabil de redacție, (**Tudor OCTAVIAN** — 17 63 16 și interior 1611), redactor șef adjunct (**Nicolae ARSENI** — 17 63 16 interior 1786); redactor șef — 18 22 96 și 17 60 10 interior 1822. Tiparul executat la Combinatul poligrafic „Casa Scintei”. Cititorii din străinătate se pot abona adresîndu-se la ILEXIM — Departamentul Export Import presă, P.O. BOX-136-137, telex: 1 12 26, București str. 13 Decembrie nr. 3.

Redactor-șef: **ADRIAN PĂUNESCU**